

ఆంధ్ర
చిత్రవార్త
మార్చి

40, పైసలు
14-2-69

SAFASMA
LIBRARY
MARCH 1969

దగ్గు, జలుబులు నీర్వమును కలిగిస్తాయి — యితర వ్యాధులకు దారితీస్తాయి

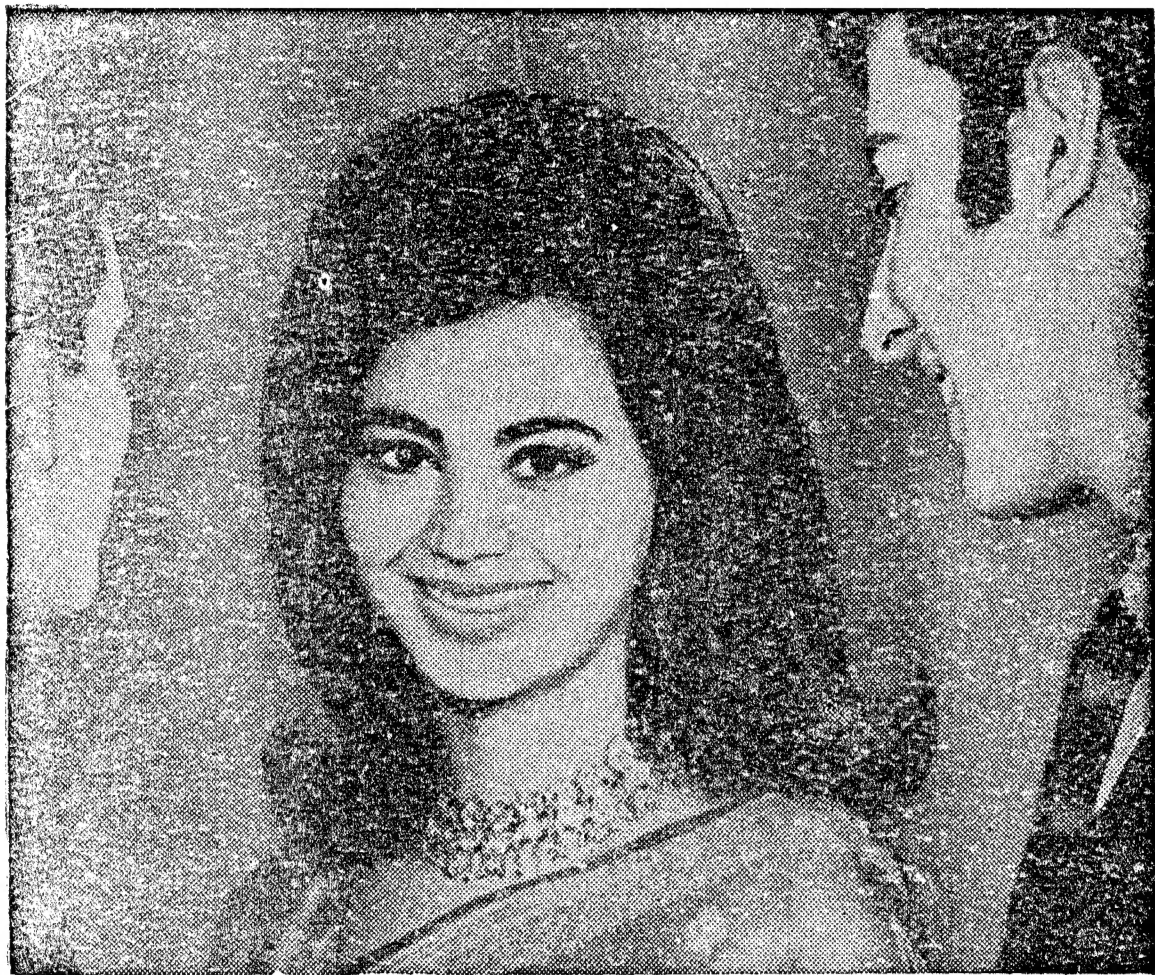
బలము మరియు ఆరోగ్యమునకు వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ త్రాగండి

దగ్గు, జలుబులతో రోగ నిరోధక శక్తి నిష్కోచ్ఛేదము. మీరు నిర్వముగా, పుంజుకు. అటువంటివృద్ధు మీరు యితర వ్యాధులు పోకే అవకాశ ముంటుంది. గమక వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ క్రమంగా త్రాగండి. దీనితోగల టీషులు అలలని పృథ్వి వరుసాయి. కోల్పోయిన శక్తి పి తిరిగి చేరుతున్నాయి. యితర వ్యాధులు కలగకుండా రోగ నిరోధక శక్తిని యిస్తాయి. దీనితో చేర్చబడిన 'క్రియోసోల్' మృగము 'గయోకోల్' దగ్గు, జలుబులనుండి ఉపశమనము కలిగిస్తాయి.

వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ - అత్యంత సుపృతమైన టానిక్

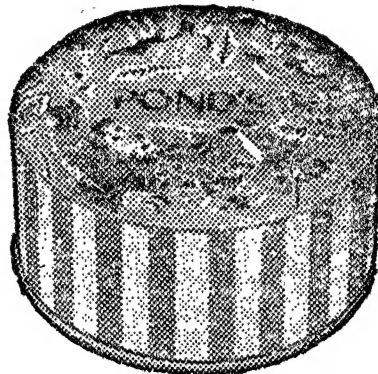
వార్నర్-హిందుస్తాన్ లిమిటెడ్

**పాండ్స్ ఫేస్ పౌడర్తో వనితల ముఖము
గంటల కొలది మనోహరమైన వర్చస్సుతో వుంటుంది**

అందు వలననే చాలమంది స్త్రీలు ఏ యితర పౌడర్ కంటే
పాండ్స్ ఫేస్ పౌడర్ నే వాడుతున్నారు

పాండ్స్ ఫేస్ పౌడర్, దాని ప్రత్యేక
ఫార్ములా వలన యితర ఫేస్ పౌడర్ల కన్నా
తాళానేపు చర్మము మీద నిలిచి వుంటుంది.
అతి మెత్తటి పాండ్స్ ఫేస్ పౌడర్ చర్మము
మీద సువాసనగా సరిసమానంగా అంటి
చేసి ముఖమునకు మెరుగులు దిద్దుతుంది.

పాండ్స్ ఫేస్ పౌడర్ దక్కని రంగులతో
బిగుస్తుంది: నేచురల్, రాషెల్, గోల్డెన్
రాషెల్, పిచ్, సన్ ట్యాన్, బ్రాంక్,
ఈనీ గ్లో మరియు సెచెప్. అది అనువైన
మూడు పైజాంట్ బిగుస్తుంది
రిన్నది, మధ్య పైజా, పైర్లది

పాండ్స్ ఫేస్ పౌడర్—ప్రపంచమంతటా అందకలైతే వాడే ఫేస్ పౌడర్!
చీస్ ట్రా. పాండ్స్ ఇన్ కార్పొరేషన్ ప్రసిద్ధి. ఇండస్ట్రీల్ యు.ఎస్.ఎ. స్టాంబించబడినది

31-1-69 పత్రికలో మీరు ప్రచురించిన 'ఊరు పూరుకుంది' కథ చాలా బాగుంది. రచయిత శ్రీ శేషస్వామి లక్ష్మీనారాయణ శర్మగారి నా అభినందనలు. శర్మగారు ఎంతో అనుభవం పొంది చాలా డబ్బుగా రాశి కథ. కాస్తా దీని ద్వారా పుండి. మీదట గొప్పచరి దృష్టితో రచనాంశాలున్న ప్రతిమ తప్ప మిగిలినా చూడరు. కృష్ణమాచారికి జరిగిన అన్యాయానికి నా కళ్ళు కన్నీటితో నిండినాయి. గాయత్రీలాంటి సౌందర్య పరి మీదల్లా జన్మించి తన గొప్పతనాన్ని వెల్లడించి ప్రజాజాతికి గర్వం కల్పించినట్లు శర్మగారు చాలా అమోఘంగా ఆమె పాత్ర సృష్టించారు. యాచలూరి సీతాంత (నిలేటిపాడు)

* * *

31.1.69 పత్రికలో ప్రచురించిన 'ఊరు పూరుకుంది' కథ గుండెల్లో దాగివున్న పిళ్లను కళ్ళలోకి వచ్చేట్లు చేసింది. గాయత్రీపాత్ర, కృష్ణమాచారి పాత్రలు మా హృదయంలో స్థానం సంపాదించు కన్పాయి. —అయితామల్లె కృతరావు (నూకూరుపేట)

* * *

మా అభిమాన ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక (24-1-69)లో ప్రచురించిన "పిరు పల్లె వెరుగు" కథ చాలా విజంగా జరిగిన కథే, అందుకు సందేహములేదు. అన్న అభిప్రాయం చదువరు

ఉత్తరాలు

అలా తప్పకుండా కలుగుతుంది.

—దుర్గాప్రసాద్ పట్నాయక్
(గుంటూరుగజెట్)

సీరియల్

ఈ వారం 31-1-69 సంచికలో మీరు ప్రచురించిన సీరియల్ "అడకతైరలో—మనిషి"లో రచయిత్రీ ఒక పాత్రపాలు వ్యక్తపరచింది. కథలో గోవింద అను అనుభవము గల లేడీడాక్టరుగా మనకు ప్రతిపయము చేయబడెను. 37వేల మూడవ కాలం వలన మనకు ఆమెకు ఇరవై యేళ్ళు పుండునని తెలియచున్నది. కాని డాక్టరు కోర్సు పూర్తి చేయుటకు కనీసం ఇరువది రెండు సంవత్సరములు పట్టును. పదహారు సంవత్సరములు నిండ విదే మెడిసిన్లో సీటు యావ్వరు. అంతేగాక ఆమెకు అనుభవము వున్నట్లు కూడ తెలియచున్నది. అందుచేత ఆమెకు ఇరవై యేళ్ళు పుండునని రచయిత్రీ వ్యక్తపరచుట అసహజముగానున్నది.

బోణం హేమ వెంకట్రామయ్య
(రాజమండ్రి)

* * *
క్రొత్త సీరియల్ 'అడకతైరలో మనిషి' ప్రారంభం ఉత్కంఠ కల్గించేదిగానే పుండనిపిస్తోంది.

31-1-69 పత్రికలో 'గలివాన' 'ఊరు పూరుకుంది' కథలు బాగున్నాయి.

—కె. కమల (విశాఖపట్నం)

న్యూ థి థి ల్స్

(7-2-1969 తేదీ ఆంధ్ర సచిత్రవార పత్రికలో పనిన శ్రీ పి. జానకిరామయ్య, రాంబి, ఉత్తరానికి శ్రీకృష్ణ వంటిన జమాధానం తం కింద మేమున్నాము —సం.)

'వాల్తేభలోగాని, అనువాదంలోగాని పాత్రపాలు జరిగి ఉండవచ్చు, ఎందుకంటే, ఈ సమస్యకి రెండు ప్రశ్నక మయిన విభిన్నమయిన రూపాలు ఉన్నాయి—అవి డిజయిస్కీ; నిర్మాణానికి సంబంధించినవి. రాంబిలోని భారీ యంత్ర కర్మాగారం లోని డిజయిస్కీ సౌకర్యానికి గురించి నాకుతెలియదు కాని, రాంబిలో హిందూస్థాన్ స్టీల్స్ కి ఒక డిజయిస్కీ బూరో ఉందని నాకు తెలుసు. ఇది డిజయిస్కీని చేసింది. చేస్తూఉంది. మొదట్లో ఇది బ్రిటిషు వారికి సంబంధించిన సంస్థ. అయితే, ఇప్పుడు దీనికి రష్యన్లు, అమెరికన్లు కూడా సహాయం చేస్తున్నారు.

'ఇంతకీ నేను చెప్పినదేమిటంటే, భారీయంత్ర కర్మాగారం దుర్గాపూర్, రూర్కెలా, ఇంకా ప్రయాగేలు రంగం ఉక్కుమిల్లులకి సామగ్రి సప్లయ చేయలేదు, అని. దీనికి కారణం లేకపోలేదు. భారీయంత్ర కర్మాగారం తయారు చేసే సామగ్రి రష్యాలో చెలామణి అవుతున్న ప్రమాణాలని అనున రింది ఉంటుంది. ఇవి అంతర్జాతీయంగా చెలామణి అవుతున్నవికావు. నేను అన్నదానిని ప్రపంచ బాంకు వినేదిక బలపరుస్తున్నది. అంతేకాక, రాంబిలో ఉక్కుమిల్లుల సామగ్రి తయారుచేయ గలిగిన భారీ యంత్రకర్మాగారం ఉన్నప్పటికీ ప్రయాగేలు రంగంలోని ఉక్కుమిల్లులకి, దుర్గాపూరు, రూర్కెలా ఉక్కుమిల్లులకి సామగ్రి, స్పెర్ పార్కెలా ఇంకా అమెరికా, జర్మనీ, బ్రిటన్ నుంచే దిగుమతి అవుతున్నాయి. "సామగ్రి డిజయిస్కీ, ఉత్పత్తి యెయింకో ఏడయింబా పాత్రపాలు దొర్లలే దానికి చింతిస్తున్నాను.

—శ్రీకృష్ణ

వ్యాసాలు

ఈ వారం 31-1-69 పత్రికలోని 'రాంకటి తలుస్తే' (నిర్మలామోహనరావు) వ్యాసం లాంటి వ్యాసాలు మన ఆంధ్ర (అమ్మమ్మ) పనితలకై ఇంకా ఇంకా వేయండి.

'కాన్వెంటు చదువులే క్రమబద్ధమే పని! (ఇందు మతి పట్టాయో) అన్నట్లుజూ. కాదని ఎవరన్నారా. కాని వ్యాసరచయిత్రీ చెప్పిట్లు కాకపోతున్నా 'చా' పది పైసలు, అదే 'చా' రెన్నెరెంటులో, యాభై పైసలు అది నిజమే. మరి, మనదేశంలో పది పైసల టీకి కూడ నోచుకోని వారు ఎంత మందో? "కాన్వెంటు" పద్ధతులలో చదువు చెప్పే పాఠశాలలు ప్రతి తాలూకాకు ఒకటి తొమ్మిదవ వెలువడిన నాడు అది ప్రభుత్వం దయ్యతో

త్యరలో ప్రారంభం!
కొత్త సీరియల్ నవల
ఏది సత్యం?
ఏద సత్యం?

రచన

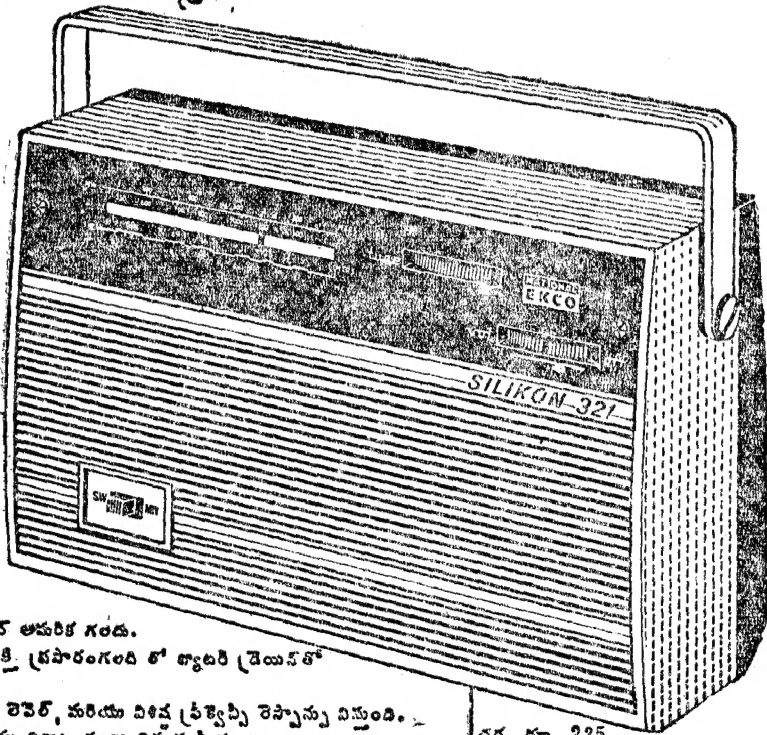
శ్రీమతి ఆనందారామం

విస్మయజనక విజయము

**నేషనల్
ఎకోన్**

సిలికాన్ 321

పూనస్థితి సాంకేతిక పరిజ్ఞానములో ఉచ్చస్థాయి నందుకున్న నవీన 2-బ్యాండ్ సెట్టూ

విశేషమైన పదుపాయములు.

- * నేషనల్ ఎకోన్ 321 మిక్యురి పవీషమెన్ట్ లాక్ ఏజ్ ఇటోర్ని, పిలికోప్ సేవర్ (ట్రాన్సిస్టర్లను ఉపయోగించుచున్నార)
- * ఇది ఇటువంటి వాటిలో అత్యంత తక్కువ ఐర్లును కలిగించే సెట్, ఎందుచేతననగా కో క్యాబిర్ డ్రెయిన్ అమరిక గలది.
- * 500 mW కు మించిన కంటేరెన్ శక్తి (ప్రపంచగలది కో క్యాబిర్ డ్రెయిన్ కో గూడిన సాటిలేని మంత్రం.
- * పుష్కమైన కల్లగ్రహణం, తగ్గు ధ్వని రెసెర్, మరియు విశేష ప్రత్యేక రెస్పాన్సు విస్తంది.
- * ఇది నమ్మకమైనది—ఎక్కువ కాలము విరాటంకంగా చిక్కన పీయంగా పనిచేయునట్లు చిక్కించబడింది.

దర. రూ. 235
(ఎక్సైజ్ వస్తు వహ, వస్తులు అదనం)

GRA జనరల్ రేడియో అండ్ అప్లైయన్స్

ఎ డి వి షన్ ఆఫ్ ది నేషనల్ ఎకోన్ రేడియో అండ్ ఎంజినీరింగ్ కం. లి.,
బాంబాయి - కంకట్లా - మద్రాస్ - ఢిల్లీ - బెంగళూరు - పీకింద్రాబాద్ - పాట్నా - ఎర్నాకుళమ్.

పునిచ్చేయుటలో నేషనల్ ఎకోన్ పిలికోన్ 321కు వేరే సాటి లేదు.

వి. 235 గా

జరిగి, కాకా హోటల్ లాంటి వేలకే రెస్టారెంట్ 'టీ' అభివిన నాడు అందరూ వుద్దికి ముడు. (విద్యార్థులు).

2. 2. స్వామి, (కరీంనగర్)

* * *

వల్లెటూళ్ళలో పాకశాలలను (సింగిల్ టీచర్ స్కూల్స్) విమర్శించారు. అది నిజమే. కాని అంత వల్లెటూళ్ళలో కాన్వెంటులు ఎక్కడ ఉన్నాయి? యిక విద్యార్థిని పాకశాలలను కాకా హోటల్స్ గాను కాన్వెంటును రెస్టారెంట్ గాను పోల్చారు. పోలికలో తక్కువతనం, పోల్చడంలో గొప్పతనం ఉంటుంది. ఇది ఒకరకంగా ప్రభుత్వాన్ని నిమర్శించడమే! (అది తప్పుకాదు). అందరూ తమ కాన్వెంటును ఒకేసేపు అమ్మా అని పిలవరు. అది రచయిత గమనించాలి. యిక రామాయణ, భారతాలు పాత్రభాగాల నుంచి తొలగించి చాలా రోజుల యిందనే విషయం రచయితకి తెలిసుండకపోవచ్చు. పాకశాలలన్నీ క్రమబద్ధమైనవి కాదు అన్న ఆరోపణ పూర్తిగా అనవసరము. కాన్వెంట్ పిల్లలు బాతులు మాట్లాడకపోవచ్చును గాని, 'బాప్ టీచర్', 'రాస్ట్రెల్' అని నాటకైతన మాటలు (మరి బాతు లకి— వాటికి భేదం నేను చెప్పక్కర్లే) వాడటం నేను చాలాసార్లు చూశాను.

వాస్తవాన్ని భూతర్కంలో చూసిన ఇంజనీరు పట్నాయక్ గారు అభివృద్ధినియులు. మతసాహిత్యానికి యిది ఎంత దోహదం చేస్తుందో రచయిత అంతరాత్మకు బాగా తెలుసు. భారతదేశం లాంటి చీద దేశంలో కాన్వెంటు చదువులు ఎందరికీ అందని ద్రాక్ష ఫిల్లో అవిడే చెప్పాలి.

వే. మోహనకృష్ణప్రసాద్ (వరంగల్)

* * *

ఉత్తరాలు

శ్రీ ఆత్మారాం గార్కి (31.1.69 వ్రాసిన) ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంవారు గౌరవ 'డాక్టర్ ఆన్ సైన్సు' డిగ్రీని, 1968 డిసెంబరు 14న తారీఖున జరిగిన సన్మితకోత్సవములో ప్రధానము చేసి యున్నారు. 'కాని వ్యాసరచయిత యావిష్కర్యాన్ని తెలుపలేదు. ఇటువంటి విజ్ఞానవేత్తల చరిత్రలు భావి విద్యార్థులకు మార్గదర్శకములు.

ఆర్. సంగమేశ్వరరావు (బొబ్బిలి)

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో శ్రీమతి కె. రామలిక్ష్మి రాసిన సీరియల్ 'ప్రేమించు ప్రేమకై' హెర్మియా బ్లాక్ రాసిన ఇంగ్లీషు నవల 'ది ఇన్ విజిటుల్ ఫేన్స్'కి అనువాదం అంటూ కొందరు పాఠకులు ఉత్తరాలు రాశారు. ఆ ఉత్తరాలకు రచయిత యిచ్చిన సమాధానం ఈ దిగువ యిస్తున్నాయి.

ప్రేమించు ప్రేమకై నవలపై పాగుడుతూ చాలా ఉత్తరాలు వచ్చాయి. సంతోషమే. చాలా సమాధానం ఇవ్వలేనవని పని లేదు. ఈ లెగడతూ వచ్చిన ఉత్తరాలని గురించి. ఏదో అంగ్ల నవలను పోలిపోయిందని వలువురు రాశారు. నిజమే. ధీమతో పోలికలున్నాయి. ప్రేమ అంటే మోహం కాదు. ప్రేమ అప్పటి ఒక్కనాటితో పెరిగే భావన కాదు. అది నెమ్మదిగా ఏర్పడే వృద్ధయ వృందన అన్నది నిరూపించేది ఆ ధీమ, అది అనువాదం కాదు కనుక, పోలికలు పైపైనే కరుకా నివారాలు చెప్పలేము. దాన్ని అపార్థం చేసుకని రాసినవే ఉత్తరాలు. —రచయిత

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని వాగేశ్వరరావు వంతులుగారు

శుక్రవారం : 14-2-'69

తొలకామ నెల మాసమాసం బహుళ శ్రవణాది సంపుటము : 61 సంచిక : 25

స్థాపితము : 1908

ముఖ్య సంపాదకుడు : శివలెంక శంభుప్రసాద్

సంపాదకుడు :

శివలెంక రాధాకృష్ణ

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము 7, శంఖుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

'అద్వైత' పాఠకులు లో జయలలిత

కథలు :	
బసలు రథ	— 16
మైనమ్మ దేవత	— 32
వనంత రాజీయం	— 48

సీరియల్ నవలలు :

మరేఖా పరిణయం	— 22
అడక తైలలో మనిషి	— 38

వ్యాసాలు, శీరికలు, సినిమా :

ఉత్తరాలు — II, డి.ఎన్. కార్పెన్ట్ — 1,	
మ్యాథిల్లి శేఖ — 2, ఆటలు — 3,	
శ్రీ అన్నారె... — 4, బృహత్పదామంగలి — 5,	
ఒకవారి వివరణ — 8, వారణాసి — 10, అవీ—ఇ... 12, రాసిడే — 14,	
ప్రశ్నావళి — 15, వారణం — 20, 21 నలులు (కార్పెన్ట్) — 21, ఉడువతని గురించిన	
టూటలు — 30, దేవుడి దాక్టరుని వెళ్ళు (శేయం) — 31, ధర్మవర్ణం—37, రాంగ్ నెంబర్—45, నాడు రాజధాని, నేడు వల్లె—46	
ప్రొఫెసర్ మహానాథ్—47, రంగుల రాల్పం—55, వనితాలోకం—56, వంటలు— 57, నటి, వర్తకి చరిత్ర—58, సినిమా— 60, సినిమాడైరీ—62, మిత్రులు—64	
పుస్తకాలు — VII.	

పై వారమే :

వనితాలోకం శీర్షికలో :

గృహిణి గా తాత
రుచులూ-అభిరుచులూ
గట్టి విజయనిర్మలతో
ఇంటర్వ్యూ!

దురాక్రమణ అంటే ఏమిటి?

అందరికీ ఒకటే న్యాయం కదా?

ఇండియా, బర్మీరియా మహారాజ్యాం అధినేతలు ప్రపంచ సమస్యలని చర్చించారు ఈ వారం. ఈ రెండు రాజ్యాలకీ కొన్ని పోలికలు ఉన్నాయి. రెండూ ఒకప్పుడు మహమ్మదీయ పరిపాలనీంద ఉన్నవే. రెండిటిలోనూ మహమ్మదీయుల సంఖ్య చెప్పుకోదగ్గంత ఉంది. పోలికలు ఇంత మాత్రమే భేదాలూ ఉన్నాయి. బర్మీరియా కమ్యూనిస్టురాజ్యం. భారతదేశం (ఇంకా) ప్రజాస్వామ్యం...

త త ం గ ం...

సంయుక్త ప్రకటన అనే శతంగం జరిగింది దాని సుఖ్యాంశాలు కొన్ని—

1. అంతర్జాతీయ సంబంధ బాంధవ్యాల వ్యవహారాలలో తాము శాంతియుత సహజీవనం, ఇతరుల స్వేచ్ఛాంత్రం, దేశ భద్రత మొదలయిన పాటిమీద ఆధారపడిన సిద్ధాంతాలని పాటిస్తామని బర్మీరియా నాయకుడూ, భారత ప్రధాని వెల్లడించారు.

2. వియత్నామ్ ప్రజాస్వామ్యరాజ్యం మీద బాంబులు వెయ్యటం ఆగిపోవటం, పారిసోర్ శాంతియుతమయిన చర్యలు కొనసాగటం, వియత్నామ్ సమస్య పరిష్కారానికి తోడ్పడుతున్నారని అన్నారు. వియత్నామ్ ప్రజలు బయటవారి ప్రమేయాలేయిండా తమ భవిష్యత్తుని తామే నిర్ణయించుకొనగలరనే ఆశని వెల్లడించారు.

3. వశ్మీను అసియాలోని పరిస్థితి ప్రపంచ శాంతికే ప్రమాదకరమయినదనీ, ఈ సమస్య పరిష్కారం విషయంలో జరిగే అలస్యం తమకీ అందోళన కలిగిస్తోందనీ, 22 నవంబరు 1967 లో భద్రతా మండలి చేసిన తీర్మానం ప్రకారం అన్ని వడ్డాలవారూ తమ సహకారాన్ని ఇవ్వాలనీ, దురాక్రమణదారుని సాగదోలేరాకా శాంతి నెలకొల్పటం సాధ్యకాదని తాము సమ్మతమనీ అన్నారు.

4. సామ్రాజ్యవాద వివాదానికి బర్మీరియా, భారతదేశాలు తాము కృషి చేస్తున్నట్లు, ప్రత్యేకంగా పోర్చుగీస్ గినియా, అంగోలా, మోజాంబిక్, జింబావ్వె, నామిబియా ప్రజలకీ తమ సానుభూతిని తెలుపుతున్నట్లు ప్రకటించారు.

5. పాకిస్తాన్ తో సంబంధ బాంధవ్యాలని ఎలా అభివృద్ధి చేసుకుంటున్నదీ భారత ప్రధాని వివరించారు. తాష్కెంటు వచ్చందాన్ని అనుసరించటానికి ఏమి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారో చెప్పారు. బర్మీరియా నాయకుడు వీటి విషయమయి తమ ఆమోదాన్ని ప్రకటించారు భారత, పాకిస్తాన్ తమ విరోధాలని వదులుకుంటారనే ఆశని వెల్లడించారు.

6. బర్మీరియా నాయకుడు తమ దేశం బాల్కన్ ప్రాంతంలో శాంతి, సహకారం కోసం చేస్తున్న కృషిని వివరించాడు.

మనవి—అమోదం

భారతదేశం ప్రధానమంత్రి ఒక బాల్కన్ నాయకునికి తమ పాకిస్తాన్-విధానం గురించి మనవి చేసుకుని, వచ్చుచెప్పే ఆ నాయకుడు తమ ఆమోదాన్ని తెలియ చేశారన్న మాట.

ఇతర దేశాల స్వతంత్రానికి హాని కలిగించే పనులనే ఎవరూ చెయ్యరాదని ఈ నాయకులు నెలపు ఇచ్చారు. దురాక్రమణకు తన ప్రవర్తనద్వారా ప్రతిఫలం దక్కకుండా ఉండేట్లు చూడాలన్నారు.

చెకోస్లోవాకియా మాట:

ఈ పెద్ద నాయకులు ఇద్దరూ చెకోస్లోవాకియా మాటలుతల్లెడు. ఈ దేశంమీద 1968 లో రష్యా దాడిచేసింది. బర్మీరియా ఈ దాడికి తోడ్పడిన దాస్యదేశాలలో ఒకటి. కాని, భారతదేశం ఎవరికీ లొంగి ఉన్న దేశంకాదే! ఇతరదేశాలలో కలగచేసుకునే వారందరినీ ఖండించే ప్రకటన

భారతదేశం ఎలాచెయ్యకలదు? చేస్తే రష్యాని ఖండించినట్లేదా? చెకోస్లోవాకియాపట్ల దురాక్రమణ చేసిన రష్యాకి ఏదో ప్రతిఫలం దక్కిఉంటుంది. ఈ ప్రతిఫలం గురించి భారత, బర్మీరియాదేశాలు చెయ్యబోతున్నది ఏమిటి?

రష్యా చెకోస్లోవాకియామీద దాడిచేసింది. ఆ దేశాన్ని రెండుగా విభజించటం ప్రారంభించింది, ఆ దేశంయొక్క అరిక వ్యవసాయానికి అనుకూలంగా ఉండేవిధంగా ఉంచుకుంటున్నది. అక్కడ సమాచార ప్రచారాలమీద రెన్నూరు నిబంధనలని విధించింది. ఇదంతా సామ్రాజ్యవాదుల నడవడి కావాలే మరేమిటి? చూటం అలాంటి మారిపోయాయా?

‘వేదీ ఏమీలేదు. పరిస్థితి వూర్తిగా చేతికింద ఉంది. ఇప్పటికి 15 కోట్ల రూబుల్స్ వ్యాపారం వస్తుందా అని చేసుకున్నాయి. ఇది పోయిన ఏటికన్నా అధికం. ఇంకా మూడు రోజులు ఉన్నాయి!’ అన్నాడు బ్రునో ప్రదర్బనలో ఒక రష్యన్ నాథ్. (ఇది సెప్టెంబర్ 15-24 మధ్య జరిగింది.)

సాధారణ పరిస్థితి ఏమిటి?

‘అంతా చేతికిందే ఉంది, నిజమే!’ అన్నాడు ఒక యుగోస్లావ్ ప్రతినిధి. ‘కాని, ఇది సాధారణ పరిస్థితికాదు—మీ ఇంటర్నాటికీ ఎవరయినా చొరబడి, మీ కుమార్తెని బలాత్కరించి, మీ పడకగదిలో విశ్రాంతి తీసుకుంటూఉంటే పరిస్థితి సాధారణమయినదే అంటారా?’

బ్రునో ప్రదర్బన చెక్ యంత్ర పరిశ్రమని చాటే ప్రదర్బన. ఇది బ్రునోకి 10 వ ప్రదర్బన. అసలు అది నడవటమే పెద్దవింత. ఎంతో కష్టపడి చెక్ అధికారులు దానిని నిర్వహించారు. వీనివ్వరా రష్యాకి చెక్ సాంప్రదామిక నైపుణ్యం ఎంత

అవసరమే తెలిసారు. చెక్ సాఫ్ట్ వాకియాని అంటున్నారే బంగారుగుడ్డబాతుని చంపి వట్టె అని చెప్పటానికి ప్రయత్నించా..... రష్యో జండాలు లేవు

ఈ ప్రదర్శనలో సోవియట్ సామగ్రి ప్రదర్శన అధికంగా ఉండటంతో ఆశ్చర్యం లేదు. మోటారుట్రక్కులు, వ్యవసాయ యంత్రసామగ్రి, మెషిన్లు అయితే, ఇతర యంత్రాలు బాగా విరివిగా ప్రదర్శించారు. అయితే అంతకీ ముందుగా సోవియట్ వతారాలు అంతగా ఎగరలేదు. ఎక్కడ చూసినా చెక్ జండాలే కనిపించాయి.

తూర్పు జర్మనీ వారు చాలామంది నచ్చారు. వారి జండాలు బాగా కనిపించాయి. అక్కడికి వచ్చిన అన్ని యంత్రాలలో ఎత్తు అయిన దానికి బహుమతి పెట్టారు. ఈ పోటీ రుమేనియా, తూర్పు జర్మనీలమధ్య వగిరింది!

బల్గేరియన్ ప్రముఖ పాత్ర

రష్యన్ తర్వాత చెక్ సాఫ్ట్ వాకియాలో దీవరు అందరి అయిష్టానికి గురి అయిన వారు అంటే, వారు బల్గేరియన్లే. దీనికి కారణం లేక పోలేదు. ప్రాగ్ లో సాదారణంగా తూర్పు జర్మన్, హంగేరియన్ లేక పోలిష్ సోల్దరు కనిపించడు. రష్యన్లు, బల్గేరియన్లు ఎందరో కనిపిస్తారు. చెక్ సంస్కృతదాని ఎదిరించిన వారిలో వీరు. ప్రముఖాలు. (సక్కిన దేశాల సెయినికులు దేశం ఎల్లదగ్గర ఎక్కువగా ఉన్నారు.)

బల్గేరియన్ ప్రదర్శనవల్ల జనం అంత ఉత్సాహం చూపించలేదంటే ఆశ్చర్యం లేదు.

తుపాకులే దీలుతున్నాయి...

'వాల్వెనోల్లో సోవియట్ మెషిన్ తుపాకులు మమ్మల్ని ఏలుతున్నాయి.' అన్నాడు. మా చెక్ స్నేహితుడు ఒకాయన. 'అప్పుడప్పుడు కాల్పులు వినిపిస్తాయి. కొందరు ప్రవాద ప్రతికరిని, తూర్పు జర్మనీలు అప్పుడయ్యే 'వెప్రా' అనే చెక్ ప్రతికరిని వంచిపెడ్డారు. దారినసోయే వారిని ఆపుతూఉంటారు. ఒకప్పుడు పాశాణంగా ఉపయోగపడ్డ పెద్ద కట్టడంలో ఇప్పుడు సెయినికులు ఉంటున్నారు..."

(14 వ పేజీ చూడండి)

అటలు

ఎవరిది తప్పు?

జనవరి 29 వాడు ఎడెలండ్ లో అన్ ట్రేలియా, వెస్ట్ ఇండిస్ మధ్య పెన్సు సోటీ 'డా' తో ముగిసింది. ముగింపు విజృంభణగా జరిగింది. ఇంకా 21 వరుగులుచేస్తే చాలు అన్ ట్రేలియానోకి, కానీ ఒకే ఒక వికెట్టు విగిరింది! వెస్ట్ ఇండిస్ అవికెట్టుని వడగొట్టాలి.

అన్ ట్రేలియా 3 వికెట్టులకి 214 చేసింది. పరిస్థితి బాగా ఉదయకుంటూ ఉంటే 339 కి 9 వికెట్టు పడిపోయాయి. (1961 డిసెంబర్ టెస్టులో వెస్ట్ ఇండిస్, అన్ ట్రేలియా మధ్య సమావయం వరకు మొత్తం తో 'డా' చేశారు.)

ఈ టెస్టులో అన్ ట్రేలియా వెస్ట్ ఇండిస్ ని 271 వరుగులకి అవుట్ చేసి శారు. సోబర్ గురికి 110 వెయ్యకపోతే ఈ మొత్తం కూడా వచ్చేది. అన్ ట్రేలియా ముప్పు వార్షిక్ మారు వరుగుల మున్న వెయ్యటంలో ఆదేశానికి పెద్ద మొత్తం వచ్చింది! చాప్మన్ కూడా మంచి స్కోర్ చేశాడు. (వెస్ట్ ఇండిస్ మీద అడి 1000 వరుగులు పూర్తి చేశాడు.) అవురి, స్టాక్ సోల్ల పెర్మ కూడా చెప్పుకోవాలి. కానీ, వెస్ట్ ఇండిస్ వారు చాలా బాగా అడి 616 వరుగులు చేశారు. బుచ్చర్ 100 వరుగులు చేశాడు, కన్నాయి 80, కారూ 90, సోబర్ 52 చేశారు.

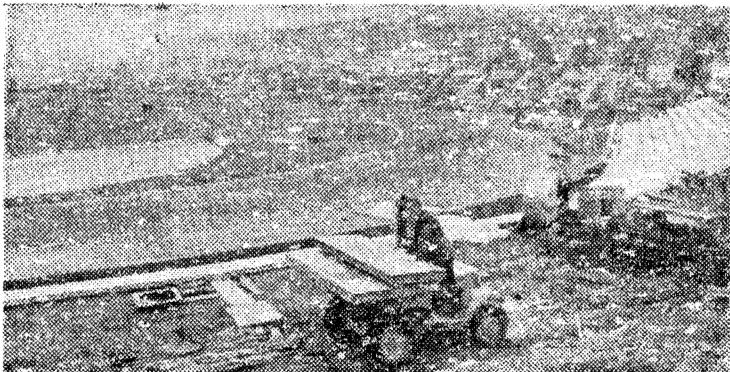
అన్ ట్రేలియా తండ్రి అడినప్పుడు సరదాగా వరుగులు వెయ్యటానికి ప్రయత్నించారు. ముందు బాగా అడినా సలు గురు బాల్స్ నున్ 'రన్ అవుట్' కావటంతో 9 వికెట్టు పడిపోయాయి. మాచ్ డా అయింది.....

ఈ మాచ్ లో ఒక సంఘటన జరిగింది, గ్రిస్ థాప్ పేరికి బల్లర్ చెప్పాడు. అవతలవంపు రెడ్ హెత్ అన్ గెంబ్ (కాన్ గీతదాటి వచ్చేశాడు. గ్రిస్ థాప్ వెంటనే అతని స్టంపుని వడగొట్టేశాడు. అంస యర్ తరుముకోకుండా 'అవుట్' అన్నాడు! సోబర్ నుంచి అటగాడు కాబట్టి ఈ సంఘటన జరిగినందుకు అన్ ట్రేలియా కాప్టెన్ ని క్షమాపణ కోరుకున్నాడు. ఈ సని అతను చేసి డండెక్కరలేదు. గ్రిస్ థాప్ చేసిన దాంట్ల అన్ను ఏమీ లేదు. బంతి బల్లర్ చేతిని వదిలే ముందరే అతని ముప్పు బాల్స్ నున్ ముందుకు వెళ్ళటం తప్పు. ముందు సాఫ్టురించి చూసి తర్వాత అవుట్ చెయ్య వివారి అని కొందరు అంటారు. కానీ బల్లర్ ఎప్పుడు సంగతులని వట్టింతుకుంటాడు? అతని కర్తవ్యం దిన జన్మ శ్రేయస్సు కోసం న్యాయ బద్ధంగా క్షుణ్ణి చెయ్యటమే కదా?

ఈ సందర్భంలో గెండు గతాల్లో ముందు జరిగిన సంఘటన ఒకదానిని గురించి చెప్పింది. సుమ్మార్ (బల్లర్ అనే అన్ ట్రేలియా ముప్పు ఓ.పెనింగ్ ఆట గాడిని ఒకసారి హాఫ్టురించి మరొకసారిగా అవుట్ చేశారు. కమ్మం టేటర్ అతని చర్మని హర్షించాడు. ఇంకా పడేక్కరిం ధనకోటి అనే అటగాడు ఒక బాల్స్ వాన్ ని ఇలాగ లఫ్టు చేసినప్పుడు అందరూ అతన్ని తేగ పెట్టుకున్నారు.

ముందు హాఫ్టురించ గలిగే మంచికే కానీ బాల్స్ నున్ కూడా క్రమబద్ధంగా ప్రవర్తించాలి.

—కె. ఎస్. సరసింహన్

ఎడింబరోలో 1970 లో జరిగే కామన్ వెల్లు అటల పోడంకోసం నిర్మిస్తున్న స్టేడియం. రూపాన్ని దిద్దుకుంటున్న అట ప్రలాన్ని చిత్రంలో చూడవచ్చు.

శ్రీ అన్నాదురై అస్తమయం

తమిళనాడు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సి. ఎన్. అన్నాదురై కొంత కాలంగా అనారోగ్యంగా ఉండి సోమవారం ఫిబ్రవరి 3 వ తేదీన స్పృహతప్పి ఉండగానే మరణించారు. వీరి వయస్సు 60.

కాంగ్రెసు ప్రతిపక్షమయిన ద్రావిడ మున్నే ట్రాక్షన్ గా నాయకులుగా ముఖ్యమంత్రి అయిన శ్రీ అన్నాదురై అన్నివర్గాల వారి గౌరవాభిమానాలనీచూరగొన్నారు. అఖిలభారత స్థాయికల నాయకులుగా నిరూపించు కున్నారు. వారి మరణం తమిళనాడుకేకాక మొత్తం భారతదేశానికే తీరనినోట.

ఫిబ్రవరి 29 వ తేదీన పగలు 11-25

గంటలకు పున్నట్లుండి మద్రాసు పులిక్కి పడింది. ఎక్కడనుంచో, 'అన్నాదురై మరణం అడ్డెన్సార్' అన్న ముక్క గాలిలో వచ్చింది. 'అన్నాదురై చనిపోయాడా!' 'అజ్ అన్నాదురై డెడ్' అన్న వ్రళ్ళలు పుట్టాయి. ఒక్క అగంటలో యీ వార్త కారుచిప్పుల మద్రాసంతా వ్యాపించింది. కొన్ని మూళ్ళు, కాలేజీలు, ఆఫీసులు, హోటళ్ళు, దుకాణాలు, తక్కువ మూసే కారు. జనం అడ్యూరులోని కాన్సరు ఆసుపత్రివేపు దారగా వ్రహించారు. తెలి సోమలు అనువ్రతి వెంబరుకోసం, పి.టి.ఐ. వెంబరుకోసం గిరగిర తిరిగాయి. 'ర.బిట్ బ్రూ' అన్నది ప్రశ్నగానే మిగిలింది.

'అరింజర్ అడ్డా ననాపు ఇరిక్కిరా- అన్నాదురై ఆరోగ్యంగానే పున్నారు. ప్రజలారా భయపడకండి. గాభరా పడకండి' అని పోలీసు వ్యానులనుండి ప్రకటనలు చేశారు. అప్పటికే నమ్మకలేనిజనం అడ్యూరు ఆసు పత్రి అధికారుల వార్త విని హామ్యయ్య అనుకున్నారు.

ఆ రోజునుంచి మృత్యువుతో భయం కరంగా పోట్లాడి ఫిబ్రవరి రెండో తేదీ ఆర్థరాత్రి 12-22 కు మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి, ద్రావిడ మున్నేట్రాక్షన్ గం పార్టీ నాయకుడూ అయిన శ్రీ అన్నాదురై చనిపోయారు. 12-30 కల్లా మద్రా సంతా పట్టపగల్ పోయింది. కొన్ని లక్షల మంది కాన్సరు ఆసుపత్రికి పరుగులు పెట్టారు.

చరిత్రలో ఏ నాయకునికీ జరగనంత వైద్య సదుపాయం అన్నాదురైకు జరిగింది. ఆయన ఆరోగ్యనిధికివసూలు చేసిన వద్దానుగు లక్షలలో ఐదులక్షలు ఖర్చయిందట. అమెరికా నుంచి డాక్టర్ మిల్లర్, డాక్టర్ ఎనేస కిలు వచ్చారు. హాంకాంగ్ కి కొలంబోకు ప్రత్యేక విమానాలు వెళ్లి మందులు తెచ్చాయి. కలకత్తా ఢిల్లీ బొంబాయి మద్రాసు మధ్య విమానాలు మందులతో తిరిగాయి. అత్యధిక రేడియో ధార్మికశక్తి కల ఇరిడియం సీడ్స్ ఆయన ఎబ్డామిన్తో గుచ్చారట. ఈ సీడ్స్ కాన్సర్ అధికం కాకుండా రేడియోధార్మిక శక్తితో అరి కట్టాయట. కానీ విధి జరియమైనది.

తెల్లారితే మూడో తారీఖు. ఇంకా

తెల్లవారనే లేదు. మద్రాసు రాష్ట్ర ప్రజలంతా మద్రాసులోనే వుంది. అడ, మగా, పిన్నా పెద్దా అంతా 'అన్నా మమ్మల్ని వదలిపోయావా' అని గుండెలు బాదుకుని విలసింద సాగారు. ఆయన భౌతిక దేహాన్ని రాజాజీ హోటల్ కి తెచ్చిపెట్టిన వైనం తెలుసుకుని అడ, మగా తేడా లేకుండా పైపు గొట్టాలు పుచ్చుకుని పైకి ఎగబాకి రోవలకు దూకారు. జన ప్రవాహాన్ని అరికట్టు డానికి పోలీసు భాష్యవాయు ప్రయోగం, కాల్పులూ కూడా జరిపారు. చివరికి ఆయన దేహాన్ని రాజాజీహోటల్ మెట్లమీద కూర్చో పెట్టారు—అంతా చూడ్డానికి వీలుగా.

ఆయన భౌతిక దేహాన్ని చూడవచ్చిన మద్రాసు గవర్నర్ సర్దార్ ఉజ్జ్వల్ సింగ్, ఆయన భార్య రాజాజీ హోటల్ కి వెళ్ళ డానికి విశ్వవయత్నం చేసి, కుదరక వెను దిరిగి పోయారు. పి. ఐ. పీల దారులుకూడా జనంతో మూసుకుపోయాయి. రోవలకువెళ్ళి ఆయన దేహంమీద పుష్పగుచ్ఛం వుంచాలని వచ్చిన శ్రీ కామరాజ్ రోవలకు వెళ్ళనేకా 'ముడియాదప్ప' అని వెనక్కు తిరగబోయే సరికి అయన్ను చూసిన జనం 'సింగ ఉళ్ళ (చివరి పేజీ చూడండి)

క్షేమేంద్రనిభ్రహ్మశ్రమశిష్యుని: అనునానందినుల రామచంద్రుడు

నరవాహన దత్తుడు పెరుగుతూ పున్నాడు; తల్లు లిద్దరికీ అమృతనిగ్ధరం లాగ, తండ్రి మనోరథాలతోపాటు పెరుగు తున్నాడు.

కళింగసేన కుమార్తె మదనమంచుకను తమ అంతఃపురంలోనే పెంచుదామని వానవదత్తుకు తలంపు కలిగింది. కళింగ సేనకు ఈ సంగతి తెలిసింది. కళింగసేన దాలా ఆనందించింది. తన ప్రియకుమార్తెను వానవదత్తు కోరిక ప్రకారం వానవదత్తు అంతఃపురానికి పంపివేసింది. నరవాహన దత్తుడింకా బోలుడు. - అయినా మదన మంచుకను చూచి అమృతపుజల్లు లాడి నట్టు హర్షించాడు. కామపు మొలకవంటి ఆ మదనమంచుక దాది ఒడిలోపైన్నా, రాజకుమారుణ్ణి ఒక ముహూర్తమయినా వదలివుండేదికాదు.

నరవాహనదత్తుడు ఇలా నిండుచంద్రుని లాగ సంపూర్ణవిగ్రహా డయ్యాడు. అతనిని యువరాజు చేయడం ఉచితమని భావించాడు

వత్సరాజు. ఒక శుభముహూర్తంలో అతనికి యోరాజ్య వట్టాభిషేకం చేశాడు. ఆ పుక్త్యానికి సామంత, మంత్రి, మంత్రి పుత్రాదులు వలుపురు వచ్చారు.

వత్సరాజు ఆ సమయంలో మంత్రి పుత్రు లను చూచి 'కుమారులారా మీగు నరవాహన దత్తునికి మొదటి భిక్షులు. మీ పితృ పితామహాదులు మమ్ములను కొలుస్తూ వచ్చారు. ఇప్పుడు మమ్ములను ఆ స్థానంలో నా కుమారునికి నియమించాను. మీరు అతనికి మీ పితృపితామహవదనీ క్రమంగా సేవ చేయండి' అంటూ తన పుత్రునికి మంత్రి కుమారులను దత్తం చేశాడు. ఈ విధంగా యోగంధరాయణుని కుమారుడు, మహామతి అయిన మరుభూతి, వసంశకుని కుమారుడు, నర్మవాక్య నిపుణుడు సుమంతకుడు, వీరుడయిన హరిభిడు, గోముఖుడు మొదలయిన వారు నరవాహన దత్తునికి సహచరులు, అనుచరులు అయ్యారు.

ఒకమారు కళింగసేనకు తనవెన్నె సోమనభను చూడాలని బుద్ధిపుట్టి ఆమెను స్మరించింది. మయనుత అయిన సోమనభ తన భర్త నలకూబరుని అను మతిపొంది కళింగసేనవద్దకు వచ్చింది. కళింగసేన తన కుమార్తె వివాహం విషయమై సోమనభతో ఆలోచించింది. ఆమె మదనమంచుక పరిణయోత్సవానికి నలకూబ రుని ఆదేశంతో గగనమార్గంలో వెళ్లగల దివ్యవిమానాన్ని ఉద్యానాన్ని పుష్టించింది. వత్సరాజు, అతనిమంత్రులు ఆ విమానాన్ని ఉద్యానాన్ని చాల కుతూహలంతో చూచారు. మన విద్యానికి కళింగసేన సగిన విద్యుపురాలని, విద్యాల వారందరిలోను శ్రేష్ఠురాలని వత్సరాజు మనస్సులో అనుకున్నాడు.

ఒకనాడు వత్సరాజు ఏకాంతస్థలంలో ఏదో ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు. అప్పుడు అక్కడికి పెక్కుమంది మందలు వచ్చారు. వారి ముఖాలు రాక్షసులకు తిరిక

ప్రాయుడైన చంద్రుడిలాగ వున్నాయి; వారు దేవ వనితలుగా కనిపించారు. 'ఎవరు మీరు?' అని వారిని అడిగాడు రాజా.

'భూపతి, మేము విద్యలము, కళలము. కీనుంతుడైన మీ కుమారుని శరీరంలో ఇప్పుడు ప్రవేశించడం చాము.' అన్నారు.

వత్సరాజు వారిమాటలు విన్నాడు. వెంటనే శుచియై వారిని పూజించి 'మహాప్రసాదం' అని వారికి మనవిచేసి, మహానందంలో పొంగిపోయాడు. అప్పుడు ఆ కళలు, విద్యలు రాజపుత్రుడు నరవాహన దత్తుని దేహంలో ప్రవేశించాయి. ఆ విద్యలు, కళలు ప్రవేశించగానే రాకుమారుడు; సుధా నిక్తుడైన నక్షత్ర రాజులాగ వెలిగిపోయింది.

సర్వోత్కృష్ట, కళలకు క్షీణ వనంబంటి ఆ రాజకుమారుడు వీణా శుభరక్షణాలను తండ్రినుంచి తెలుసుకున్నాడు. రాజాజ్ఞతో వున్నాడనే నృత్యచార్యుడు కళింగసేన సాయము నృత్యకళితాలో కోవిదురాలిని చేశాడు.

నరవాహనపుత్రుడు, కళింగసేన ఒకరి నొకరు చూచుకున్నారు వారిద్దరిలోను నవ విలాసాలు ప్రేమంత వసంత బుబ్బులు పులి పూచిన పొడుగులు కలిగాయి. వారిద్దరికీ ఇలా ప్రేమ వారికోరికలతోపాటు పెరుగుతూవుండగా, పుష్ప చావు డైన మున్నగు విలువిద్య సఫలమయింది.

ఒకమారు నరవాహనపుత్రుని సహచరు లలో ఒక్కడయిన గోముఖుడు కళింగసేన

...బృహత్పథావంజరి

ఉద్యానవనం మీదుగా వెళ్లడం తటస్థం చింది. కళింగసేన, అతడు తన కాబోయే అల్లుడి మిత్రుడేకదా అనుకొని అతనిని పిలిచి ఇలా అన్నది :— 'నీ మిత్రుడు నరవాహనపుత్రుడు చాల యశస్వీ. అతని అనురాగపు చూపు నా కుమార్తె మదన మంచుకమీద వడింది. నాకుమార్తె ప్రీతి కూడా అతనిపై లగ్నమయింది. కాని, రాజ పుత్రుడు తటస్థుడుగా వున్నాడు. కాని ఈ సిగ్గును ఎవరు ఎంతకాలం సహిస్తారు!' గోముఖుడు ఆమె మాటలని, అమ్మా, నీవు చెప్పేది సరేందే. యువతీ యువకు లకు సమానంగా ప్రేమపుష్పపుడు ఎవరికి ఆనందం కలుగదు? ప్రీతి అనుగుణ మైనది. పూర్వం యోగానంద మహారాజుకు వరుచికి మధ్య జరిగిన సంఘటనను తెలుపుతాను విను.

'ఒకనాడు యోగానందుడు, వరుచి వీధిలో వెళ్ళుతున్నారు. అప్పుడు ఒక బరువుమోసేవాడు, ఒక కుమ్మరి ఎదురుగా వచ్చారు. 'మహారాజా, వీరిద్దరినీ మీరు ఎలా చూస్తున్నారు?' అని వరుచి రాజును ప్రశ్నించాడు. 'ఈ బరువు మోసేవాడిని చంపుదామని వుంది. కుమ్మరిని చూస్తే, స్వబంధువు వచ్చినట్టు అనిపిస్తుంది' అని రాజు సమాధానమిచ్చాడు.

తర్వాత వరుచి, వారిద్దరివద్దకు వచ్చి, ప్రసంగవశాత్తు, 'రాజా విషంలాగ ఇప్పుడే మరణించాడు' అని అన్నాడు. 'అబ్బ! ఎంత అదృష్టం! జగత్తు నిష్కలంక మయింది' అన్నాడు బరువు మోసేవాడు. కాని, కుమ్మరి కన్నీళ్ళతో 'అయ్యో ప్రజలకు ఆధారం శూన్యమయిందే!' అని విలపించాడు. ఈ మాటలను రాజాకూడా మరుగున వుండి విన్నాడు.

వరుచి రాజువద్దకు తిరిగి వచ్చాడు. 'దేవా, విన్నారుకదా! మీ మనఃప్రస్ఫుర్తి వీరి విషయంలో ఎలావుందో వీరి ప్రస్ఫుర్తి కూడా మీ విషయంలో అలాగే వుంది. చూచారు గదా! ప్రాయశః మనస్సు మన స్సును చూస్తుందనుకుంటాను.' అని రాజుతో అన్నాడు.

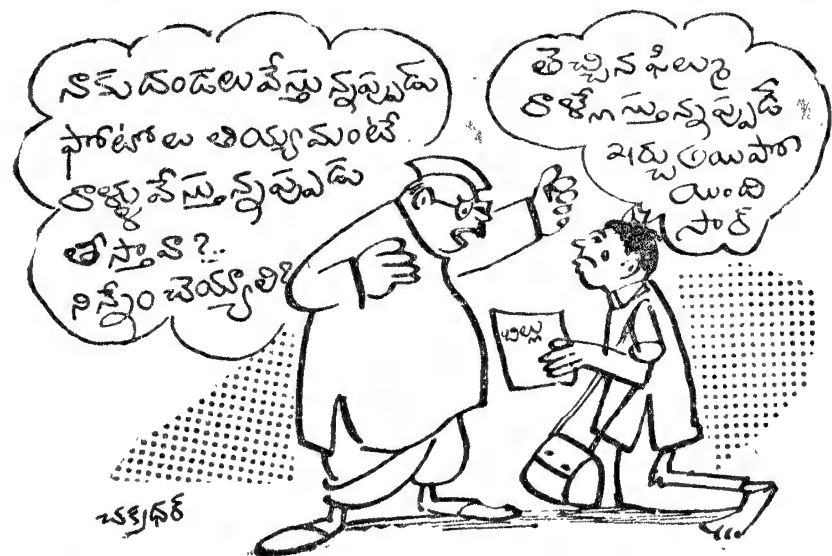
'మదనమంచుక ప్రీతితో కళ్ళు పెద్దని చేసుకొని రాజకుమారుణ్ణి చూచినట్లు, రాజకుమారుడుగూడ 'మదనమంచుకపై బద్ధానురగుడు. ఈ విషయంలో సందేహం లేదు.'

గోముఖుడు రాజపుత్రుని మనసు విప్పి చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. కళింగసేన నరవాహన దత్తునితో తనకుమార్తె వివాహం విషయమై ఆలోచించసాగింది.

ఒకమారు గోముఖుడు నగర విధిని వెళ్ళుతున్నాడు. అప్పుడొక వర్తకు ల వడుచు తన చెలికత్తెను అతనివద్దకు రాయబారం పంపింది. అతడు ఒప్పుకో లేదు. అతని తిరస్కారానికి ఆ వణిగ్యవతి సిగ్గు వడింది. ఆ సిగ్గు క్రమంగా క్రోధంగా మారింది. అతనిని వివిధంగా నైనా చంపివేయాలనే దుర్బుద్ధి పొడ మింది.

ఒకమారు అతనికి ఆతిథ్యమిచ్చి అతనికి విషం కలిపిన లేనె యిచ్చిగాని, ఆతరవిధాల గాని, చంపివేయడానికి ఆలోచించి పానీయంలో విషం కలిపి యిచ్చింది. ఆమె విషం పెట్టిందని గ్రహించాడు. ఇలా ఆలోచించాడు:

'అహా ప్రీతి చర్య ఎంత కుటిలం! ఎంత సహజమరినం! ప్రీతి కోసంతో ఉద్రేకపడి కలుషమనన్మలయితే, మురికి వరదనీటితో మహోద్రేకంతోపాటే నదుల పంటివారవుతారు. ప్రీతింటేనే తప్పుల కుప్పలు. పనిగట్టుకొని వెదికితూ,

చక్రధర్

దొరకరు. నట్టుకున్నారా, వ ద ర రు.
పూర్వజన్మ వాసనవలె వారు సంసారమోహ
రచులు. వారి చేష్టలూ విచిత్రాలు. విషా
దంలో నవ్వుతారు. సంతోష సమయంలో
వికాసంగా విడుస్తారు. ప్రేమ పున్నప్పటికీ
భర్తను చంపుతారు ప్రేమ చింత ఎవరికి
తెలుస్తుంది ! నిజమే కదాకోవదులు చెప్పే
శత్రుఘ్నని క థ నా కు జ్ఞానకం
వస్తున్నది :

‘శత్రుఘ్నుడనేవాడు మహాబలవంతుడు.
తన భార్య పరపురుషానకై కావడం అతడు
చూచాడు. కోపంతో అపారదారికుణ్ణి (పర
ప్రేమినిపొందే దుర్మార్గుణ్ణి) కొట్టి చంపి
వేశాడు. బలంతో దర్పించిన అతడు ఆ
దుర్మార్గుని శవాన్ని బుజంపై వేసుకొని
దోయి ఒక పాడుబావిలో వదలేశాడు. ఆ
పాడుబావిలో వడివ శవాన్ని చంగి చూస్తు
న్నాడు. అతని భార్య వెనకనుంచి వెంగు
చెంగున అక్కడికి వచ్చింది. అతనిని బావి
లోకి తోసింది. అలాటి పాపబుద్ధిగలవారు
ప్రేమలు.’

గోముఖుడు ఇలా ఆలోచిస్తూ, రాజ
కుమారునివద్దకు వచ్చాడు. అప్పుడక్కడ
అతనికి ఇష్టమైన మరుభూతి మొద
లయినవారు అతనిచుట్టూ మూగవున్నారు.
ఏవేనో ముచ్చట్లు చెప్పుకుంటున్నారు.
రాజనీతివేత్తలు నానావిధ రాజనీతి విష
యాలు చెబుతున్నారు. సేవకవ్రతం
గురించిచర్చ వచ్చింది. వారు సేవకవ్రతాన్ని
గురించి పెద్దలుచెప్పగా విన్నదాన్ని ఇలా
నరవాహనుని ఎదుట చెప్పారు:— రాజులు
కోతలలాగా చవలులు. చాల పొగరువట్టిన
వారు. ఎంతో కష్టంతోగాని అను
గ్రహించరు. శరద్గా సేవచేశామా, కోప
వదుతారు. మోసంచేశామా, సంతోషిస్తారు,
యోగి, రాజసేవకుడు ఒక్కటి. యోగి
సకల ప్రాణుల మనస్సులోని విషయాలు
గ్రహిస్తాడు. రాజసేవకుడు సమున్నజనం
మనస్సునూ గ్రహిస్తాడు. ఇద్దరివని
సాహసవేతమైంది. స్వామిని వంచించనిది.
అహో ! ఇది ఎంత తీవ్రమైన వ్రతం !
ఇంత వర మ త త్వం తెలిసి రాజులను
కొలిచినా, రాజులమనస్సు తెలుసుకోలేము.
గాలులను ఎవరయినా పట్టుకోగలడా? సరళ
వ్యభాచలయిన రాజులు కలిసికట్టుగావున్న
సేవకుని ఎదుటతో పెట్టుకోలేరు.

కుటీలయిన (భుక్తులు కుటీలమగుం
లయిన రాజులను మరీ గాసిపెడతారు.
భృత్యులు కలిసికట్టుగా వుండకుండా
చేసేవాడు, సంహతులయిన (ఐకమత్యంతో
వున్న) భృత్యులను చీల్చేవాడు చాల
సమర్థుడయిన రాజు. వాడి సీరి సీరంగా
వుంటుంది.

‘పూర్వం మధురా నగరాన్ని శూరసేను
డనే రాజు పాలించేవాడు. అతడు గొప్ప
రాజనీతిజ్ఞుడు. తన సేవకులందరూ ఐక
మత్యంతో వుండడం గ్రహించాడు. వారిని
క్రమంగా విడదీశాడు. ఒకరిని అనుగ్ర
హించాడు. మరొకరిని తీవ్రంగా దండిం
చాడు. అనుగ్రహించిన వానినికూడా మరొక
సమయంలో దండించాడు. ఇలాగే అందరినీ
వరుసగా ఒకమారు అనుగ్రహించి, ఒక
మారు శిక్షిస్తూ వచ్చాడు. ‘రాజకుమారా,
ఇలాటి తత్వధర్మముల ప్రాజ్ఞులు అయిన
రాజులున్నారు. వారందరినీ నీవుచూచి నేర్పు
కోవాలి.’

నరవాహనుడు ఇలా మిత్రులతో గోపీ
జరుపుతూ గడుపుతున్నాడు.

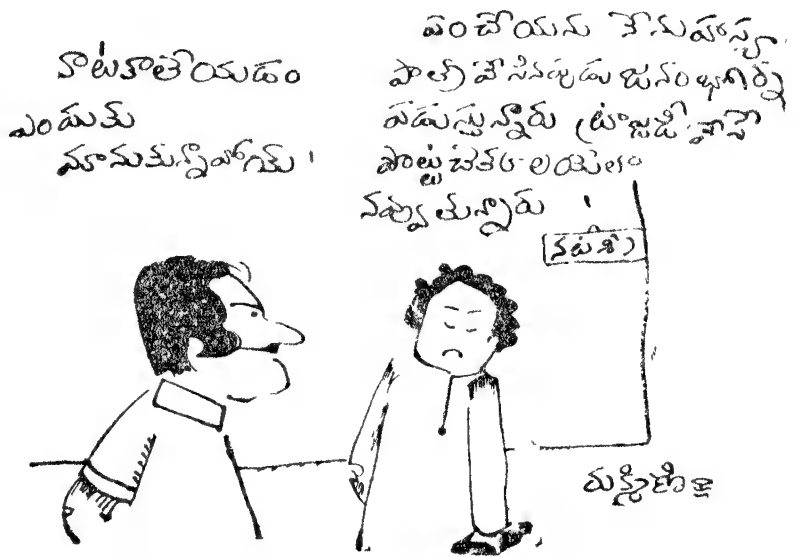
మదనమంచుక సౌందర్య శోభ విద్యా
ధర లోకానికి తెలిసింది. మానసవేగుడనే
విద్యాధరరాజు మదనమంచుకను చేపట్టా
లనే తలంపుతో వున్నాడు. కళింగసేనకు
ఈ సంగతి తెలిసింది. ఆమె వత్సరాజుకు
తన కుమార్తెకు నరవాహనదత్తునితో
వివాహం ప్రస్తావించింది. వత్సరాజుకూడా

యోగంధరాయణునితో ఆలోచించి కుమార్తె
రుని వివాహ ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాడు.
రాజాజ్ఞతో దైవజ్ఞులు గ్రహసంపత్తి,
దేవతాగణబలం పూరిగవున్న ఉత్తమ
ముహూర్తం నిర్ణయించారు. మ ద న
మంచుక సకలాభరణభూషితరాలై, వివా
హోచితమయిన కంకణం ధరించి, తన
శరీరకాంతితో న గ ల కే సోబగుతెస్తూ,
వివాహవేదిను సమీపించింది. దేవతలు ఆ
సమయంలో పుష్పవర్షం కురిపించారు.

మదనమంచుక; నరవాహన ద త్తు ల
వివాహం విధిపూర్వకంగా, సవైభవంగా
జరిగింది. అగ్నివ్రదక్షిణ సమయంలో
పెళ్ళికుూతురు వొరగా మగనిని చూచింది.
అది చూడగా, ఒక నల్ల కలువలదండ జారి
అతనిపై పడినట్లునిపించింది

ఈ ముహూర్త బలంతోనే నరవాహన
దత్తుడు విద్యాధర చక్రవర్తి అవుతాడు.
అందువల్ల అందరికీ చక్రవర్తి పదవిని
కూడించే లక్ష్యధేవికి కోపం వచ్చింది,
తన అనుగ్రహం ప్రసక్తి లేకపోయింది
కదా అని.

వధూవరుల నయనవిలాసాలతో ముచ్చట
గొలిపే ముఖాలు చూడగానే. పూవువిలు
కాడు రలిదేరిని కలనమొన్నాడని స్పష్ట
మయింది. ఈ నేత్రోన్నవాన్ని మనం
చూడవలసిందని విధి విధించాడు—అనే
ప్రవాదాలు క్షణం లో దివ్యలోకాలలో
వ్యాపించాయి. (ఇంకా ఉంది)

విడాకులకి కారణమైతే గడియారం !

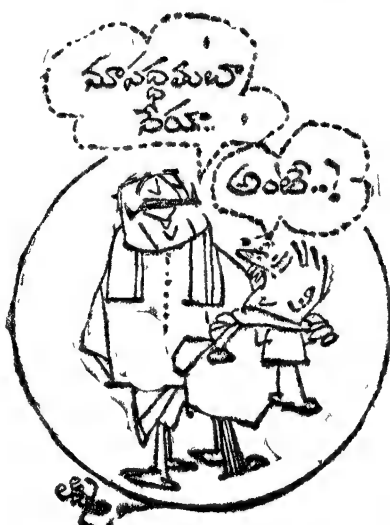
57 ఏళ్ల ఎరిక్ బాట్ అనే అతను తనవడక గదిలో వున్న భార్య గడియారం చేసే శిక్షాన్ని భరించలేక ఆ గడియారాన్ని తీసుకెళ్ళి అవతల పడేశాడని వచ్చి పడుకున్నాడట. అది చూసిన అతని భార్య చివాలన లేచి తన గడియారాన్ని తీసుకుని వేరేగదిలోకి పోయి పడుకుందట. అనక రెల్లా రాక ఆమె తన భర్తనుంచి విడాకులు కోరిందట. తన గడియారాన్ని అవమానించిన కారణానికి. విడాకులకు అనుమతి ఇచ్చిన జడ్జి “విడాకులకు కారణం చాలా చిన్నది, హాస్యాస్పదమైనదే అయినా” అనేసి పూర్కొన్నాడట. ఇది లండన్లో జరిగింది.

కనీకీ కారణం ?

బర్మా అనే గ్రామంలో జయదేవ్ పేర్తో అనే అతని యింటో కొందరు ముష్కరులు ప్రవేశించి నిద్రపోతున్న అతనిని లేపి, కత్తిలో పొడిచి చంపేశారు. తండ్రి ఆర్తనాదంవెసికొడుకు అగణిలోకి వచ్చేవరికి అతన్ని పొడిచి చంపేసి వెళ్ళి పోయారట. వారెవరు? ఎందుకంత కష్టపూనారు? అన్నవిషయాల మీద అన్వేషణ ప్రారంభమయింది.

చురుందంజా ?

కుటుంబ నియంత్రణ పథకం అమలుపరచడంలోయిన్ (సాన్స్)లో ఒకదంపతులుబోలెడు మొందంజ వేశారు. 1959 నుంచి 1964 వరకూ తమకు పుట్టిన ముగ్గురు పిల్లలను చంపి, పెరిట్స్ పాలేశారు. వీరికి 16 ఏళ్ల కొడుకు 13 ఏళ్ల కూతురూ వున్నారు. వారిద్దరి తోనే సంబంధం వదలనుకుంటే కుదరనందువల్ల ముగ్గురు పిల్లలనూ పెరిట్స్ పాలెట్టారు. ఆ మహాతల్లి మిసెస్ రెనిథిన్ మళ్ళీ గర్భవతి. ఈ జంటను ప్రభుత్వం పట్టుకుంది.

పేలే మాత్రలు !

మందులు కడుపులో చాలా ఆలస్యంగా పని చేయడమనేది సామాన్యంగా జరుగుతున్న విషయమే! కానీ మింగిన మాత్ర కడుపులో ఫోం అని పేలడం మాత్రం సామాన్యవిషయంకాదు. బ్రిటిష్ మెడికల్ జర్నల్లో యీ విషయం ప్రకటించారు. లివర్ పూర్ తోనే ఒక ఆసుపత్రిలో సర్జులకుపున్న బ్లండ్డి పిష్టిలు పేల్చినట్లు డాం అనే శబ్దం వినబడిందట. చుట్టూ పరిగెత్తి చూస్తే ఆ శబ్దం ఒక నలభై ఏళ్ళ స్త్రీ పొట్టలోని మాత్ర ప్రేలుడువల్ల సంభవించిందట. డయోడిన్ అల్బర్తో బాధ పడుతున్న ఆమెకు మాత్రలిస్తే అది ఏదేమిది గంటల తరువాత ప్రేలవారంభించాయట. ఇంకో మాత్ర ప్రేలినపుడు టెలివిజను సెట్టును బాగుచేస్తున్న ఒకవ్యక్తి ఆశబ్దంవిని, తనుకూర్చున్న కుర్చీ స్ప్రింగ్ తెగిపోయిందనుకుని రయమైన ఆ కుర్చీని బాగుచేయ బూనాడట. ఇంతకీ ఆమెకు మాత్రం ఏమీ పని జరగలేదట.

అనుమానం...?

లిమా (పెర్నా) లో 10 వ తేదీన—అన భార్య శీలాన్ని శంకించిన ఒకాయన తన భార్యనే గాక, ఆమె ప్రియు లనబడే ఒక నలుగురిని, అదే సమయానికి వచ్చిన ఆమె స్నేహితురాండ్రు నొందారని చంపి, అనక తనూ చనిపోయాడట. భార్య ప్రియులకు ఒకపార్టీ యిచ్చి విషం కలిపిన ఒక పానీయం యిచ్చాడట. భార్య, నలుగురు ప్రియులు, ఇద్దరు స్నేహితురాండ్రు వెరసి ఏడుగురూ చని పోవడం చూసి తనూ ఆ విషాన్ని గుడ్డెడు తాగి చనిపోయాడు.

ప్రాథమిక హక్కు !

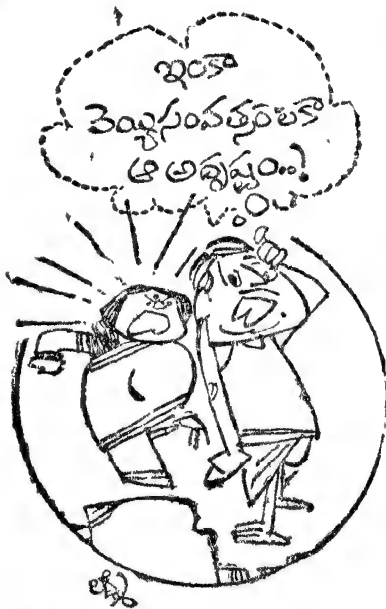
ఒకేజాతికి (పురుషులతో పురుషులు—స్త్రీలతో స్త్రీలు అనుకోవచ్చు) చెందినవారు తమలో తాము కామనాంబ తీర్చుకోడానికి హోమోసెక్సు వాలిటీ అని అంటారు. దీనిని డచ్ లో నిషేధించారని వందమందికి పైగా హోమోసెక్సువల్ సార్వమెంటు భవనంమందు నివాదాలు చేసి, సభ్యుల మీద “ఒక్క ముద్దు చాలు—ఈరాత్రికి కలుద్దాం—సిద్ధంగా వుండున్నీ” అని ముక్కలు రాసిన అట్టలు విసిరారట. తమ జాతికి చెందిన తమకు వయస్సు పురుషులతో సంవర్గం నిషేధించడానికి ప్రభుత్వానికి హక్కులేదని, ప్రేమ ప్రాథమిక హక్కునీ వారు గగ్గోలు చేశారట.

దక్షిణ వాటాకు 8 మైళ్ళ దూరంలో గల హమిదాబాద్ లో డిశంబరు 24న స్త్రీ పురుష జననేంద్రియాలు కలిగిన శిశువు జన్మించిందట. ఈశిశువు పెరిగి, యుక్త వయస్సుకు వచ్చేలోగా ఒక జాతి అవయవాలు అణగారి పోయాయని, మగా, లేక ఆడ అన్న విషయం అప్పుడేనిళ్ళయంగా చెప్పడానికి వీలవుతుందని డాక్టర్లన్నారు. ఇదే కుటుంబంలో 30 ఏళ్ళ క్రితం స్త్రీ పురుష జననేంద్రియాలు కలిగిన శిశువుజన్మించి భర్త చనిపోయిన కొంత కాలానికి ఆమె తిరిగి పురుషత్వాన్ని పొంది, ఒక స్త్రీనివివాహం చేసుకుందట. భర్త చనిపోయిన స్త్రీలు టక్కున పురుషులుగా మారి స్త్రీలను పెళ్ళిచేసుకోడం టోకున సంభవిస్తే దేశంలో వివాహ సమస్యలు కొంతవరకు తీరవచ్చు—పెద్ద విషయాలు మనకేల!

కామమనోహర దాదా

అనకాపల్లి దాదాగారు చదువు చెప్పించి పండుకు అయిన 19 వేల దాండ్లు తిరిగి అనకు కొడుకు చెల్లించానని మియామిలో ఓర్వార్ రాబర్ట్స్ కుమార్తె గెలిచాడట. చదువు చెప్పించేముందే ఆతండ్రి పై కం తిరిగి యాచ్చే టుట్టుగా తన కొడుకు వద్ద నుంచి ఒక ప్రతం దాయించి తీసుకున్నాడట. అప్పవకారం చెల్లిం టక పోయేసరికాయన కోర్టు ద్వారా గెలుపొందా డట—

చెవులకి మొప్పలు...

కళ్ళతో మనం చూడాలనుకున్నప్పుడు చూస్తాం, లేనప్పుడు కళ్ళుమూసుకుంటాం. ఇలాంటి అవకాశం భగవంతుడు మనచెవులకు పెట్టలేదు. శరీరమంతా అన్ని వింటూ వుండాలిందే! ఇది ఎంతో కాలం యిలా వుండదనీ, ఒక వెయ్యి సంవత్సరాలలోగ మానవ శరీరం నుంచి కిళ్ళకు రెప్పలు లాగ చెవులకు మొప్పలు వస్తాయనీ తనకు కావల్సిన పద్ధతిలో అవయవ నిర్మాణం చేసుకునేట్లే జీవితీ వుండనీ ఎలాగోచియి జరగడానికి ఒక వెయ్యి సంవత్సరాలు వట్టుతుందనీ లండన్ లో డౌన్ అరెన్ అనే అయన అన్నారు—

ఉపకారం...!

భర్త పెట్టే బాధలు భరించలేక ఒకామె రైలు పట్టణ మీద తల పెడితే రైలులోంచి అద్దెక్కాల్సి చూసిన ద్రయివరూ ఆమెకు కొన్ని అంగుళాల దూరంలో ఆతి చాకచక్యంగా రైలాపి, ఆమెను రక్షించి, పోలీసులకు ఎవ్వగించాడట—ఇది (తెలం (ధీర్) రైలు బ్రిడ్జి మీద జరిగింది. అయితే లాకు ద్రయివరూ చేసినది ఉపకారమే ననుకోవాల! పాపం!! అతి భర్తాన్ని అతప్పేరవ్వాల.

టుమ్రాల

రికార్డుల అమ్మకానికి చెప్పుల అమ్మకానికి తన పేరును వుపయోగించుకొని తనను ధాన్య మెకన్ మూకంపే అవమానించినది ప్రఖ్యాత పీతాల్ ఏ ద్వాం సు దు పండిట్ రవిశంకర్ న్యూయార్క్ లో 7,50,000 డాలర్లకు పరువునన్నం దావా వేశారట. మానవ పృథ్వయం పనిచేసినంత గ్యారంటీగా పనిచేసే రబ్బరు పృథ యాన్ని అమెరికాలో ఒక సంస్థ తయారు చేసిందట. కౌమారదశ దాటిన పిల్లలు యువన దశలోగా వుండే వయస్సులో, బాలరంటే బాల కంటూ, బాలికలంటే బాలికలకూ అనన్యత ఏర్పడుతుందనీ, ఒకరంటే మరొకరికి సదదనీ పాటియాలతో డాక్టర్ చూచా అన్నారు. డజన్స్ మెటర్! యువనంలోకి వచ్చాక ఆ అనన్యత అతి వ్యభిచారమారిపోతోంది కదా.

* * *

మొదట కాలిఫోర్నియా లోని ఒకామె యింటికి కొరత అయితే అంతంతా వివక్షతను చేసి, వెంచాడట. వారి నిరాశ ఎప్పుడు వచ్చి తిరుకోవాలి కంటే చేతు పెట్టిన కళ్ళకో రీతి వారగావుండి వివక్షతం.

పెళ్లవడమే గాక రెండున్నర సంవత్సరాల పిల్లలున్న లక్ష్మణన్ అనే అలను లక్ష్మి అనే, ఆమెతో అక్రమ సంబంధం పెట్టుకున్నాడట. ఆమె యింటికి వెళ్ళినప్పుడల్లా లక్ష్మణన్ తన కొడుకును తీసుకువెళ్లేవాడట. ఒకరోజున భార్యతో పోట్లాడి, కొడుకును ఉంపుడుకత్తై యింటిలో వుంచి ఎనికి వెళ్లి సాయంకాలం వచ్చి “నాకొడు కేదీ?” అనడంతో లక్ష్మి నిశ్చల నమించడట. ఈ విషయంతో పోలీసులు శోక్యం కలగజేసుకుని ఓ పీటమడుగు లాచి డాంట్ల పిల్లాడి తంం కను కుప్పారట. మర్నాడే వీర వి అప్పట్లో అది అన్న దెవరూ! పేక్స్ పియరేనా!! (ఇది తిరుమొహితైలో జరిగింది.)

అమృతాంజనము

బెణుకు నోష్టులను చప్పున తగ్గించే చల్లని మందు

- అమృతాంజనము ఏదిధంగానూ జూనియరును నోష్టు వున్నచోట కొద్దిగా రోజ్ చేయాలి
- అమృతాంజనము నొప్పుల డ్రింగ్ తగ్గించుచు ఇండులో అత్యంత కీక్సివంతమైనది పది బేషధులున్నాయి
- అమృతాంజనము కొడుకుంటచల్లగానోయ్యా వుంటుంది ఇండులో కర్మకరం మంత్రం ముద్రాకరిచిచెరిపువ్వులు
- అమృతాంజనము ఇప్పుడే అతివేస్తుంది ఒక్క పీసామంతోకలం అతివేస్తుంది

అమృతాంజనం ఏమిటంటే, అమృతం అంటే అమృతం

భక్తి డి పాండిత్యానికి పట్టు కొమ్మ వారణాశి

సంస్కృత కళాశాల

అంధ్ర యువ చిత్రకారులతో ఒకరయిన శ్రీ మనోహర్ చిత్ర
కళాకాలంకింద కాశీ వెళ్లి వేసిన బొమ్మలు వేస్తున్నాము.

—నం.

బొమ్మలు :
మనోహర్ చిత్ర

ఆ మండలిని యా త్రివేణి వనం

శ్రీమద్విశ్వపతిశిలింగము మదింజిరింప

గోళి మన

బా బాహ్య కక్ష్యంతరం

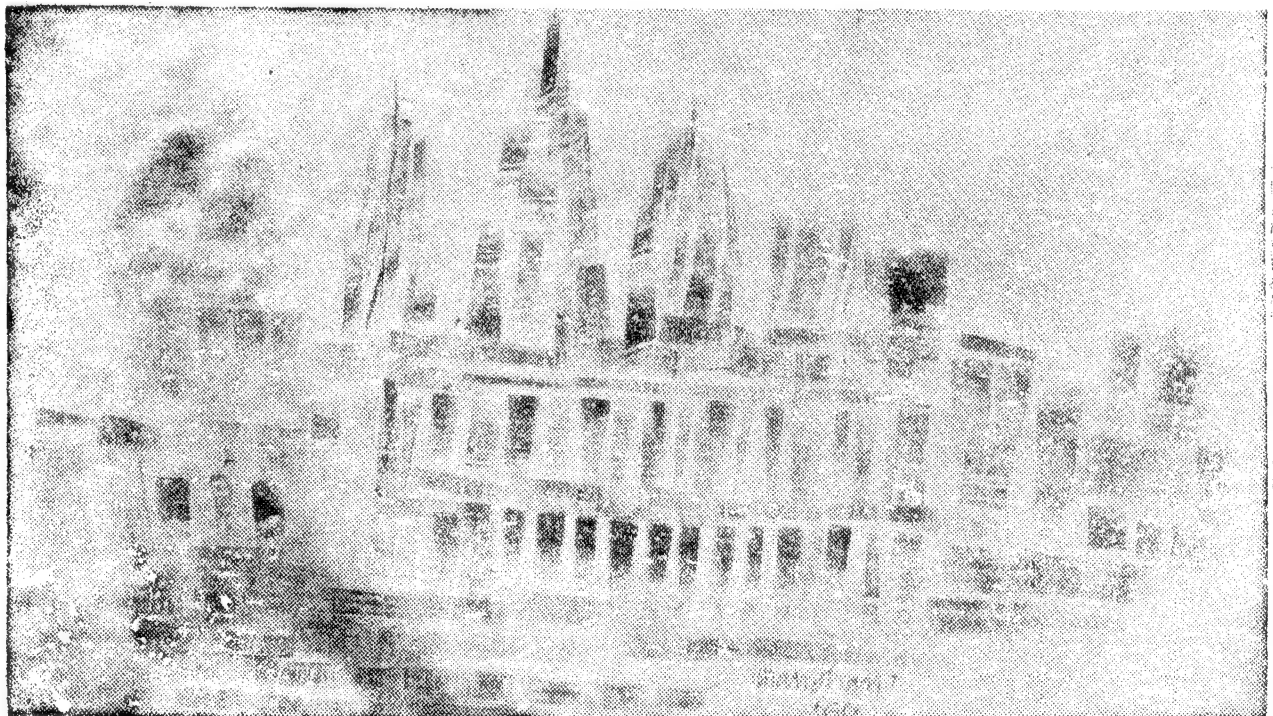
గ్రామం బెప్పుడు నా క్షిప్రం నా

బా మధ్యంత కక్ష్యలా విమల దివ్యజ్యోతి

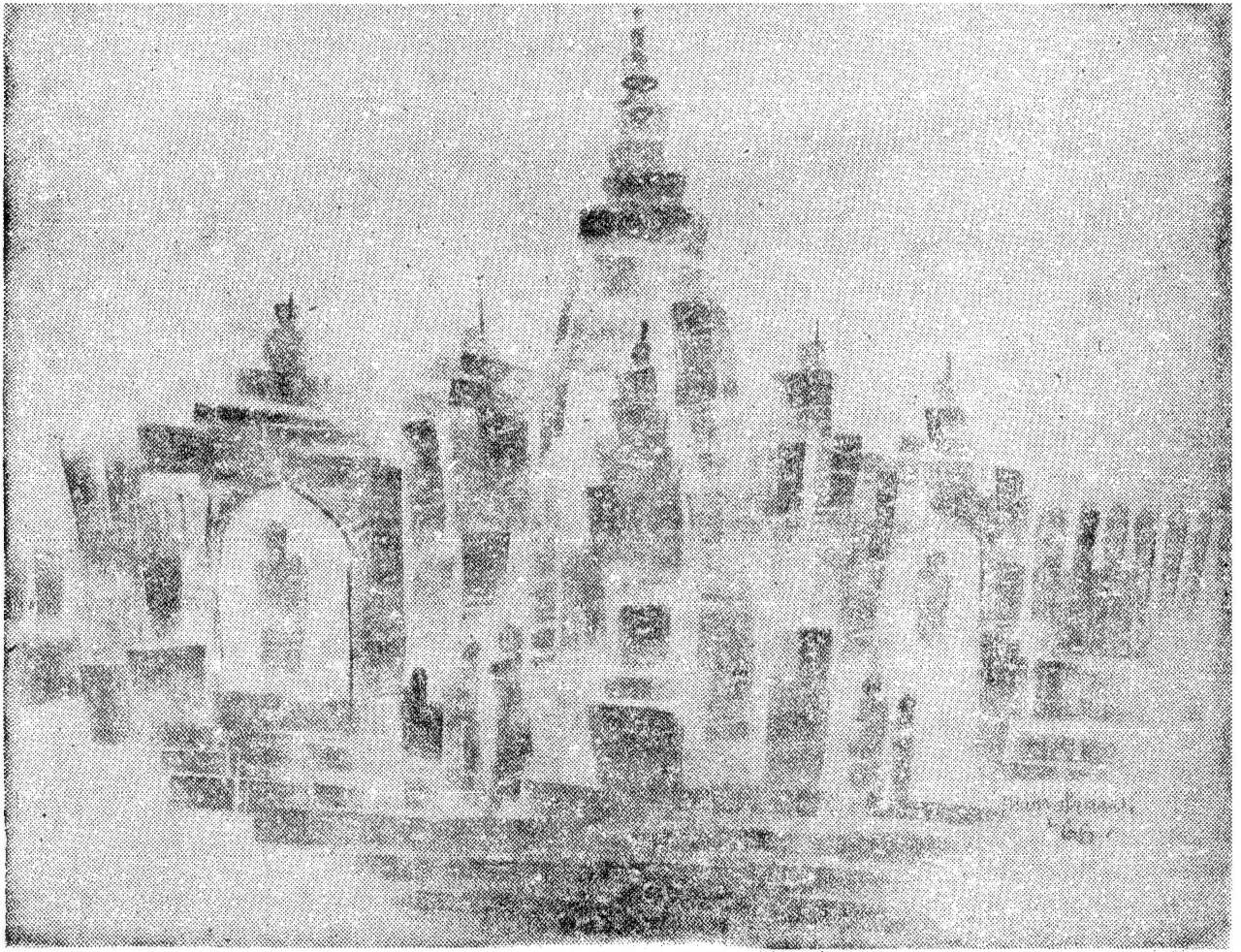
సాక్షాత్కారముం గౌరవము.

రుజ్జుంభణ

—శ్రీ భీమేశ్వర పురాణము.

దుర్గ నుడి

విశ్వనాథ దేవాలయము

కాశీ శివుడి ఊరు. ఇక్కడ ప్రాచీన నదిని సరికి మోక్షం కలుగుతుందంటారు. పొందవులందరికీ ఇది పరమ పుణ్య క్షేత్రం. మిద్యభగవానుడు కూడా ఇక్కడికి దగ్గరలో ఉన్న సారవాహ్ లో తన మొదటి ప్రసంగం చేశాడు.

వారణాసి అనే రెండు చిన్న నదుల మధ్య ఉంది కాబట్టి దీనికి వారణాసి అనే పేరు వచ్చింది. కాని ఈ పుణ్యక్షేత్రానికి అవిముక్తకం, ఆనందాననం, మహా పృథానమనే పేర్లు కూడా ఉన్నాయి.

జాతక కథలలో కాశీకి చాలా ప్రాముఖ్యత ఉంది. (ఒక కథ ప్రకారం శ్రీరాముడు కాశీరాజు కుమారుడే.) కాశీ నగరం నందుల రాజ్యంలో, తర్వాత మౌర్య సామ్రాజ్యంలో ఉండేది. బౌద్ధులకి కూడా

కాశీ ఒక ముఖ్యమయిన కేంద్రంగా ఉన్నట్లు అశోకుడి శాసనాలు సూచిస్తాయి. పతంజలి మహాభాష్యంలో కాశీ నగరం పేర్కొనబడింది.....

గుప్తుల కాలంలో ఇది క్రమంగా శైవక్షేత్రంగా ప్రాముఖ్యతని సంపాదించుకొనటం ప్రారంభించిన దనమిచ్చు.

వివిధ సామ్రాజ్యాల కింద ఉన్న కాశీ 18, 19 వ శతాబ్దంలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యంలో చేరింది (పేరుకు కాశీరాజు ఉన్నప్పటికీ బ్రిటిషు రెసిడెంట్ పాలకుడిని వేరే చెప్పనవసరం లేదు)

నలందవలే కాశీ ఎన్నడూ 'విశ్వవిద్యాలయ నగరం' కాదు కాని మహా పండితులెందరో అక్కడ ఉండటంచేత అదొక గొప్ప విద్యాస్థలం అయిపోయింది. బెర్నియర్

అనే అయిరోపివాసి కాశీనగరాన్ని 'ఎథెన్స్ ఆఫ్ ఇండియా' అన్నాడుట అక్కడ వర్ణితైలా పాండిత్యాన్ని గమనించి. కవీంద్రాచార్యుడు, భట్టాచారి విశ్వీత్రుడు, నాగోజీ భట్టు - ఈ వర్ణనలకి చెందిన కొందరు మహాసంగీతులు

ఇకబోర్ విశ్వాదా ఒకపారి, శాశ్వతంగా పారే గంగా జలాన్ని తన 'హరవాన్' నది తీరంమీద ఆగిన రోజుల్ని గుర్తు ఉంచుకొనమని పద్యరూపంలో కోరాడుట.

అయితే ఈ ఊరిని గురించి ఎంతరాసినా ఒకనాడ నూడటంతో సమానం చిదు. భక్తి ఉన్నా తెకసోయిగా ఇక్కడి వైవిధ్యాన్ని, విభిన్నతనాని చూసినవారు వాటిని ఎన్నటికీ మరచలేరు భార దేశంలో ఉండేవారందరికీ ఇది ఎన్నోవిధాలుగా ఒక కేంద్రం... ●

కొత్తగూడెం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ

“అదిలో అనుకున్న ప్రకారం కొత్తగూడెంవద్ద ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ స్థాపిస్తే చాలా సంతోషిస్తా” వ్యాఖ్యలు మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కామరాజుగారివారిది.

‘ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ పట్ల ఇక్కడ ఇంత ఆందోళన వున్నట్లు వాకు ఏమిగా తెలియదు. జనాభిలాషను, ఇచ్చట సౌకర్యాలను, దేశసౌభాగ్యాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని త్వరలో తగు నిర్ణయం తీసుకుంటాం.’ అన్నారు కేంద్ర ప్రెజ్ బోలియం, రసాయన శాస్త్ర మంత్రి శ్రీ కొత్త రఘురామయ్య మొన్న కొత్తగూడెంలో జరిగిన ప్రజాసభకు వచ్చి బహిరంగ సభలో ప్రసంగించారు. (11-1-1969న).

కొత్తగూడెంలో ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ స్థాపించాలని రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తీసుకు రావటానికి ఏర్పడిన ‘కార్యచరణసంఘం’వారు శ్రీ రఘురామయ్యకు వమర్పించిన విజ్ఞాపన పత్రంలో యీ టీకెడి విధంగానే పేర్కొన్నారు.

1. కొత్తగూడెం వద్ద ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ స్థాపించాలని నిర్ణయించి 1960 సం.లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రెండువేల ఎకరాల భూమిని పేకరించింది.

2. ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకి కావలసిన విద్యుత్తును వరసరా చేసేందుకు గాను (సుమారు 30 మెగావాట్లు) జపాన్ సహకారంతో సూపర్ విద్యుత్ కేంద్రాన్ని యిక్కడ వెలకొల్పారు. ఇందులో యిప్పుడు 240 మెగావాట్లు విద్యుత్ వరసరా అవుతోంది. ఇంత విద్యుత్తును వరసరా చేయగల మరో యూనిట్ కు మి ప్రారంభించబడింది.

3. ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకు కావలసిన అయిదు మిలియన్ గాండ్లరీటిని (రోజులు), విద్యుత్ కేంద్రాన్ని కావలసిన మరో 50 మిలియన్ గాండ్లరీటిని సరఫరా చేసేందుకుగాను అయిదుకోట్ల రూపాయల వ్యయం తోకేవేరసాని ప్రాజెక్టు నిర్మాణంపూర్తి చేయబడింది.

4. ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ, విద్యుత్ కేంద్రాలకును యోగ్యదేలా కొత్తగూడెంలోని భద్రాచలం రోడ్డు రైల్వే స్టేషనునుండి ఒక రైల్వే లైన్ ఏర్పడింది. కోల్ రూపాయల ఖర్చుతో నిర్మించబడింది.

5. ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ, విద్యుత్ కేంద్రాలకు కావలసిన బొగ్గును సరఫరా చేసేందుకు ఏలుగా కొత్తగూడెం-యెల్లందు బొగ్గు గనులను ఆర్థివర్క్స్ చేయటమేగాక, రోజునుండి బొగ్గు త్రవ్వ సేపేందుకు గాను సుమారు 80 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో రెండు నిపుణుల వారి దేశసహకారంతో కొత్తగూడెం వద్ద వెలకొల్పబడినాయి.

6. భారతదేశానికి ‘థాన్యాగారిస్’ అంటారు. సున్నతం ప్రకృతి దీర్ఘాల్లా కొత్తగూడెంకు అత్యంత సమాధింబో సుండుటనల్ల. ఎరువులను తక్కువ ఖర్చుతో, తక్కువ వ్యవధిలో, శ్రేణులకు అందజేయుటకు ఏర్పాటుచేయబడింది.

యీ పై సౌకర్యాల దృష్ట్యా ఏవాదో నిర్ణయించిన కొత్తగూడెం ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ స్థాపనకు మొదలైన పూనుకోవాల్సి అనాటి బహిరంగ సభలో మాట్లాడిన వక్తరులొక్కొక్కాణింవారు.

— యం. కె. మూర్తి

జాక్ పాట్ మోహన్ కుమార్

విశ్రాంతి మోహన్ కుమార్ తారాబలం చాలా బాగున్నట్లుగావుంది. ఇప్పుడు అతను పట్టింది బంగార ముత్యమన్నది. మొన్న రేనుల్లో మల్లీజాక్ పాట్ కొట్టాడు. జాక్ పాట్ విలువ సుమారు అయిదువేలే అయినా, ఇది అతని అదృష్టానికి మరో ఉదాహరణ. అతన్ని అభినందిస్తున్నాము. వికాస్రా ఆంధ్రసంఘం

ఆంధ్రసంఘము, బిక్సరా (హవురా), జనవరి 23 దిని సోనీ మథాన్ వండ్లదోన్ జన్మ దినోత్సవాన్ని జరుపుకుంది. (2. వి.)

వివాహం

ఆంధ్రసంస్కృత వారసత్రిక పాఠకులకి సీనియర్ వారసత్రిక అందిస్తున్న చి. టి. ఆర్. శ్రీనివాస్ కి చి. సా. నిజయలక్ష్మి కి తిరువామూర్లో జనవరి 23 వ తేదీన వైభవంగా వివాహం జరిగింది. సీని పరిశ్రమకే చెందిన కొందరు ప్రముఖులు, తదితర పెద్దలు వచ్చి వధూవరులను ఆశీర్వదించారు. (2. వి.)

జి. మ. పే. డి. పూర్

ఆంధ్రనాటక సాహిత్య సంఘం

జి. పే. పూర్ ఆంధ్రనాటక సాహిత్య సంఘం వారు యిటీవల తమ సంస్థ స్వర్ణోత్సవాన్ని జరుపుకున్నారు. అందు రోజుల పాటు జరిగిన స్వర్ణోత్సవ కార్యక్రమాలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి ప్రారంభోత్సవం చేశారు. తాతా కంపెనీ డైరెక్టర్ ఇన్ చార్జ్ శ్రీ నానాబి స్వర్ణోత్సవ సందేకని ఆవిష్కరించారు. (2. వి.)

కేంద్ర ప్రెజ్ బోలియం, రసాయన శాస్త్ర మంత్రి శ్రీ కొత్త రఘురామయ్య యీ సమయం కొత్తగూడెం వద్ద నిర్మించబడుతున్న ఎ. పుం ఫ్యాక్టరీ విషయమై కొత్తగూడెం వచ్చినప్పుడు ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ కార్యచరణ సభలలో వున్నట్లు విశ్రం.

ఆంధ్ర అంతటా
కనుపించిన
అద్భుత
ఫలితాలవల్ల
సుఫల

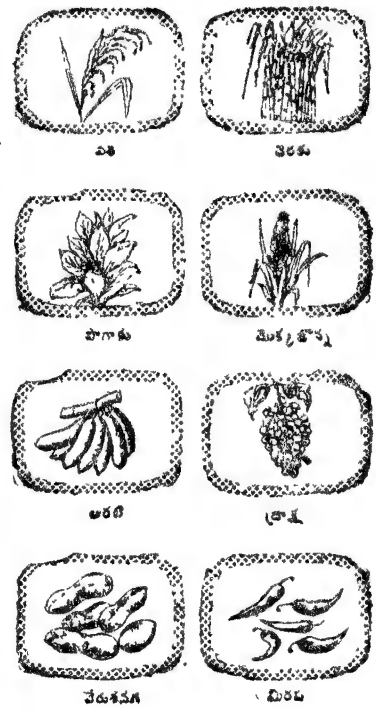
అన్ని పంటలూ అమోఘమైన ఎరువని రుజువైంది!

భారత్ పంటలు అనూహ్యమైన దిగుబడి నివ్వాయని రైతు లంటున్నారు. దీనికి కారణం సుఫల [అమోనియం నైట్రేట్ ఫాస్ఫేట్] అని సగర్వంగా చెబుతున్నారు. అవును, సుఫల సొలిలేని మేటి రసాయనపు బిరుదు; అన్ని పైర్లకూ పనికి వస్తుంది.

సుఫలను అధిక పరిమాణంలో ఒక్క సంవత్సరం వాడి చూచారు వరి, చెరకు, జొన్న, వేరుశనగ, పొగాకు, మిరప - ఒకటేమిటి - పలురకాల పైర్లనూ పోషించటంలో మేటి ఎరువని రుజువైంది. పంటపైర్లకు సుఫల సంపూర్ణ పోషకా హారం ఎట్టి భూములలోనైనా సిస్పందేహంగా వాడవచ్చు. భారత్ పంటకాలంలో సుఫల సత్ఫలితాలను చూచి రైతులు అప్రొంగి పోయారు. కనుకే రాబి పంటలకు కూడా సుఫలనే వాడాలని నిశ్చయించుకున్నారు. అందుకే ముండు గానీ సుఫలనుకొని నిల్వ చేసుకొంటున్నారు. పైర్లు యేపుగా, ఆరోగ్యప్రదంగా పెరగటానికి, పనికి రుంటలు పండటానికి సుఫలను వాడండి.

ప్రాంతీయ అఫీసు
డి ఫెర్టిలైజర్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా,
లిమిటెడ్, ట్రాంబే యూనిట్
5-10-173, ఫతేమెదాన్ రోడ్డు, హైదరాబాద్
ఫోను: 97818

విద్యర్యుజింగ్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారి 23 వ సర్వసభ్య సమావేశం జనవరి 25 వ కలకత్తాలో జరిగింది. ఈ సమావేశంలో సంస్థ కార్యనిర్వాహక వర్గం ఎన్నిక జరిగింది.

అధ్యక్షుడుగా శ్రీ ఆయాజ్ ఎస్. పీర్ భాయి, ఉపాధ్యక్షుడుగా శ్రీ జె. కురీస్, కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులుగా శ్రీయుతులు

అ వీ - ఇ వీ...

టి. ఎస్. రామన్, ఎస్. రామచంద్రన్, జె. మైన్ థియా, ఇ. జి. ఎ. బాధన్, బి. కె. సిన్హా, కైలాష్ సి. జైన్, ఎస్. ఆర్. గుప్తా, పి. సి. రాయి, జె. చక్రవర్తి, వి. కె. లాల్, ప్రేమ్ నారాయణ్, ఇందర్ వారాయణ్ ఉన్నారు.

—(ఓ. వి.)●

న్యూఢిల్లీలేఖ

(3వ పేజీ వరుసాయి)

చెక్ అమ్మాయిలు...

చెక్ లో చాలామంది సోవియట్ హాదీని పట్టించుకోకుండా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తారు. కొందరు సోవియట్ ఆసక్తులు, సెయినికులు చెక్ అమ్మాయిలని సమీపించగా అల్లర్లు జరిగాయి. కాని అల్లర్లు పోలీస్ ఎక్కువ జరుగుతూ ఉంటాయి. అంగళ్లవారు సోవియట్లతో బేరం పెట్టుకోమంటారు. సోవియట్ వారు కొత్తనోట్లని రెపరెపలాడిస్తూ ఉంటారు. ఈ నోట్లని రష్యన్ల ముద్రించారని అక్కడ వదలి

మహాత్మాగాంధీ ఉత్సవాలు

భారతదేశంలో మానవుడి హక్కులపట్ల గౌరవభావం ఉంది. ఈ ఏడు మహాత్మాగాంధీ శతజయంతి ఉత్సవాలు జరుపుతున్నారు. కాని, చెక్ స్లావకియాలో రష్యన్ మీద త్యాగహీనతతో కొందరు యువతీ యువకులు తమనితామ దగ్గర చేసుకుంటూవుంటే మనవారు పట్టించుకోనటం లేదు. బహుశః శ్రీమతి గాంధీ, ఆమె సలహాదారులు దానిని గురించి మాట్లాడటం మరొకదేశం అంతరంగిక వ్యవహారాల్లో కల్పించుకొనటం అవుతుందని భయపడుతున్నారేమో!

చరిత్రకూడా విధిలాగే దేనినీ మర్చిపోదు. శ్రీ నెహ్రూ ఇంగ్లాండు, ప్రాన్సు అని మాయజోమీద దాడి జరిపినందుకు ఇండించారు,

అప్పుడు హంగేరీ, ఇప్పుడు చెక్ స్లావకియా

హంగేరీమీద రష్యన్ దాడిచేసినప్పుడు మనుషంగా ఉండిపోయారు. మళ్లీ ఇప్పుడు రష్యన్ చెక్ స్లావకియామీద దాడి చేసినప్పుడు భారతదేశం మాట్లాడలేదు. రష్యన్ దుర్మకముట జరిపిలేమాత్రం తప్పు లేదన్నమాట.

మోహన్ చంద్ర

జనవరి 26 మనదేశానికొక సర్వదినం. ఆనాడు భారత ప్రజలకొక శుభవార్తకూడా వంపింది—భారతదేశం శత్రువులపిండుకున్న పోర్చుగల్ గోవా స్వాతంత్ర్య యుద్ధంలో యుద్ధం 39 ఏళ్ల మోహన్ చంద్ర చంద్రుని విడుదల చేసింది...

రానడె 1956 నుంచి కారాగృహంలో ఉంటున్నాడు. అజాద్ గోమంట్ కదళం నాయకుడు కాబట్టి అతన్ని పట్టి, ఉరితీసి గోవా ప్రజలలో భయాందోళనలని కలిగించాని గోవాలోని పోర్చుగీసు అధికారులు నిశ్చయించుకున్నారు. ఎందుకీ తమ ఉద్దేశాన్ని మార్చుకుని రానడెని బందీగా మాత్రమే ఉంచారు. కారాగృహవాసి మోహన్ రానడె తన జెయిలు పిబ్బిందిలోని ఆఫీసర్లకి ఇంగ్లీషు, పోర్చుగీసు నేర్పాడు. వారికి పోర్చుగల్ ఆఫీసర్లతోనే అన్యాయాలని గురించి చెప్పేవాడు. ఇది తెలుసుకున్న అధికారులు అతన్ని 1959 లో పోర్చుగల్కి మార్చారు.

అక్కడ రానడెకి వారు పెట్టిన హింస వర్ణనాతీతం. ఆరు నెలలపాటు చేతి కడిలు తగిలించి ఉంచారు. అలాగే సంకల్పతాప వికారం కారాగృహవాసిగా చేశారు. అఖిల భారతీయ

గదిలో మామూలు నేరస్తులతో ఉంచారు. సరయిన దుస్తులు ఇచ్చేవారుకారు. నెలలపాటు స్నానం చెయ్యనిచ్చేవారుకారు...

13 సంవత్సరాల కారాగృహవాసం తర్వాత రానడె పోర్చుగల్ ప్రధానమంత్రి మార్సెల్ కాటెనోకి ఎప్పీలు పెట్టుకున్నాడు. జనవరి 22 నాడు కోర్టు వారు అతని అప్పీలు విని అతన్ని విడుదల చేశారు...

రానడె తన విస్మయాత్మక కార్యక్రమానికి కావలసిన తదిన్నీడుని అప్పటి నైజాము రాష్ట్రంలో నేర్చుకున్నాడు. అతను అక్కడ రజాకార్లకి ఎదురుగా పోరాడేవాడు. మే 1948 లో గోవా మీద దృష్టి మళ్లించింది. గోవాకి వెళ్లి మరాఠీ—హిందీ ఉపాధ్యాయపుత్రి స్వీకరించి స్వతంత్రద్యమానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేసుకున్నాడు. ఎన్నో విజయవంతమయిన యుద్ధాలు జరిపి చివరికి జైల్లో సోమిస్తే చనిపోయిన దాడిలో చిక్కుకుపోయాడు...

'వా అమభవాబ్బీ చెప్తాను—నత్యాన్ని త్యజించలేను!' అన్నాడు రోమోలో రానడె. 14 ఏళ్ల కారాగృహంలో గడిపిన రానడె చెప్పగలిగినవి ఎన్నో ఉంటాయి...

—శిరుమల్లి వెంకటనారాయణ.

కె. వి. ఎస్, భమ్మం

మీరుట్టు గ్యడ్డుంటే నటగా?

అంత. ఏ 'దుముపుల' మీదో డాక్టరేటుకి ప్రయత్నిద్దామని చూస్తున్నాను.

ఎస్. ఎస్. ఎస్, ఏటికొప్పిక

రామలక్ష్మిగారూ, మీరు ఇంతటి గొప్ప రచయి అగుటకు పునాదిరాళ్లు పుట్టే ఎంటివా? మెట్టే ఎంటివా?

మేం పెంచిన ఈ సంపాదక భవనం స్వంత కృషి మూర్తిగారూ, పుట్టినింటి మెట్టే ఎంటివా? ఏం లేదు.

బి. ఎస్. బి, విజయవాడ

సాహిత్యంలో మీరెంత కృషివలులైనా ఆరోగ్యం ద్రుతి సాహిత్యాన్ని నిందించే, విమర్శించే, శక్తి మీకు లేదు

ఉండన్నా? నాకు నచ్చలేదన్నాను గాని, ఆరోగ్య బాగుగారా!

జి. వి. ఆర్. ఎస్, దోమకొండ

27-9-68 ప్రతికంలో ప్రతిసారి మీరే సమాధానాలిస్తున్నారని అనే ప్రశ్నకి మీ సమాధానం ఎంతో విజ్ఞతతో కూడి ఉంది. విజ్ఞానం నీటి ఊటలాంటది. ఎంత తోడినా నీరు అందుకోచి పెల్లు బుకుతూ వే ఉంటుంది. మీరే సమాధానాలిస్తే ఫిట్లనుంచి వెలువడే 'షమా' ఉర్వాప్రతికంలో ఉంటాయి. అయితే షమా చదివి మీరు సమాధానాలిస్తున్నారని నేను బాధించడం లేదు. ఏభాషలోనైనా సరే రచయితల అభిప్రాయాలు ఏదో ఒకచోట ఒకే విధంగా రూపొందుతాయేమో? ఏమంటారు?

భౌతిక, భాషా విభేదాలన్నా జీవిస్తున్న జీవితంలో జరిగే సంఘటనలలో నిలికే ఉండవచ్చును. మన కళాపూర్వకతయినా పేకస్పీయరు నాటకానికి పోలికలన్నాయని కనిపెట్టారు కదా! నమరాలిక జీవిత సమస్యలు, ప్రజల అనుభూతులు, అవస్థలు - ఏ దేశ రచయిత నయినా, అరబ్ భాషలో రాసినా ఒకటే సృజించే చేయగలగ్లు. తప్పేముంది?

ఎస్. ఎస్. టి, కాకినాడ

కొందరికి అదేమిటో తమవారిలోనే వడ్డు చూస్తూంటే అశ్రద్ధగా ఉంటుంది కదండీ?

గొడ్డలికి కర్రగా - స్వనంఘట్రుత్వం ఉంటుంది కొందరికి!

ఎస్. ఎస్. ఎల్, శ్రీకాకుళం

నీకు పుస్తకం రాద్దామంటేనే ఏదో వనితో సరిపోతోందే, అక్కయ్యా, నీకుండే తీరుబాటులో నగం నాకిద్దా?

తిమకో చెల్లెల, కాని సైన్స్ తిరుబాట నువ్వే చేసుకుంటావు?

ఎస్. ఆర్, చీరాల

రామలక్ష్మిగారండీ, నాకథ మీకు నచ్చిందా? నేను ఏనాటికైనా మీ అంతటి దానను (ఎత్తులోకాదు) సాహిత్యంలో కాగలుతానా?

నీ 'కాత్యాయని కలలు' బాగుంది సోదరి, ఎవరంతటి వారివో అవడం ఎందుకు? నీ అంతటి దానిని నువ్వు. గుడిలకే.

టి. జె. పి, నగరి

ఏమండీ మీకు కండ్లు కనిపించటం లేదా పాపం. నేనొక ప్రశ్ని రాస్తే ఇంత వరకు బదులీయలేదు. ఇది చాలా మోసం.

కళ్లు కనుపిస్తున్నాయి సోదరా, నీ ప్రశ్న కనిపించలేదు! వై లి ఎండ హ్యాట్.

బి. ఎస్. ఎల్, విశాఖపట్నం

మీరు ఇంటి ఎడను చెప్పరా?

మీ ఉత్తరాలు అందాయికా? ఇంకా చిరునామా జేసిక?

మీ రెంజవరకు చదువుకున్నారు? కాలేజీ చదువయిపోయింది. ఇప్పుడే 'సినమాలు' ప్రారంభించాను!

వై. ఎస్. ఆర్, సికిందరాబాదు

నాళ్ళ పిల్లను పెళ్లిచేసుకుంటే ఉద్యోగం యిప్పిస్తానని ఒకాయన అన్నారు.....

ఉద్యోగం కోసం పిల్లని పెళ్లి చేసుకోవడం, బ్రాన్సిస్టరు కోసం కుటుంబనియంత్రణకి ఒప్పుకున్నట్టుంది. చేసుకోకండి.

బంధువులకంటే స్నేహితులే గొప్ప బారంటామ.....

నిజమే... 'స్పెసి లో' చల్లనిది 'స్నేహమేవోయా' అన్నారు గాని 'చెల్లెనిది' అనలేదు!

బి. డి, విజయవాడ

నాకు స్నేహితులంటే అనన్యం వేస్తూంది రామలక్ష్మిగారూ.

'నువ్వు నృష్టిలో చెల్లనిది 'స్నేహమే' నంటూ పాడుకో దేవీ.

ఆర్. ఆర్, మాచర్ల

మీ పెద్ద కుమారుడా? కూతురా? ఏం చదువుతున్నారు!

నా పెద్ద పెంపుడు కొడుకు. ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు.

పి. వి. ఎస్. పి, హైదరాబాదు

'క్షేమంగా వెళ్లి లాభంగా రా' అని దీనించడం నేటి కాలమాన వరిసింతుల దృష్టిలో దోషమేమో?

పోని 'క్షేమంగా వెళ్లి క్షేమంగా రా' అని దీనిస్తే?

ఎమ్. జె. జె, బరంపురం

'బ్రాహ్మసింగేగాని వడుగు చేసుకో లేదు; పెళ్లి చేసుకోన్నా భార్య మెడలో తాళి కట్టలేదు' అని రాసేరుకదా ఆయన బ్రహ్మ సమాజ మతమంతా?

వారికి ఏత్యేంద్రోపాసన ఉంటుంది. బ్రాహ్మణ కులంతో పుట్టినా వాడన్నం లేదని, రిజర్వర్డ్ మేరేజీ చేసుకున్నానని ఆ నాక్యానికి అర్థం చెప్పుకోవచ్చుగా?

వి. మ. ల, బరంపురం

మానవుడు ఈ యూనివర్స్ లో ప్రాముఖ్యం లేనివాడే అయినప్పటికీ యింత గర్వ మహాధికారమెందుకు? ముఖ్యంగా పురుషులకి?

మనిషికి లక్షణం అది. తన అల్పత్వాన్ని కప్పిపుచ్చుకుందుకు గర్వపూరితంగాలా మేలిముసుగు ధరిస్తూ ఉంటాడు. దీనికి స్త్రీ పురుష విచక్షత దేనికి? ఎలా ఉన్నారా? ఎలా రోజుల్లో వలకరించి. అవునా?

పి. ఎస్. ఆర్. ప్రసాద్, శ్రీకాకుళం

ఈ ప్రశ్ననలిపై మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

అందరం కలిసి కలుగల్గి చెప్పుకుంటున్నాం అని. ఈ పాట కలబోసుకుంటున్నాం అని. బాగుంటోందని!

పి. ఆర్. ఆర్, అనంతపురం

మీరు వండగలు వజ్రాలు ఆచరిస్తారా?

'నాకు గాదుల తప్ప దేవులు తప్ప' అంటూ కవిగారి లాగా ఊరుకోమనా మీ ఉద్దేశ్యం.. కొత్త బట్టలూ, పింజీలూల కోసమైనా పిల్లలకి మనకే పండుగలు ముఖ్యం కదటండీ.

అపవర్గం

‘రాజ్యం, ఏయే నిన్నే’ ఏలువు. ఈలును మీది ఒకటకమని చప్పుడు ఒకదానివెంట జుట్టి రాజ్యం చెవికోరికగా పలికేవుడి రాజు తెలిపాయి ఈపుటికి చటుక్కున వచ్చికు తప్పుకొని వక్కున నివ్వేసింది రాజ్యం. ఈలును తీయకొందనే భార్య మణిని కాగింతుకొందామనుకొన్న సుబ్బారావు తన ఆశ వ్యర్థంకొవటంతో ఉమారు మని అంతలోనే నవ్వుతెచ్చేసుకొని రాజ్యం చేతిలో పూంపొట్లంపెట్టి టవర్ తీసు కొని స్నానం చెయ్యటానికి వెళ్లిపోయాడు.

‘రక్తి కాఫీ, టెఫె అమర్చి తను చూడూ కుడా కూర్చుంది. ముబ్బా

రావు తడితూనాటులో మొహం తుడుచు కొంటూ కుర్చీలో కూర్చుని ఉన్నా ప్లేటు ఒక దుకొన్నాడు. ‘ఉత్తరాశేమైనా వచ్చాయా?’ అన్నాడు సుబ్బారావు. ‘మావాళ్లదగ్గర్నుంచి వచ్చింది’ అంది రాజ్యం మాలకట్టుటల పూర్తిచేసి జడలో పెట్టుకొంటూ. ‘ఏవని రాకారో చెప్పు. ఇప్పుడు నేను చదవలేను’ అన్నాడు సుబ్బారావు కాఫీ తాగుతూ. ‘నన్ను పంపించ మన్నాడు నోమునికి శ్రావణమాసంలో.’

‘మొన్ననేగా వచ్చింది దేవిగారు— ఐనా ఆడవాళ్లకి అంత మమకారం ఉండ కూడదు పుట్టేల్లమీద.’

‘మొన్న ఏమిటి కుర్చీలో వచ్చావో తెలుసా!’ అంది అభిమానంగా రాజ్యం.

వరేగాని రాజు, ఈపూట ఏదైనా పిక్కకి పోదామొయే అన్నాడు సుబ్బారావు.

‘ఇప్పుడా?!’ చంట ఎవరికి అప్పుచెబుదా మంటారు?’ అంది రాజ్యం వచ్చుచూ.

‘వచ్చేటప్పుడు హోటల్తో తిందాంలే బయల్దేరు’ అన్నాడు. ‘ఇదిగో ఐదురము పాలు’ అంటూ లేచింది రాజ్యం.

* * * మర్నాడు మబ్బు మబ్బుగా ఉంది ఆకాశం. నన్నగా తుంపర పడుతూనే ఉంది ఉదయం మంచి. సాయంత్రం భారత వచ్చే వేళకి తెల్లచీర కట్టుకుంది రాజ్యం. బారుగా వాలుజడ అల్లుకొని నన్నబాజుల మాది పెట్టుకొంది.

నిముషాలు దొర్లిపోతున్నాయి. చాటా ఆలస్యంగా— ఎనిమిది గంటలవేళ వచ్చాడు సుబ్బారావు. రాజ్యం పంకరింకకుండా కూర్చుంది కోవంగా భార్య సింగరం సుబ్బారావు గుర్తించిన జాడమీ కనిపించ లేదు. మాట్లాడుకుండా స్నానం చేసి అన్నంతిని పక్క ఎక్కి పడుకున్నాడు. రాజ్యం ఆశ్చర్యపోతోంది. పెళ్లె మూడు నెలలన్నా కాలేదు. ఇంతవరకూ ఈ విధ మైన ప్రవర్తన ఎరగని రాజ్యం చూడలి పోయింది. ఏమీ అర్థంగాలేదు. ఆలోచన లతో సతమతమమే ఏదాడేమిలో రాజీనాది పోయింది.

పక్కమీద పడుకొన్న మాటెగాని నిద్రా దేవి సుబ్బారావు చాటులకు కూడా శాతే పోయింది.

సుబ్బారావు మనమ్మ ఆలోచనలతో కుత కుత లాడిపోతోంది. ఎంతమోసం! ఏమీ ఎరుగని దానిరా రాజ్యం ఎంత మోసం చేస్తోంది. ఈ విషయం పుస్తచేతుల్లో ఉన్నప్పుడు తెలిసినా తను జాగ్రత్త పడే వాడే! బిపోయింది. వర్తనాశయం బంది తన బ్రతుకు. తనభార్య మనసారా అన్నే వాంఛిం చాలని ఆశించడమే తననొమ్మే పోయింది. హూ...రామం! కో వం తో పట్ల కొరు క్కున్నాడు సుబ్బారావు. ఎంతో మంచి వాడిగా నటిస్తూ తనతోపాటే తిరుగుతున్న రామం తన జీవితం నాశన మవటానికి కారణం అని ఇప్పుడు తెలిసింది. వెధవ! తడి గుడ్డతో దొంతుక్కోసే రకం? ఇద్దరూ

ఇద్దరే నటనకి. ఉత్తమనటులు: కనీతో అనుకున్నాడు. రేసే అసలు విషయం తెల్పు కోవాలి. అనుకుంటూ రాజ్యం ఏంచేస్తోందో అని వక్కాకి చూశాడు. తెల్లబట్టులు, తెల్లటి పూలతో అమాయకంగా నిద్ర పోతూ కనిపించింది. మరుక్షణంలో అది అమాయకత్వం కాదు రాక్షసత్వం అని పించింది. అలోచనలతో అలాగే నిద్ర పోయాడు సుబ్బారావు.

* * *

ఉదయం లేచిందగర్భుని ముభావం గానే ఉన్నాడు సుబ్బారావు. అఫీసు పైం కాకపోయినా భోజనంచేసి వెళ్లిపోయాడు రాజ్యం భోజనం చెయ్యలేదు. చెయ్యలేక పోయింది. రాత్రి నుంచి భర్త తనలో చూట్లాడకపోవటం భయం పుట్టిస్తోంది. 'హలో! సుబ్బారావు ఏమిటి నిన్న వేసు స్నానంచేసి వచ్చేరోగా మాయ మయ్యావు' అన్నాడు రామం ఆప్యాయంగా 'స్నేహితుడి చెయ్యిపట్టుకోని. ఆపట్టు నాగుసాము పట్టులా తోచింది సుబ్బారావుకి. రామం ఉచ్చాస నిశ్వాసలు అతనికి బుసలుగా వినిపించాయి. మొత్తానికి అతని కళ్ళకి రామం మూర్తి భవించిన నాగుసాముగా కనిపించాడు. చెయ్యి విడిపించుకుంటూ మామూలుగా నవ్వాడు. 'ఏం లేదోయ్, ఆ. అన్నట్టు ఈరోజు నువ్వు మా ఇంటికి రావాలి' అన్నాడు సుబ్బారావు.

'ఏమిటి విశేషం.'

'వసుంది' అంటూ తన నీట్లోకిపోయి కూర్చున్నాడు సుబ్బారావు.

సుబ్బారావుని ఓక్కణం చూసి రామం కూడా తన నీట్లో కూలబడ్డాడు.

* * *

పాయంతం స్నేహితులిద్దరూ సుబ్బారావు ఇంటికివచ్చారు. రామం బెరుకుగా వరండాలో నిల్చుంటే సుబ్బారావు చనువుగా బోపలికి తీసుకువెళ్ళాడు.

'రాజ్యం, నా ఫ్రెండ్ రామం' అని భార్యకి పరిచయం చేశాడు సుబ్బారావు జాగ్రత్తగా ఇద్దరి మొహాల్లోని భావాలు చూస్తూ.

'నమస్తే' అని రాజ్యం అంటే ప్రతి నమస్కారం చేయబోయిన రామం చేతులు అలాగే మధ్యలో వారిపోయాయి. అతనికళ్ళు ఆశ్చర్యంతో వెడల్పయినాయి. ఏదో చెప్పా

లని ప్రయత్నిస్తున్నట్టు పెదవులు అప్పట్టంగా కదిలాయి.

రాజ్యం వైపు చూశాడు సుబ్బారావు. మామూలుగా, చాలా మామూలుగా కుర్చుని 'టీ' కలుపుతోంది. మొహంలో ఎలాంటి భావాలు వ్యక్తం కావటం లేదు. టీ కల వటం పురిచేసి ఒక కప్పు రామానికిచ్చి మరో కప్పు సుబ్బారావు కిచ్చి తనోకప్పు తీసుకొంది. రామం కొంచెం తేరుకొన్నాడు కానీ అతనిలోని ఆదుర్దాను, విస్మయాన్ని, కనిపెడుతూనే ఉన్నాడు సుబ్బారావు. సుబ్బారావు అడిగిన వాటికి అవ్య మనస్కంగా జవాబులూ వరధానంగా రాజ్యాన్ని చూస్తున్నాడు. అతని చూపుల్లో పాత జ్ఞాపకాలను త్రవ్వకొంటున్న సూచనలు కనిపించాయి. ఏవో మామూలు మాటలు తప్పించి పెద్ద సంభాషణ ఏమీ జరగటం లేదు. ఆ పరిస్థితి ముగ్గురికి ఇబ్బంది గానే ఉంది. మరో పనిమిషాలు నిశ్శబ్దంగా గడిచి పోయాయి. హఠాత్తుగా లేచి నిలబడి 'నేను వెళ్తానోయ్' అన్నాడు రామం. వసనంగానే గేటువరకు సాగనం పాడు సుబ్బారావు. రోపలికిచ్చాడు సుబ్బారావు. రాజ్యం వైపు చూశాడు. ఏదో అలో చిస్తోంది రాజ్యం. వసనంగా కుర్చిలో కూర్చుని పేపర్ చూస్తూ అనుకున్నాడు సుబ్బారావు. ఈ ఆడవాళ్ళంత తెలివి ఐన వాళ్ళు. ఆహారాజ్యం నీ నటన మెచ్చుకో తగ్గదే! కానీ నీ రహస్యం నాకు తెలిసి పోయింది కాబట్టి నేను మోసపోను...

హఠాత్తుగా పేపర్ మూసేస్తూ మాటిగా రాజ్యం కళ్ళలోకి చూస్తూ 'నీతో నేను కొన్ని ముఖ్య విషయాలు మాట్లాడాలి' అన్నాడు. భర్త అంత హఠాత్తుగా అంత కొత్తగా మాట్లాడుతుంటే తెల్లబోయిన రాజ్యం తల ఊపింది అయోమయంగా.

'నన్నెందుకింత మోసం చేశావు?'

అదిరిపడింది రాజ్యం.

'బహుశ ఈ విషయాన్ని నీవంత నీరి యన్గా తీసుకొని ఉండకపోవచ్చు. అది నా కనవనరం. కానీ కనీసం నా జీవితంలోకి ప్రవేశించేటప్పుడై నా ఈ విషయాన్ని గురించి నీ వెండ్లకు అలోచించలేదు. వసి పిల్లలలానే భావించాలా? ప్రేమా, పెళ్లి గురించి.'

నిశ్శబ్దం అయింది రాజ్యం. అమోఘ భర్త మాట్లాడుతున్నదేమిటో అనం కాలేదు.

'మీరు మాట్లాడేదేమిటి?' అంది తడబడుతూ.

'తెలుగు' అవుకోలేని కొసం వచ్చింది సుబ్బారావుకి. ఐనా తమాయించుకొన్నాడు. కాలాన్ని జరిపి ఆవేశాన్ని చల్లార్చగలిగి ఆడవాళ్ళు. 'ఒహో. రాజ్యం నువ్వంత తెలివిగలిగానినైనా తప్పటడుగువేశావు. అది ఒప్పుకో' అనవనరంగా వుధాప్రయాసపడక.

'మీరనేదేమిటో నాకు నిజంగానే అరథం కావటంలేదు. మోసం చెయ్యటమేమిటి? ఏ విధంగా మోసం చేశాను మిమ్మల్ని? అప్పటికే కన్నీళ్ళు ధారలు కట్టాయి. భయం, దుఃఖం గుండెల్లో కొట్టు మిట్టాడుతున్నాయి.

కాపరానికి వచ్చాక ఇంతవరకు కన్నీళ్ళు పెట్టుకోలేదు రాజ్యం. సుబ్బారావు మనస్సు ఒక్కక్షణం జాలిలో నిండిపోయింది. మరు క్షణం తేరుకొని కోసంగాచూస్తూ 'రామం విషయంలో నన్ను మోసగించలేదా మువ్వు?' అన్నాడు.

'రామం విషయమా!!!'

'ఔను! ఇంకా నీటిం చ కు రాజ్యం, వ్యరంవోతుంది. నా కంటా తెలుసు. నీ ప్రణయం నీకు తప్పుకాకపోవచ్చు. కానీ ఆ విషయం నీవు ఒక్కసారిన్నా ముందుగా చెప్పే నా బ్రతుకురో నిప్పులు పోసుకోనే వాణ్ణికాదు. నేను సామాన్య మానవుణ్ణి. నా ఆశ తప్పని నేను అనుకోవటం లేదు. నా భార్య నన్ను ప్రేమించాలి అనుకోవటం తప్పని వివరాల నీరు. అందులో తన భార్య స్వచ్ఛమైన కన్నెపిల్ల అయిఉండా లని ప్రతి మగవాడు ఆశించులాడు. ఇంక నీ జవాబుకోసం నేను వేచి ఉండక్కర్లేదు. 'నన్ను క్షమించండి' అంటావు. కానీ అది నావల్లకాదు. నా నిర్ణయం తెలియచేస్తున్నాను. మనం కలసిఉండటం అనేది కల్ల! ఆ తరువాత నీఇష్టం.' అయ్యాసంగా వగర్చాడు. మళ్ళీ పేపర్లో మునిగిపోయాడు.

రాజ్యం బొమ్మలా నుంచున్న దల్లా ఒక్కసారి నైతన్యప్రసంగియై భర్తపాదాల దగ్గరకు వరిగిల్చి 'నాకేం తెలియదండి నన్ను క్షమించండి' అంది ఏడుస్తూ.

ఏవో చలని హస్తాలు తనను తన

నెత్తుతుంటే బియ్యంగా తలెత్తింది. నిర్మల మైన చిరునవ్వుతో రాజ్యాన్ని దగ్గరకు తీసుకొంటూ 'నిజంగా తప్పుచెయ్యనప్పుడు క్షమాపణ కోరుకోవటం ఒక పెద్ద తప్పుమార్గం' అంది అనిదే.

ఉలిక్కిపడ్డాడు సుబ్బారావు. ప్రక్కనే రామం. ఆమె రామం భార్య సీత. బిగు ముకుసోయాడు సుబ్బారావు. ఇప్పుడెందుకు వచ్చినట్టు చిట్ట. చిన ఇప్పుడేగా రామం వచ్చివెళ్ళింది. అయోమయంగా ఉంది సుబ్బారావుకి.

రామం, సీతా కూర్చున్నారు. సీత తన వక్కనే కూర్చోబట్టుకుంది రాజ్యాన్ని. 'రాజ్యం పరిస్థితి అంతకన్నా పూరంగా ఉంది. తమ గొడవలో విశ్లేషించుకు వచ్చారో. ఆయనమాటలకి తనగుండె ఎందుకు అగిపోలేదో, తన ఊపిరి ఎందుకు అగిపోలేదో అమెకి అంతపట్టలేదు.

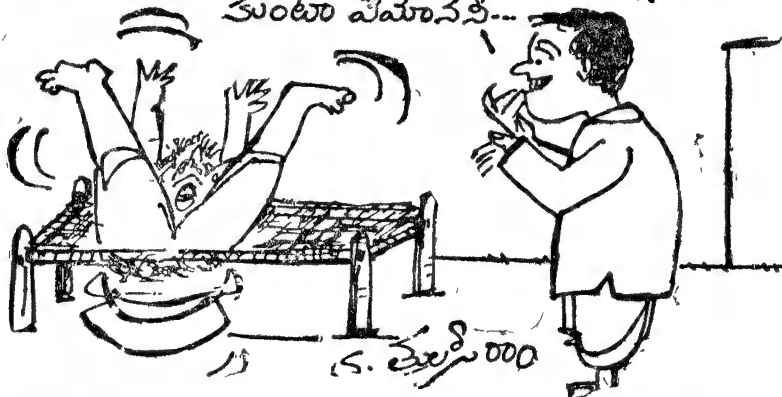
చీకటి పడింది. వాతావరణం ప్రసాంతంగా ఉంది. దారుణమైన విభ్రాన్ని చీల్చుకొని రామం మాట్లాడాడు. 'సుబ్బారావు నీకు చాలా సంగతులు చెప్పాలోయ్. ఇండాకే నేను చెప్పాల్సింది ఇవన్నీ. కానీ నేను పిరికిగా వెళ్ళిపోయాను. ఇంటి కెళ్ళాక సీత కేకలేసి వెంటనే తీసు కొచ్చింది. సరే ఇంక మొదలుపెడతాను. నేను బి. ఎ. ధర్మ యూర్లో ఉండగా గోవిందరావుగారు మా ఇంటి ప్రక్కన ఉండే వారు. వారి కుటుంబానికి మాకు చాలా

అసలు కథ

స్నేహం ఉండేది. గోవిందరావుగారు ఎప్పుడూ అంటూ ఉండేవారు 'నాకే గనక ఒక కూతురు ఉంటే నీకిచ్చేవాణ్ణి' అని నేను నవ్వేవాణ్ణి. ఇలా రోజుకు ఒకసారిన్నా ఆలా అంటుంటే 'ఆయనకి ఇష్టం. ఒకరోజు ఆయన భార్య కూడా అక్కడే ఉంది. ఆయన ఆలా అనేసరికి అనిదే నవ్వుతూ 'పోనీ మీకు లేకపోతే ఏం, రాజా నివ్వరాదు. రాజా కూడా మీ కమ్మాయే బతుందిగా,' అని అంది. ఆయన ఆలోచిస్తూ 'నిజమే' అన్నారు. నాకు ఆ రాజెవ్వరో అంతుపట్ట లేదు. నేను పట్టించుకోలేదు. రోజులు గడిచి పోతున్నాయి. ఒకరోజు ఆయన ఒక ఫోటో తీసుకొచ్చి మా ఇంటా వాళ్ళకి ఇచ్చారు. ఆ రొత్తి మా అమ్మ నాకు ఆ ఫోటో ఇస్తూ 'గోవిందరావుగారు ఇచ్చారా, వాళ్ళ అన్నగరమ్మాయి' అంది. నేను ఫోటో అలాగే తీసుకొని నా గదిలోకి వచ్చే శాను. చాలాసేపు ఆ ఫోటో చేతిలో పెట్టుకొని చూశాను. కాంతులీనుతూ చూసే చూపులు, రాబోతున్న సవ్వసు పెదవులలో బిగించి నవ్వుతూ నన్నే చూస్తున్నట్లు అనిపించింది. మొత్తానికి ఆ ఫోటోలో అమ్మాయి చాలా బాగుంది. క్రింద రాజా బి. ఏ అని రాసుంది. చాలా సేపు చూసి చివరికి పుస్తకం బీరువాలో పెట్టాను. రోజులు గడిచిపోతున్నాయి.

గోవిందరావుగారు ఫోటో అడగలేదు. మేం ఇవ్వలేదు. నా పెళ్ళి సంగతి కదిపితే ఉద్యోగం రానివ్వండి అన్నారుట మా వాళ్ళు. ఇంతలో వదిల్చి పరీక్షలు వచ్చాయి. నేను పరీక్షల గొడవలో ఉండగానే గోవిందరావుగారికి ట్రాన్స్ ఫర్ రావటం ఆయన వెళ్ళిపోవటం జరిగింది. అంతే క్రమంగా ఆ విషయం మేమందరం మర్చి పోయాం. నాకు ఇక్కడే యల్.ఐ.సి. రో ఉద్యోగం వచ్చింది. వెంటనే సీతతో నా పెళ్ళిపోయింది. సీత కాపురానికివచ్చిన కొత్తలో...అగి సీతనంకమానీ నవ్వేడు రామం. సీత చిరుకోపంతో చూసింది రామంనైపు. రామం మళ్ళీ అరంభించాడు. 'ఆ కొత్తలోనే ఒకరోజు పుస్తకం బీరువా తీసి సర్దుతూ ఒకఫోటో బైటపడగా అది చూసి పొంగిపోయింది. ఇంక ఆ వర సలో వారంరోజులు నాతో మాట్లాడలేదు. అవిణ్ణి బ్రతిమాలి వనమ్మరాలిని చేసుకునే సరికి బ్రహ్మ ప్రళయమైంది. నేను ఎంత చెప్పినా నమ్మలేదు. అఖిరికి మా అమ్మ చేత సాక్ష్యం ఇప్పించక తప్పలేదు. మా మధ్య ప్రళయం తెచ్చిన ఫోటోని నేను చింపెయ్యబోతే సీత వద్ద ని నివారించింది. 'అది మన కలహానికి చిహ్నంగా ఉంటుంది. ఎవరో ఈ అమ్మాయి నాకు మంచే చేసింది' అంటూ అల్పంలో జాగ్రత్త చేసింది. క్రమంగా ఆఫీసులో మన ఇద్దరి మధ్య స్నేహమైంది. నిన్న సీపు వచ్చిన వాడివి నేను వచ్చేవరకైనా ఉండకుండా, చెప్పకుండా రావటం మా ఇద్దరికీ చాలా ఆశ్చర్యం కలిగించింది. టేబిల్ మీద అల్పం ఉన్నా అప్పుడు మాకేమీ అనిపించలేదు. పొద్దుట నీ ప్రవరన నాకు చాలా ఆశ్చర్యమనిపించింది. అనుకోని నీ అవ్వనం నన్ను సందిగంలో పడేసింది. దానికి తగ్గట్టు సీపు మీ శ్రీమతిని పరిచయం చేశావు. అంతే నేను ఏమిచూస్తున్నానో నాకే అర్థంగాలేదు. మీ శ్రీమతిని చూసి సంతోషించి పోయాను. నా కళ్ళు నన్నే మోసం చేస్తున్నాయేమో అనిపించింది. అవే కళ్ళు, ఆమె, సందేహంలేదు ఆ ఫోటోలోని అమ్మాయి ఈమే. అంతులేని ఆశ్చర్యంతో దిమ్మరపోయాను.

అరేరే..! ఎంతపనిజరిగింది..! లావైక
మనిషి వి ఆ కుక్క మండుం లో కూర్చోకు-
అనిబెబుదామను కన్ను కానీ నీవేమన్నా ఆమె
కుంటూ పోయినదీ...

నా సందేహం తీరిన కొద్ది ఆశ్చర్య పోయాను. వెంటనే చెప్పాలనిపించింది. కానీ ఈ సంగతి మీకు తెలియదుకదా? తెలియని వాళ్ళకి ఇందులో భాగమేండు కులే. అదికాకుండా నీవేమైనా అపారం చేసుకొంటావేమోనని చెప్పలేదు. వెంటనే ఈ సంగతి నీతకి ఎంత త్వరగా చెబుదామా అని వెళ్ళిపోయాను, తీరా ఇంటికెళ్ళి తనతో చెప్పే రెండు నిమిషాలు ఆలోచించి 'మీ చాలా పొరబాటు చేశారు మీ స్నేహితుడు బహుశ నిన్న ఫోటో చూసి ఉంటాడు. అపారం చేసుకొన్నాడు. అందుకే ఈ పూట మిమ్మల్ని పిలిచాడు కానీ పాపం ఆ అమ్మాయి ఎంతో బాధ పడుతూ ఉంటుంది. ఈసారికి వాళ్ళిద్దరి మధ్య అవాంఛరం వచ్చి ఉంటుంది. వెంటనే మనం అక్కడికి వెళ్ళాలి' అని ఇక్కడి తీసుకొచ్చింది. అంటూ అగి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి అందరివైపు చూసి 'వచ్చినందుకు వృధాపోలేదు. నీవు చాలా ఆవేశపరుడవోయ్...' అంటూ స్నేహ పూర్వకంగా నవ్వేడు రామం సుబ్బారావు కేసి చూసి.

ఇంత సేపటికి సుబ్బారావు, రాజ్యం ఆశ్చర్యం నుంచి తేరుకొన్నారు. సుబ్బారావు రాజా కేసి చూశాడు. 'మాయకర్షణలో ఊర్చీ భరించినట్లుంది.

'దీన్నిగురించి నీ కే మి తెలియదు కదమ్మా' అంది నీత రాజ్యంలో.

'ఉహూం. సైన్లయిర్లో ఉండగా నా ఫోటో ఒకటి వంపమని రాసింది పిచ్చి. నేను పంపాను. అంతే ఆ తరువాత నేనా సంగతే సుర్పిపోయాను' అంది రాజ్యం.

'చూశావుటోయ్. ఇది అసలు సంగతి!' అన్నాడు రామం. అందరూ ఒక్కసారి నవ్వేశారు.

'అసలుకథ తెలుసుకోకుండా పాదావుడి చేస్తారు మీ మగవాళ్ళు' అంది నీత.

మిగతావాళ్ళంతా నవ్వేసుకుని వీర కున్నా, మోతన వధులలు మ్రాతం డిరు కోకండి. మీ ఫోటోలు ఏమైనా పాత పెళ్ళికోడుకులదగ్గరుంటే అది మీబాధ్యక కాదని వరులకి చెప్పేసెయ్యండి. లేకపోతే ఆనక చాలా చిక్కులు వస్తాయి. ●

ఇదిగో! కృత్యదోషము

నిరాలా

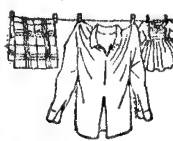
కాగితంలో మట్టబడిన పొదుపుని చేకూర్చే సగం బార్లు

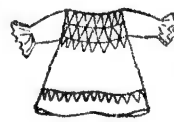
పొదుపుని చేకూర్చే నిరాలా
మీ బట్టలను, కుర్రంగా. బాగా పుడుతుంది. మీ ఎన్నో బట్టలకు కొద్ది నిరాలా మాత్రమే కాదు

ఆశ్చర్యకరమైన నిరాలా
మృదువైన నైలాన్, రెసిన్ మరియు లేన్ బట్టలను ఎంతో సున్నితంగా పుడుతుంది

మృదువైన నిరాలా
మీ అన్ని బట్టలకు అత్యుత్తమమైనది

సున్నితమైన నిరాలా
మీ చేతులను పాడుచేయకు వాటిని మరిచిపోయ్యదు

నిరాలా రెండు బట్టలు ఆరి రెల్లగాను రంగు బట్టలు ఆరి ఆకర్షణీయంగాను అవుతాయి

ఈ రోజు **నిరాలా** కానండి

తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, కర్నూలు.

ASP-TIL-N-30 TEL

గ మ ని క

ఉత్తరం కిరి కకి రాసేవారు ఈ
కింది నియమాలు పాటించాలని మనవి:
1. ఉన్నతాలు వీలయినంత చిన్నవిగా
ఉండాలి 2. రాసేవారి పూర్తి పేరు,
చిరునామా ఇవ్వాలి 3. ఇంగ్లీషు
లిపిలో అక్షరాలు రాయరాదు 4. కాగితానికి
ఒకవంపుననే రాయాలి.
5. పిరాతోనే రాయాలి. —సం॥

అంధులకు చికిత్స చేసే
బాల మౌళి
బిడ్డలకు
గుడికర్రమైన టానిక్స్
1898 నుండి ప్రసిద్ధిగాంచినది
ఆయుర్వేదాశ్రమం
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
100 మే హిల్స్, బుర్రాపల్లి 17

3 నెలలు ఉచిత బహుమతి

కాశ్మీర్ బెంగులూర్ ఆర్ట్ సిల్క్స్
చీరలు సరికొత్త ఎక్కువ ధరల మే
నమూనాలతోను, రంగులతోను
మార్చడం గల "స్వేటరీ" వ్యాపార
సంస్థానం 12 నెలల 23 రు. 23 రు.
33 రు. 33 రు. 41 రు. 40.

రెంగు లేక అంతకుపై చీరలకు ఆర్డరు పెట్టిన
వారికి జ్ఞాన గడ్డ ఉచితం. మీ ఆర్డరును
తోడ్పాటి పార్శ్వ ద్వారా పంపెదము

ARVIND AGENCIES (APTW-30)
P. F. 1408, Delhi-6.

ఉచితము! ఉచితము!! ఉచితము!!!

**తెల్ల పంచులకు
ఉచిత వైద్యము**

శ్రీమంతమైన వాగ్ ఆయుర్వేద వైద్యుడు
"SWETARI" తెల్ల మచ్చలను కొద్ది
రోజులలో తొలగించును. సాంఘిక సంక్షేమం
కొరకు 1000 రోగులకు ఒక్కొక్క సెషన్
ఉచితంగా యివ్వబడును. వెంటనే వ్రాయండి.
Sri Krishna Chandra Vaidya
(A.P.) P.O. Katrisarai (Gaya)

వార్తలు

**14-2-1969 శుక్రవారం మొదలు
20-2-1969 గురువారం వరకు**

మేషం: వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీ కార్యక్రమాలు,
అనుకొన్నట్లుగా నెరవేరతాయి. స్థిరాస్థి వ్యవహారాలు,
బాగా ఉంటాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు
వారం మధ్యలో తాళించగలవు. విద్యావైఖ్య విక
రంగాల్లో మీ కృషి రాణిస్తుంది. వారం ఆఖరులో
అన్ని వ్యవహారాల్లోను వికాసాలు యేర్పడతాయి.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. అధిక
వ్యయం జరుగుతుంది.

వృషభం: ఇదివరకు మీకు ఆందోళన కలిగించిన
వ్యవహారాల్లో అనుకూలత లభిస్తుంది. రావలసిన
డబ్బు సమయానికి అందుతుంది. ప్రయాణాలు
ప్రాప్తహితంగా ఉంటాయి. ఉద్యోగంలో గౌరవం
బాగా ఉంటుంది. సంతోషకరమైన వార్తలను
నింటారు.

స్త్రీలకు—బంధువులకు సహాయం చేస్తారు.
సంతానానికి పోషకసంతోషాలు లభిస్తాయి.

మిథునం: వారం ప్రారంభంలోనే వృత్తి వ్యాపారాల్లో
చికాకులు యేర్పడి తరువాత పర్వతం
టాయి. ఉద్యోగంలో యోవనీ విశేషంగా సమృ
తగడు. వృత్తిలో మాతనామకాలు లభిస్తాయి.
రావలసిన డబ్బు సమయానికి లభిస్తుంది. స్థిరాస్థి
వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగా ఉండదు. వినోది
కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు.

రేఖా-మిథునం: వ్యాపారంలో ముఖ్యమైన వ్యవహారాలను
కల్పనకొంటారు. అర్థిక వ్యవహారాలు బాగా ఉం
టాయి. ఉద్యోగంలో గౌరవం బాగా ఉంటుంది.
వారంమధ్యలో అన్ని వ్యవహారాల్లోను వికాసాలు
యేర్పడతాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో
సహజం వస్తుంది.

స్త్రీలకు—కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగా ఉం
టాయి అధికవ్యయం జరుగుతుంది

సింహం: వృత్తిలో సాటివారితో పోటీ పెరుగు
తుంది. రాజకీయ వ్యవహారాల్లో చికాకులు యేర్పడ
తాయి. భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు
బాగా ఉంటాయి. సాటివారితో గౌరవం లభి
స్తుంది. వారం ఆఖరులో అన్నివ్యవహారాల్లోను
చికాకులు యేర్పడగలవు.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగా ఉండదు. బంధు
మిత్రులను కల్పనకొంటారు.

కన్యకా: మీకు ముమ్మందు తాళించగల వ్యవ
హారాల్లో లభిస్తున్న సాధించగలరు. వృత్తిలో ఉదా
యం పెరుగుతుంది. ప్రయాణాలు క్రింద

క్రమ విరాగ ఫలిస్తాయి సాటివారితో వాదనలతో
వాదాలు తగవు. ప్రయోజనం గల వర్గసమూహం
యేర్పడతాయి.

స్త్రీలకు—మాతన విషయాలు తెలుసుకొ
ంటారు. అడంబరం క్రింద వ్యయం జరుగుతుంది.
తుల: మీరు యంతగానో ఆశించిన వ్యవహారాల్లో
పరితం సామాన్యంగా ఉంటుంది. అధిక
వ్యవహారాల్లో మొగిమాటాలు తగవు. వారంమధ్యలో
వ్యాపారంలో అదాయం పెరుగుతుంది. విద్యా
వైఖ్య వికరంగాల్లో మీ కృషి రాణిస్తుంది. అధిక
వ్యయం జరుగుతుంది.

స్త్రీలకు—యాతరులకు సహాయం చేస్తారు.
సంతానానికి పోషకసంతోషాలు లభిస్తాయి.

వృశ్చికం: వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాలు బాగా
ఉంటాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు
అనుకూలంగా ఉంటాయి. స్థిరాస్థి వ్యవహారాలు
బాగా ఉంటాయి. ప్రయాణం ద్వారా వ్యాపారం
చేయగలరు. బంధుమిత్రులను కల్పనకొంటారు.

స్త్రీలకు—కుటుంబ వ్యవహారాలు సామాన్యంగా
ఉంటాయి. సంతోషకరమైన వార్తలను నింటారు.

ధనుస్సు: భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు
బాగా ఉంటాయి. రావలసిన డబ్బు సమయానికి
అందుతుంది. అధికారుల నుంచి జరిగింపిన వ్యవహారాలు
సులువుగా నెరవేరతాయి. ఉద్యోగంలో
గౌరవం లభిస్తుంది. ప్రయాణారోపణలు చేస్తారు.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. రైత
కార్యలు నెరవేరతాయి.

మకరం: వృత్తి వ్యాపారాల్లో రుణకూపమైన
మార్పులు వస్తాయి. ప్రయాణం గల పరివ
యాలు యేర్పడతాయి. విద్యావైఖ్య వికరంగాల్లో
మీ కృషి రాణింపగలదు. సాహసముతో కూడిన
వ్యవహారాలు తాళించగలవు. సంతోషకరమైన
వార్తలను నింటారు.

స్త్రీలకు—కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగా ఉం
టాయి. వినోది కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటాయి.

కుంభం: తాళం రావలసిన వ్యవహారాల్లోనే సమృ
వన్నె పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. మీ తాలూకా
పన్నులు పాటించి ప్రమాదం ఉంది. వారంమధ్యలో
అనుకూలత లభిస్తుంది. వ్యాపారంలో అదాయం
పెరుగుతుంది. ఉద్యోగంలో గౌరవం బాగా ఉం
టుంది.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం బాగా ఉండదు. బంధు
మిత్రులను కల్పనకొంటారు.

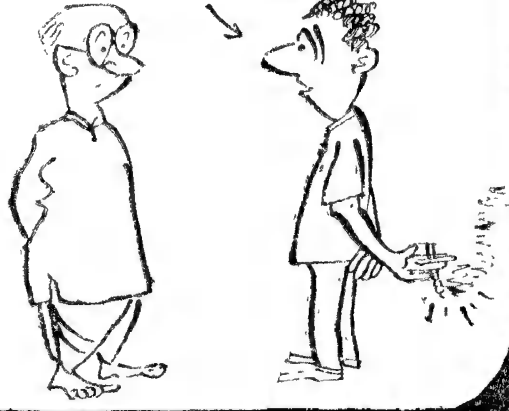
మీనం: వ్యాపారంలో మీ ప్రయత్నాలు సా
స్తాయి. పనులకు కంట్రీ ఉపయోగంగా డబ్బు
చేతికి వస్తుంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు
తాళించగలవు. వారంమధ్యలో అన్నివ్యవహారాల్లోను
చికాకులు యేర్పడతాయి. అధికవ్యయం జరుగు
తుంది.

స్త్రీలకు—మాతన విషయాలు తెలుసుకొ
ంటారు. వైద్యులు నెరవేరతాయి

—మహేష్

మహా నటులరి - అవిద్య

ఇదేంటి బాబూ ఇట్లా అంటావ్? నేను సిగరెట్
టాగటం నువ్వు చూశావా! చాఫ్! అసలు నాకు
అటువంటి వాడు అలవాట్లేవు!

సారీ లలితా! వివాళా కూడా లేకుండా!
ఎక్కడా - ఇంట్లోనీ పని ఎంత సేపు చేసినా
అయితే గా!

హాహా! అబ్బి పంట చక్క త్రేస్తోమూంకి!

ఇదెంతి చిన్న వైద్యం
నిట్టు పెట్టేస్తా
తడే!!

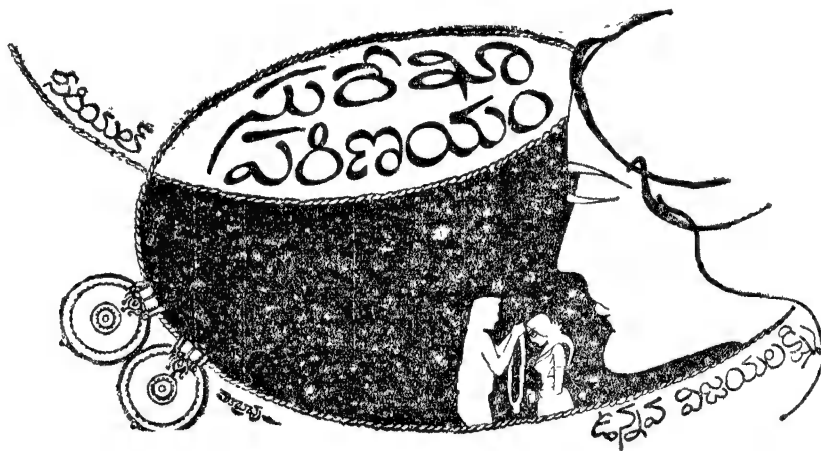
కాత్రంలా ఉపదేశం మార్చావా! అంచుకే
పొంతుడవలెక పోయా!

సారేగా! నిన్ను పాట్లకి కాలేకపోయావా!
నిన్ను మానాన్నకి చచ్చే సీరియస్ గా
శ్రమిడి. అంచుకనీ....

పెళ్ళయితేరువాల నాప్రతిభం
పరాయిగావుండి! పనులంతా
మావిదే చేసుకుంటుంది!

■ రి గి వ క థ

సురేశ్వరి యారు రమణమూర్తిగారమ్మాయి. సురేశ్వరి కంటే తర్వాతి ద్వారా ఆడపిల్లలూ చూడ వచ్చు లుగా వుంటారు. అమ్మ కంటే మాడెళ్ళు చిన్నది డను. సురేశ్వరి మాత్రం చామన చాయగా సామాన్యంగా వుంటుంది. రామకృష్ణ అమ్మకు మేనల్లు కొడుకు. చిన్నప్పటి నుంచి అతని మీద ఆశలు పెంచు కున్నది సురేశ్వరి. రుక్మిణమ్మగారు అందంగా వున్న మని కోడలుగా చేసుకోవాలనుకుంటుంది. రామ కృష్ణకీ ఉమనే చేసుకోవాలని వుంటుంది. అందుకు కలిదండ్రుల, కూడా నమ్మలేకపోతే సురేశ్వరి చాలా బాధపడుతుంది. పెళ్ళి కంటే ఉద్యోగం చేసుకోవడం సుఖమనిపించిన సురేశ్వరి ఎలాగో కష్ట పడి ఉద్యోగం సంపాదించుకుంటుంది. ఉమకి పెళ్ళిగా పోతుంది. అమ్మ వురుగు పోసుకున్నట్టు అమ్మ అవుతుంది.

8

అన్నట్లుగానే శ్యామల పదిరోజుల శలవు సంపాదించింది - కృతవారం సాయం కాలం పరికే బట్టలు అని సర్దేనుకుని తయారయి పోయారు.

శనివారం మధ్యాహ్నం మాధవ్ ఆఫీసు నుండి వస్తూ శ్యామలనీ వాళ్ళనీ ఎక్కించు కుని ఇంటికి తీసుకువెళ్ళాడు.

చంద్ర పరీక్షలు కాలేదు కనక అత నింట్లో వుండిపోవాలని మొదట నిర్ణయించుకున్నారు - కాని ఈలోగా - తండ్రికి బబ్బుగావుందని ఇంటి నుంచి పుత్రురం రావటంవల్ల వారం రోజులతో వస్తాను అని రెండురోజుల క్రిందటే అతను పూరికి వెళ్ళాడు - ఆ రెండురోజులనుంచి వంటపని శకుంతలమ్మ మీద పడింది.

‘ఇక్కడికి వచ్చి సువర్ణ పనిచేయటం

ఏమిటి? శ్యామలయరు తెప్పిస్తాను.’ అని మాధవ్ అన్నాడు కాని,

‘నయమే నేనేం పాటువదాలి - నాకు ఈ కాస్త వంట ఒక తెక్కా - సరోజ మాత్రం రేపు పెళ్ళయితే మొగుడికి వండి పెట్టుకోవద్దు?’ అంటూ వంటగదిలో నాలుగుమూలలా ఏమేమివున్నాయో చూసు కుని వంటకి వువ్వుకమించింది.

‘ఈ కూర సరోజచేసింది - మామయ్యకి మరి కాస్త పెరుగువచ్చడి వెయ్యి.’ అంటూ అటు తమ్ముడినీ అటు కూతుర్నీ పన్నీ హితం చెయ్యాలని చాలా తాపత్రయపడింది - అసలు ఇలాంటి అవకాశం రావటం, సరోజబిల్లు ఎంత చాకచక్యంగా దిద్దుకో గానో తమ్ముడికి తెలియటం శుభమాచ కమే అనుకుంది.

‘మేమున్నన్నాళ్ళూ సువర్ణ ఇక్కడే వుండిపోరాడుటే.’ అని శ్యామలతో మొదటి రోజున అన్నప్పడు ‘ఇక్కడించి మా ఆఫీసుకి బోతెడు దూరం బాబూ, సోనీ మామయ్య దిగబెడతాడనుకుంటే అను ఎనిమిదింటికే వెళ్లిపోతాడు - అందరం కలిసి వరదాగా తిరుగు తున్నాంగా, ఎక్కడుంటే ఏమిటి.’ అని ఆ అమ్మాయి సమాధానం చెప్పడంకూడ బాగనే వుంది అనుకుంటూ సంబరపించింది -

మాధవ్ వాళ్ళా వచ్చేసరికి ఇన్నిపూరీలు బంగాళాదుంపల కూర పెరుగు గారెలూ తయారుచేసి వుంచారు తల్లి కూతురూ కలిసి.

‘నే నివాళంతా ఇంట్లోనే వున్నాను - ప్రొద్దుటే రావలసింది - శ్రమంతా మీ

ఇద్దరిదీ, అయింది.’ అంది సురేశ్వరి నొప్పు కుంటూ.

‘ఆ సరవాలేదు.’ అంది సరోజ ప్లేట్లలో పడ్డిస్తూ.

‘ఆ గిన్నెలో వన్నీ ఇప్పుడు తిన బావికేవా.’ వెళ్ళి రింపుగా అవాడు మాధవ్.

‘తిన్నన్నీ తింటారు - మిగిలినవి శ్యామలయరుతో పెట్టుకుందాం.’ అంది శకుంతలమ్మ.

‘ఏం? బెజవాడలో అన్నం దొరకడను కుంటున్నావా?’

‘దొరికినా దొరక్కపోయినా ఇవార్జికి నా కింకమీ అక్కర్లేదు. మీ ఇష్టం ఏం తిన్నా సరే.’

‘మామయ్య మాటలకేంగాని, అన్నీ పట్టుకెళ్ళాం - దారిలో ఆకలేస్తే తినొచ్చు.’ అంది శ్యామల కూరలో వేసిన కారానికి ఒగరుస్తూ.

‘నీ కపలు బుద్ధిలేదు - సువర్ణ తిన కుండా వుండాలని వాళ్ళు అంతకారం వేసేసినా ఇంకా అవే తింటానంటావు.’ వాళ్ళిద్దరికీ కళ్ళా పెట్టబోయాడు మాధవ్.

‘కారంలేదు బాగున్నాయి.’ అంది సురేశ్వరి.

‘ఈ మాత్రం లేకపోతే బాగుండదు.’ అంది శ్యామల.

సరదాగా ఇబుర్లు చెప్పుకుంటూ తెమిలే సరికి మరో అరగంట పట్టింది.

విజయవాడ చేరేసరికి రాత్రి ఎనిమిది, దాటింది - హోటలుముందు కారాపి మేనేజరుతో మాట్లాడటానికి తోపకీ వెళ్ళాడు మాధవ్ - కాన్స్టేబుల్ తరువాత హోటల్ బాయివచ్చి సామాన్లు తీసుకు వెడుతూంటే అందరితో పాటు అతనివెంట బయలుదేరిన సురేశ్వరి ఏమిటో భయంగా బిడియంగా అని పించింది.

మాధవ్ బుక్ చేసినవి రెండుగదులు అని తెలియగానే సామయ్య అనుకుంది - ఆడ వారంతా ఒకగదిలో సర్దుకున్నారు - అత నింకొంగదిలో వున్నాడు.

దారిలో మళ్ళీ ఓ సారి కడుపునిండా టిఫిన్ తీసుకోటంవల్ల ఎవరికీ ఆకలిలేదు. - ఇంక ఆ పూటకీ భోజనం ప్రసక్తి లేదు - మార్చినెలలోనే విజయవాడ పట్టణం తన తడాఖా రుచి చూపిస్తోంది - స్నానాలు

చేసి కాన్సేపు అలా చర్లగలిలో తిరిగిరావా
ని బయలుదేరారు.

‘కూల్ డ్రింక్సు తీసుకుందాం రండి.’
అంటూ ఓ ఐస్ పార్లర్ లోకి దారితిశాడు
మాధవ్—ఒకరు ఆరెంజి—ఒకరు డ్రాక్ట్
రసం మరొకరు మజ్జిగ వివరికి కావంసి
కవి వాళ్లు ఆర్డరిచ్చారు.

అఖర్ని బాయ్ బిల్లు తెచ్చి టేబిలుమీద
పెట్టుగానే గబుక్కున తీసుకుని పిడికిటిలో
పెట్టుకుంది సురేఖ.

‘అదేంపని—మీరు వా గెస్టు.’ మాధవ్
బిల్లు కోసం చెయ్యిజాపుతూ అన్నాడు.

‘తక్కువే టడండి.’ వర్చు తెరమా
అంది సురేఖ.

‘తక్కువైనా, ఎక్కువైనా మీరివ్వ
టానికి ఏల్లేదు—మళ్ళీ మనం పాడరా
బాడువెళ్ళి అక్కయ్యా వాళ్ళూ పూరికి
వెళ్ళిపోయేవాకా ఖర్చంతా నాచేతిమీదుగా
జరగాల్సిందే—మీ వర్చులో డబ్బు ఎక్కు
వుంటే ఇంకే మయినా కొనుక్కోండి.’
నవ్వుతూనే అన్నా ఆ కంఠంలో వున్న
వట్టుదలని ఎదిరించే సాహసం లేక సురేఖ
మాట్లాడకుండా బిల్లు అతని చేతిలో
పెట్టేసింది.

మర్నాడు ఉదయమే స్నానాలు ముగించు
కుని, సామానంతా సర్దుకునికొర్లో వడేసు
కుని హోటలు ఖాళీచేసేవారు కాఫిటిఫిన్
శుగించుకుని.

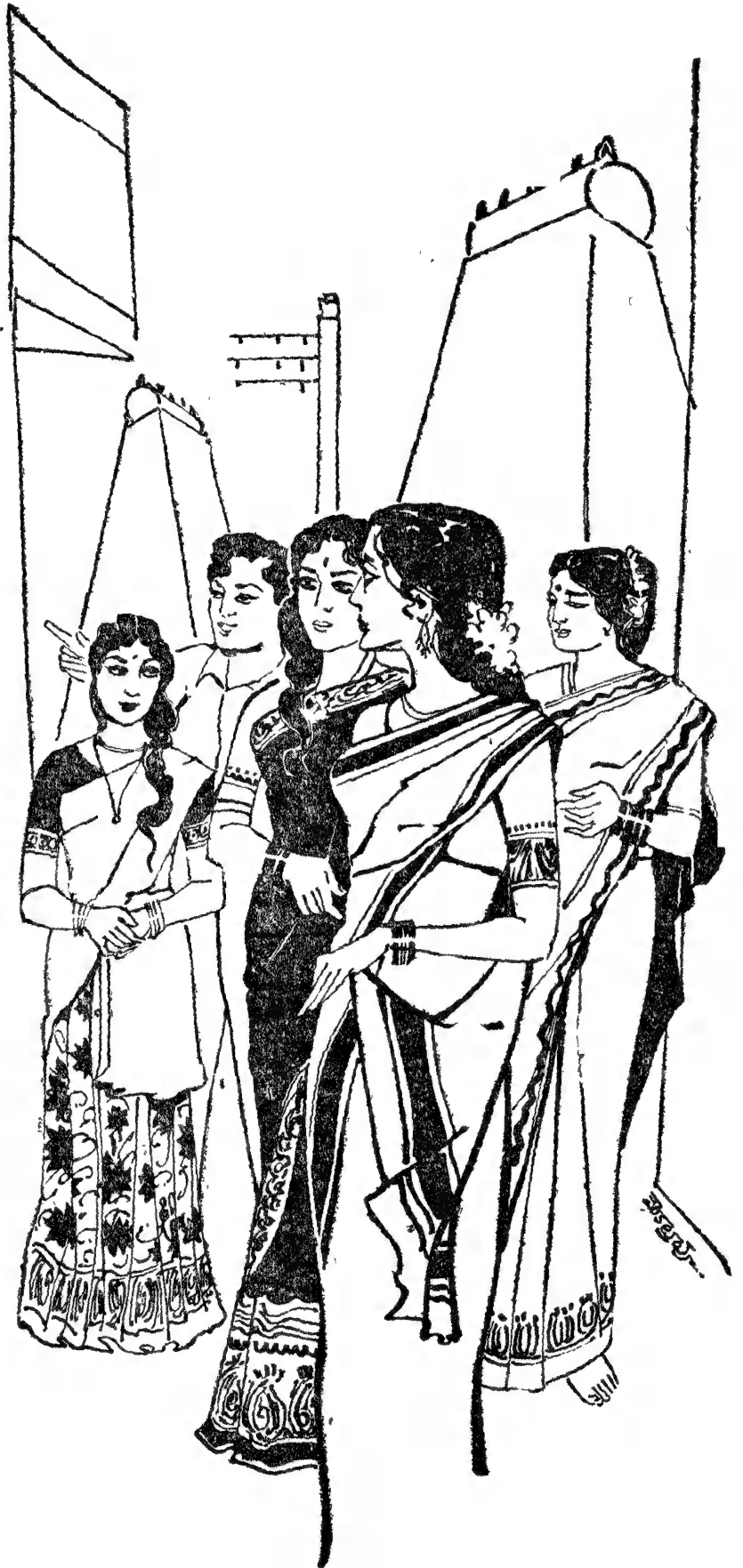
కనకదుర్గ గుడినుండి తిరిగి వస్తూంటే
సరోజ అంది ‘మంగళగిరి కూడ వెళ్దాం’
అని.

‘ఇక్కడిలా ఆ కొండమీదికి కారు
వెళ్ళదు — మెట్లెక్కుగలరా?’ అందర్నీ
పుద్దే శించి అడిగాడు.

‘ఎక్కుతాం. ఫరవాలేదు.’ ఇంచు
మించు అంతా ముక్త కంఠంతో సమాధానం
చ్చారు.

‘అయితే నా ఆభ్యంతరం ఏం లేదు.’
అన్నాడు.

పానకాంస్యమిని దర్శించుకుని
గుంటూరు చేరేసరికి మధ్యాహ్నం వచ్చేండు
గంటలయింది. ఎండ పేల్చేస్తోంది. ముందు
ఉబలాటపడినా మంగళగిరి కొండ ఎక్కి
దిగిన అలసట అందరి మొహాలమీదా
కనిపిస్తూనే వుంది. హోటల్లో వాలుగు
వెతుకులుతిని కాన్సేపు ఎక్కడినా విశ్రాంతి
తీసుకుంటే కాని మరి ప్రయాణం చెయ్య
జేసునిపించింది.

'అన్నట్లు మా పెద్దత్తగారికూతురుంది ఈ చూళ్ళో — కాస్త చల్లబడిందా కా అక్కడ కూర్చున్నట్లు వుంటుంది—మనల్ని చూసి అవిదా సంతోషిస్తుంది.' పుణ్యము పురుషారూ కలిసివచ్చే పుసాయం చెప్పింది శకుంతలమ్మ.

ఆ పెద్దత్తగారి అల్లుడు కేశవరావు మాధవ్ కి కూడ తెలుసు, ఇవాళ అదివారం ఇంట్లోనే వుంటాడు అనుకుంటూ, శకుంతలమ్మ చెప్పిన గుర్తులనిబట్టి దారి పొడుగునా పదిమందిని అడుగుతూ ఎలాగో ఇల్లు చేరారు.

ఆ దంపతులు వీళ్ళని చూస్తూనే బోలెడు సంబరపడిపోయి ఆదరంగా అవ్వ నించి, కాళ్ళు కడుక్కోవాలికి నీళ్ళిచ్చి ఎంతో మర్యాద చేశారు

'మేం హోటల్లో భోజనం చేసినా' అని చెప్పగానే మాత్రం 'అయితే ఎందు కొచ్చినట్లు అసలు-ఇంక నుంచి మేమూ ఇలాగే చేస్తూంటాం' — అదీ—ఇదీ అంటూ గయ్యమంది ఆ ఇల్లాలు.

అప్పటికి తోచిన క్షమార్పణలు చెప్పు కుని అవిడిని శాంతపరచి, పరిహారంగా అవిడ వకోడియిచ్చేసే దాకా కూర్చుని అవి తిని కాఫీతాగి బయలుదేరారు.

ఆ రాత్రి నెల్లూరులో ఆగిపోయారు. మన్నాడు ఉదయమే రంగనాథస్వామి దర్శనం చేసుకుని అక్కడించి కాళహస్తి వెళ్ళి

సురేఖాపరిణయం

అక్కడ అర్చనలూ అవీ చేయించి సాయం కాలం సరికి తిరుపతి చేరుకున్నారు. శకుంతలమ్మకీ ప్రయాణం ఎంతో నచ్చింది. ఒక్కోగుడిని దర్శించు కున్నప్పుడల్లా ఒక్కోసారి తమ్ముడిని మెచ్చుకుంటూండేది.

'అందరూ చెప్తుంటే విసటమేకాని ఇక్కడికి రావాలి కూడ ఎప్పుడూ అనుకో లేదు—ఎంత మంది యాత్రికులు—ఎలాంటి ఏర్పాట్లు' గార్డెన్ హోటల్లో సుష్టుగా భోజనం చేసి వచ్చి కాటేజి తాళం తీసి సోఫాలో కూలబడుతూ అన్నాడు మాధవ్.

'కలియుగ వైకుంఠం ఇది—ఎన్నిసేవలు ఎంతపూజ జరుగుతోందో చూశావుగా... ఎన్నాళ్ళ నుంచో అనుకుంటున్నది ఇప్పటికి నెరవేరింది' భక్తి పారవశ్యంతో పాటు సంతోషం సంతృప్తి కూడ నిండివుంది శకుంతలమ్మ గొంతులో.

'కొన్ని కొన్ని చూస్తూంటే—మరీ వేలం వైరేమో అనిపిస్తుంది—అయిదు వందలు ఇచ్చి దేవుడికి కళ్యాణం చేయించే వాళ్ళా ఇంకా పెద్ద పెద్ద పూజలు చేయించేవాళ్ళా—అందరినీ చూస్తూంటే ఆశ్చర్యం వేస్తుంది—రోజూ పది మందయినా వుంటారుట అలా కళ్యాణం చేయించే వాళ్ళ—అలా కళ్యాణం చేయించినందు వల్ల దేవుడు సంతోషిస్తాడో లేదో మనకి

తెలియదు—అందువల్ల మనకేం పుణ్య వస్తుందో అంతకన్నా తెలియదు—ఆ అయిదువందలు పెట్టి ఒకబీదపిల్ల పెళ్ళి జరిపిస్తే ఆ కుటుంబం ఎంత సంతోషిస్తుందో—'

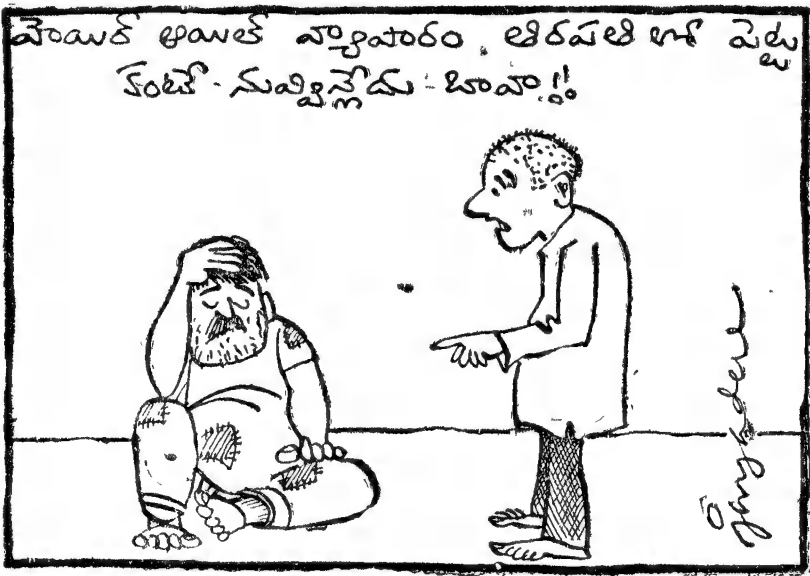
'చాలే—ధోరణి' మధ్యలోనే అడ్డుకుంది శకుంతలమ్మ విస్మయంతో తలమునక తాటూ. బ్రహ్మచారి జీవితం గడుపుతున్న తమ్ముడింటో పూజలు పునస్కారాలూ జరగవని అవిడికి తెలుసు—అయినా అతనికి కాస్తో కూస్తో దైవభక్తి వుంటుందనే తను అనుకుంది—సాక్షాత్తువెంకటరమణమూర్తి సన్నిధిలో అతనిలాంటి మాటలు మాట్లాడటం అవిడ కెంతో బాధగాకూడ వుంది—తమ్ముడి అవచారానికి దేవుడు కినుక వహించ కుండా వుండగలందులకు దేవుడికి ఓ నమ స్కారం పెట్టి క్షమార్పణ కోరుకుంటూ రెండు రెంపలా వాయింపుకుంది. అక్క గారి అమాయకత్వానికి న ప్పు కు న్నా డు మాధవ్.

'నవ్వెందు కొన్నుంది—అరంం వరంం లేకుండా హోస్యం గా మాట్లాడినందుకు లింబర పడాల్సిందే' చ ను పు గా మంద సంపించింది.

'హాస్యంకాదు. నిజమే చెప్పాను—'

'ఆ—చెప్పావు—దేవుడికి పూజచేశాం దానికి ప్రతిఫలంగా మనకేం దక్కింది అని తెక్కలు వేసుకుంటారా ఎవరైనా — దైవ కార్యం చేయించ గలగటమే ఓ అదృష్టం. ఆ పుణ్యం ఇదిఅని మన కంటికి కనిపించక పోయినా మన్నివెన్నంటి వస్తూనే వుంటుంది — అయినా సువ్వేదో ఓ బీదపిల్ల పెళ్ళి చేయించేస్తే ఆ కుటుంబం బోలెడు సంబర పడిపోయి నీ అడుగులకి మడుగులోత్తుతారనుకుంటున్నా వేమో — అదంతా వట్టి భ్రమ—ఫలానా ఆయన ఈ సాయం చేశాడు అని చెప్పుకోటం కూడ నామోషీ అనుకునే వాళ్ళుంటారు—చేసినమేలు మరిచిపోవటం అనేది మనుష్యులకి చేతనయినంతగా జంతు వులకికూడ తెలియదు—' కాస్త దూకుడు గానే వచ్చాయి అవిడ మాటలు.

క్షణం విస్మయంగా అక్కగారి మొహం లోకి చూశాడు మాధవ్ 'కృతఘ్నత అనేది మనుష్యుల్లోనే వుంటుంది నిజమే — అంతే కాదు — ఆ నా డెప్పుడో వేమ సహాయంచేశాను. దాన్ని వాళ్ళు కల

కాలం గుర్తుంచుకొనాలి అనుకుని బరి హీనత, పుహు—కాదు; దురాశ కూడా చూసుకున్నట్లే వుంటుందేమో... అంత దూకుడుగానూ మొదలుపెట్టిన అతని గొంతు క్రమంగా మామూలుగా అయి పోయింది. ఏమిటింత ఆవేశవద్దాను అని సిగ్గుపడుతున్నవాడిలా అయిపోయి అది కప్పిపుచ్చుకోటానికి పెద్దగా నవ్వేసి.

‘అయినా ఆ దంపతులు జీవితాంతం నీకు కృతజ్ఞులైవుండాలనే పేరాశ ఎందుకు? వధూవరులై పెళ్లి పీటలమీద కూర్చున్న సమయంలో వాళ్ళ నిండు మనస్సులోంచి పొంగివచ్చిన సంతోషం సంతృప్తి వాళ్ళ కళ్ళల్లో ఎలా ప్రతిబింబిస్తాయో ఒక్క పారి చూడగలిగితే చాలు. ఆ అవకాశం లేకపోతే వూహించుకోగలిగితే చాలు. ఆకళ్ళ లోని మెరుపు ఎప్పుడు గుర్తుకు తెచ్చు కున్న మన మనస్సు అవ్యక్తమైన తృప్తితో నిండిపోతుంది. జీవితంలో ఆ ఒక్క మంచినయినా చేశాం అన్న తృప్తి చాలదూ—ఏం? అయినా వాళ్ళ మాత్రం మరిచిపోతారని మనం ఎందు కనుకోవాలి’

అన్నాడు ముగ్గురమ్మాయిర కేసి మామూ: ‘బాగుందిరా నీ వితండవాదన—అయినా నీకు దేవుడిలో నమ్మకంలేదని తెలిస్తే అసలు నిన్ను అడిగేదాన్నికాదు — ఎలాగో మీబావే తీసుకొచ్చేవారు—చిరాకో పరాకో కట్టుకున్న పెళ్ళానికి తప్పకుండా’ యాత్ర చేసిన ఫలితంకూడ తనకి తక్కువేమో నన్నట్లు మాట్లాడింది శకుంతలమ్మ— ‘దేవుడిలో నాకు నమ్మకం లేకపోవటం కాదు భగవంతుడి అస్తిత్వంలో నాకు విశ్వాసంవుంది—మన మనస్సుకి ఏకాగ్రత కుదరటంకోసం ఆ సర్వాంతర్యామికి మనం ఒకరూపం నామం కల్పించుకుంటున్నాం అన్న దాంట్లాకూడ ఎలాంటి అడ్డంకం లేదు—ఎటొచ్చి అదేవుడిపేర మఱచేసున్న దంతా కేవలం ఆడంబరంగానూ ఆర్పాటం గానూ పరిణమిస్తోందనేదే నావాదం...’

‘ఒకవిషయం మీరు మరిచిపోకూడదు’ అప్పటివాకా ఆ అక్కాశమ్మిళ్ళ వాదన వింటూ వకొసంగా కూర్చున్న ముగ్గురలో సురేఖే ముందు మాట్లాడింది ‘అదృష్టం కలిసినప్పటిందనో అవదల్లే ఆడుకున్నాడనో’

దేవుడికి మొక్కుబడి తీర్పుకుంటాం— ముఖ్యంగా అవదల్లేనేకదా దేవుడు ఎక్కువగా గుర్తువచ్చేది— ఓ తల్లి వుందనుకోండి—తన ఒక్కగా నొక్క కొడుక్కి ప్రాణంమీదికి వచ్చినప్పుడు ఆ గండం గడిస్తే ఏదో చేస్తానని మొక్కుకుంటుంది— దేవుడి కల్యాణం చేయిస్తాననో నిలుపు దోపిడి ఇస్తాననో ఏదో ఆవిడకిస్తిననిపిస్తే అనుకోండి— దేవుడి మహిమ్యం వింతేద్రు వాడికి ఆయువు వుండి బతికాడు అన్నవావాన్ని కాస్తేపు ప్రక్కకిపెట్టేదాం—ఇంక అలాంటి సమయంలో మోలాంటివారు అడబ్బుతో ఓబీద పిల్ల పెళ్లిచేయించవచ్చు. వదిమంది బీద విద్యార్థులకి వదుపు చెప్పించవచ్చు లంటే ఆచిల్లి భరించగలవా. మీ వాదంలో సబబు వుండొచ్చు కాని నీ మొక్కు తీర్చకపోతే మళ్ళీ ఆబిడ్డోమయినా ఆపద ముంచు కొస్తుందోనన్న భయంతో ఆవిడ ప్రాణాలు తల్లడిల్లిపోతాయి—ఆ డబ్బుతో మరో మంచి కార్యంచేస్తే ఇంకా ఎక్కువ పుణ్యం వస్తుందనీ, చివరికి దేవుడుకూడ ఎక్కువ సంతోషిస్తాడనీ మోరు

అమృతాంజన్ ఇన్ హేలర్

నిరపాయముగా, త్వరగా ముక్కు పడిశమును పోగొట్టును, తల శీతలమును నివారించును, ఎల్లప్పుడు మీ వద్ద ఉంచుకొండి—ఏ క్షణమైనా మీకు దాని అవసరమేర్పడవచ్చు. అమృతాంజన్ ఇన్ హేలర్ చేత సుంచుకోడానికి అనువైనది. సులభంగా వాడవచ్చు. తక్కువ ఖరీదు.

శయారూచేయువారు: అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ మద్రాసు-4.

FDSAIH1012TE

1. పంపిన/విశక (పేదకు మనం బంధువులను) (వరిబంధకుమును కలిగించకపోతే) మోరపు న మహా మానవ దుఃఖములం వర్షం ముంబుల నుంటియుండును.
2. ఏ గొప్ప పొందర్య శీలత/కళాభిజ్ఞ వృద్ధి శ్రువా నర్వద నమృద్ధిగా సైతిక భారతం ఇంకవలెన.
3. ప్రతి ఆకర/అకరంలం వైతికతాపటిమకు కరిగె.
4. మానవుడు మనకు తెలిసినంతవరకు జీవితం లోకంలో అన్నిటిని మించిన కామాతులు క్షణ/ప్రమాదకరమైన జంతువు.
5. మనవలె ఆచరణ/ విశ్వాసంచేవి ఇనుంబులు (న బుచ్చగా ఓర్వలేకండా వుంటారు).
6. సత్యత/వివేకం కలిగియుండులు మన మానవత్వానికి గౌరవించాడు.
7. తన తోవమల / భావముల దయనై నాధారపడి యుండు మానవుడు అవనినవ్వ మనమృదు.
8. మానవుడు ఎంత విన్నవాడై నా మరియు తరచుగా ఎంత క్షీణుడు / విరక్తుడు అం నా మెరుపు వంధవనియం.
9. ఇతర మందర సమ వు అన్నిటివలెనే నివాసం ఉన్నట్టి, మేముమయ, మండువలె కళాపరిగ్రమం అంత తోభాయమానం / గంభీరం.
10. విశ్వాసం, సార్వజనికం, విశ్వకృపాతం/ అవ్యక్తతం తెలుపెల్లమై, పొంతెతికమైనిదిగా వంధవలెను అని విశ్వార్థగా పట్టుదలకలిగియున్నది గ్రామక అనేది అద్భుత సఫలతను సాధించింది
11. మధ్యపాన (ప్రియులైన మానవులకు మిత్రము/అప్రీతి నంటి విషయమేదీలేదు.
12. ఈనాడు, పునం మొత్తంపీద సామాజిక మరియు అర్థిక మనవ్యలం వైతిక/రాజనీతిక విషయములనుండి ప్రవేశించబడజాలవు అనే మాన్యతను అంగీకరించాము.
13. కామకర/దమనం సానికరం, అసంతుష్టి కరం, మరియు కళంను దుర్బార్త రికలకు వడి పొందకల్గును.
14. తత్వజ్ఞానక/వైశ్వానిక అభివృద్ధి, ఏకీకరణ, సంక్షేపణం లయాభివృద్ధి వల్ల సిద్ధించును.
15. మానవుడు భర్త/విశ్వామంతులండా పని మయజాంతు అనేదియం వివాదల/భర్త లేనంతటి అభివృద్ధి.
16. మత విశ్వాసములందు, మన జీవన విధానములు, మనా మత/కథలు అగత్యర సరళత/ముఖ్యము.
17. సర్వములకు స్థిరత/క్షీణత (వధాన తాతం అయితము అధ్యాత్మిక గుణములను అర్థి నిర్వహిం యుండును.
18. సైతిక శక్తులు మనము గతించుండి పొరం తోయగియును. ముగ్ధం/మోహిన్యము ముఖ్యముగా ముఖ్యముగా ముఖ్యముగా.

1. Unless we put strong brakes on the Acquisitive / Destructive urge a (tremendous) big source of human misery will always remain with us.
2. There must always be a rich moral soil for any great Aesthetic / Artistic growth.
3. Every Affliction / Temptation is a test of moral strength.
4. Man, we know, is the most Amorous / Dangerous animal in the zoological kingdom.
5. It is easy to be impatient with people who do not Believe / Believe as we do.
6. The possession of Civilisation / Reason is not a guarantee of our humanity
7. A man at the mercy of his Failings / Feelings is immature.
8. Man is liable to forget how small and often how Feeble / Futile he is.
9. The end of Art is as Glorious / Serious as that of all other beautiful things — of the blue sky and the green grass, and the clouds and the dew.
10. Science has achieved its remarkable success only because it has insisted inflexibly that it must be public, Impartial / Impersonal, explicit, symbolic.
11. With men who are alcoholically inclined there is no such thing as Moderation / Satisfaction.
12. Today we have, on the whole, accepted the notion that social and economic problems cannot be separated from Moral / Political issues
13. Passion / Repression is harmful, unsatisfactory, and may misdirect the energies to preverted ends.
14. Philosophic / Scientific progress is a rhythm of analysis and synthesis.
15. That man cannot do without Religion / Rest is a fact too apparent to need discussion.
16. Perhaps our first need is Simplicity / Sincerity in our beliefs and in our way of life.
17. The Stability / Superiority of a civilisation depends primarily upon the spiritual quality of its people.
18. Motives like to push us from the past, Values / Visions try to draw us into the future.

గమనిక: పై క్లూలు (పసిద్ధ గ్రంథకర్తల వున్నకములనుండి తీసుకొనబడినవి. అవి పూర్తి వాక్యములు మరియు వేరు వేరుగా పూర్తి అర్థవంతమైనవి. గ్రంథకర్తలు, వారి వున్నకముల పేర్లు అప్పటియతే పాల్కాన్తో పాటు లిట్టెక్ విక్టోర ప్రచురించబడును.

సురక్షాపరిణయం

చెప్పినా అమెకి ధైర్యం వలదు. తను అనుకున్నది అనుకున్న విధంగా విని యోగిస్తేనే అమెకి తృప్తి—దానిని మీరు మూఢవిశ్వాసం అనండి, గుడ్డినమ్మకం అనండి...

‘అంతగాథంగా నమ్మి దేవుడి ముందు కూడ మనం అబద్ధం లాడటానికి వెరవం — అన్యాయాలు చెయ్యటానికి భయపడం — ఏ మంత్రుని దగ్గరనుంచో సిఫారసు తెచ్చుకుంటే క్యూ మధ్యలోనే జొరబడి త్వరగా దర్శనం చేసుకుని ఇవలె వడతాం — ఏ పలుకుబడి తేనివాడు గంటల తరబడి అలా నిలబడి వుంటాడు...’

‘నిజమే మామయ్యా—కాని అలా నివారణ సందర్భానికి ముందుగా దర్శనం చేసుకు వెళ్లిపోయే వాళ్ళలో నా కొంతమందికి తాము చేస్తున్నది తప్పు అనిపిస్తుంది — కాదు అంటే నేను ఒప్పకొను—తప్పు అని తెలిసికూడా ఎందుకు చేస్తున్నారని అంటే ఎవరిమట్టుకు వారికే తమవని తెముల్లు వెళ్లిపోవాలనే తొందరేమరి — ఏదో అవకాశంవచ్చినా వినియోగించుకోకుండా మినం మేషం తక్కువెడతాంటే నువ్వు అక్కడే వుంటావు — నువ్వొక్కడేవి ముక్కుకి సూటిగా వెళ్తానంటే అంతా అలాగే వుండు—వెనక వచ్చినవాళ్ళ ముందుకు వెళ్లిపోతూంటారు—మరి ఏమీలేని వాడికి అన్యాయం ఎప్పటికీ జరగాల్సిందేనా అంటే అందుకు అందరితోనూ వరివర్తన రావాలి — అధికారం చేతిలో వున్నవాళ్ళు అలాంటి సిఫారసులు ఇవ్వకుండాను, తెచ్చినవాటిని లక్ష్యపెట్టుకుండానూ వుండాలి—మొత్తం మీద అందరితోనూ మార్పురావాలి...’

‘వస్తుంది—వస్తుంది. ఎవరికివారే అవకాశం వదులుకోటం ఎందుకూ అని అన్యాయానికి వడబడుతాంటే మహా చక్కగా బాగు పడుతుంది దేశం—’

క్యామర మాటలని మధ్యలోనే తుంచేశాడు మార్థ్.

‘నీకంత కోపం వస్తోందికాని, ఎవరో ఏదో చేశారని దుయ్యబట్టి వాళ్ళకేనిజంగా ఏదైనా అవకాశం వస్తే చేతులుముడుచుకు కూర్చుంటారంటావా—ఎంతసేపూ ఎదుటి వాడిని తప్పు పట్టుటానికే ఈ ఆదర్శాలు ఆశయాలు చనికి వస్తాయి కాని తమ దాకా వచ్చేవరికి అండ్ని గాలికి ఎగిరి పోతాయి.’

అంది క్యామర,

LITQUIZ NO 45

Rs 50000

RUNNERS-UP (UPTO 4 ERRORS)
Rs 16,000

ANNUAL SUBSCRIBERS' QUIZ
Rs 1,500

FIRST PRIZE 25,000

EVERY ALL-CORRECT

in 10 minutes

(UPTO 2 ERRORS)
Rs. 7,500

★ సంవత్సర చందా రు. 12 వంతు, 50 లిక్విడ్ ఫీట్స్ కాపీలు పొందండి.

★ ఆమ్యయక్ సబ్స్క్రిబ్షన్ క్విజ్ లో, పాల్గొనుటకు సంవత్సర చందాదారులు మాత్రమే అర్హులు.

★ ఎంప్లీ రుసుముతో చందా రు. 12 వంచి ఆమ్యయక్ సబ్స్క్రిబ్షన్ క్విజ్ వందు తెరిచే పాల్గొనండి.

రిట్ క్విజ్ నెం. 45 అధికార ఎంప్లీ ఫారము

అథు ముగింపు తేదీ 12-2-69 బుధవారం

ADDRESS: LITQUIZ No. 45, ALANKAR, BALARAM STREET, BOMBAY-7. (W B)

గమనిక: (1) ఒక్కొక్క కాలంలో మీరు వద్దనే వడమును కొట్టివేయండి. (2) ఒక కూపన్ మాత్రం పంపినచో ఇతర కూపన్లను కొట్టివేయండి. (3) ఎంప్లీ రుసుము M.O. ద్వారా పంపినచో, పోస్టాఫీసు నుండి పొందిన M.O. రసీదును ఎంప్లీ ఫారమునకు జతపరచవలెను. M. O. రసీదు లేని ఎంప్లీలు విరాళింపబడును. (4) I. P. O. కోనేటువద్ద. అది లిక్విడ్ నెం. 45, బొంబాయి-7 వారికి తెలియజేయుటకు ఉండవలెను.

1	Re. 1	2	Re. 1	3	Re. 1	4	Re. 1
1 ACQUISITIVE	DESTRUCTIVE	1 ACQUISITIVE	DESTRUCTIVE	1 ACQUISITIVE	DESTRUCTIVE	1 ACQUISITIVE	DESTRUCTIVE
2 AESTHETIC	ARTISTIC	2 AESTHETIC	ARTISTIC	2 AESTHETIC	ARTISTIC	2 AESTHETIC	ARTISTIC
3 AFFLICTION	TEMPTATION	3 AFFLICTION	TEMPTATION	3 AFFLICTION	TEMPTATION	3 AFFLICTION	TEMPTATION
4 AMOROUS	DANGEROUS	4 AMOROUS	DANGEROUS	4 AMOROUS	DANGEROUS	4 AMOROUS	DANGEROUS
5 BEHAVE	BELIEVE	5 BEHAVE	BELIEVE	5 BEHAVE	BELIEVE	5 BEHAVE	BELIEVE
6 CIVILISATION	REASON	6 CIVILISATION	REASON	6 CIVILISATION	REASON	6 CIVILISATION	REASON
7 FAILINGS	FEELINGS	7 FAILINGS	FEELINGS	7 FAILINGS	FEELINGS	7 FAILINGS	FEELINGS
8 FEEBLE	FUTILE	8 FEEBLE	FUTILE	8 FEEBLE	FUTILE	8 FEEBLE	FUTILE
9 GLORIOUS	SERIOUS	9 GLORIOUS	SERIOUS	9 GLORIOUS	SERIOUS	9 GLORIOUS	SERIOUS
10 IMPARTIAL	IMPERSONAL	10 IMPARTIAL	IMPERSONAL	10 IMPARTIAL	IMPERSONAL	10 IMPARTIAL	IMPERSONAL
11 MODERATION	SATISFACTION	11 MODERATION	SATISFACTION	11 MODERATION	SATISFACTION	11 MODERATION	SATISFACTION
12 MORAL	POLITICAL	12 MORAL	POLITICAL	12 MORAL	POLITICAL	12 MORAL	POLITICAL
13 PASSION	REPRESSION	13 PASSION	REPRESSION	13 PASSION	REPRESSION	13 PASSION	REPRESSION
14 PHILOSOPHIC	SCIENTIFIC	14 PHILOSOPHIC	SCIENTIFIC	14 PHILOSOPHIC	SCIENTIFIC	14 PHILOSOPHIC	SCIENTIFIC
15 RELIGION	REST	15 RELIGION	REST	15 RELIGION	REST	15 RELIGION	REST
16 SIMPLICITY	SINCERITY	16 SIMPLICITY	SINCERITY	16 SIMPLICITY	SINCERITY	16 SIMPLICITY	SINCERITY
17 STABILITY	SUPERIORITY	17 STABILITY	SUPERIORITY	17 STABILITY	SUPERIORITY	17 STABILITY	SUPERIORITY
18 VALUES	VISIONS	18 VALUES	VISIONS	18 VALUES	VISIONS	18 VALUES	VISIONS

FREE TO SUBSCRIBERS WHO SEND 2 COUPONS FREE TO ALL WHO SEND 4 COUPONS

Annual Subscribers Quiz

ACQUISITIVE	DESTRUCTIVE	BEHAVE	BELIEVE
AESTHETIC	ARTISTIC	CIVILISATION	REASON
AFFLICTION	TEMPTATION	FAILINGS	FEELINGS
AMOROUS	DANGEROUS	FEEBLE	FUTILE

FREE COUPON

Annual Quiz

FAILINGS	FEELINGS	PASSION	REPRESSION
FEEBLE	FUTILE	PHILOSOPHIC	SCIENTIFIC
GLORIOUS	SERIOUS	RELIGION	REST
IMPARTIAL	IMPERSONAL	SIMPLICITY	SINCERITY
MODERATION	SATISFACTION	STABILITY	SUPERIORITY
MORAL	POLITICAL	VALUES	VISIONS

Annual SUB. No. _____ / NEW

2 కూపన్లు పంపు సంవత్సర చందాదారులకు ఉచితం

4 కూపన్లు పంపు పంచవారంవరకు ఉచితం

45
(ASVP)

CAPITAL LETTERS

ఈ క్విజ్ ప్రవేశమునకు వెందిన నిబంధనలను, వరతులను పాటించుటకు అంగీకరిస్తున్నాను. మరియు కాంపెటిషన్ ఎడిటరుగారి నిర్ణయమును తొది నిర్ణయముగాను, న్యాయబద్ధమై నడిగాను అంగీకరించుటకు ఆమోదిస్తున్నాను. ప్రతి కూపన్ కు ఎంప్లీ ఫీజు రు. 1/- ఈ పూర్తి ఎంప్లీ ఫారము (4 కూపన్లు) ఫీజు రు. 4/- M. O. రసీదు/I.P.O./లిక్విడ్ క్యాష్ రసీదు/ప్రైవేట్ కార్డు జతపరచున్నాను. వాటి నెం.....

NAME
ADDRESS
.....

ఈ పూర్తి ఫారమును కత్తిరించి పంపవలెను

అథు ముగింపు తేదీ: 12-2-69. * పిల్లవూర్ వెంటనే పొందుటకు 10 పైపరు సైన్లు, స్వంత లభ్యమైన కొత్త నెలవే పంపిస్తే, అథు ముగింపు తేదీ: 12-2-69. * లిక్విడ్ ఫీట్స్ 8 సంవత్సర రు. 2/- పంపిస్తే. పిల్లవూర్ అంప్రభుత్వం. 16 2-69. * లిక్విడ్ ఫీట్స్ 42 లా న్యూ ఎస్. కె. బుకమర్, కాటన్ సర్కిల్, కౌన్సిల్-2, వారు రూ 21,000/- గెలపించిరి.

'అయితే నువ్వదేమిటి ఇది ఇప్పుటికి అలానే జరిగిందా?'

'ఒప్పుకుంటున్నారే బాబూ, మార్పు రావాలని—అది అన్నివయసులనుంచీ జరగలి. అందు పుచ్చుకున్న వాడొకడు ఇచ్చినవాడు దోషే అన్నవావం అందరిలోనూ కలగలి— మనం అందరం హామయ్య చెప్పిన లాంటి మంచి మనుష్యులం అయిపోవాలి. కడు శ్రమలో' అంది సరోజ.

'అబ్బబ్బ— ఇంకా (దే గొడవా—మరి అలాగే అవి చూసేరావాలనుకున్నాంగా— ఇంకా ఎప్పుడూ బయలు దేగరాం.' అంది శక్తూచంద్రుడు, అప్పు గూడాలని సరదా లాగి— 'వెళ్ళారే ఏ, అరగంటపోనీ— ఇంకయేం వాదించుకోటం అంటావా, మంచి రావడానికే మనకి వాక్ స్వాతంత్రం వుంది. మరో రోజుం అయితే అందరం సాక్షాత్తు మూసుకు కూర్చోవలసిందే.'— శక్తూచంద్రుడు నవ్వుకుంటూనే తన గదిలోకి వెళ్ళి అన్నాడు మరల.

* * *

'సరే ఇంకా ప్రయోగం బదులేదా!' అయ్యదగంటలయ్యి గాన నిద్రలో మునిగి పోయివున్న శ్యామలని చూస్తూ నవ్వింది శివసంతకం.

'అబద్ధమిదే? పైము దొరికితే సరి ఎప్పుడంటే అప్పుడే హాయిగా నిద్ర పోయింది' తోపలికివచ్చిన శకుంతలమ్మకి సరోజకి కూర్చోటానికి కుర్చీలు చూపిస్తూ శ్యామలకి మేలుకోలుపు పొంది సురేఖ.

సురేఖాశుభం

యాత్రలు ఎవీ ముగించుకుని ఆక్రితం రోజే అంతా పైదరాబాదు తిరిగివచ్చారు.

'అప్పుడే అయిదయిందా?' బద్దంకంగా ఆపులిస్తూ చేతివాచికేసి మాసుకుంది లవ నమ్మకంగా.

'త్వరగా లేచి స్నానం అది కానియ్య మరి—మామయ్య ఒక్కడూ ఆ విజిటర్లు రూమ్ లో కూర్చున్నాడు—అయినా ఏంనిద్ర బాబూ.' విసుక్కుంది సరోజ.

'అయిదంటే అయిదు నిమిషాలు.' అంటూనే హడావిడిగా తయారవటం మొదలుపెట్టింది.

'లేవు పూరికి వెళ్ళిపోదాం అనుకుంటున్నా.' శ్యామల ముడుచుకుంటున్న సెగ ఎంతే చూస్తూ అంది శకుంతలమ్మ.

'అప్పుడేనా, మరో నాలుగురోజు లుండ కూడదూ?' ముడి అందంగా కుదిరిందో లేదో అని రెండుఅద్దాలలో చూసుకుంటూ అంది శ్యామల.

'నమమే ఇంకా నాలుగు రోజులా— అక్కడ మీ సెర్వనాన్న చిందులు లొక్కు చూపుంటారు—అమ్మమ్మ ఒక్కతే చేసుకోలేదు— రాకరాక వచ్చామకదా అవి వదిలోజులుపైనే వున్నాను— మరోవారం అయితే అయిదికాని వాడి ధర్మమా అంటూ నాలుగు పుణ్యక్షేత్రాలు చూశాను.'

'అనుకోకుండా నాక్కూడ దైవదర్శనం

చేయవచ్చు.' అంది-సురేఖ.

'ఒకళ్ళు చేయించే దెబ్బటూ— ఆ దేవుడే నిన్ను తనుకు వెళ్ళాడు— ఇంకా లేచి (పావం) వుండాలేకాని మన ప్రయత్నం మీద జరగవు.' శకుంతలమ్మ స్వామి భవంతో చెప్తుంటే సురేఖ చిన్నగా నవ్వింది—

'మీ అందరితోటి చాలా సరదాగా గడిచి పోయింది. ఇంటికి వెళ్ళలేదు అన్న ఆలోచనయినా రానివ్వకుండా ఎంతో అభిమానంగా చూసుకున్నారు.' కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా అంది.

'ఇంకా అలా ఇబుర్లు చెప్తు కూర్చో— నన్నంటాపు మళ్ళీ.' శ్యామల హడావిడి పడిపోయింది.

'చీర మార్పుకోటమేగా.'—పెట్టికెరగి చీరతీసి మంచంమీద పడిసింది—అలమూరు లోంది మూడు మంచి గంధం చెక్క పెట్టెలు తీసింది— చిన్న టాయిలెట్ బాక్సు సైజులోవున్న పెట్టెలు నాలుగు బెంగుళారులో కొంది— పెట్టి నాలుగు ప్రక్కలా సన్నటి లతలూ పువ్వులు చెక్క వున్నాయి. మూతమీద ముగ్గురైన నెంజిల్ల జంట— కంటికి సాంపుంగ్ పుండటమే కాకుండా మృదువైన సుగంధాన్ని వెల జల్లే ఆ పెట్టెలు ఏళ్ళ ముగ్గురికీ అని అల్లికి అనే తిసుకుంది— కానీ ఇప్పుడే లేకుండా అన్ని సాళ్ళు తిరిగిమని ఏదైనా ఇవ్వాలి అనే పుద్దే టం అనే వాటిని తిసుకుంది.

వాటితోపాటు గంధం చెక్కతో చేసిన నాలుగు కుంకం భరిణలు కూడ. వాటితో, కాస్త కుంకం వేసి పెట్టిలో పెట్టి.

'మనం ఇన్నాళ్ళు సరదాగా చేసిన ప్రయాణానికి గుర్తుగా వుండండి,' అంటూ మూడు పెట్టెలూ ముగ్గురి చేతులోనూ పెట్టబోయింది.

'వాళ్ళంటే పూరికి వెళ్ళిపోయేవారు— నాక్కూడ ఎందుకూ?' చెయ్యి వెనక్కి తీసుకుంది శ్యామల.

'ఊరికి వెళ్ళిపోతే మాత్రం ఎందు కిప్పుడూ?' వరాయి ఏల్ల దగ్గర్నుంచి అవి తీసుకోటానికి బోలెడు మొహమాటం పడిపోయింది శకుంతలమ్మ.

'ఇలాంటి గుర్తులేమీ లేకపోతే మరిది పోరామనేనా మీ ఉద్దేశ్యం,' అంది సరోజ.

జేప్రతి దుగ్గకకి వెళ్ళాలనే
'పుడైశం వుంటే—కొరిక
లకొని పోనా నుడ మూడడు
నోమనా!'

మరి ఈ
పుడైశం కుడ
ఒకొరిక గడండి?

శివసంతకం

'స్నేహ' — అలాంటి అర్థాలు తియ్యకండి — నీవు సరదాగా ఇస్తున్నాను — మీరు తీసుకోవడం నా మనస్సు చాలా బాధపడుతుంది — మనం మళ్ళీ కలుసుకోలేక పోవచ్చు — కాని ఒకసారి కలిసి చేసిన ప్రయాణానికి గుర్తుగా పుంటాయిని' అని ఇస్తున్నట్లు చూసింది సురేఖ.

'అయితే సరే — నేనూ ఒకటి ఇస్తాను — మళ్ళీ పద్దనకూడదు.' తన పెద్దరికం చిలచెట్టుకుంటూ అంది శకుంతలమ్మ.

'అవును మరి — పద్దనకూడదు,' వంత ఛాదారు ఇప్పుడలా సరేజా.

'అలాగే —' సురేఖకి ఒప్పుకోక తప్పదు.

'దీర సింగారించేసరికి అన్నమాట నిజం చేశారు — చదివిన పేదరు చదువుతూ ఒకడ్చీ ఎంతసేపని ఇక్కడి కూర్చుంటావనుకున్నారు?' నల్మితూనే విసుక్కున్నాడు అధవ్.

'పానం ఈ అమ్మాయిదేలేదు — నీ ముద్దుల మేనగోడలు నిద్రలేచేసరికే అరగంట్ల పట్టింది' అంటూ సురేఖ ఇచ్చిన బహుమతులు చూసింది 'నేనెచ్చే బహుమతి ఈ అమ్మాయి తీసుకునే కండిషన్ లోనే తీసుకున్నాను' అంది శకుంతలమ్మ.

'అంతలేండి — అడవాళ్ళంతా ఒక్కటే — మీరూ మీరూ స్నేహాలు కలిపేసుకున్నారు బహుమతులు ఇచ్చి పుచ్చుకున్నారు — ఇన్నాళ్ళూ పూళ్ళన్నీ తిప్పిన ప్రైవరు బస్సుమాట ఎప్పురికీ గుర్తులేదు' బియ్యంగానే నిష్కారించేశాడు.

మిగిలిన ముగ్గురూ గంగర వచ్చేసారు కాని సురేఖ ఒక్కక్కణం సిగ్గుతో ముడుచుకుపోయి మరుక్కణంలో, 'ఉండండి' అంటూ చక్రవర్తి తోసరికి పరుగెత్తింది. 'నేను సరదాకి అన్నాను — ఇప్పుడేం పద్దు' అంటున్న మాధవ్ మాటలు వినిపించుకోకుండా.

పదినిముషాలలో తిరిగివచ్చింది చేతిలో చిన్న ఒట్టు పెట్టెతో — పెట్టె మూతతీగి టేసాయిమీద పెట్టె వదిలంగా పెట్టెంచి తీసుంటేనే వాళ్ళకి తెలిసిపోయింది అదే మిటో — మంచి గంభీరమైన చిన్న మండపం — ఒకరిచేతులలో ఒకరు ఒరిగిపోయిన రాధామాదవుల దంపతు విగ్రహం మండపం బుద్ధ్య ప్రకృతి బిగిలించింది — అదికూడా చెంగులూరులోనే తీసుకుంది సురేఖ తనకోసమని.

'తీసుకోండి' — అసలు మీరు అడగకుండానే ఇవ్వచ్చింది — కాని, బెజవాడలో మీరు అలా పాపించిన తరువాత అలాంటి సాహసం చెయ్యలేకపోయాను' అంది లీపాయమీద పెడుతూ.

'నేనదో హస్తానికన్నాను — మీరు సరదా వడి కొనుక్కున్నది ఇవ్వటం బాగుండలేదు — కాస్త పరిచయం అయ్యేసరికే ఏదో సరదాగా మాట్లాడటం నాకలవాటు — విశ్వంధరికి తెలుసు నా సంగతి — ఏమీ అనుకోకండి...' యదలాపంగా అన్నాడేవాని విజంగా సురేఖ ఇవ్వబోయేసరికి ఎండు కన్నానా అని వచ్చాత్తావ పడసాగాడు.

'అనుకోటానికేముంది ఇందులో — నేనూ సరదాగానే ఇస్తున్నాను. తీసుకుంటే సంతోషిస్తాను' అంతకన్న బలవంతం చెయ్యటం సురేఖనేత కాలేదు — తీసుకోమని చెప్పండి అన్నట్లు శకుంతలమ్మవైపు చూసింది — కాని అవిదనరు మెదపాల్సిన అవసరం లేక పోయింది — లీపాయమీద మండపాన్ని చేతిలోకి తీసుకుని 'సరే తీసుకుంటాను — నిజం చెప్పాడు — మీరు గిబుక్కున అలా వరుగెత్తుకు వెళ్ళేసరికి మిగిలిపోయిన ఆ నాలుగో బొట్టు పెట్టె తెచ్చి వాకిస్తాచేమో అనుకున్నా...' అని.

అతనిమాటలు పూర్తి కాకుండానే అందరూ కిసుక్కున నవ్వేశారు — త్రిటి కాలం వాళ్ళముగ్గురి మొహాలలోనూ ఆవరించుకున్న మబ్బు తెరలు మాయం అయ్యాయి. ఒక్కక్కణంసేపు న్నభించి పోయిన కాలంలో చలనం వచ్చినట్లుగా,

జీపిరి నలవక డక్కిరిబిక్కిరి అనిపోయి నట్లున్న వాలావరణం మళ్ళీ పుల్లసంగా మారిపోయినట్లు అనిపించింది.

క్షణం క్రితం — 'ఏ — పొగపాలు చేశానా,' అనుకున్న సురేఖ ఆ భావాన్ని పైకి కనపడతీయకుండా,

'అయ్య గాబోయ్ — మీరు ఏమీ పట్టించుకోనట్లుం'గానే కాని ఎవరెవరు ఏమేం కోస్తుంది కూడా గుర్తు పుండన్న మాట,' అంది చిన్నగా నవ్వుతూ.

'అదే మరి నాలో ప్రక్కక్క' మరో సారి ముచ్చటగా చేరితే ఎన్నో పని చూసి దాన్ని పెట్టెలో పెట్టేసి, 'జీపి రండి త్వరగా,' అంటూ చారు:పుకి నడిచాను.

'లరని ప్రత్యేకం అడిగి పుచ్చుకున్నావు — మరి మమ్మల్నై మిమ్మలం'గావు,' అంది సరోజ మొకకే నడుస్తూ.

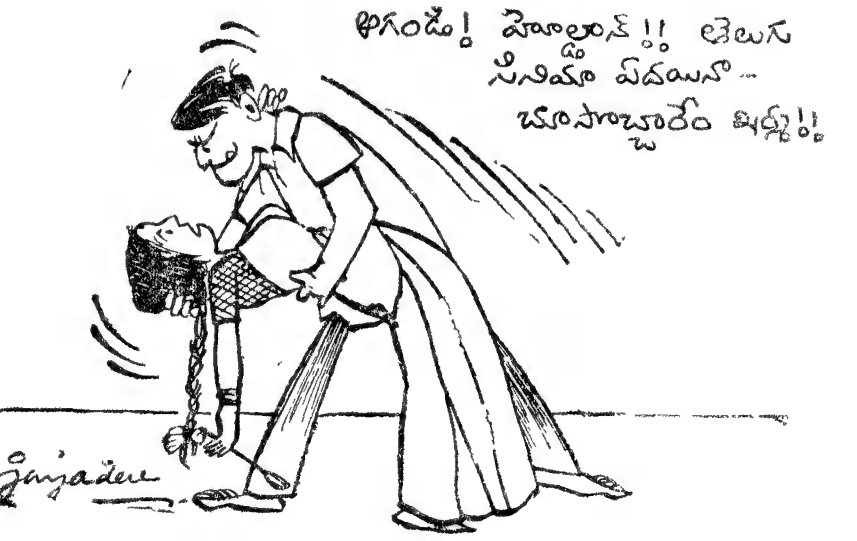
'నావ్యావలసినప్పుడు చెప్పాలే — నుండు కారెక్కండి,' అన్నాడతను తలుపు బెరచి ఎక్కండి అన్నట్లు పట్టుకుని.

'నను రాను,' అనాలని నోటి చిహ్నం దాకా వచ్చిన మాటలు అలాగే మింగేసి వాళ్ళలోపాలు చారు ఎక్కింది సురేఖ.

'మీరు పూరికి ఎప్పుడు వెళ్తారు,' అన్నాడు మాధవ్.

'రేపో ఎల్లండో వెళ్తాను — ఇంకా ఎప్పుడోస్తావు అంటూ ఇంకా అమ్మ దిగ్గరించి పురతరం కూడా వచ్చింది,' అంది సురేఖ.

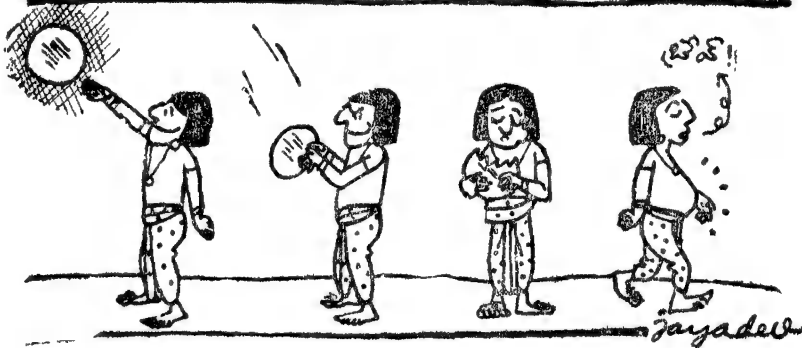
(ఇంకా ఉంది)

ఉడువేలి

సరింపన ఊహలు

ఋతువు వేంకటరమణయ్య

ఇక్కడ గ్రహాన్నింటికంటే చంద్ర గ్రహానికి యిప్పుడు ప్రాధాన్యం కావచ్చున్నది. చంద్రమండలంలో ప్రవేశించడానికి ఈ నడుమ మానవుడు జరుపుతున్న ప్రయత్నాలు క్రమబద్ధమైనవి పొందుతున్నాయి. కొద్ది దినాలక్రిందట ముగ్గురు అమెరికీయులు భూమి యొక్క గురుత్వాకర్షణ శక్తిని అధిగమించి చంద్రుడి పరిధిలో ప్రవేశించి, చంద్రుని చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేసి తిరిగి సురక్షితంగా భూమండలం చేరుకోవడం సాధించారుగా వాస్తవం అంతా ప్రశంసించింది.

కొద్ది కాలంలో మానవుడు చంద్రుడిపై అడుగు మోవచ్చు. అలా జరిగితే ఆధుర్య పడ నక్కర్లేదు.

అంగరక్ష గ్రహంలో జీవరాసులుంటే ఉండవచ్చుననీ, చంద్రుడిలో వుండడానికి అవకాశం లేదనీ శాస్త్రవేత్తల ఊహ. చంద్రుడిలో ప్రాణులున్నాయా లేవా? మానవుడు అక్కడ జీవించగలడా, లేదా అనేది వేరే విషయం.

మన పురాణాలను బట్టి చూస్తే భూలోకంవలెనే అక్కడ లోకాలు ఉన్నాయనీ, చంద్రలోకంలో ప్రజలు ఉన్నారనీ తెలుస్తున్నది. అవి అతిశయోక్తు లయినా కావచ్చు.

ఇక—

పురుషనూత్నంలో భగవంతుణ్ణి వర్ణిస్తున్నాడు.

‘చంద్రమా మనసో జాతః

చక్షోః సూర్యో అజాయతః
ముఖాదింద్ర శ్చాస్త్రిశ్చ
ప్రాణాద్వాయు రజాయతః.’

అని ఆయన మనస్సునుండి చంద్రుడు పుట్టినట్లు చెప్పబడింది. భగవంతుని మనస్సు చల్లనిది. అందులోనుంచి చల్లని కొంతులు వెదచల్లే చంద్రుడు పుట్టుకమూ, తేజోరూపమైన చతుస్సునుంచి మార్పుడు ఉద్భవించడమూ ఉచితంగానే ఉన్నది.

చంద్రుడు పాలముదంనుంచి ఉద్భవించాడని మనవారు తెలిపినారు తెల్లని కొంతులను వెదచల్లే చంద్రుడు పాల నముద్రంనుండి పుట్టుడం సబబుగానే ఉన్నది. ఈ విషయం మన కవులకు బాగా

వచ్చినట్లున్నది. ‘వభువులనూ, కృతిభిరలనూ వర్ణించినప్పుడూ, తమ అధిక్యాన్ని తెలిపేడప్పుడూ ‘...వంశమయః పారావార రాకా సుధాకర’ అని వ్రాస్తూ చంద్రుడి పోలికను స్వీకరిస్తారు.

చంద్రుడు అమృతకరుడు. చంద్ర కిరణాల్లో అమృతం వుండడంవల్ల ఆ పేరు వచ్చిందట! దేవతలకు ఆ కిరణాలే అవర మట! ఈ విషయాన్నే ఒక కవి కుమారుడు,

కలువల పాలి పంట నుర
కాండవు బాకటి పంట బల్బియో
గుల కరకాలి మంట రవి
కూరిమి జంట...

అని గనం చేసివున్నాడు.

సూర్యుడు ఆరోగ్యకారకుడని ‘ఆరోగ్యం భాస్కరా దిభ్యేత’ అనే సూక్తి తెలుపుతున్నది. అతని సహచరుడైన చంద్రుడో— ఓషధీశుడు! చంద్రుడి చల్లని కిరణాలు ప్రసరించినప్పుడే ఓషధులు వృద్ధి పొందుతాయి. చంద్రుడిచ్చే ఓషధులను సేవిస్తేనే భాస్కరుడు ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

కవుల కావ్యాలకు చంద్రుడు జీవ నౌషధం! చంద్రుడి ప్రసక్తిలేనదీ ఏ కావ్యమూ తనూను కాలేదు. ముఖ్యంగా శృంగార కావ్యాలలో చంద్రుడు ఉండితీరాలి. అందమైన ముఖానికి ఉపమానం కావాలంటే చంద్రుడే రావాలి. చంద్రుడు అంత చక్కని దేవత! అందువల్లనే చక్కని చుక్కలైన అస్మిన్యాదులయిన తారలు అతన్నే వివాహమాడారు. వారికి భర్త కాబట్టే అతడు ఉడువతి అయ్యాడు. మహాకవి కాళిదాసు ఒక అందకత్తెను వర్ణిస్తూ—

‘ఝడితి ప్రవిశగేహే మా బహస్త్రిష్టకాంతే,
గ్రహణసమయ వేలా వర్తతే శీతరశ్మిః,
అవముఖ మకళంకం వీక్ష్యమానం సరాహః
గ్రసతి తవ ముఖేందుం పూర్వమిందుం
విహాయ.’

అని అన్నాడు. ‘ఓ యువతి! నీవు బయటే స్థలంలో ఉండక వెంటనే యింట్లో పలికి వెళ్లిపో! ఏమంటే— ఇప్పుడు చంద్ర గ్రహణ సమయం! నీముఖం మచ్చలేని చంద్రుడివలె ఉన్నందున, రాహువు అసలు చంద్రుణ్ణి విడిచిపెట్టి నీ ముఖమే చంద్రు

జనుకోని నట్టుకోగలడు నుమి! అని దీని అభిప్రాయం!

విలోదంకోసం హాస్యంగా కవిత్యం చెప్పి నవ్వుడు కూడా చంద్రుడి తోడిపోలిక రాణిస్తుంది—ఒక దర్శిద్రాహ్మణుడు, తన పక్షపాతి అయిన భోజనహాజానంద చదువుటకై—ఎలాగో పదాలు కూర్చి

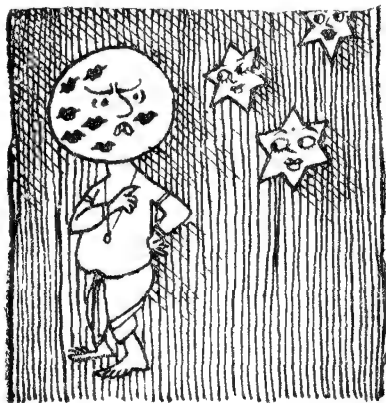
‘భోజనం దేహి రాజేంద్ర
పుత్రమాప సమన్వితమ్’

అని సగంపూత్రం చెప్పి—ఆ మీద చేతగాక ఊరుకుంటే కాళిదాసు

‘మాహిషంప శరచ్చంద్ర
చంద్రికా ధవళం దధి’

అని రసవంతంగా పూర్తిచేశాడట! పప్పు నేతలుతో భోజనం పెట్టాలని ద్రాహ్మ

నారాలో ముచలకు గౌరణం
యూరే...!!

ణుడు కోంగా, మ హా క వి ‘శరత్కాల చంద్రుని వెన్నెలవలె తెల్లనైన బరె పెరుగునుకూడా దానితో చేర్చాడు.

అందమైన ముఖానికి చాదుచుక్క శోభను ఇనుమడింప జేస్తుంది. ఆ విధం గానే చంద్రునిలోని మచ్చ అతనికి అందాన్ని చేకూరుస్తుంది.

ఆ మచ్చను గురించిన్నీ అభిప్రాయభేదాలున్నాయి. కవుల ఊహలన్నూ ఆభేదాల్లో చేరాయి. చంద్రుడిలో ఉన్న మచ్చ సముద్రపు బురద అని జింక అని కొందరూ, చెవులపిల్లి అని కొందరూ, భూచ్చాయ అని కొందరూ అంటున్నారు. అది ఆయా రూపాలతో కానవస్తుందని అర్థంకాని, విజంగా జింకగాని, కుందేలుగాని ఉన్నాదని

అభిప్రాయం కాదు. ఒకకవి ‘రాత్రి సమయంలో వుండే చీకటిని అంతటిన్నీ చంద్రుడు తాగివేసి కడుపులో ఉంచుకున్నాడు; ఆ చీకటి ఆ మచ్చ అని మా పూహ’ అని చమత్కరించాడు—అశ్లోకం యిది—

‘అంకం కేపి శశంకిరే
జలనిధేః పంకం పరే మేనిరే
సారంగం కలివిప్య
సంజగరిరే భూచ్చాయ మైచ్చన్ పరే,
ఇందౌ యద్ర లితేంద్ర నిలి
శకల శ్యామం దరీద్రశ్యతే
తత్త్వాందం నిశీత
మంధ తమసం కుక్షిసంఘాతక్షిపే.’

కవుల ఊహలకా రెక్కేలేదు:

‘హస్తనాపురంలోని రాజసాధాలు చంద్ర మండలాన్ని మించిన ఎత్తున ఉండడంవల్ల చంద్రుడికి గమన నిరోధం కలిగి, ఆ భవనాల చంద్రశాలలోని కిటికీలగుండా దూరివేశాడు. అప్పుడా గదుల్లో వుండే దీపాలమసి, తెల్లటి అతని శరీరానికి అంటుకుని నల్లనిమచ్చ ఏర్పడింది. అతనిలో జింక పున్నదని మూర్ఖులు మాత్రమే అనుకుంటారు’ అని అనంతభట్టు చంపూ భారతంలో.

‘యస్యాము, దగ్ర నృపమందిర చంద్రశలా వాతాయనే గతివశా ద్వప్తుషి ప్రసక్తామ్, దీపాగ్ర ధామముషికాం శిశిరాంశు బింబే మోహాత్ కురంగ ఇతి ముగ్ధజనా వదంతి.’

అని వర్ణించాడు. అయితే—ఆ మచ్చ ఏమిటో, చంద్రునిపై శ్వేచ్ఛా విహారం చేసి, భూ మండలానికి తిరిగి వచ్చిన వైజ్ఞానికులే నిర్ణయించాలి :

చంద్రుడు ‘లేకపోతే రాత్రే లేదు, అంధకార బంధురమైన రాత్రి నిశాకరుడు ఉండడంవల్లనే శోభిస్తుంది.

‘యత్రాకృతి స్తత్రగుణాః’ అని, చక్కనిరూపం ఉన్నచోట మంచిగుణాలు ఉండక తప్పదు. ఉడువతి తన శరీరాన్నే దేవతలకు ఆహారంగా యిచ్చి, తాను క్షీణిస్తున్న ఉదారమూర్తి. అట్టివాడు—ఎంతో కష్టపడి—ప్రాణాలకు తెగించి మానవుడు తన దగ్గరకు వస్తే ఆదరం చూపకుండా వుంటాడా?

తప్పుక స్వాగతం యిస్తాడనే ఊహించ వచ్చును. ●

దేవుని దాక్కోమనివెప్పు :

అందాల చందమామ వని
ప్రబంధాల కీర్తించాలూ
అందానికి అద్దంలా
అందరూ నిన్ను కొనియాడాలి.
దూరపు కొండల నునుపులాగా
దూరపు చంద్రుడు తెలుపు అనుకుంటే
చరిత్రనంతా తిరగ గ్రాసేయ్యాలి
సాహిత్యాన్నంతా తిరగతోడేయ్యాలి.
ఎడారిలాంటి ఇసుక దిబ్బలతో నీ
బండారం బయటపడిపోయిందని,
మిట్టనర్థాలతో వికారంగావున్న—నీ
గుట్టు తెలిసిపోయిందని
అపురూపంగా ఎంచుకున్న మానవులే—నీ
స్వరూపం కనిపెట్టే శారని
సిగ్గుపడి సారిపోతున్నావా?
దయనీయమైన నీ వర్ణితి
దహించి వేస్తోంది నుమా!
చూస్తున్నావుగా, నువ్వెంత
చోద్యమై పోతున్నావా?
‘చందమామ రావె
జాబిల్లి రావె’—అని
జోకొడుతుంటే
నువ్వెవరో తెలిసిపోయిన బిడ్డ
గొంతెత్తి గిరపెడుతోంది!
అందమైన అమ్మాయితో
‘చంద్ర బింబాననా—’ అని
నరసభూజుజూస్తే
విరసంచేస్తున్నది, హవ్వ!
కాదూ, కాయితంమీద రాద్ధామంటే
కలం కదలడంలేదు!
మానవుని తెలివితేటలకు
తెలెల్ల బోతున్న నీ ముఖం చూసి
తెల్లని వెన్నెలని బ్రహ్మసి
మృగత్వస్థలో దాహంతీర్చుకునే
ప్రేయసి ప్రియులు మాత్రం
ప్రేమ గుడ్డిదని మరోసారి
ప్రయోగాత్మకంగా చూపిస్తున్నారు!
మానవుడికి అసాధ్యం లేదనే
మాటకీ సాక్షివయ్యావు!
నీ గుండెల్లో గుబులురేగి
అగ్ని వర్షతాలూ బ్రద్దలవుతున్నాయా?
అనంతయానం చేస్తున్న నిన్ను
మానవులు భయపెట్టేస్తున్నారని
మబ్బల మునుగులో
మాయమై పోదామనుకుంటున్నావా?
స్పష్టిక ప్రతి స్పష్టిక చేస్తున్న, ఈ
మానవ విశ్వామిత్రులు’
దేవుణ్ణి కూడా జంబంజగలరని
దారిలో కనగడితే చెప్పు
దాక్కోమని చెప్పు !
దేవుణ్ణి దాక్కోమని చెప్పు!! —సికరా..

మైనమ్మ నేవత

పవన్ కుమార్

□ 'మైనమ్మ' జాతర ఎల్లండి.'

అప్పుడే వచ్చి కూర్చున్న భర్తకు అన్నం పెడుతూ చెప్పింది లక్ష్మమ్మ.

ఆకలితో వున్నట్లున్నాడు రాఘవయ్య, భార్య మాటలు వినిపించుకోకుండా గబ గబా తింటున్నాడు.

'అంత తొందరేమిచ్చింది, మెల్లగా తినరాదు.'

భార్య మాటలన్నాడో లేదో గాని, గబ గబ తినటం మానివేసి గాల్గుడు మంచి పిళ్ల వ్రాగినాడు.

లక్ష్మమ్మ భర్తకు ఎన్నో సంగతులు దిబ్బదామనుకున్నది గాని, భర్త తొందరగా భోజనం చేయటం చూచి మెదలకుండా గడవమీద కూర్చుని కావలసింది వడ్డించటం మొదలుపెట్టింది. మజ్జిగపోస్తూ మళ్ళీ మైనమ్మ జాతర గుర్తుకు తెచ్చింది.

రాఘవయ్య తటాపాడు గుర్తుకు వచ్చి బిల్లుగా.

'వాయంత్రము రమ్మని నాగరాజుకు జురు సంపులాను' భర్తకు తాంబూల మిస్తూ చెప్పింది.

భార్య యిచ్చిన తాంబూలం నోట్లో వేసుకుంటూ 'మళ్ళీ నాకోసం చూడటం దేనికి, అతనికిచ్చేని యిచ్చి, అమ్మవారి దగ్గర చెయ్యవలసిన యేర్పాట్లు చెయ్యమని చెప్పు' దండెంమీద పంచెను భుజం మీద వేసుకుని వాకిట్లోకి వెళ్ళిపోయినాడు.

ప్రతి సంవత్సరము జాతరకు నాలుగు రోజులు ముందరగానే అన్ని పనులు అవతలకునెట్టి, స్వయంగా గుడి దగ్గర పనులు చేయించే భర్త, ఈ యేడు ఆ బాధ్యత నంతా తనపై పెట్టుకున్నట్టుకి లక్ష్మమ్మ ఆశ్చర్యపోయింది. 'కలికాలం వచ్చింది, ఎన్ని కలు వస్తున్నాయిట, పార్వీ గొడవలో తిరుగుతూ, కులదేవతనే మర్చిపోయారు' అంటూ లక్ష్మమ్మ వాకిట్లోకి వెళ్ళిన భర్తను చూస్తూ నిల్చింది.

* * *

మైనమ్మ జాతర గూర్చి ఆ గ్రామం లోను, చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలవారికి తప్ప బయటప్రపంచానికి నామ మాత్రంగా గూడ తెలియదు. అంధదేశంలో ప్రతి గ్రామంలోను ఏదో నామంతో గ్రామదేవతలు

కొలవబడుతుంటారు. అక్కడ ప్రతిరోజూ పూజలు జరగవు. ఓక్క జాతర రోజున మాత్రమే భక్తులు తమ కాసుకలను, ముడుపులను అర్పించుకుంటారు.

మైనమ్మ గుడి ఊరిబయట తుమ్మ చెట్ల మధ్య వంటరిగా నిలబడి వున్నది. జాతర రేవనగా, గుడి పెద్ద వూరిలోని రంగులువేసేవానిని పిల్లి, క్రొత్త గుడ్డలు పెట్టి, బియ్యం, పప్పు, ఉప్పు మొదలగు సామానుయిచ్చి, అమ్మవారి ద్వారానికి అడ్డంగా కట్టుటానికి ఒక పట్టు తెరను యిస్తారు. సంవదాయానుసారము అమ్మ వారికి రంగులువేసి, అచ్చట జరగవలసిన కార్యము జరుపవలసిందిగా కోరతాడు కుల పెద్ద. అందుకు సమ్మతించినట్లుగా ఒక్క తాంబూలం మాత్రమే అక్కడ వేసుకోని, పస్తువులు తనవెంట తీసుకువెళ్తాడు.

అమ్మవారికి రంగువేసేరోజున కుమ్మరి చాలా మడి ఆచారములతో ఉండవలెను. మధ్యము కాని మరేది ముట్టకూడదు. ఊరు మాటుమణిగిన తరువాత ఊరి బావి దగ్గర స్నానంచేసి, గుడి పెద్ద యిచ్చిన

క్రొత్త గుడ్డలు కట్టుకొని, పెట్రా మాక్కు దీపం తీసుకొని వంటరిగా గుడి దగ్గరకు వెళతాడు. ఆ సమయములో పెద్దలు కాని, పిల్లలు గాని ఎదురు రాకూడదు. అందుకు తగిన యేర్పాట్లు ఊరి పెద్దలు చేస్తారు.

రాత్రిపూట వంటరిగా ఆ ప్రదేశానికి పోవటానికి దడుస్తారు గాని, ఆ రోజు మాత్రము కుమ్మరి, ఏ విధమైన జంతు గొంతులు లేకుండా ముందుకు సాగిపోయి, నిశ్శబ్దం తాండవిస్తున్న ఆ గుడి ముందర దీపం పెట్టుకొని, ఆ వెలుతురికి గబ్బిళ్ళలు ఒక్కసారి కివ కివ మంటూ గోలచేస్తాయి. నామ మాత్రంగా చెక్క తలుపులకు చుట్టిన తీగను తొలగించి లోపలికి అడుగు పెట్ట గానే గబ్బిళ్ళలు ముఖంపై కప్పివేస్తాయి.

* * *

యింటనుండి బయలుదేరిన రాఘవయ్య మునసబుగారితో మాట్లాడి పొలానికి వెళదామని రోడ్డు మలుపు తిరిగేసరికి ఎదురుగా ప్లాస్మాలు పాడేమాష్టరుగారు దర్శన మిచ్చారు. ఆయనతోపాటు ఒక యువతికూడ వున్నది. రాఘవయ్యను చూడగానే మాష్టరు గారు 'సనుస్కారం' అంటూ చేతులు జోడించారు. రాఘవయ్యకూడ ప్రతి సమ స్కారంచేస్తూ ప్రక్కనామె ఎరరవుట్లు చూచాడు. 'క్రొత్తగా మన స్కూలుకు వచ్చిన టీచరుగారు' అంటూ ఆమెను పరిచయము చేసినాడు. ఆమెకుకూడ రాఘవయ్య నమ స్కారంచేస్తూ 'వస్తుతము ఎక్కడ వుంటున్నారని' ప్రశ్నించాడు. 'రాజగారి యిల్లు చూపించుదామని తీసుకెళ్ళుతున్నాను' వెంటనే వంతులుగారు సమాధానమిచ్చారు. వసుందని రాఘవయ్య ముందుకు సాగిపోయాడు.

దారి పొడుగునా పాడేమాష్టరుగారు, రాఘవయ్య సీతిగతులు, మంచి చెడ్డలను గూర్చి క్రొత్తగా వచ్చిన వంతులమ్మగారికి చెప్పుకుంటూ నడక సాగిరచాడు.

* * *

రాఘవయ్య పొలం చేరేసరికి, వీరాయి గొడ్లకు వచ్చిగడ్డి కోస్తున్నాడు కాబోలు, దొరను చూడగానే 'దణ్ణం బాబు' అంటూ చేతులు కట్టుకొనివచ్చి నిలబడ్డాడు.

దగ్గరలోనేవున్న నూతి గట్టుపై కూర్చుని జేబులోంచి పొగాకుపాకు ఒకటి తీసి చుట్ట చుట్టటం మొదలుపెట్టినాడు.

యప్పుడే మౌనమైన వెల్లె, వీరాయి కోసిన గడ్డిని మోపుకట్టి, గొడ్లకేసే కురాడినెత్తినబెట్టి తిరిగివచ్చి దొరకు దగ్గరగా కూర్చున్నాడు.

వాడితో కాసేపు పొలం విషయాలు, పెరునంగతులు మాట్లాడుతూ కూర్చున్నాడు. చాలా కాలానికి పొలంమీదకు వచ్చిన దొరనుచూచి వీరాయి సంతోషంగా అన్ని టికి సమాధాన మిస్తున్నాడు. పొగాకు మంచిది కానట్లుంది చుట్ట బాగా కాల లేదు. దూరంగా విసిరివేసాడు.

'చొప్పమ్మ దగ్గర మంచి సరుకు వుందీరా?' రాఘవయ్య ఏదో ఆలోచిస్తున్న వీరాయిని ప్రశ్నించాడు:

'పువ్వుదనుకుంటాను దొర, ఇప్పుడు అక్కడనుండి దుకాణం తీసి తూర్పువైపున మన వాములదగ్గర పెట్టింది దొర.'

'అక్కడ బాగా సాగటంలేదా?'

'ఏమోదొర, ఈ మధ్య పోలీస్టాల్లు గోడవ ఎక్కువయి పోయింది దొర. అది గాక రాజగారేమో అక్కడనుండి తీయక పోతే పోలీసు రిపోర్టు యిస్తానని చెప్పి వారుట.'

రాజగారిపేరు వినిగానే దారిలో పాడ్ మాష్టరుగారి ప్రక్కనున్న అమ్మాయి గురుకొచ్చింది.

'రాజగారియింట్లో ఇదివరకున్న కొలువ గుమాస్తా ఖాళీ చేసాడేమిరా?' నొప్పి పుట్టి నల్లున్నాయి కొలు బార జాపినాడు రాఘవయ్య.

'అవుననుకుంటాను దొర, ఈ మధ్య బండిమీద సామాను తీసుకొనివెళ్ళటం చూచాను. అక్కడ ఎవరో వంతులమ్మ వస్తుందని విన్నాను.'

రాఘవయ్య మొఖంమీద కొస్త చిరు నవ్వు తెచ్చుకుంటు 'అమ్మాయి బాగుంటుందను కుంటాను.'

'ఏమోదొర! నేను చూడలేదు. అది గాక ఈ రోజు ఆడపిల్లలు అందంగానే వుంటారు దొర' తనకుకూడ ప్రవంజ జ్ఞానం తెలుసునన్నట్లుగా రాఘవయ్యనంక చూచాడు వీరాయి.

రాఘవయ్య ఏదో గురుకు వచ్చినట్లు 'రాజగారి యింట్లో మీ ఆడదేగదా పని చేసేది, దానివ్వారా కదిలింపు. పిట్టెమన్న పడుతుందేమో'

వచ్చిగడ్డి మొక్క పీకుతున్న వీరాయి తల ఎత్తుకుందానే 'చిత్తం దొర' అంటూ మెదలకుండా తనవని చేయసాగాడు.

వీరాయి ఒక్క జీతగాడి క్రిందనేగాక రాఘవయ్యకు ఇతర విషయాలొక్కాడ సహాయపడ్డాడు. ముఖ్యంగా అవసరమై నప్పుడు ఆడవాళ్ళనుకూడ సరఫరాచేస్తూ తన స్వామిభక్తిని వెల్లడిస్తూ ఉంటాడు. చొప్పమ్మకూతురు పెద్దమనిషి అయిందని చెబుదామా? వద్దా? అని ఆలోచిస్తూ కూర్చున్నాడు.

'మైనమ్మ పెద్దదయింది దొర' రాఘవయ్య మైనమ్మ ఎవరో అర్రం కానట్లు ఎర్రా? అంటూ ప్రశ్నించాడు.

'చొప్పమ్మ కూతురు దొర?'

'అప్పుడే పెద్దదయిందా' ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటించి 'అయితే చొప్పమ్మ వంట పండిందన్నమాట' అంటూ లేచి నిల బడ్డాడు.

రాఘవయ్య లేవటంచూచి వీరాయి గూడ లేచి నిలబడ్డాడు.

'కొలువపైన బద్దవుందీరా?' భుజం పైన వంచెను సరిచేసుకుంటు అడిగాడు.

'మొన్ననే క్రొత్తది వేశాము దొర'

రాఘవయ్య మెదలకుండా నూతి గట్టు దిగి, కొలువపై బద్దెదాటి మెరక పొలం మీదగా వాముల దొడ్లవైపుకు సాగిపోయి నాడు.

యజమాని కనుమరుగైనవాడా మంచి, వీరాయి కూడ చేలమధ్యగా తన గుడిపెవైపు సాగిపోయాడు.

* * *

వడమర కొండల్లోకి సూర్యుడు విశ్రమిస్తున్నాడు. పొలానికివెళ్ళిన వశువుల మందలు తిరిగివస్తున్నాయి. వాటి వెనక నెత్తిన గడ్డిమోపులు పెట్టుకొని కురాళ్లు తొందర తొందరగా నడుస్తున్నారు. ఇంటి దగ్గరవున్న లేగదూడలు తల్లులకోసం అరుస్తున్నాయి.

దొడ్లో వనిచేసుకుంటున్న లక్ష్మమ్మ దూడలు ఆరుపునిని వశువులొస్తున్నాయని గ్రహించి దొడ్డి తలుపులు తీసింది. తలుపులు తీసితీరుటంతోనే వశువులన్ని ఒక్కసారి నీళ్ల తొట్ల దగ్గరకు పరిగెత్తినాయి. వాటి వెనకనే రొప్పుకుంటూ కురాడు గడ్డి మోపు నెత్తిన పెట్టుకువచ్చాడు. లక్ష్మమ్మ

వడినెత్తి మీద బరువుదించి, నశివలను, కట్టివేయటం ప్రారంభించింది.

'అయ్యగారు పొందిగ్గర వున్నారమ్మ గారు' వశపుతి కుర్రాడు చెప్పింది విన్నదో లేదోగానీ లక్ష్మమ్మ మాత్రము తలవంచుకొని దూడలని దూరంగా కట్టివేసి వచ్చింది.

కుర్రాడువని అయ్యింది వెళతా నన్నట్లుగా వెలిస 'వంతులీసి దుమ్ము దులిపి భుజంపై వేసుకున్నాడు.

'నీవుపోయి నాగరాజుని పిల్చుకురా, గడ్డి నేసేస్తా' అంటూ లక్ష్మమ్మ కుర్రాడికి వని తగిలించింది.

నాగరాజు అంటే మొదట అరం కానట్లుంది. 'నీ నాగరాజు అమ్మగారు' అంటూ వ్రశ్చించాడు.

'అదేరా వ్రాయేడు మైసమ్మకు రంగు వేయదు జమురాజు కొడుకు'

తెలుసన్నట్లు తలూపుకుంటూ కుర్రాడు వాకిట్లోకి పరిగెత్తాడు.

కుర్రాడు బయటకు వెళ్లగానే దొడ్డి తలుపులువేసి, గోడ్ల ముందర గడ్డివేసి వంటపని చేసుకోవడానికి యింట్లోకి వెళ్లింది.

* * *

పోం నుండి బయలుదేరిన రాఘవయ్య నేరాసరి చొప్పుమ్మ సారా దుకాణం దగ రకు చేరుకున్నాడు.

రాఘవయ్య చూడగానే సారా డబ్బా ముందు కూర్చున్న చొప్పుమ్మ 'దండం దీరి! చాలా రోజులకు మాపై దయ

మైసమ్మ దేవత

కలిగింది' అంటూ రెండు చేతులు జోడిం చింది నవ్వుతూ,

చిరునవ్వుతో 'వ్యాపారం బాగా పాగు తున్నట్లుండే, ఇక్కడికి మార్చావు.'

'మామూలుగానే వుందిదారా, అక్కడ పోలీస్ కల గోల ఎక్కువయింది దొర.'

'వాళ్లకు మామూలు యివ్వటం లేదా.'

'యిస్తునే వున్నాను దొర, అదిగాక యింటికి కూడ దూరమైంది దొర.'

రాఘవయ్య చొప్పుమ్మకు వది అడుగుల దూరంలో కూర్చుని, పాల డబ్బాలో పోసి యిచ్చిన సారాను రెండుమూడు డబ్బాలు పట్టించాడు.

మానవుడు ఎంత వింత వసులు చేస్తా డోకదా, ఊర్లో పెద్దమనిషిగా, సంఘ పంక్తిగంగా చెలామణి అవుతూ, ఊరికి దూరంగా వశపులు తినే గడ్డి వాముల మధ్య, కీరసనాయలు డబ్బాలో నిల్వ ఉంచిన సారాను అమ్మతంలాగా సేవిస్తూ కబుర్లు చెబుతున్నాడంటే.

సాధ్యమైతవరకు తెలుగుదేశంలో ఈ వ్యాపారాన్ని ఎక్కువగా ఆడవాళ్లు నడుపు తుంటారు. భర్త సారా బట్టిలతో కుస్తీ వడుతుంటే, భార్య చిరునవ్వులతో వచ్చిన వారికి కబుర్లు చెబుతూ, పాల డబ్బాలో మధువును పోసి అందిస్తుంది. ఖర్చుచాలి ఒకవేళ భర్త కనుక జైల్లో కూర్చుంటే,

భార్య దేగులు చింతా లేకుండా వ్యాపారం జాగ్రత్తగా నడుపుతూ భర్త కోసం ఎదురు చూస్తూ కాలం గడుపుతుంది.

ఇదే రకానికి చెందిన చొప్పుమ్మ భర్త మాత్రము ఎప్పుడూ త్రాగి తందానాలు అడుతుంటే వాడి జీవాన వాడిని వదిలే సింది. పొరుగు ఊరిలోని బట్టి దగ్గర మండి రవాణ్యంగా పారా తెచ్చి యిక్కడ అమ్మతూ బట్టిగా నొక్క కూతురు కోసం ఈ పాడువని చెయ్యాల్సి వచ్చిందని అమ్మ డప్పుడు అనుకుంటూ వుంటుంది. ఒకటి రెండుసార్లు పోలీసులు పట్టుకొని కేసులు పెట్టారుగాని రాఘవయ్య జరిమానా చెల్లించి విడిపించుకొన్నాడు.

'నరుకు ఎట్లావుంది దొర' వరద్యా వ్వుంగా వున్న రాఘవయ్యను అడిగింది.

'నరుకుకేం బ్రహ్మాండంగా వుంది, ఒక్కదానినే వున్నావు మైసమ్మిది?'

'అమ్మాయి పెద్దదయింది దొర, అందుకని యింటి దగ్గరే వుంటుంది.'

రాఘవయ్య మాటిగా చొప్పుమ్మ కళ్ళ శ్లోకి చూస్తూ 'మేం చూస్తే దిష్టి తగులుతుందా' అని అడిగాడు.

చొప్పుమ్మ సిగ్గు పడుతూ 'పెద్దళ్ళు మీ దయ లేకుంటే ఎట్లా దొర.

చొప్పుమ్మ మర్యాద యిచ్చినందుకు రాఘవయ్య సంతోషించాడు. ఇంకా మాట్లాడుదామని వ్రయత్నించాడుగాని, వరకుకోసం వచ్చేవాళ్లు ఎక్కువయినారు. కాసేపు కూర్చుని అక్కడనుండి మెల్లగా లేచి ముసపముగారింటికి బయలుదేరినాడు.

* * *

నంటింట్లో కూర్చున్న లక్ష్మమ్మకు ఎవరో వీధివాకిలి తీస్తున్న శబ్దం విన వచ్చింది. బహుశ భర్త వచ్చాడేమోనని మెదలకుండా వూరుకుంది.

'అమ్మగారు' అంటూ కుర్రాడుకే వేసేసరికి చేస్తున్నవని వదిలి బయటికి వచ్చింది.

'నాగరాజుగారు వస్తున్నారమ్మగారు' లక్ష్మమ్మను చూడగానే చెప్పి, యింటికి వెళతానన్నట్లుగా నిలిబడినాడు.

అది గ్రహించిన లక్ష్మమ్మ వాణ్ణి పంపి వేసి లోపలనుండి నాగరాజుకోసం కుర్చీ తెచ్చి వాకిట్లోవేసి గుమ్మంవంక చూస్తూ నిల్చింది.

'వసుస్థారం' అంటూ నాగరాజు

ఈ కుర్రాడు వాళ్లమ్మతో కలసి సినిమాకొచ్చి బిడి పోయి బిలా పడుస్తూ వాడు సంగ...! బూమ్...! యింట్లోకి వెళ్లింది....!

లోపలికిరాగానే, లక్ష్మమ్మ కూర్చోమని
కూర్చి చూపించి లోపలికి వెళ్ళింది.

ఈ సంవత్సరమే నాగరాజు అమ్మవారికి
రంగువేయటం ప్రారంభము. ఇంతవరకు
వాళ్ళల్లో వేసేవాడు. ఆయన చనిపోవ
టంతో పెద్దకుమారుడయిన నాగరాజు ఆ
కార్యమునకు పూరకవలసి వచ్చింది.

కావలసిన వస్తువులన్నీ ఒక వల్లెంలో
పెట్టి మరొక వల్లెంలో పట్టుతెర,
క్రొత్తగుడ్డలుతెచ్చి నాగరాజు ముందర
పుంచింది లక్ష్మమ్మ.

పాపం ! తండ్రి గుర్తుకు వచ్చాడు
గాబోలు నాగరాజుకి ఒక్కసారి కళ్ళ
వెంటడి నీళ్ళు తిరిగినాయి

లక్ష్మమ్మ కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ
'పెద్దవాళ్ళయిన తండ్రి వంశస్థుల
బాబూ! ధైర్యంగావుండి మనపెద్దలు మన
మీదపుంచిన భారాన్ని ఎటువంటి అరమరి
కెటులేకుండా నడపాలి బాబూ'

లవునన్నట్లుగా తలూపుతూ వణికే
చేతులతో తాంబూలం అందుకొని, బియ్యం,
పప్పులు సంచిలో పోసుకొని 'వెళ్ళాస్తా'
నంటూ గడవదిగినాడు

గడవదిగి వెళుతున్న నాగరాజునుచూస్తూ
లక్ష్మమ్మ అట్లాగే స్తంభాన్ని ఆనుకొని
మైనమగ్నమగుర్చి ఆలోచిస్తున్నది.

'దాదాపు రెండు శతాబ్దముల క్రిందట
రాఘవయ్య వంశములోని రామచంద్రయ్య,
త్రాగిన మైకములో మైనమునే కన్నె
పిల్లను బలబ్రేరించాడు. రెండ్రోజుల
క్రితమే ఆమె వివాహము బొమ్మలవెక్కే
మల్లయ్య రాజుతో నిశ్చయమై పోయింది.
కొమాంధుడైన రామచంద్రయ్యను
మైనము ఎన్నోవిధాల బ్రతిమాలింది కాని,
అవన్నీకూడ వ్యర్థమైపోగా, ఆమె ఊరి
బయట చెరువులోబడి ఆత్మహత్య చేసు
కుంది. తన శిలాన్ని చెరిచినందుకు శాప
ఫలితంగా రామచంద్రయ్య వంశము
నామరూపాలు లేకుండా చేస్తానని ప్రతిన
బొందింది. కాని ఆ తన తల్లిదండ్రుల
ప్రార్థనలన శాంతించి, ఆ నాటినుండి
కులదేవతయై వారిచేత ప్రతియేడు పూజ
లందుకొనటం మొదలుపెట్టింది.

'అట్లా నుల్చున్నావు దేనికి' అంటూ
భర్త లోపలికి వెళ్ళేసరికి లక్ష్మమ్మ తల
వంచుకొని భర్త ననుసరించింది.

తల నొప్పి గా వుండా :

కాన్ పిన్ మీకు వెంటనే ఉపశమనమిచ్చును

కాన్ పిన్

మీకు తలనొప్పిగా వుంటే మీరు దిగాలుగా, చిరాకుగా, పనిమీద క్రోధ
లేకుండా వుంటారు. కాన్ పిన్ వెంటనే మీ తలనొప్పి, అలసట, తొలగిం
చును. మీరు ఉత్సాహంగా, పనిచేయ తయారుగా వుండగలరు. ఇది
వడికముండు, శరీర నొప్పులకు, పంటి నొప్పికి, చలిజ్వరానికి చాలా మంచిది.
కాన్ పిన్ మీ పద్ద యెప్పుడూ వుంచుకొనండి.

బెంగాల్ తెమికల్

కలకత్తా * బొంబాయి * కాన్పూరు * ఢిల్లీ

మొదట నాకు సంజీవ నాగరాజు క్రమం తప్పకుండా స్నానంచేసి వంటరిగా తైలు తీసుకొని మైనమ్మ గుడివైపు బయట దేసాడు. పూరు దూరమవుతున్న కొద్ది మైనమ్మగుడి దగ్గరవుతుంది. తైలు వెలుతురు పడటంతోనే చెల్లెలైనండి పడులధ్యని ఆగిపోతున్నది. గుడిదగ్గర జరిగిన నాగరాజు తైలు క్రిందపెట్టి ఒక చిట్టార్లు విడిచాడు. నామమాత్రంగా నున్న అంశులను నుట్టి న తీగనుతీసి ప్లాంట్ లోపలికి అడుగుపెట్టగానే గబ్బి ఊల్ని చప్పుడుచెస్తూ తైలుచుట్టూ ముసురుకున్నాయి. నాగరాజు మైనమ్మకు నమస్కరించేసి, పాదాల దగ్గరవున్న ఆకు అలలును తీసేసి శుభప్రార్థనాడు. చెయ్యి వెయ్యగానే అమ్మ మెడలోని పూలదండలు చీలతోకి ఊడిపచ్చివాయి. నిన్నటివా మొన్నటివో సంవత్సరం వాటివి. బయట వంపు మండి నీళ్ళుచచ్చి విగ్రహాన్ని శుభ్రంగా చేసి, చుక్కపోతే వేళకు రంగులు దిద్ది చుట్టూర చూపును గుడిబయట నున్న బలపీఠముపైకి డంచి, వట్టుతెరను వాకిలికి అడ్డుముగా కట్టాడు. నిన్నటిదాక విద్రోతున్న విగ్రహాన్ని, యిప్పుడు ప్రళయ జ్వాలలను మేస్తున్నట్లు భయంకరముగా ఉన్నది.

నాగరాజు అమ్మవారిదగ్గర వూర్చి చేసుకొని బయటకు వెళ్ళేరికి తూర్పున తెల్లవారుతుంది. అప్పుడే వర్షములు జాతరలో

మైనమ్మ దేవత

అమ్మటానికి రక రకాల సరుకులతో గుడి చుట్టూతా దుకాణాలు సేదం చేస్తున్నారు. మాట్లాడకుండా తల వంచుకొని నాగరాజు ఊరివైపుకు సాగిపోయినాడు.

ఎప్పుడూ ప్రశాంతముగా వుండే మైనమ్మ గుడి, ఆ రోజు యిసుకవేస్తే రాలని జనంతో కిట కిట లాడుచున్నది. భక్తులు బయటనుండే తమ ముడుపులను అమ్మకు చెల్లించుకుంటున్నారు రాఘవయ్య దంపతులు బలిపీఠముపై వడ్లు పోయటంతో, ఎచ్చిన భక్తులకుడ బలిపీఠముపై వడ్లు పోయటం మొదలుపెట్టారు. సాయంత్రానికి దాదాపు పది అడుగుల యెత్తున ధన్యపురాసి నిలబడివున్నది. అందరిని వంపించి, నాగరాజు అమ్మకు ధన్యపురాశికి అడ్డుగావున్న తెరను తొలిగించి యింటికి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ రోజు రాత్రి ఊళ్లో జరుగుతున్న శ్రీకథ వినటానికి గ్రామం, గ్రామం అక్కడే కూర్చుని ఉన్నది ఒక్క చొప్పుమ్మ తప్ప.

జాతరలో హుషారుగా తిరిగిన రాఘవయ్య సాయంత్రము చొప్పుమ్మ దగ్గర సారా దిట్టంగా వట్టింది మైనమ్మను పొందటానికై చొప్పుమ్మ యింటో దూరాడు. తల్లితో కథ వినటానికి సిద్ధమవుతున్న మైనమ్మ త్రాగుబా వస్తున్న రాఘవయ్యను చూడగానే దిక్కుతోచక దొడ్డి

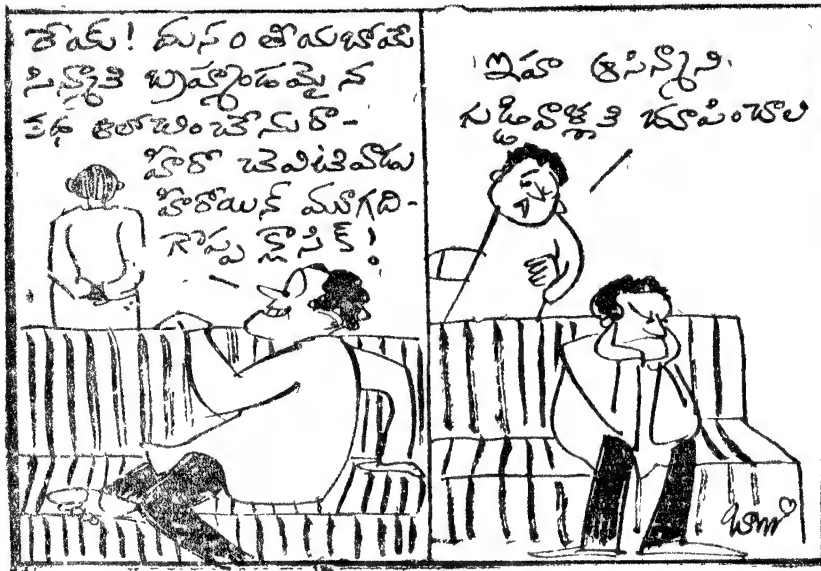
గుమ్మంలోంచి బయటకు పరిగెత్తింది నిషేధాన్ని రాఘవయ్య ఏ మాత్రం జాగ్రత్తయ్యకుండా వెంబడించాడు. మృతల్లి దగ్గరకు పోదామరుకుంది అడ్డంగా ముళ్ళకంచే పుండడంచేత జాతర జరిగిన వైపుకు పరిగెత్తింది, మానరక్షణ కోసం. కాని అప్పటికే అక్కడ నిర్భయం తాండవిస్తుంది. మైనమ్మ మొదట గుడి వెనక దాక్కుంది. రాఘవయ్య పచ్చి చుట్టూరా వెతికాడు గాని మైనమ్మ కరవడలేదు. నిషేధం తలకి ఎక్కుతుంది. అడదాన్ని పొందలేకపోయాననే పొరపం గుండెలో రాచుకుంటుంది. గుడి వెనుక నున్న మైనమ్మ మెల్లగా బలిపీఠముపై వున్న ధన్యపురాశివెనక దాగటానికై పరిగెత్తింది. పాదాల శబ్దం విన్న రాఘవయ్య మైనమ్మను పట్టుకుందామని, అమ్మవారికి ధన్యపురాశికి మధ్యగా పరిగెత్తాడు. రెండడుగులు దాటాడో తడో 'అమ్మా' అంటూ బిగ్గరిగా అరుస్తూ వెత్తురు కక్కుకుంటూ ధన్యపురాశి ముందర పడిపోయాడు. బిత్తరపోయిన మైనమ్మ ఏమి చెయ్యాలో అనగక, మెదలకుండా యింటికి వెళ్ళిపోయింది.

అనాదిగా వస్తున్న అచారము ప్రకారము తెల్లవారేరికి ధన్యపురాశి అమ్మవారి చూపుల వలన మల్లెపువ్వులు లగా విచ్చుకొని పేరాలు కావరిసింది. కాని, రాఘవయ్యను బలికొన్న మైనమ్మ ధన్యపురాశిని ఏ మాత్రం పట్టుకోలేదు.

తెల్లవారిని తర్వాత ప్రసాదం తీసుకు వెళదామని వచ్చిన భక్తులు రక్తం మడుగులో వున్న రాఘవయ్యను చూచి అశ్చర్యపడినారు. చెక్కు చెదరని ధన్యపురాశిని చూచి ముక్కుమీద వేలేసుకున్నారు.

లక్షమ్మ గుండెలు పగలేటట్లు ఏడ్చింది. రాఘవయ్యకు పరైన శాస్త్రజరిగిందని చొప్పుమ్మ సంతోషించింది. రాత్రి సంగతి తెలియని ప్రణయ రాఘవయ్య, మరణం గూర్చి అనేక విధాలుగా చెప్పికోవటం ప్రారంభించారు.

వసువు కుంకుమ పొగొట్టుకుంది లక్షమ్మ. కన్నెరికం కాపాడుకుంది మైనమ్మ. అన్ని చూస్తున్న పిరాయి మాత్రము మైనమ్మ విజంగా దేవతే అయికుంటూ వచ్చిన వాళ్ళలో తాను గూడ కలిసి పోయాడు.

యదార్థం కాని దాన్ని; మనం తెలియక
యదార్థమనే అనుకుని దృఢ సంకల్పంతో
మన వివేక కృత్యాన్ని జరిపినట్లయితే —
అది యదార్థంగానే వ రి ణ మి స్తుం ది.
అంటే — యదార్థమైన దానివల్ల కలిగే
ఫలిం కలుగుతుంది. అయితే — అది
యదార్థమనే సందేహం వుండకూడదు.

తొక్కి విషయాలపైని నిరీక్తి గల ఒక
వ్యక్తి ముక్తి ఎలా కలుగుతుందా? అనే
ఆలోచనలో పడ్డాడు. ఒకప్పుడు ఆతడు
ఒక గొప్ప విద్వాంసుణ్ణి చూడడం తట
స్థించింది. ఆయనతో తన కోరికను తెలు
పగా — ఆ విద్వాంసుడు 'అయ్యా! పాపన
మైన గంగానది ఒడ్డున కొంతకాలం నియ
మంతో అవస్థ చేస్తే ముక్తి లభిస్తుంది'
అని చెప్పాడు.

ఈ ముముక్షువు తన పూరి నుంచి
చాలా దూరం వెళ్లగా వెళ్లగా ఒక యేరు
కనబడింది. అదే గంగానది అనే నిశ్చయంతో
దాని తీరాన ఆశ్రమం నిర్మించుకుని
అయిదేళ్లు అవస్థ చేశాడు: ఒకవారు
ఒక నవ్వాసి ఆ దారంట పోతూ, యితన్ని
చూచి అక్కడ వుండడానికి కారణం అడి
గాడు. మోక్షార్థి ముక్తికోసం తాను
గంగాతీరాన తపస్సు చేస్తున్నట్లు చెప్పాడు.
ఆ నవ్వాసి నవ్వి 'అయ్యా! మీ శ్రమ
వ్యర్థమైంది, ఇది గంగానది కాదు, అది
పెద్ద నది. ఎప్పుడూ ప్రవహిస్తూ
వుంటుంది' అని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు.

తర్వాత ఆ ముముక్షువు మనసులో
చాలా విచారించి, అక్కడి నుండి బయలు
దేచి చాలా దూరం వెళ్లగా, ఒక పెద్ద
జీవనది కనిపించింది. అదే గంగ అనే నిశ్చ
యంతో దాని వాడును కొన్నేళ్లు తపస్సు
చేశాడు. ఒకప్పుడు ఒక మహాయోగి ఆ
మార్గాన వస్తూ యితనినిచూసి, తపః
కారణాన్ని ప్రశ్నించాడు. ఈయన తన
వృత్తాంతాన్ని తెలియజేశాడు. అయ్యోగి
'అయ్యా! నీవు భ్రాంఠపడ్డావు. ఇది గంగా
నది కాదు. అది ఉత్తరదిక్కున చాలా

దూరంలో ఉన్నది. దానివొడ్డున విశ్వేశ్వరుని
నివాసమైన కాశీక్షేత్రం ఉంది. నీవు
కాశీకిపోయి, గంగవొడ్డున కూర్చుండి కొద్ది
కాలం తపస్సుచేసినా నీకోరిక సిద్ధిస్తుంది'
అని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు.

మోక్షార్థి ఈ మాటలు విని క్రుంగి
పోయాడు. రహారమీ పాతిక సంవత్సరాలు

చేసిన తపస్సు వ్యర్థమైపోయిందని విచా
రించాడు. అప్పటికే అతడు మిక్కిలి
వృథాచిపోయాడు. నడన శక్తిలేదు. చివ
సట్టుదలతో ఎలాగో కొన్ని నెలలకు కాశీ
నగరం చేరుకున్నాడు. దూరంగా గంగా
భవాని కనబడుతున్నది. ఎడదలో ప్లావాలు
చేసి నదీతీరంలో బహుళ చేనుకోవడం కని
పించింది. కాని, బలహీనతచే, ఆయన
నడవలేక అక్కడే గంగను తలచుకుంటూ
ప్రాణాలు విడిచాడు.

అతన్ని యమభటులు తమ భోజానికి
తీసుకొని పోతూవుండగా, శివభటులు అద్దం
వచ్చి 'అయ్యలారా! ఇతడు పాతికేళ్లపాటు
గంగానదిలో స్నానంచేస్తూ, నదీతీరంలో
తపస్సు చేశాడు. ఇతనికి పరమేశ్వరుడు
మోక్షం అనుగ్రహించాడు' అంటూ తమ
వెంట తీసుకుపోయారు.

ఆ యదార్థాలయిన విశ్లేషణ గంగానదిగా
భావించడంవల్లనే అతనికి గంగాస్నానఫలం,
తత్త్వరసదేత తపఃఫలం లభించాయి. కోరిన
ముక్తి కైవసమయింది. ●

జరిగిన కథ

భవానీ ప్రసాద్ జడ్జిగారు. రిటయరయి విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నారు. పట్నగడం, స్వాభిమానం అయిన పట్నగడం వచ్చాయి. ఆయాన భార్య లలితాంబ. కుమార్తె సంధ్యకి భర్త చనిపోవడంతో పుట్టింట్లోనే వుంటున్నది. కొడుకు భవానీ శంకరం. అతని భార్య దుర్గ. దుర్గకి చాలా కాలం వరకు సంతానం కలగలేదు. ఇక కలుగుతుందనే ఆశ కూడా లేదు తల్లికి జబ్బు చేయడం వల్ల, ఆమెను చూడడానికి తండ్రితో పాటు యింటికి వెళ్తుంది దుర్గ. భవానీశంకరం డాక్టరీ చదువుకున్న గోవిందని మళ్ళీ పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. సంధ్య ఎంతో బాధ పడింది. ఆ బాధ సంతా పుత్రరం ద్వారా దుర్గకి తెలియపరిచింది.

3

గోవిందకి యేడవమాసంలో హాల్లో పూయం బల్లమీద కూర్చోబెట్టి వండు ముత్తెయిదువలు వదిమందిలో గజాలు పెట్టిస్తూంటే మేడమీద తనగదిలోంచి మాసి చిన్నగా నిట్టూర్చింది సంధ్య. తల్లి పెత్తనం అంతా తన పై నే వేసుకుని

వుత్సాహంతో కలియ తిరుగుతూంటే విలవిల్లాడి పోయింది ఆపిల్ల హృదయం.

అన్నగారున్న గదిలోకివచ్చి చాలారోజుల తరువాత సంధ్య నెమ్మదిగా అన్నది: 'నీ కిప్పుడు యేమనిపిస్తోంది దన్నయ్యా. ఆ వదిన్ని చూడాలని పించడం లేదూ? యిప్పుడేం చేస్తున్నారో యేమైపోయారో అనేస్తూనే రావడంలేదు.'

భవానీ శంకరం కళ్ళుపైకెత్తి చెల్లెలి వైపు చూశాడు. అతని గుండెల్లో దిగులు కళ్ళలో కొట్టా చ్చి నట్లుగా ప్రతి ఫలిస్తోంది.

'అన్నయ్యా', సంధ్య దిగులు గా చూసింది.

భవానీ శంకరం గ్రహించాడు: 'వాకు తెలుసు సంధ్యా. యిప్పుడైనా వెళ్లి పిలుచుకు రమ్మనమనా లనుకుంటున్నావు. మీ వదిని రాదు సంధ్యా. అవిడ స్వాభిమానం గల అయినింటి ఆడవడు. నేను చేసిన పనికి మరొకరైతే నా బ్రతుకు నష్టం పాలు చేసేవారు. రెండు మూడు సార్లు

రమ్మనమని రాశాను. ఆ క్కడికి వెళ్ళి వాళ్ళతో చెప్పి వంపించాను. కానీ రాలేదు ... యెందుకు వస్తుంది? నేను దాల్చా గ్యుడిని సహనంగా మరికొన్నాళ్ళు యెదురు చూసివుంటే దుర్గకడుపు ఫలించి వుండే డేమా? నేను వెడితే తను వస్తుందంటావా?'

సంధ్య తల వాల్చేసింది. గుండెల్లో దుఃఖం సన్నటిపెగకి కరిగిపోయే వెన్నకు మాదిరి అన్నగారి మాటలకి వెలుగలా పైకి వచ్చేసింది. క్రింద ఖభంగా పిల్ల చేతికి గజలు తోడుగుతూంటే తనుకంట తడిపెట్టడం సబబుగా తోచలేదు. గోవింద పైని ద్వేషం కారుచిచ్చులా దహించివేసినా ఈ క్షణాన మాత్రం సంధ్యతో సంస్కారం తాలూకు బీజాణువులు సగర్వంగా పనిచేయ ప్రారంభించేయి. నిశ్చయంగా కన్నీళ్ళురాలి చీరకుచ్చెల్లో బిడ్డ అయిపోతున్నాయి. అంత బాధతోనూ నచ్చవచ్చింది సంధ్యకి. తను రాలే కన్నీరు పృథ్విలో పడిపోయి శాపలా మారిపోరాదనే కొబ్బరి అని చీరలో కరిసి పోతున్నాయి. వెల్లని స్వరంతో అన్నగారి వైపు దృష్టిని నిలిపి: 'నువ్వు ఒకసారి వెళ్లి వదిన్నిచూసి స్వయంగా క్షమాపణ కోరుకో అన్నయ్యా. వదిని రాకుండా వుండరు', అన్నది.

భవానీశంకరం లేచి నిలుచుని యెదురుగా తోరణాలా (నేల్లాడుతున్న బట్టల్ని సూట్ కేస్ లోకి సర్దేశాడు. క్రింద సన్నాయి పాట చెవిగూబల్లి చీల్చుకుంటూ పోతోంది. అతనికి ఆ క్షణంలో గడవదిగలసిందడం లేదు. అయినా భార్యకోసం, తను మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమసిట్టిన యిల్లాలిని చూడాలనే కోరికతో అతను త్వర త్వరగా ప్రయాణానికి సిద్ధం అయ్యేడు. సంధ్య మొహంలో కోటి మెర్క్యురీ లైట్లు ఒక్కసారి వెలిగియి.

వెడుతూ వెడుతూ గోవిందని దగ్గరికి పిలిచి భవానీశంకరం జరిగింది చెబుతూ 'మరి వెళ్ళనా', అన్నాడు.

గోవింద సిండుగా నవ్వింది: 'వెళ్ళరండి' అంటూ.

* * *
మేఘంలేని వర్షాన్ని చూసి ఆశ్చర్య

వాయి అవధానగాయ. అల్లుడొక ఆయన్ను నోటమాట పెకిలించ నీ య లే దు. సర్వ మంగళ కాళ్ళకి నీళ్ళిచ్చి సంప్రదాయంగా జరిగే అంబాట్లలో లోపాన్ని రానివ్వలేదు గంటా, రెండూ, మూడుగంటలు దాటి పోయినా దుర్గని అ త ను చూడలేక పోయేడు. అత్తగారిని నెమ్మదిగా అడిగాడు: 'దుర్గలేవా అత్తా',

సర్వమంగళ చాలా సే వ టి పరకూ జవాబు యివ్వలేదు. దుర్గ అజనురావడం చూసిందనీ, తను భర్తయెదుటకు రావన్న దనీ చెప్పాలనిపించలేదు అవిడకి. కూతురు గది ద్వారాన్ని చూ పి స్తు 'ఆ గదిలో పున్నది వెళ్ళండి', అన్నది.

గదిద్వారం వరకూ వెళ్ళిన అత్తని అడుగులు లోపటికి వేస్తూంటే తడబడ్డాయి. తలుపు తెరిచి యెదురుగా చిక్కి శల్యంఅయి పోయిన భార్యని చూస్తూనే వుండేలేదెబ్బ తగిలిన పక్షిలా విలవిలా డిపోయాడు. రెండు చేతులూ చాపి కళ్ళతో నే సందేశాలు పంపేడు.

దుర్గ మంచందరిగలేదు. గుడ్లప్పుగింటి భర్తవైపు చూస్తుండి పోయింది. భవానీ శంకరం మంచందగ రగవచ్చి భార్య వక్కనే కూర్చుని అవిడ తలమీద చేయి వేశాడు. అప్పటికీ దుర్గలో చలనంలేదు అతనికళ్ళు అవిరామంగా వర్షిస్తున్నాయి! 'నాకు ఒక్కసైతరం రాయవలసింది దుర్గా. యెంతవని జరిగిపోయింది. నువ్వు మామూలు మనిషిని కావని నాకు చెప్పడం కూడా పాపమేనా దుర్గా. నేను చేసింది తప్పు. నా తప్పుని, క్షమించి నాలో మ్రోడను వచ్చేయి. గోవిందకి వేరే యేర్పాట్లు చేస్తాను. నిన్ను జీవితంలో వదిలిపెట్టను. నా తప్పిదాన్ని దేవుడు కూడా మన్నించడు. గోవిందని వదిలేసి...

దుర్గ అవరకాలిలా శ్రివం యెత్తిన దానిలా పూగిపోయింది: 'యెంత సిగ్గులేని మాటన్నారు. గోవిందకి మరో యేర్పాట్లు చేస్తారు. కాకపోతే వదిలేస్తారు. నిండు చూలాల్సి వదిలిపెట్టి మీరు బావుకునేది యేమింది? పిల్లలు, పిల్లలనే నెవంతో ఆ పిల్లని అన్యాయం చేశాడు.. యిప్పుడు ఆ కోరిక తీరగానే వదిలిపెట్టేస్తా నంటున్నారు.

'నాకు తలితండ్రులున్నారు. అమ్మియు

లున్నారు. బ్రతికేందుకూ; సంఘంలో తలెత్తుకుని సగర్వంగా తిరిగేందుకూ ప్రపంచం సానుభూతి వుంది. నామీద మీకున్న ప్రేమకి కృతజ్ఞురాలిని గోవిందని యిప్పుడు కాదు మరెప్పుడూ వదిలిపెట్ట కండి. మిమ్మల్ని నమ్ముకుని వచ్చింది. మీకు హృదయంవుందా అని ఆశ్చర్యంగా వుంది?' యెంత చిత్రంగా ఆడుకుంటున్నారు జీవితాల్లో. 'నేనా?'

'ఆశ్చర్యం యేమీలేదు యిందులో. గోవిందని మభ్యపెట్టి పెళ్ళిచేసుకున్నారు. ఆ భయంలోనే ఆ పిల్లని సుఖంగా బ్రతక నివ్వండి. పాపం ఆ పిల్ల యామాట వింటే యెంత బాధపడుతుంది'

'అయితే నువ్వురా?' భవానీశంకరం కళ్ళు అగ్నిగోళాల్ని ధిక్కరిస్తున్నాయి. 'రాను'

'యెంత ధైర్యం. నేను... నేనేవచ్చి నిన్ను ప్రార్థింపడుతున్నాననా నీకీ అపాం

కాం.

'అదేమిలేదు' నా భర్త ఒక్కగా నొక్క పౌదయం చీలికలై ముక్కలైపోయింది. అదీ జన్మకి అతుక్కోలేదు. ఆ చీలికల మధ్య నేను బతకలేను. నాకు తల్లి తండ్రులున్నారు. నేడోరేపో పుట్టబోయే పిల్లడు...' దుర్గ రెండు చేతుల మధ్య మొహాన్ని దాచుకుని బావురుమంది. భవానీ శంకరం మారు మాట్లాడలేదు.

భార్యని ప్రేమగా కాగలించుకుని వోర్రాని, తన మనసుని విప్పి అవిడముండు వరచాలనీ యెన్నో అనుకున్నాడు. కానీ యేదీ చేయలేకపోయాడు. దుర్గ అతనికి దూరంగా జరిగి కూర్చున్నది. కొండంత ఆశతో, కోటి కోర్కెలతో, గతించని మమతతో అతను వచ్చాడు, రెట్టింపు నిరాశతో, రిక్తహస్తాలతో అత్తమామల దగ్గర సెలవు తీసుకున్నాడు. అతను రావడమూ వెళ్లడమూ జరిగినా దుర్గలో మార్పు తీసుకురాలేకపోయాడు. నిండుగా గోవిందనుమించిన సౌందర్యంతో చిక్కినా తన రూపానికి చిహ్నంగా కదిలే దుర్గని తలుచుకున్నా అపురూపంగానే చూసు కుంటూ మెద్రాసు చేరుకున్నాడు భవానీ శంకరం.

* * *

టాక్సీలోంచి దిగిన అన్నగారనీ, అతని వాలకాన్ని చూసి సంధ్య పౌదయం ద్రవి

అడకతైరలో మనీషి

భూతం అయిపోయింది. హోల్ చిరకాలంగా తిష్ట వేసుకున్న తల్లితండ్రులు యెదురేగి వరామర్చించలేదు. టాక్సీ డ్రైవరుకి డబ్బిచ్చి పంపేసి సూట్ కేస్ గదిలో పడేసిన అతనిమొహాన్ని చూస్తూంటే నీరు కారి పోయింది సంధ్య. గది గుమ్మందగ్గర ప్రతి హారలా నిలుచున్న గోవింద భర్త చేతిని సానునయంగా అందుకుని గదిలోకి తీసుకు వెళ్లింది. వెడతూ వెడతూ సంధ్య వైపు చూపువీసరి, రమ్మన మన్నులుగా కదిలింది.

సంధ్య సోఫాలో కూర్చుంది. భవానీ శంకరం నిప్పుపాగా అన్నాడు: 'విన్నావు కావు నువ్వు బలవంతంగా పంపేవు. అదిరాలేదు. యింక రాదు కూడా. అక్కడికి గోవిందని వదిలేస్తాననీ, లేదా యేదో యేర్పాటుచేస్తా ననీ గట్టిగానే చెప్పేను. మెత్తగా చివాట్లు వేసింది. యిప్పుడు వివాదన గర్భిణి సంధ్యకి.'

సంధ్య కణతలకి గురిచూసి యినువ గుండు విసిరినట్లయింది. ఎదురుగా గోవింద క్షణకాలం స్థాబువుకు మల్లే వంభించి పోయింది. ద్వారందగ్గర నిలుచున్న భవానీ ప్రసాద్ దిమ్మెరపోయేరు. లలితాంబ కొయ్యబారిపోయింది. యెవరికివారే భయాం దోళనలతో విచలతులై పోయేరు.

'నువ్వు బలవంతంగా తీసుకురావలసింది.

వళ్ళేముండు' నాతోచెప్పివుంటే నేనూ వచ్చేదాన్ని; మీతండ్రి కొడుకుల మనసుల్లో యేముంటాయో పూహించలేం,' లలితాంబ పెదాలచాటున దుఃఖాన్ని ఆపుకునే ప్రయత్నం చేయసాగింది.

భవానీ ప్రసాద్ భార్య భుజంమీద చేయి వేసి క్రిందికి నడిపించుకు వెళ్లేరు. ఆయన పౌదయం అతలాకుకలం అయిపోయింది.

రెండుచేతుల మధ్య తలని దాచుకుని వరావంగా వుండిపోయాడు భవానీ శంకరం.

సంధ్య గదిలోకి అడుగుపెట్టి తలుపులు బిగించుకుని భర్త మొహంతోకి, సజీవంగా పలకరిస్తున్నట్లుండే అతని కళ్ళల్లోకి చూస్తూ నవ్వుకుంది అంతఃఃఖంఠోమా! అమ్మానాన్నా బజారుకి వెళ్లేరు. అన్నయ్య లేడు. మీరు టిడిగేరు గుర్తుందా... ఈ టైప్ రైటర్ నేనేపోతే పిల్లడిని పెంచు కుని ఆసిన్ వాడికి అప్పగించు అని. యిన్నాళ్ళూ ఆ కోరికకి జవాబు యివ్వలేక పోయేను. మీరు వెళ్ళిసోయేరు. మీరే ఒకవేళ బాబురూపంలో వదిన గర్భంలో ప్రవేశించలేదుకద. నేనువెళ్ళి వదిన్ని చూసినస్తాను.' అనుకుంటోంది తనలో తనే. రాత్రి లోకాన్ని చీకట్లా మూసేసింది. మంచంమీద వాలిన సంధ్య కళ్ళు తెరిచేసరికి తెల్లవారింది.

గోవింద వంటయింట్లో పనిలో నిమగ్నురాలై పోయింది. దుర్గ వెళ్ళి పోయాక సంధ్య ఆ చావలకే వెళ్ళేది కాదు. ఎనిమిదిగంటలకి పలహారం, కాఫీ, పన్నెండుగంటలకి భోజనం యిలా అంచ లించెలుగా గుమ్మంలో హాజరుగా వుండేవి. గోవింద వెలునిండి భారంగా తిరుగుతున్నా సంధ్య గమనించనట్లే పూరుకునేది. తండ్రి అస్వస్థత కారణంగా తల్లి ఆయన్నివదిలి గదిదాటి వచ్చేదికాదు అత్తమామలకి, ఆడబిడ్డకి, డిప్రెస్సరికి వెళ్ళే భర్తకి వేళకి టిఫిన్ కాఫీలు అందించే గోవింద విశ్రాంతిగా పూపిరి పీల్చుకునేందుకు టైము లేదని గ్రహించినా సంధ్య జోక్యం చేసుకునేదికాదు. కానీ... యివాళ్ళిద్దరొకాన వదినగారికన్నా ముందుగా వంటయింట్లోకి జొరబడి వసంతా చరచకా చేస్తూంటే గోవింద పరుగున వచ్చేసింది. భయంతో, బెంగతో నేలమాపులు చూస్తూ వారగా నిలుచుంది. 'అలస్యం అయిపోయింది.

తొందరగా లేచే అలవాటు యెలా మారి పోయిందో ఈ రోజు. నేను కావాలని చేయలేదు సంద్య. ఒట్టు నన్ను నమ్మండి.

సంద్య అతల్లి చూసేసరికి దొంగతనం చేసినదానిలా బాధపడే గోవింద సాక్షాత్కరించింది. సంద్య కాఫీగ్లాసు చేత్తో అందుకుని గోవింద చేతిలోపుంచి:

యినాల్సిమంచి మీరు చేయద్దు. నేనున్నాను. పొద్దు పోయిందని కాదు నేనులేచింది. రేపు బాబు నామీద నేరం వేస్తాడు. అమ్మ వచ్చి పిప్పీ, నాన్నవక్కన అత్తా యేమై పోయారు. మా అమ్మలెమ్మా, కూర్చుంటే సాయం చేయకుండా, అనుకుంటూ. మీరు వెళ్లండి వదినా, అన్నది నవ్వుతూ.

'వది...నా', గోవింద ఆపుర్యంగా చూసింది సంద్యవైపు.

గోవింద భుజంమీద చేయివేసి అప్యాయంగా కళ్లలోకి చూస్తూ నవ్వింది సంద్య: 'మీరు కొలుపెట్టిన వేళావిశేషమే అయి వదిన నిండుమనిషైందని నాకు నమ్మకంగా లోనైంది. తెలిసో, తెలియకో మిమ్మల్ని కష్టపెట్టాను. అందుకు యిప్పుడైనా బాధపడుతున్నాను. మీరేం చేశారు మధ్య. దుర్గవదిన మనింటికి అప్పకుండా వస్తారు. ఆరోజేవస్తే మనకి అంతకుమించి కావలసింది యేముంటుంది?'

గోవింద దీర్ఘంగా నిల్బూరుస్తూ పీట మీద కూర్చుంది: 'అసలు విషయం మీకు తెలియదు. నన్ను చదివించింది మీ అన్న గారే. నా కెవరూలేరు. ఆయన చెప్పినట్లు చేయడంకప్పు నాకింకేమి గత్యంతరం లేదు. బాబు పుట్టాక నేను వేరేచోట డిస్పెన్సరీ తెరిచి...

సంద్య కనుబొమ్మలు ముడివడి పోయాయి గోవింద చెప్పుకుపోతోంది: 'అన్నయ్య మీకు వేరే యేర్పాట్లు చేస్తానన్నాడా?' అన్నది మధ్యలో అడ్డువస్తూ. 'యినాల్సా అక్కయ్యని చూడాలైన అవసరం లోచలేదు. యిప్పుడు అవిడ పరిస్థితి కూడా అర్థంచేసుకోవాలి కద.'

'అయితే మీరు వూరుకున్నారా?'

'నవ్వింది గోవింద: 'యిందులో వూరు కోక పేసి పెట్టవలసిన విషయాలే మున్నాయి సంద్య అవిడ యీ యింటి కోడలు. ముందు అవిడ ఉరుమాతే నేను'

'కాదని నేనడంలేదు వదినా. మీరు భయ

వడవలసిన అవసరంలేదు. యిద్దరూ యీ కుంటున్నాను. మీరు పిరికిగా వెళ్లిపోవద్దు. యింటి కోడళ్లే. వదిన చదువుకోకపోయినా మీరు ప్రేమించి అన్నయ్యని లోపరచుకున్నా ఆడదానివేదన అర్థం చేసుకోగలదనే అను రనే అపోహపడ్డాను నేను. మిమ్మల్ని అడ

everest/363b/Acw:u

దర్దార్ ఛాండ్ (కుంకుం) & కాజల్. తయారు చేయువారు

రాంబీర్ కంపెనీ, బొంబాయి-4 (ఇండియా)

కత్తెరలో పోకలావుంచే పరిస్థితులు
అన్నయ్య కల్పిస్తున్నాడు. అతనే జవాబు
చెప్పుకుంటాడు. మీగురించి వదనకి నేను
సంజాయిషీ యిస్తాను.'

'అవిడ యేమీ అనరా సన్ను'
'అంటే అనగలదు. అసలు అవిడ
వ్యభావమే వేరు.'

'నేనోవని చేయదలచుకున్నాను శంధ్య'
'యేమిటది?'

'చెబితే మీరు 'కా'దంటారేమో అని
భయంగా వున్నది'

'మరేం భయంలేదు. చెప్పండి. నేనేమి
అను. మీరు చదువుకున్నారు. పైగా
వాక్కు పెద్దలు'

'నాకు అక్కయ్యను చూడాలని వుంది'

'నిజంగానా!' అశ్చర్యంగా అన్నది శంధ్య'

'అబద్ధంకాదు'

'అయితేయెలా'

'నేనే వెడతాను.'

'మీరా'

'తప్పేంవుంది?'

'అక్కడ అవిడ యేమైనా అంటే'

'అనేమనిపైతే మీ అన్నయ్యని అవిధంగా
కోరుతుండరు. ఒకవేళ అవిడ బాధలో
రెండు మాటలన్నా భరించేందుకు నేను
పెద్దగా వున్నాను'

'ఈపూహ యెప్పుడు కలిగింది?'

'రాత్రి'

'అన్నయ్యకి చెప్పేరా?'

'అ.'

అడకత్తెరలో మనిషి

'యేమన్నాడు?'

'సరే అన్నారా'

'అమ్మా, నాన్నా వెళ్లనిస్తారా?'

'అందుకే మీ ముల్ల పోయేవారు'

తున్నాను. యెలాగో మీరు పర్తిచెప్పిరి.
ఒక్కసారి అవిడని చూడనిదే నాకు మన
శ్చాంతి వుండదు.

శంధ్య యెంతో సేపు చూస్తుండి
పోయింది గోవిందవైపు. చేసిన దోహాన్ని
భరించలేని కుమిలింపులో దిగ్గుల్లిపోతున్న
అవిడ వచ్చిన రోజుకన్నా సగంపైపోయింది.
వశ్యాత్వం నిలుపునా చీల్చేసినట్లే.
అందోళన, అవేదన కలగపులగం అయి
పోయి మనిషిని కాలేస్తున్నాయి. 'బహుశా
అన్నగారే తీసుకు వెళ్లవచ్చు' సమాధానం
చెప్పుకుంది.

* * *

వీధిలో కళ్ళాపువల్లుతున్న సర్వమంగళ
ముగ్గు అదరా బాదరాగవేసి జట్కాదిగిన
అల్లుడినీ, కూతురిసానాన్ని ఆక్రమించు
కున్న గోవిందనీ రెప్ప వేయకుండా
చూస్తూండి పోయింది. గోవింద అవిడ
వైపుమాసి భర్త వెనకగా రెండడుగులు
వేసింది.

సర్వమంగళ అల్లుడివైపు చూస్తూ
దుఃఖం చెరుపు అవుతూంటే అన్నది :
'ఈ విషయం గొలికబురుగా సరిపెట్టు
కుని గుట్టు చప్పుడుగా బ్రతుకుతున్నాం

అల్లుడుగారూ. మీరు యిదికూడా చూపించి
చిందుకు వస్తారని మేము అనుకోలేదు.
మా పిల్లని మీ యింటికి యివ్వడమే తప్పు
అనిపిస్తే అందుకు మేము సిగ్గుపడుతూనే
వున్నాం. మమ్మల్నెందు కిలా రచ్చకీడు
స్తారు?'

'అమ్మా!' దుర్గ గాలిదుమారంలా
వచ్చేసింది. సర్వమంగళ తల దించేసుకుంది.
అత్తగారింట మనుషులమీద దుర్గకున్న
అభిమానం అవిడకి తెలియనిదికాదు. కడుపు
మంటలో తండ్రి వదే వదే అంటూంటే
తను వెల్లిపోయేందుకే సంసిద్ధురాలైంది.
పరుషంగా ఆయింటి పరిసరాల్ని సైతం
అనయిని దుర్గలో సహనం యెక్కడి
నుంచి వచ్చిందో అర్థంకాలేదు.

'రండి', దుర్గ నవ్వుతూ లోపలికి
దారితీసింది.

'నిన్ను చూడాలని గోవింద వచ్చింది
దుర్గా', భవానీ శంకరం నెమ్మదిగా
ఒక్కొక్క మాటేకూడబలుక్కుంటూ
అన్నాడు.

దుర్గకి యిప్పుడు తొమ్మిది నెలలు
దాటేయి. గోవిందవైపు రెప్పవేయకుండా
చూస్తూంటే యేమేమో ప్రశ్నలు వేయా
లనిపించినా, కంఠాన్ని పెదాలు దాట
నివ్వడంలేదు.

'నన్ను క్షమించండక్కా', దుర్గపాదా
లంటుకుని భోరుమంది గోవింద. భవానీ
శంకరం, దుర్గ అచేతనంగా వుండి
పోయేరు.

'నన్ను మభ్యపెట్టి మీతోచెప్పి చేస్తానని
యాయన యింతవని చేశారు. నాకసలు
యే విషయమూ తెలియదు చదువుకున్న
దాన్నని అందరూ నన్నే మరకనచేసి అంటు
న్నారు. మీరు మెదాసు రావాలి.'

వచ్చని చీరకి యెర్రంచు జరీపున్న
ఆచీర దుర్గకి పంచప్రాణాలూ అని
తెలిసీ బీరువాలోంచి యెంచి కట్టుకున్నది
గోవింద. ఆ చీరలో పనితని మరిచిపోయి
రెప్పవేయకుండా చూస్తోంది దుర్గ. పక్కనే
నిలువెత్తు విగ్రహం. తను చూసిన తిరుపతి
వేంకటేశ్వరస్వామి సరసన వద్దావతి జ్వస్తికి
రాగా కళ్ళు మెరమెరలాడాయి క్షణం. మహా
మహాలైన దేవుళ్లకే సవతుం పోట్లాటలు
తప్పలేదు. తనకిమాత్రం తప్పుతుందా?
రాజీపడిన హృదయంతో మంచమీద

మా నారికి రెండుబల్లలు బహుశా విషజ్వరం
బూట్టిగా కుర్చుతావేతున్నాను - నిల్చు తో
పాతున్నాను!

వెనక్కివారి అరసిమిషం కళ్ళు మూసుకుంది. మామగారి హయాం నాటి వట్టె మంచం మరో స్థూలు వేసుకుంటేగానీ అడంగులు యెక్కులేరు. అప్పుడప్పుడు భర్తతో దుర్గ వేశాకోళం ఆడేది. 'తెలుసును నాకు. అత్తగారు మరీకురుచు. మామగారి కాళ్ళ మీదినుంచీ యెక్కినీ...' అని కిరికిలా నవ్వేది. ఆ మంచంమీద యెక్కి దిగడమే గగనం అయిపోయేది. అక్కడ యిప్పుడు అనునిత్యం గోవింద తిష్టవేసుకుని భర్త గుండెలో తలని అన్ని చెవిలో గుసగుస లాడుతూంటే, అమెత్తని బూరుగు దూది తలగడ దానవత్వ కథలన్నిటినీ జీర్ణం చేసుకుంటూవుంటే తగుడునమ్మా అని తిరిగి ఆ మంచంమీదికి తనెలా యెక్కుగలదు? యేనాడైతే తండ్రితో పుట్టింట కాలుమోపిందో అనాటితోనే ఆ బుణాలూ బంధాలూ తెగిపోయాయి. అనవసరం అయిన ఈ రాకపోకల అంతర్యం ఒకవిధాన అంతు చిక్కలేదు దుర్గ మనసుకి. రాయిగా మార్చేసుకునే గుండె

అతో భర్తవైపో చూపునిసిరి గోవిందని చూస్తూ అంది: 'నా యింటికి యింత అపేక్షగా వచ్చేవు గోవిందా. నాకు చాలు ఈ తృప్తి. ఆయింటి మనుషులు చీటికీ, మాటికీ యిక్కడికి రావడం యిరుగు పొరుగులు కళ్ళు వెడల్పుచేసుకుని, చెవులు రిక్కించుకుని కాపువేయడం ఒకవిధంగా మాయంటి పరువు బజారు పాలు అవుతున్నది. అడవానికి పునర్జన్మలాంటిది యిది. మా అత్త పురిటిలోనే సంధికమ్మి చచ్చిపోయింది. ఒకవేళ నాకూ అంతటి అదృష్టమే వడితే...' దుర్గ దిగులుగా భర్త మోహంతోకి మరోసారి చూసి బలవంతంగా దృష్టిని తప్పించుకుంది. వన్నెండేళ్ళ చెలిమికాదు రక్తంతో రక్తం ప్రాణంతో ప్రాణంగా మెదిలిన భర్తపట్ల కానిన్యంగా ప్రవర్తించేందుకు వ్యవధి పట్టింది. గోవిందవైపు తిరిగి అన్నది: 'నాకూ పిల్లడో పిల్లో పుడతారనే ఆశతో జీవం పోసుకుంటున్నాను. యెదైనా జరిగితే సంధ్యతో చెప్పు గోవిందా వాబిడ్డని తనతో

పుంచుకోమని' 'అక్కా' గోవింద కళ్ళు చెరువు లయ్యేయి: 'యెంతమాట అంటున్నారు మీరు యిందుకు వేను కారణం,' నుదురు కొట్టుకుంటూ భర్తవైపు తిరిగింది: 'మాశారా మీయెదుటే అవిడ యెలా అప్పగింతలు చెబుతున్నారో. అలామాస్తూ పూరుకుంటారేం మీరు శాసించలేరా? అక్కయ్యని తీసుకు వెళ్లే హక్కు మీకులేదా.' జీవంలేనట్లుగా నవ్వేడు భవానీశంకరం. తొందరపడి చేసినవనికి అతన్ను వశ్యు తానంతో దగ్గం అయిపోతున్నాడు. భార్యని శాశించే అధికారాన్ని పోగొట్టుకుని రాజ్యాన్ని కోల్పోయిన మహారాజులా నిస్సృహలో జవనత్యాలుడిగి పోయినట్లుగా బాధపడుతున్నాడు. అతనికళ్ళలో దుర్గ పైన కరుణ, కంఠంలో మమక, పృథయంలో అపేక్ష పెల్లుబికి పైకిరావడం లేదు. నిర్జీవ శిలలా గుడ్లవ్వగించి చూస్తూండిపోయేడు చాలాసేపు, అత్తగారు కానీ, మామగారుకానీ అతడున్నగది వరిన

మీ పసికందు మీకు ప్రాణనహితము. శ్రేష్ఠమైనదే మీ పాపకు ఇవ్వండి :

అమృతాంజన్ గ్రెప్ మిక్చర్

- కడుపులోని బాధలను నివారించును
- జీర్ణవృద్ధిని చేయును • పాపలకు ఆరోగ్యదాయని.

తయారుచేయువారు
అమృతాంజన్ లిమిటెడ్, మద్రాసు-4.

FDSAGM994 B TE

కాలకి దావడంగానీ, సదామెట్లు చేయడంగానీ జరగలేదు. వదిగంటలు దాటుతూంటే దుర్గ భయటికివెళ్లి భోజనాలకి యేర్పాట్లు చేసింది. భవానీ శంకరం అన్నాడు: యిప్పుడు నేను ఆనమరుద్దినై పోయేను వాళ్ళు కూంటున్నాను దుర్గా. భోజనం చేసిందుకు రాలేదు యిచ్చడికి. నిన్ను చూడాలనీ, క్షమాపణ కోరుకోవాలనీ నిర్ణయే వెంట కొట్టుకు వెళ్ళాలని యెన్నో అనుకుని వచ్చేను. కానీ యేదీ జరగలేదు. మేము వెళ్ళిపోతాం'

దుర్గా చనువుగా గోవిందకి దగ్గరగా వచ్చి 'అయితే నువ్వు భోజనం చేయవన్న మాట. న్నిమనిషివి కూడా కాదు అయిన మాటలకే' అన్నది నవ్వుతూ.

గోవింద భర్తవెళ్ళి నడిచూ అన్నది: 'మరోసారి మీరు రావద్దన్నా రావలసిన అవకాశం నాకు ఉన్నదక్కా. అప్పుడు మీరు ఒడగవసరం లేకుండానే భోజనం చేస్తాను. యిప్పుడు వెళ్ళనివ్వండి', గోవిందమాటలు వూర్చిపోతే దుర్గా అయానంగా రొప్పుతూ కూర్చుండి పోయింది. సంగతి విని తల్లి ఎరుగువంటగున వచ్చింది.

భవానీ శంకరం చేయిచూస్తూ అన్నాడు. 'మరేమీ ఇంకాదు పడకండి. నిర్ణయే హామీలకి వెళ్ళి యేర్పాట్లు చేతుండి. లేదా నేనేవెళ్లి తీసుకువస్తాను దాక్కర్నీ.'

రెండుగంటల ప్రాంతంలో వండులాంటి మగపిల్లడిని కన్నది దుర్గా. సార్నిళ్ళలో ముడుముకుపోయిన పసివాడిని చూస్తూ

అడకత్తెరలో పునిషి

భర్త మొహంలోకి, గోవింద మొహంలోకి చూస్తూ భవానీ శంకరాన్ని పుద్దేలింది 'క్షమించండి నన్ను. ఈ సమయం రావాంనీ, నా వక్కనే మీరు పుండాలనీ మీ పిల్లడిని మీకు సగర్వంగా చూపించాలనీ యిన్నా ఖుద్గా కోరికని గుండెల్లో పెంచుకున్నాను. దేవుడి దయవల్ల నా కోరిక నెరవేరింది. నేను మళ్ళీ మీ దగ్గరకి రాలేకపోయానని చెప్పవెట్టుకోకండి. నేనూ ఆడదానై. చుర్రపిల్ల బయటికి రానిచ్చేనుకాను. నా పాపంలో గోవిందపుండం నేను సహించలేక పోయేను.

గోవింద మిమ్మల్ని మురిపించే తోకాలకి రిసుకువెళ్ళిన క్షణంలో పూర్తిగా అవిడవరం అయిపోయిన మిమ్మల్ని చాచాలని పించలేదు. యిప్పుడింక యే బెంగలేదు. నేను యింక బ్రతకను' అన్నది.

'దుర్గా' భవానీ శంకరం కళ్ళ తో నీళ్లు చిప్పిలేయి: 'ఏం మాటలని దుర్గా. నువ్వు సుఖం గా వ్రసవించేవు. వంశాకు రాన్ని చూపించేవు. నీకింకేమీ కాదు దుర్గా. నామీద నీకు ప్రేమలేదని విచారపడను. నువ్వు మళ్ళీ మనయింటో కాలు పెట్టలేదని మాటి మాటికి మీ యింటకి వచ్చి ప్రాధేయ పడను. నువ్వు నన్ను క్షమించి నాతో ఒక్క మాట మంచిది మాట్లాడు. నువ్వు బ్రతకవనే మాటనే దొర్లించకు'

దుర్గ నవ్వింది చిత్రంగా శబ్దం

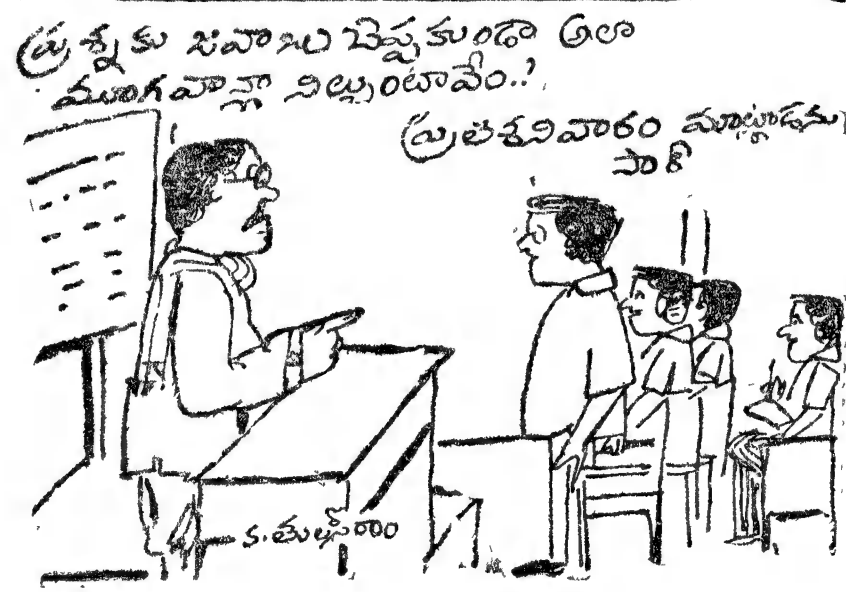
చూస్తూ. 'యిన్నాళ్ళూ దొవ్వెసోయింది మీ అమరాగం. యిదంతా మీ ప్రేమేనా? చాలు చూసేంది నన్నా కళ్ళ పరిగింపేనా? ప్రేమ నటన. యింకా దేంటి అడగేతితో లేనెపోసి మోస్తేలాల సరసగా చూపకురారు. ఒకరోజైతే మోస్తేలాలన్నీ యిన్నాళ్ళూ చేసినసోనం చాటూ. మీరూ మీగోవిందా పుట్టికల్దుకుని పూలగంధం. పొద్దువల్ల వచ్చినట్లు అపహరించండి. నా శ్రద్ధానికి నేను వెళ్ళిపోతున్నాను. ఇకబందాన్ని పంపుకోబోయే నా ఇండ్ను దింపుకున్నాం ఆశ. చావబోయే నాకు లేని పోని ముగిసాలు లేకీ - దుర్గా యీ మాటలు లేని అనలేదు. నూదంబురాయిగా చూసి ఆ పొక్కు యాపుతో భవానీశంకరల పూహించుకున్నాడు అవరాధిలా తలదించాడు చూస్తూ. రెండు చేతులమధ్య పెల్లడిని అండుకుని గుండెకి అడుముకోవాలనే కోరికని చాలు పురా కోల్పోయాడు. అతను మూలమీద కూర్చుని పసివాడిని చూస్తూంటే గిరిందా, దుర్గా మంచంమీద కూర్చుని బుల్లి బుల్లి చేతుల్ని మూసుకున్న పెల్లడి గుచ్చుకొని కుణిపేత్తో అండుకుని ముద్దు పెట్టుకుంది.

అప్పటి కప్పుడ దుర్గా శరీరం ముద్దెసాటలు పోసేస్తున్నాయి.

దుర్గా అమరాగంలో గోవింద చేతుల్ని చేయివేసి నిప్రాణంగా అన్నది: 'గిరిందా! ఈ విషయం నాకు యెప్పుడో తెలుసును. వారి జాతక చక్రం చూశేను. ఆయా పునర్జన్మ వక్షత్రంలో పుట్టేరు. సాదా వేధంలో ఆయనకి ద్వితియ కళత్రయోగా పున్నదని ఎ్పట్టంగా వెల్లడి చేసివున్నది. బ్రహ్మరుద్రలు అప్పించలేరు సంతాన యోగం లేదనీ ఒకవేళపువ్వా నేను బ్రతకడం దుర్లభం అనీ శోశిష్టలు చెప్పేరు. బోధ్యం విషం కాకపోదు. ఈ కాలంలో యెరూ నమ్మకపోవచ్చును. కానీ నేను నమ్మాలను. నేను వచ్చిపోయేముందు నాకో పునకారం చేస్తానా?'

'అక్కా' అంటూ బాపరుమంగ గోవింద: 'మీ కాపురంలో చిచ్చుపెట్టాను. పండంటి మీసంసారాన్ని కూలద్రోశాను. నేను చాలా అప్పదం చేశానక్కా. నన్ను దేవుడు క్షమిస్తాడంటారా'

పిచ్చిరానిలా నవ్వింది దుర్గా: 'అయిన్ని నేను నిర్లక్ష్యం చేశానని నువ్వు కులకన చేయకు. నా బాబుకి తల్లివై పెంచులా వనే ధైర్యం నాకుంది. బ్రతికినన్నాళూ

ప్రశ్నకు సవాలు చెప్పకుండా ఆలా ముంగవాల్లా నిల్చుంటావేం? ప్రతిశ్నవారం ముట్టాడను మోకి

S. ముళ్ళూరి

నాధులు చూచి అమ్మా నాన్నా క్షోభని భరించేరు. చచ్చికూడా నా గుర్తుని వాళ్ళ కళ్ళయెడట నిలిపి యింకా చిత్ర పోంగ చేయలేదు. నామాట మన్నించి వా దిడ్డని నువ్వు తీసుకువెళ్లి పెంచగలవా? 'ఏం మాటలక్కా అని నేను...నేనా ఆయన్ని తేలికపగిచేది. మీదిడ్డని గురించిన తెలిగవద్దు. భగవంతుడున్నాడు. మీకే బయంలేదు. మిమ్మల్ని వాళ్ళకు చేరు స్పాడు,' దుఃఖంలో గోవిందకీ మాటలు పెగలి రాలేదు.

అంతకుంతకు దుర్గమొసాం నీలంరంగుకి జూరిపోతోంది. దాక్కర్లని హడావడిగా నీలుమకు వస్తున్నాడు భవానీశంకరం. అలాంటి కొగిగట్టుని దీపంలాంటి ఆశ మొగిల్చి అతన్ని పుల్లెజంలో పరిగెత్తి స్తోగిది.

కళ్ళు భారంగా లేవనెత్తింది దుర్గ. మిగమనకగా అల్లి, తండ్రి ఆ వక్కనే మరోపరిచయం పున్ననీడ కనిపిస్తోంది. తెల్లనిదిర అప్పట్లోగా కదిలి జ్ఞాపకాల కొలబద్దలో సంధ్యగా గుర్తుకురాగానే అంధ కారంలో తడుముకుంటున్నవానిలా 'సం...ధ్య క...దూ,' అన్నది బలవంతంగా పెదాలు విప్పి వలుకుతూ.

వదిగూరిని వాళ్ళనుకుని ఘోల్లుమంది సంధ్య.

'సంధ్యా నేను వెళ్లిపోతున్నాను బాబు తాగిత అమ్మానాన్నా, వెడుతున్నాను. గోవిందా ఆయన...బాబు' దుర్గమాటలు గాలి కెరటాల్లో కలిసిపోయేయి. అంత కంతమ శ్వాస పీల్చడమే భారం అయి పోయింది, పసిపిల్లడి మీదనుంచి చేతుల్ని దూరంగా విసిరేసింది. బలవంతగా నీలు స్తున్న శ్వాసనాచాలు పుటుక్కుమన్నాయి. దుర్గప్రాణం అనంతాకాశంలోకి కలిసి పోయింది.

భవానీ. శంకరం తలబాదుకుని పసిపిల్ల వాడిలా యేడ్చాడు. అతని హృదయాన్ని అరికం చేసుకునేందుకూ, పరిస్థితుల్ని గ్రహించేందుకూ, అతన్ని క్షమించేందుకూ దుర్గరెదు.

దుర్గని పుట్టింటనుండి స్మశానవాటి కి ఆరణింది భార్యతోటే, చెల్లెలితోటే, పసిబిడ్డడితోటే, అం తు లే ని దుఃఖ భారంతోటే ప్రయాణం అయేడు భవానీ శంకరం.

(ఇంకా ఉంది)

దాక్కర్లయితే పైతస్కపు, లాయర్లు కొండా?—ఇదీ సందేహమే. నిల్లగొను, టీచర్లు, పేం జెత్తుమూ, లెక్క రంగు జైందు వాల్యాములు, కంపెనీ ప్రతి నిధులు కీట్—బాగ్స్, తాలూకాను గుమ స్త్రాలు పెండింగ్ పైల్పు—ఇలా ప్రతి జీవు డిక్ ఏదో ఒక హస్తభూషణం ప్రసాదించాడు. భగవాన్.

ఇవన్నీ పుత్తిరిత్యా సంక్రమించిన చేత్య లంకారాలు. మరి తక్కిన వాళ్ళమాటేమిటి? మగవాళ్ళయితే పంచెయి, అడవాళ్ళ నీర కొంగు— సంతసమయంలో కూరల సంచి చేతుల్లో కనబడుతూనే పుంటాయి. కుర్ర కుంకలుజేబుల్లో చేతులిరించుకు నడుస్తారు. అడపిల్లలు జోడుజడలు సరుదుకుంటారు.

చేతిలో ఏమీ లేకుండా వడవలేని ఆశక్తి ప్రాణుల్లో నే నొకటి. ఇంకా చెప్పాలంటే ఉత్తచేతులూపుకుంటూ నడిస్తే, నడకకాస్త వంకరటింకర అవుతుందన్న సంగతి దీర్ఘ కాలం పరిశోధించి స్వయంగా కనిపెట్టి తెలు సుకో గలిగాను. కావాలంటే మీకూ రుజూ చెయ్యగలను.

మా పక్కంటే మామ్మగారమ్మాయి అరి మేలు నడుస్తూ, నడుస్తూ, తెలికుండానే ఎన్ని మెలికలు తిరిగిపోతుందనీ?— అందు క్కారణం లేకపోలేదు. చేతిలో ఏదేనా వస్తు పు డంటే, మనదృష్టిని ఆవస్తువుమీద కేంద్రీ కరించవచ్చును. కాగా— మన ఎలా నడుస్తు న్నామో అనే జెంగకూ, మన వంకర నడక ఎవరేనా గమనిస్తున్నారమోననే గుబులుకీ అవకాశం ఉండదు.

దీన్నిబట్టే కాబోలు— ఎక్కడికైనా వాళ్లే టప్పుడు రిక్తహస్తాలతో వెళ్ళరాదని పెద్ద లంటారు. ఈమధ్య ఇటువంటి విషయంలోనే నాకో ధర్మసందేహం వచ్చింది.

ఒకానొక పెద్దమనిషిని దర్శించాలి. చాలా జరుగురు పని. కాస్తోకూస్తో కలంఆడిస్తున్న వాడిని, ఉత్తచేతులతో ఎలా బయల్దేరడం? —ఉహూ—

పుస్తకం హస్తభూషణం అన్నారు. బాగానే వుంది. నా దగ్గరున్న ఉద్గ్రంథ—సద్గ్రంథ —బృహత్ గ్రంథాల్లో ఏది చేతబట్టు కోవడం? విశ్వనాథా, కొడవటిగంటా, ముస్తాఫా, రాచ కింపు.

నా చేతిలో పుస్తకం తాలూకా లగంగాలే లేదా రచనాగ్రతి ఆ పెద్ద మనిషికి సన్నుతాగో, లేదో. నచ్చకపోతే, నెవెల్తున్న ఆవనికాస్తా గా ఆర్కుడి కావచ్చు. ఏమంటే — రచనాగ్రతి డిక్ ఏదో ఒక హస్తభూషణం ప్రసాదించాడు. కన్నా-ఈనాడు పాఠకులతో భేదవిప్రాయాలు మరి ఎక్కువగా ఉంటున్నాయి.

ఈ సాధకబాధకాలన్నీ యో దించి న మీదట, వెరికలా ఒక ఐడియా తల్పింది అందుక్కరణం— నాలుగో నాలుగు సంవత్సరం తప్పిసోయిన నా లాటరీ టికెట్లు. వెంటనే కళ్ళ మూసుకున్నా. టేబిల మీదున్న పుస్తకాల్లో ఒకటి తీశా.

ఇంతలోనే— 'ఏం చెప్పావారక్కడా, పిగ్గిలా కళ్ళ మూసుకునీ?—'అంటూ శ్రమితి.

'అమ్మా!—నా. 'కుర్రకుంక, ఎవర్నీ ఖాతర్చెయ్యకుండా ఆ పుస్తకంకో నవో వీధిలోకొచ్చా, గుమ్మందాటి నాటాడు గులు చేశా, అంతే—

వెనకనించి పెద్ద కేకలు! గాపురేకలు!!— 'మిమ్మల్నే. ' 'నాన్నా!—' 'బావా!—'

అరే!— చూసుకునేదే, ఏ ప్పు డు రైలు దిగాడో మా బాపమరిది— మా రాణి గారి తమ్ముడు.

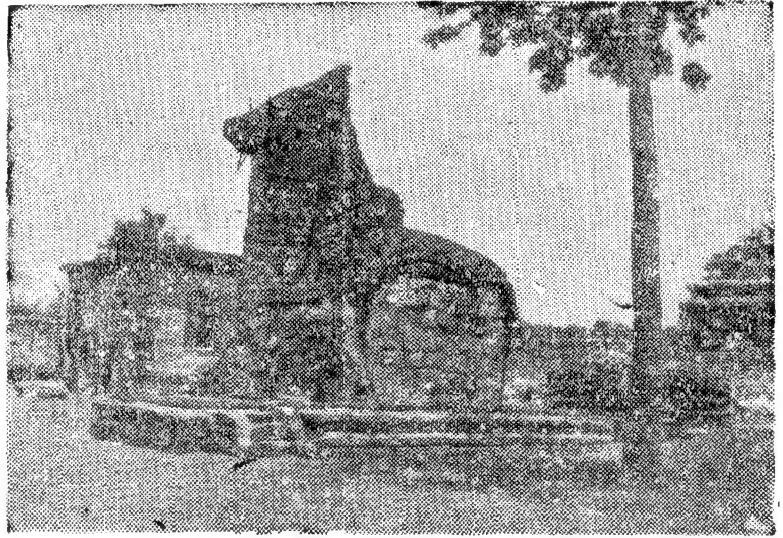
వెన్నె తిరిగా. 'పిలుస్తున్నా విసిపించుకోకుండా, ఎక్కడికీ బయల్దేరారూ?—'

'అమ్మా!—నా. ' 'మవ్వండరా. కుగ్రాడి ఎక్కాలబుక్కు పట్టుకు బయల్దేరావెక్కడికీ?—'

'ఎక్కాల పుస్తకమా!—' బిత్తరసాయా. 'ఈమధ్య సైన్వేట్కేనైనా తెలుతున్నావా యేమిటి, బావా?—' బాపమరిది ప్రశ్న.

'అమాత్రం ప్రయోజకర్యం ఉంటే ఇహనే?— చివ్వుప్పుడు చదువు అరిగ్గా ఒంటబట్టలేదువా?—' ఇప్పుడు మస్తి మోదణ్ణించి. !' రాణిగారి డొం

నాడు రాజధాని నేడు పల్లె

నం ది

ఫొటోలు, వ్యాసం :

ఎన్. రామకృష్ణ.

తంజావూరులోని బృహదీశ్వరాలయం నేటికీ చెక్కుచెదరకుండా నిలిచి ఉంది కాని ఈ గుడిని కట్టించిన వారిలో ఒక రయిన రాజేంద్రచోళుడే గంగయి కొండ చోళపురంలో నిర్మించిన పెద్ద గుడి వరి స్థితి అంతదాగా లేదు. శిథిలావస్థలోకి

వెడుతున్నదనే అనాలి. అయినా అందం మాత్రం తగ్గలేదు. ఆనాడు చేసిన శిల్పాలు, నేటికీ నిలిచి ఉన్నాయి.

జ్ఞాననరస్వతి

రాజేంద్రచోళుడు వదకొండన శతాబ్దిలో పెద్ద విజయయాత్ర చేశాడు. ఉత్తరాదిలో గంగనదీ ప్రాంతం దాకా వెళ్లి అక్కడి రాజుని వోడించాడు. వోడి పోయిన రాజులు తమ తలల మీద గంగా జంపాతలని మోసి ఇతని రాజధానికి తీసుకు వచ్చారుట. ఈ ఆలయ ప్రాకారంలో ఉన్న 'సింహతీర్థం' అనే మూతిలో గంగ నీటిని పోశారుటకూడా... ఇదంతా సుమారు తొమ్మిది వందల, వెయ్యినిళ్ల కిందిమాట. అప్పుడు గంగయి కొండ చోళపురం ఎంతో వైభవంగా ఉండి ఉండాలి. వేడు అది ఒక శిథిలాల వగరం...

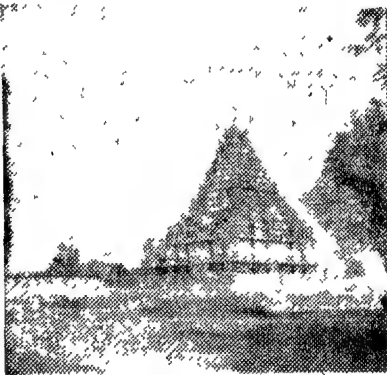

శిల్ప సౌందర్యం

గంగయి కొండ చోళపురం గుడి కూడా తంజావూరుగుడి పదమూడు మీదనే కట్టబడిన గుడి. దీని వైశాల్యం సుమారు 240000 చదరపు అడుగులు (600x400) విమానం ఎంతో ఉన్నతమయినది. గోడలమీద ఎన్నో శిల్పాలు; వాటిలో చాలా అందమయినది జ్ఞాననరస్యతి శిల్పం.....

ఆలయంలోపలి భాగాలలో ఎక్కువ చెక్కదాలు లేవు. అర్జునుడి తపస్సు, మోనాక్షీ కళ్యాణాలకి సంబంధించినవి మాత్రం కొన్ని ఉన్నాయి.

గర్భగుడిలోని లింగం చాలా పెద్దది. తంజావూరులో కూడా ఇంతపెద్దది లేదుట. దీనికి అభిషేకం చెయ్యవలసి వచ్చినప్పుడు అర్చకుడు నేలమీదకాక కొంచెం ఎత్తుగా ఉన్న కట్టడంమీద నుంచో నవలసి

212 అడుగుల ఎత్తు విమానదృశ్యం

వస్తుంది. ఈ లింగం ఒకేరతినుంచి చెక్కబడినది. ఈ గుడిలో నవగ్రహపూజ జరుగుతుంది.

ఇయట పెద్ద నంది ఒకటి ఉంది. ఇది ఇటిక, సున్నాలతో కట్టినది-కాని, తోపల పెద్ద రాతి నంది నేరే ఉందంటారు.

విమానశిఖరం ఎత్తు 212 అడుగులు. పాకారం కోట గోడలవలె కట్టబడినది...

ఒకనాటి సామ్రాజ్యం రాజధాని నేడు విలాసయాత్రకులు చూసే వినోదస్థలం అయిపోయింది. దీని పునరుద్ధరణ వింతయినా అవసరం.

ప్రాఫెసర్ పి.సి.మహాలనోబిస్

స్టాటిస్టిక్స్ లో ఎస్. ఆర్. ఎస్. సంపాదించిన మొదటి భారతీయ శాస్త్రవేత్త ప్రా: పి. సి. మహాలనోబిస్, మనదేశంలో ఈ శాస్త్ర విభాగానికి సుమారు 30 ఏళ్ల క్రితం పునాదులు వేసిన మూలపురుషుడు. ఈనాడు ఈ రంగంలో మనదేశం మంచి పేరు సంపాదించిందంటే ఆ మనత చాలా మటుకు ఈయనకే దక్కుతుంది. కలకత్తాలో యిండియన్ స్టాటిస్టిక్స్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ని 1931 లో స్థాపించి అక్కడ అనేకమందిని తర్ఫీదు చేసారు. వీరిలో చాలామంది యిప్పుడు అంతర్జాతీయ రంగంలో ప్రముఖస్థానాల్ని అలంకరిస్తున్నారు. విదేశ విశ్వవిద్యాలయాల్లోను, పరిశోధనా సంస్థల్లోను ఉన్నత పదవుల్లో పున్నారు... ప్రా: మహాలనోబిస్ ప్రణాళికాసంఘంలో సభ్యులుగా వుండి మన ప్రణాళికలు తయార్య చేయడంలో స్టాటిస్టిక్స్ ని విశేషంగా వినియోగించడానికి దోహదం చేసారు.

ప్రా: మహాలనోబిస్ కలకత్తాలో 1893 లో పుట్టారు. కలకత్తా ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో బి. యస్.సి (ఆనర్సు), కేంబ్రిడ్జ్ యూనివర్సిటీ పైపాస్, కలకత్తా, సోఫియా (బల్గేరియా) యూనివర్సిటీల గౌరవ డాక్టరేటు, విశ్వభారతి వారి దేశోత్తమ, కేంబ్రిడ్జ్ యూనివర్సిటీ కింగ్స్ కాలేజి ఆనరరీ ఫెలో వీరిక్కు డిగ్రీలు. వీరు కాలేజీలో చదివింది ఫిజిక్స్, సర్వీస్ అంతా ఫిజిక్స్ ప్రొఫెసర్ గానే. అయితే స్టాటిస్టిక్స్ ని హాదీగా మొదలెట్టి, అందులో అనేక కొత్త విషయాలు కనిపట్టి, పేరు గడించారు.

ఒక్క శాస్త్ర పరిశోధనలోనే గాక వీరు యితర రంగాల్లో కూడా చాలా కృషి చేసారు. విశ్వకవి రవీంద్రునితో కలిసి బ్రహ్మ సమాజంలోను, విశ్వభారతి కార్యకలాపాల్లోను చాలా ప్రముఖ పాత్ర వహించాడు.

“స్టాటిస్టిక్స్” అనే స్టాటిస్టిక్స్ పత్రికను 1933 లో స్థాపించి అప్పటి నుంచి దానికి తామే సంపాదకాలుగా పుంటున్నారు. వీరు స్టాటిస్టిక్స్ లో అనేకరకాల సమస్యలను గురించి పరిశోధనలు జరిపారు.

ఈయనకి మనదేశంలోని విదేశాల్లోని లెక్కలేనన్ని సన్మానాలు లభించాయి. వీటిలో ముఖ్యంగా చెప్పవలసినవి: పాకిస్తాన్ స్టాటిస్టిక్స్ కల్ కాన్ఫరెన్స్ ప్రెసిడెంట్ (1956), యునైటెడ్ నేషన్స్ స్టాటిస్టిక్స్ కమిషన్ చేర్మన్, ఇంటర్నేషనల్ బయోమెట్రీక్స్ సొసైటీ ప్రెసిడెంట్, రష్యన్ అకాడమీ ఆఫ్ సైన్సెస్ విదేశ సభ్యుల్యం, ఇంటర్నేషనల్ స్టాటిస్టిక్స్ ఇన్ స్టిట్యూట్ గౌరవ అధ్యక్షులు.

వీరు ప్రచురించిన వ్యాసాలు, గ్రంథాల 200 దాకా వుంటాయి. వీరు 35 దేశాల్లో ఉపన్యాసాలిచ్చారు. అనేక అంతర్జాతీయ సమావేశాల్లో పాల్గొన్నారు. 75 ఏళ్ల వయస్సు పైబడ్డా, యిప్పటికీ తమ కార్యకలాపాలని మామూలుగానే నిర్వహిస్తున్నారు.

-డా॥ ఆర్.ఎల్.ఎస్. శాస్త్రి

మాలతి చెప్పిన కథ

మా రాజీపెళ్లి కుభలేని చూడగానే నా కెంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. దానికి పెళ్లి అవుతున్నందుకు కాదు నా ఆశ్చర్యం. ఆ కుభలేనిలో చదువు పేరు వసంతరావు

యం. బి. బి. యస్. అని చూడడంతోనే కలిగింది నాకా ఆశ్చర్యం. 'మరయితే యంతకాలం జరిగిన రాజీకథ తారు మారు అయిందన్నమాట! ఎటువంటి పరిస్థితులు ఎదురైతే, ఏమి జరిగితేనూ రాజీ దీనికి ఒప్పుకుందో? తెలుసుకుంటే

బాగుండును.' అని అనుకుంటూ పెళ్లి తాళిబు చూశాను. నా ఆశ్చర్యం మరింత పెచ్చింది. సరిగ్గా మా పరీక్షల్లోనే దాని పెళ్లికి ముహూర్తం! అంటే రాజీ పరీక్షలకి రాదన్నమాట! ఏదాదిపాటు చదివిన చదువుకు—ఫలితాన్ని ప్రసాదించే పరీక్షలకి కూడా రావడానికి వీలులేనంత హడావిడిగా దాని పెళ్లి నిర్ణయం జరిగి పోయిందన్నమాట! అయితే దీనినిబట్టి రాజీకథ వాళ్ల నాన్నగారికూడ తెలిసి పోయిందన్నమాట!

ఇంతకీ ఆ కథ ఏమి టంటారా? ఇదిగో చెబుతున్నా.

రాజీ పూర్తి పేరు రాజేశ్వరి. అయి నింటవారి బిడ్డ. అందాలభరితే అంటే సామాన్యంగా చెప్పినట్టే అవుతుంది. బిశ్వరాయ్‌కి బిశ్వరాయ్, అందానికి అందం, చదువుకు చదువు—ఈ మూడూ ఎక్కడో గాని సమకూడవు. మా రాజీలో ఆ మూడు లక్షణాలు సమకూడడమే గాక, ఆ మూడింటి సంయోగంవల్ల యే రృదే విషవరిణామం — అహంకారం — ఆమెలో రవ్వంతైనా లేకపోయి, అతి సామాన్యంగా, సామ్యంగా, సహృదయంతో ఉండే ఆమెని చూస్తే, ఆమె స్నేహితురాళ్లమైన మాకే ఎంతో అనందం ఆశ్చర్యం కలిగించేవి. మేం నలుగురం స్నేహితురాళ్లం ఉన్నప్పటికీ నాకూ రాజీకి కలిసినట్టు మరెవ్వరికీ కలియలేదు. కొంచెం దురుసుగా మాట్లాడి నప్పటికీ, నా నిర్మాహమాట లక్షణం తనకి బాగా సచ్చిందని అంటూ ఉండేది రాజీ తరచు నాతో. అంతేకాకుండా, నా సలహా ఎప్పుడూ తనకెంతో ప్రయోజన కరంగా ఉంటుందని రాజీ విశ్వాసం కలిగి, తనకి పంపించిన అన్ని విషయాల్నూ నాకు చెప్పేది. అతి సున్నితమైన మనస్సు కలిగి కొబ్బట్టి మా రాజీకి ప్రతిదానికి సందేహమే! ఏ విషయంలోనూ ఒక నిర్ణయానికి వెంటనే రాలేకపోయేది. నా మనస్తత్వం అందుకు పూర్తిగా భిన్నం. అందుకనే మా యిద్దరికీ అంత అన్యోన్యత ఏర్పడి ఉంటుంది, విభిన్న భృవాళికే కదా అక్కర!

కాలేజీకి ఎప్పుడు వెళ్లినా మా స్నేహితు రాళ్లం నలుగురం కలిసే వెళ్లేవాళ్లం! వచ్చినా అంతే. ఎక్కడికైనా వెళ్లినా నలుగురం కట్టు కట్టుకు పోయేవాళ్లం!

అఖిరికి మా యీ బకమెత్తం మాని
మాకు 'వశుష్టయం' అని పేరుపూడా
పెట్టారు. కాలేజీనుంచి తిరిగి వచ్చే
టప్పుడూ, కాలిగా ఉన్నప్పుడూ, అనేక
విషయాలను గురించి ముచ్చటించుకునే
వాళ్లం. ఒకప్పుడు గట్టిగా వాదనలు
కూడా పెంచుకునే వాళ్లం. అలా వాద
నలకి వచ్చే విషయాలలో ప్రేమ విషయం
వచ్చేటప్పటికి మా రాజీ, అంతవరకూ
ఏంటో చలాకీగా ధాటిగా వాదించే మా
రాజీ—మూగనోము వట్టేది. మేం
గట్టిగా కారణం అడిగితే తనకి అటు
వంటి విషయాలంటే అనవ్వు అనీ,
నమ్మకం లేదని మొహం కుంచించుకుని
చెప్పేది.

అటువంటి మా రాజేశ్వరి ప్రేమలో
వడిందంటే, మీకే కాదు నాకే ఆశ్చర్యం
తలిగింది. అటువంటి విషయాలలో ఇంతకు
ముందు ఓడిపోయిన అనేకమందిలో మా
రాజీ కూడా ఒకటై పోయిందని
భ్రష్టి పడుదునుకాని ఆ నాటి ఘట్టం
చూసి నాకు మతి పోయింత వస్తోంది.

ఏదో నోట్సు అరబ్బంటుగా కావాలసి,
ఆ వేళ రాజీ యింటికి పాదవిడిగా
వెళ్లాను. నా అలవాటు ప్రకారం తిన్నగా
దాని గదికి వెళ్లి చూద్దానుగదా!—
అప్పటి కప్పుడే స్నానం చేసిన రాజీ
పూజలో మునిగినట్టు స్పష్టంగా తెలు
స్తోంది, అగరుపత్తుల వాసనల గుబా
లింపుతో. 'దేవుడన్నా, పూజలన్నా, విశంధ
వాదానికి దిగే, మా రాజీని ఈ విధంగా
మార్చిన ఆ ఆరాధ్యదైవం ఎవరా?'
అనే ఉత్సుకతతో ఆమె వెనకాలచేరి తొంగి
చూచాను. అంతే! ఎవరో పిప్పివీడ
చెళ్ళుచునిపించినట్లు పీలయ్యాను.

మా రాజీ ఆ రాధ్య దైవం — ఒక
మానవుడు!

నోట మాటరాక అలాగే గుడ్లెప్ప
గించి చూస్తున్నాను. తనకి ఎదురుగా
ఉన్న ఫోటోకి—మోడశోపవారాలు చేయక
పోయినా అందులో కొన్ని అయినా చేసిందనే
చెప్పాలి మా రాజీ. అంతకన్నా ఆశ్చర్యం
కలిగింది—ఆ ఫోటోలోని వ్యక్తి పాదాలకి
పూంతో పూజచేసి, వాటిని తీసుకుని
కళ్ళకి అద్దుకుని, తన తలలో
ధరించిన మా రాజీని చూడడం.

తలలో ధరించడానికి పూలతోకూడిన
చేయిని, వెనక్కి ఎత్తి దింపుతూండగా,
అతి సమీపంలోనే ఉన్న నాకు తగలడం—
ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడినట్టు వెనక్కి
తిరగడం—ఏకాగ్రంగా, కొంచెం తీక్షణంగా
చూస్తున్న నా చూపులను కలుసుకోలేక తల
దింపడం—అన్నీ ఒకదానివెంట చక చకా
సాగిపోయాయి. అంతలోకే మొహాన్ని సవ్య
పులుముకుంటూ, నా దగ్గరకి వచ్చి 'ఎంత
సేవయిందే మాతలి సువ్య వచ్చి?'
అని అడుగుతూ మాట తప్పించబోయింది.

నేనా ఒక చల్లగాన వదిలేది!
సమాధానంగా మాటలకి బదులు వాడి
చూపులు వదిలాను. ఇంక లాభం లేదను
కుంది కాబోలు, నా ప్రక్కని కూర్చుంటూ
అంది, 'నన్ను ప్రియించు మాతలి! ఇంత
వరకూ ఈ విషయం నీ దగ్గర దాచి
వందుకు. ఏమిటో ధైర్యం చాలలేదు.'

'ఆరాధనా ఘట్టంవాకా వచ్చిందంటే
గ్రంథం చాలా జరిగిఉండాలి. ఎప్పుడు
ఎలా ప్రారంభమయింది? ఇంతకీ ఎవరా
దేవతామూర్తి? కరుణించి వరము లొస
గేనా? వలదన్న—'

నాకు తెలియకుండానే నా కంఠస్థానిలో
హేళన, కర్కశత్వం కనిపించాయి కాబోలు.

'అబ్బ! ఎందుకే అంత కోపం మాతలి!
నీకు చెప్పకుండా యితవరకూ దాచానని?
ఎప్పుడు చూసినా వాళ్ళకూడా ఉండేవారు.
నువ్వొక్కతైస్తూ ఉన్నప్పుడు చెబుదామని
మాపే యితవరకూ నీలు చిక్కలేదు.
వాళ్ళంతా ఉండగా చెప్పడానికి—'

'ధైర్యం చాలలేదు అవునా? అంటే
మవ్య చేసినది అంత మంచిదికాదని నీకూ
తెలిసిందన్నమాట! అవును మరి ముందు
మహా గొప్ప కురుళ్ళు చెప్పి, ఆ తరువాత
ఆ బురదలోనే దిగితే ఎదటివారు ఆక్షే
పించరూ? మన అంతస్పాక్షిమాట ఎలా
ఉన్నా?'

'నాకూ అదే ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది
మాతలి! ఇంతవరకూ కనిపించిన ఈ
బలహీనత ఈ విషయంలోనే నాలో ఎందుకు
బయ్యడిందో అర్థంకాలేదు. అక్కడికి
నాతో నేను ఎంత వితర్కించుకున్నానో?
చివరికి 'ఏధి ప్రేమితం' అని సర్దుబాటు
చేసుకున్నా. అప్పటినుంచి, నాకు తెలియ
కుండా నా యీ బలహీనత విజృంభించి,

నన్ను ఈ స్థితికి తీసుకువచ్చింది.'
'ఇంతకీ ఎవరి మహానుభావుడు?
'నటరాజన్ అని—'
'మనవాళ్ళు కాదన్నమాట.'
'అబ్బే! వాళ్ళ పూర్వీకు లెప్పుడో
ఆ ప్రాంతానికి వెళ్ళిపోయి పెటేల్ అయి
పోవడంవల్ల ఆ పేర్లు పెట్టుకోవడం
అలవాటయింది.'
'ఉద్యోగం?'
'...కం పెనీకి మేనేజర్ ట. హాలుగ్లదు
పండు జీతం—'

'ఉండవచ్చునని నీ ఊహ! సరే ప్రథమ
పరిచయం?'

'సరిగ్గా జ్ఞాపకం లేదు కాని బస్సు
లోనే జరిగింది. కాలేజీకోసం వేసు ఎక్కి
బస్సులోనే అదే స్థాపులో ఎక్కివారు. ఒక
రోజున పాదవిడిగా బస్సు ఎక్కుతూ
కాలుజారి వడబోతుంటే, వమయానికి
వచ్చి అడుగున్నారు, ఆ తరువాత—'

'మామూలుకథే జరిగి ఉంటుంది.
మొదట చిరునవ్వులు, తరువాత చిరు
వలకరింపులు, ఆ సిమ్మట దీర్ఘ సంభాష
ణలు, పిదప విహారములు ఆ తదుపరి
ఉత్తరాలు వానితో హృదయాలు యిధి
పుచ్చుకోవాలి ఆ సిమ్మట—'

'ఎంత వేళాకోళంగా ఉండే మాతలి
నీకు? స్వానుభవం అయినప్పుడుగాని—'
'తెలిసి రాదంటావ్! అప్పుడే వద్దలే.
మరి అంతవరకు వచ్చినతరువాత మీ
వాళ్ళకి చెప్పి, ఆ మూడుముళ్ళు
వేయించేసుకుంటే—'

'వారి తల్లిదండ్రులను కూడా వప్పించిన
తరువాత చేసుకుందామన్నారు. ఏదో
ట్రయినింగుకని వెళ్లారు, అలాగే వారిని
కూడా కలుసుకువస్తామని చెప్పారు.
ఆయన రాగానే—'

'నా కెందుకో అనుమానంగా ఉండే
రాజీ! పూర్తి వివరాలు తెలియకుండా
తొందరపడ్డానేమో నవిపిస్తోంది. అతనిపై
నీవు ఏర్పరచుకున్న ఈ అంధవిశ్వాసంతో
అతను ఆటలాడుతున్నాడేమో నని ఎందుకో
నాకు భయంగాఉంది. అయినా నీ ధోరణి
కొంచెం మార్పుకుని పరిస్థితులని అవ
గాహన చేసుకో. కాలుజారకముందే జాగ్రత్త
మంచిది. ఇంత నిష్కర్షగా చెబుతున్నం
దుకు మరోలా అనుకోకు. నీకు మేలు కలి

అంచమని ఆ భగవంతుణ్ణి నేను కూడా గిరిస్తాను.'

తిరిగి వచ్చేసరికి నా హృదయం దిండ్రకో బరువెక్కినట్లు విపించింది. 'అతను మా రాజీకి ద్రోహంచేస్తే -' ఆ పూపా భరించలేక పోయాను. కాని తరతరాలకుంచి వస్తున్న సామాన్య గణితదా యిది!

అయినా మా రాజీ ధోరణి మాస్సుంటే విమనుకోవాలో అరణం కావడంలేదు. విప్పుడో పురాణాల యుగంలో ఉన్నట్టు విన్నాం కాని ఈ ధురాత్మన యుగంలో - ఒక విద్యావతి ప్రేమించాననే భ్రమతో ఆ పోటాకి పూజలూ పుస్తకాలూ చేయడమా? ప్రేమావళం స్త్రీని అంత విదక్షణా శూన్యరాలని చేస్తుందా? యుగాలు గడిచినా స్త్రీ ప్రకృతి సూరలేదా? మారదా?

ఈ ఆలోచనలతో సతమలమై పోతూ, యింటికిరాగానే, ఎదురుగా ఉన్న భగవంతునికి చేతులు జోడించి మనస్సుతోనే నివేదన చేసుకున్నా 'మా రాజీ జీవితం మఖమయం చేయి భగవాన్' అని.

ఈ కథంతా జరుగుతుండగానే, మాకు ప్రవేశపేజీ సెలనులు యిచ్చారు. నేను మామూలు పక్కాను. ఆ తరువాత కొన్నాళ్ళకి మా రాజీ శుభలేఖ వచ్చింది.

మరి వాకు ఆ శ్మర్యం కంగడంలో ఆశ్చర్యం ఏముంటుంది? కథ నేను భయపడినట్టు తిరిగిందేమో! పరిక్షల పాదా విడిలో పెళ్లికి వెళ్లలేక గ్రీటింగ్స్

వసంతరాజీయం

వంపాను. ఆ తరువాత రాజీ దంపతులు హానిమూనీకి వెళ్లారని తెలిసింది. రాజీనాకు ఉత్తరాలు రాసేది.

కాని వా అనుమానం తీరలేదు. మరి ఆ నటరాజనీని అంతగా ఆరాధించిన ఈ రాజీ శ్వరి యిప్పుడు అగ్నిసాక్షిగా తాళికట్టిన ఈ వసంతరావుగారిని ఎలా స్వీకరిస్తుంది? సమయానుకూలంగా మారిపోయే లక్షలాది అబలలో మా రాజీకూడా ఒకతై అయిపోతుందా? లేక మనస్సులోని మూర్తిని మరువలేక, మగనిని సంతుష్టి పరచలేక, నటనతో జీవించి గడిపే దురవస్థ మా రాజీ పాలిడుతుందా? పైదాన్ని నాకే యిలా ఉంటే, నిరంతరమూ ఈ విధమైన క్షోభను అనుభవించే రాజీబ్రతుకు వివిధంగా గడుపుతుందో తెలుసుకోవాలని ఉంది; ఉత్తరంద్వారా నయినా!

రాజేశ్వరి చెప్పిన కథ

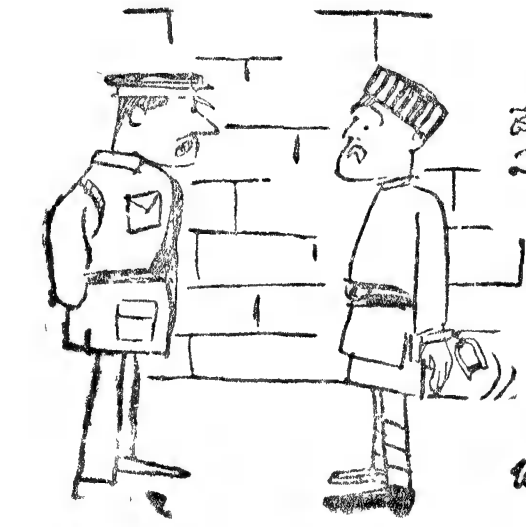
మా మాలతి ఉత్తరాలకి ఏమని సమాధానం రాయను? నాలో నిరంతరం ప్రజ్వరిల్లి, దహించినే ఈ వ్యధాగ్నిని వివిధంగా అక్షర రూపంలో పెట్టాలో అర్థంకావడం లేదు. నన్నింత అస్వయంగా చూసే, మా శ్రీవారిపట్ల తీరని ద్రోహం చేస్తున్నా నేమోననే ఆవేదన నన్ను నిలచునా దహించి వేస్తోంటే, లేని సంతోషాన్ని ప్రకటించి ఎంతకాలం ఈ నటన సాగించాలి భగవాన్? పోనీ సాహసించి నా మనస్సులోని ఆవేదన

అయనకి చెప్పితే, - ఏమో అతి సున్నితమైన మా సంసారజీవితం, అద్దంలాటి ఆయన మనస్సు ముక్కుతైపోతే ఆ తరువాత తక్కువైనది ఏమివుతుందా? ఆయన క్షమాగుణం చూసినప్పుడల్లా ధైర్యం కలుగుతోంది. కాని యింకా కొంతకాలం పీడికపట్టి, అదును వచ్చినప్పుడు, ఆయన కాళ్ళమీద పడి, నన్ను విషయం అంతా చెప్పేస్తేగాని నాకు ముశ్యాంతి ఉండదు.

అసలు నా జీవితంలో జరిగిన పరిణామాలు, ఒకదాని వెనుక ఒకటిగా, ఏదో అదృశ్యక్తి త్రోసుకు వచ్చినట్టుగా అనిపిస్తుంది. ప్రధమ ప్రణయ విషయంలో సంభవించిన ఘోర పరిణామానికి యింకా నేను లట్టుకుంటూంటానే, మా వాళ్ళు నా పెళ్లి సెటిల్ చేయడం, ముహూర్తం పెట్టించి, ఆ పెళ్లి దూర ప్రదేశంలో దైవసన్నిధిని చేయడం, ఆ తరువాత హానిమూనీకి వెళ్లడం, అంతా అయ్యాక యిక్కడ సెటిల్ అయి సుసారాన్ని సాగించడం, యివన్నీ నా యిష్టాయిష్టలతో ప్రమేయం లేకుండా జరిగిపోవడం ఆశ్చర్యంగానే ఉంటుంది. అందరి సామాన్య మానవులలానే నేనూ విధికి తంపొగ్గక తప్పలేదు!

మా మాలతి అన ఉత్తరంలో అడిగిన ప్రశ్న 'ఈ పెళ్లికి ఎలా అంగీకరించావు?' అనే దానికి యిప్పటికీ సమాధానం చెప్పలేక పోతున్నాను. పెళ్లి చూపులనేవి ఫార్మల్ గా జరిగినా, నా అభిప్రాయాన్ని అడగకుండానే మా వాళ్ళు సెటిల్ చేసేశారు. అప్పుడూ నేనేమీ అనలేక పోయాను. అయితే నా ప్రకటించలేదు. అప్పుడు నా పరిస్థితి దేనిని వట్టింపుకోలేని అగమ్య పరిధిలో ఉండి పోయింది.

ఉండక యేం చేస్తుంది మరి? ప్రాణానికి ప్రాణంగా ప్రేమించినవాడు, దైవ సమానంగా ఆరాధించినవాడు ఆ విధంగా అన్యాయం చేస్తే, నాకాడు ఏ కన్యా హృదయం అల్లలోలం అయిపోదు? మా మాలతి అంటూనే ఉండేది ఇటువంటి ద్రోహం జరుగుతుందేమోనని. అప్పటిలో ఆ పిచ్చిలో నేను లెక్కపెట్టలేదు. కాని అనాటి ఉత్తరం - నానింగ్ దగ్గర నుంచి వచ్చినది, మాలతి ఊహలని యదారథం చెప్పింది. అవేళ ఏపిల్ ఒకటి

అదాంగ వెధవ
దేవుడి ఫలహారమని
వాడు తినిపించాడంటే!

160

అడ్డీన్ అబూబా

ప్రతి బుధవారము

బొంబాయి - ఏడెన్ - అడ్డీన్ - అబాబా - నైరోబీ

ఎన్ టెబే

ప్రతి గురువారము : బొంబాయి - నైరోబీ - ఎన్ టెబే

ప్రతి ఆదివారము : బొంబాయి - నైరోబీ

ఎయిర్-ఇండియా

ఇండియన్ ఓవర్ సీస్ బ్యాంక్ లిమిటెడ్ హౌస్ రోడ్, మద్రాసు

టెలిఫోన్ 28198

01-7993

మూలచింతకు

అనుభవము
సమస్తము
హృదయమున
చేతులును ముదిరులందు
-వర్తించుచు
అనుభవము!

201 327 TEL

చేతి గడియారం

రూ 6/- లకు మాత్రమే

రీ జ్యూయల్స్ గా చేతి గడియారం, 6 మేండ్స్ గ్యారంటీతో రూ. 6/- లకు మాత్రమే వేరు చేసినది. స్విస్ ముద్దురపాతం. పొడవు 1.15 అదనం.

మర : మా హామీను పెంట్ వ్యాపారాన్ని వర్తిస్తే యాస్పిము వేరే పెట్టబడింది. ఇన్సూరెన్స్ పాలిసు వాడుక చేయబడుతుంది.

SWISS WATCH TRADING CO.
P B 87 (APT) JALUNDUR CITY

1969 లో ఏ ఏ అద్విష్టము

మీరు ఒక పోస్టు కార్డు మీద యే పుస్తకము చేరగైతే ప్రాప్తి, మీ లక్ష్యము తెలుసుంది. మేము మీకు రాత్రున పోస్టు కార్డులకు ముఖ్య సంఘటనల అనిగా వ్యాపారం లాభి వస్తుంది, వారి పురో ప్రయోజనంగా ప్రాప్తి పరు, పరిశోధన, వివాదం ముఖ సం తో పాటు మరియు యే ముఖ్య అంశం చేసుకొను విధానములు. రూ. 1-25 లకు సంపాదము. పోస్ట్ పాస్టేజీ కలిగిన పోస్టు కార్డులను పంపించండి.

PT. DEV DUTI SHASTRI
RAJ JYOTSHI (MAP)
P. B. 86. JALUNDUR CITY.

మనస్థితి

కూడా అడంబో ఏ ఏ ఏ ఫోటో చూసట్టుంది నా పిల్ల.

...ఏదో కాంక్ష పాసికి ఏతో స్నేహం చేశాను కాని నాకు మరో ఉద్దేశం ఏమీ లేదు రాజీ, నీ మనస్సుకి కష్టం కలిగించడం యిష్టంలేక అప్పట్లో అవసరమైన అబద్ధాలు కూడా చెప్పేవాణ్ణి. నీ నిష్కర్మమైన అభిమానం చూసి, నేను కూడా యువరాజులకు చెప్పకుండా ఉండలేక పోతున్నాను. నేను వివాహాత్మకమైన రాజేశ్వరి! చిన్నతనంలోనే ఆ యింటి నా వివాహం. ఈ భార్య నుంచి బ్రాన్స్ ఫర్ ఆయన తరువాత పాపిలీవి తెచ్చుకోవాలి. ఇంతవరకు నీ జీవితంలో చెంగటం ఆడినందుకు క్షమించు...! అంటూ రాశాడు నటరాజ్ హా! మొగ లక్షణం పొనిచ్చుకున్నాడు కాదు! స్నేహం కాంక్ష పాసికా? అడవాళ్లు—అందులోనూ పెళ్లి కాని అడవాళ్లుంటే—అంత తేలిక పోయిందా? హే! భగవాన్ ప్రేమ వృద్ధ యంతో ప్రేమ అనేది వివాహం అయిన తరువాతనే అంకురించేట్టు చేయి!

మా మూల చింతలు పెడుతూనే ఉండేది 'ప్రతిదానికి అంత సీరియస్ గా తీసుకోకూడదు రాజీ!' అని. ఏం చేయను? ఈ సంఘటన నా మనస్సుని తీవ్రంగా గాయపరిచింది. దాని అభూతంలోపడి నేను యిదవుతున్న అవస్థలోనే నా జీవితంలో ఈ పరిణామాలు చక్కచక్క జరిగిపోయాయి.

అదీ ఒకండుకు మంచిదే ననిపిస్తోంది. ఈ ఝంఝామారుతంలో ఈ విధంగా కొట్టుకుపోయి, ఒక ఒడ్డున చేరగలిగాను. ఇదే జరగకపోతే, ఆ బలహీన మనస్తత్వంలో ఏ అభూతానికి పాల్పడి ఉండేదానో! మా తలిదండ్రులు అంత లొందర పడడానికి కారణం—తరువాత తెలిసింది—నా ఈ భాగోతం అంతా వాళ్లకి మాయగా తెలిసిపోవడమేనట! కన్నబిడ్డ జీవిత పాపం, తను వంశగౌరవం దక్కేట్టు అంతకన్నా యేం చేయగలరు?

కాలం అనే మహాశక్తి అన్నింటినీ పరిదిద్దుతుంది కదా! నా మానసికాభూతం నుండి నేను కోలుకోడానికి కొంతకాలం పట్టింది. ఈలోగా మా శ్రీవారి ఆదరణ, ఆప్యాయతలు నేను కోలుకోవడానికి మరింత

కాదాం కాదు!

ఉంగరాంబట్టుతో, విష్ణుదూ నవ్వే ముఖంతో, వ పి మి రం గు లో నిండైన విగ్రహం — కంట పడ గా నే ఏదో తెలియని మధురానుభూతి సరసరానికి ప్రాప్తి పోయేది. సుందర స్వరూపానికితోడు, సుఖ మారమైన భావసంపద, సంస్కారం ఉట్టి పడే ప్రవర్తనా యివన్నీకలిసి ఆయనపై నాకుండే భక్తివిశ్వాసాలని ద్విగుణీకృతం చేశాయి. మనసులోనే, ఆరాధించడం మొదలుపెట్టాను.

ఆరాధన అంటే మా మూల చింతలు తుండేమో! ఇంతకుముందు చేసినది పిచ్చి అనేకంతో ప్రణయారాధన. ఇప్పుడు చేస్తున్నది నిండుమనస్సుతో ఆత్మార్పణ!

రోజులు గడిచినకొద్దీ ఆయన మంచితనం మరింత బయలుపడేది. ఆ మంచితనం చూసినకొద్దీ నాలో ఒకరకమైన తెలియని భయం అవహించేది! 'ఇటువంటి పవిత్ర మూర్తితో, నీవంటి కలుషితాత్మక పాప చర్యం గడవడమా? నా సామీప్యతతో ఆయన పవిత్రతకూడా కలుషితమైపోతుందేమో?' అనే బాధ కలిగేది. ఇటువంటి బాధ కలిగినప్పుడల్లా, నా ప్రవర్తనలో నాకు తెలియకుండానే మార్పు వచ్చేది. అన్నీ సవర్యంగా చేసేదాన్ని ఒక రకమైన భయంతో—ఒక విధిగా చేసేదాన్ని కాని అందులో ఆప్యాయత కనిపించేది కాదేమో? అక్కడికి వారు ఎంతో మృదువుగా 'ఏం రాజీ అలా ఉన్నావ్? ఒంటలో బాగాలేదా? నాతో చెప్పడానికి కూడా నీకు అభ్యంతరమా?' అని ఎన్ని విధాలో అడిగేవారు. ఏమనిచెప్పను? ఎలా చెప్పను?

నేనెంత జాగ్రత్తపడినా, నా ప్రవర్తన వారికి వింతగానే కనిపించేది కాబోలు. నా మీద అనుమానం, దురుద్దేశం లేకపోయినా, నా మనస్సు తెలుసుకునేవరకూ ఆయన చేద్దామనుకున్నారని కాబోలు ఒకనాటి రాత్రి నేను ఆయన మంచంమీదకి చేరబోతోంటే అన్నారు, 'రీరాలు కలవడం కాదు రాజీ, నా ఉద్దేశంతో దాంతర్యం అంటే మనసులు కలవడం ప్రధానం. నీ మనస్సు కుదుట పడేదాకా నేను ఎలాంటి బలవంతం చేయ దలుచుకోలేదు.' అని వారంటే తల ఆ మంచంకోడుకి బ్రద్దులు కొట్టుకోదా అని

పించింది. ఇంత వృద్ధుడు మార్గం కల వ్యక్తి కూడా నా కరణంగా క్షోభ పెడు తున్నాను కదా! హే భగవాన్ నిమిటి నాకు దారి ?'

అప్పటినుంచీ నా మనస్సుని నేనే సాధన పరుచుకున్నానికి ప్రయత్నించి క్రమంగా కృతజ్ఞత్యురాల సయ్యాను. మునుపటి అనే దన కొంత తగ్గింది. నా యీ సాధనకి మా మాలి ఉత్తరాలుకూడా చాలా సహాయ పడ్డాయి.

'...రాజీ మా స్కూల్లో మే స్ట్రోలు ఒకాయన అంటూ ఉండేవారు. అదదాని వృద్ధయం భావీసీ వంటిది. ఏ పరిస్థితుల్లో దేనితో నింపలే అరూపంలోనే కని పిస్తుంది. పరిస్థితుల ప్రభావంవల్ల ఒక సారి కొక్కుడా అనేకసార్లు — మొదటిదానిని భావీసీ రెండోదానితో — నింపడం జరుగు తుంది. అందుకే స్త్రీ భావాలకి నిలకడ లేక పోవడం అని. అప్పుడు ఆయనతో నేను వాదించాను కానీ, ఇప్పుడు నీ విషయం చూస్తూంటే ఆయన ఎంత అనుభవమీద చెప్పారా అనిపిస్తుంది.

'నీ వృద్ధయంలో నింపబడిన మొదటి దాన్ని భావీసీ, ఇప్పుడు పవిత్ర జలంతో నింపుకొని పదిలంచేసుకో. యిక నీవేదన మాట అంటావా? తప్పు చేసినవాళ్లు శిక్ష అనుభవించక తప్పదు. కాబట్టి నీ తప్పుకు — తెలిసిచేసినా తెలియక చేసినా — నీవూ శిక్షకి సిద్ధమై, నీ మనస్సుతోని బధనంతో మీ వారికి చెప్పేసి, ఆయన కాళ్ళ మీదపడి క్షమించమని, రేడా తగిన శిక్ష తీసుమని ప్రార్థయడం విశిష్టవిధి స్త్రీ దాని అనుభవించు ఒకతే మర్రి శయ వచే వివరీత పరిణామ మేర్పడితే—ఈ ఎరక యాతనకంటే అదేసుఖమని నా అభిప్రాయం.

'నీ భ్రమ కాని నీ ఉత్తరాలనిబట్టి అర్థంచేసుకుంటే, మీవారు నిన్ను తప్పు క్షుండా క్షమిస్తారని నాకు నమ్మకం కలుగుతోంది. వయోసహజమైన రీతి గనే చీకావుగాని పాదుమీరలేదుగా అందుకని విషయం వివరంగావెప్పి, పర్యవసానికి సిద్ధపడు. ఏమంటే ఆ పర్యవసానాకూ తెలియజేయ్యి...'

ఈ ఉత్తరం చివర తరువాత నాకూ ఒకరికైనా ధైర్యం వచ్చింది. అ ప్రవా

రమే చేస్తాను: నీవం ఇంతకీ ఆయన ఏమనుకుంటున్నారో యేమో! వనంతరావు చెప్పిన కథ

ఏమనుకోవాలో అర్థంకాని పరిస్థితి యేర్పడింది నాకు. పుత్రి రీత్యా సైకలాజి కల్ ఎంకరేజ్-మెంటు యిచ్చి ఎంతమందో పేషెంట్లని ఉత్సాహపంతులనిచేసిర డాక్టరునైన నేను నా స్వంత విషయంలో విజయవంతం కాలేకపోవడం నాకూ అశ్చర్యంగానే ఉంది. సున్నిత స్వభావం కల ఆమె ఏమంటే ఏమనుకుంటుందోననే ఉద్దేశంతోనే అంతసాహసం చేయలేకపోయాను.

పెళ్లి చూపులకని వెళ్లినప్పుడు రాజేశ్వరిని చూడగానే 'ఈమె నా వృద్ధ యేశ్వరి అయితే ఎంత అదృష్టం!' అని అనుకున్నమాట నిజం. నిజంగా నాలదృష్టం ఫలించినందుకు ఎంతగానో మురిసిపోయాను. చదువు, సౌందర్యంతోబాటు ఉత్తమ సంస్కారగల విరాడంజర యువతి అని తెలిశాక మరింత సంతోషం కలిగింది. ఆమె సాహచర్యంతో అనూహ్య మందర సౌఖ్య అనుభవించాలన్న నా ఆశలు అడియారాలు అయినప్పుడు అంతగానూ క్రుంగిపోయాను. పరిచర్యల విషయంలో రాజీకి ఎప్పుడూ

యేమరుపాటులేదు. 'నాకేదే శాటా, ఇష్టాలు గ్రహించినట్టుగా ముందుగానే అన్నీ ఏర్పాలు చేసేసేది. ఆమె నా జీవితంలో ప్రవేశించాక, జీవితానికి ఒక అర్థం, అందం కనిపించాయి. కాని యిన్నిచేసినా ఆమె యేదో ముభాసంగా ఉండడంమాస్తే మాత్రం నాకు బాధకలిగేది. చేసే పనులలో లప్పాయత; ఆత్మార్పణకంటే విద్యుక్తం అనే భావనే ఎక్కువగా కనిపించేది. అక్కడికి ఎన్నోవిధాల ఆమె మనోగతభావాలు తెలుసుకుందామని ప్రయత్నం చేశాను; లాభం లేకపోయింది. చివరికి శారీరక సంబంధమైన అనుభవాల విషయంలో కూడా ఆమెలో కావలసిన చైతన్యం కని పించకపోయేరీతికి, నాకు నేనే పర్తి చెప్ప కుని; కొంత వ్యవధి తరువాత పరిస్థితులు చక్క బడకపోవనే ధైర్యంలో తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకున్నాను.

ఒక్కొక్కప్పుడు క్షణికోడేకంటా పురుష సహజమైన అనుభూనం బయలు దేరి అనేక అవేశాలకి దాగితిసి ఉండేక పరిచేది. 'కొందరిసి ఈమె మనస్సులో ఇంకెవరైనా స్థానం సంపాదించుకో లేదు కదా? నాలో ఈ పెళ్లి బలవంతంగా జరగలేదుకదా?' అనే సందేహాలు బాధ

జలుబులను నివారించే మరో
అమోఘమైన శక్తి

అనోలియం

నినోదం

పోటీ

రూ.1500/- గెలవండి

నేడి మీ 'ఎంట్రీ'ని ప్రవేశం ఉచితం పిల్లలందరికీ
విస్తూ తయారీ ముగింపు తేదీ ఎంట్రీపాతా
అనియత

31-5-1969

(పోటీ తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే పరిమితం)

పెళ్ళి. కాని ఆమె ప్రాగ్జన్తో ఆ సంబంధమైన చిహ్నాలు ఎప్పుడూ కనిపించలేదు. మరి ఎందుకీమె యంత ముఖావంగా విగ్నేహంగా ఉంది ?

మరికొన్ని సమయాల్లో ఆమె చర్మలు దా సమక్షంలో జాగ్రత్తగా పరిశీలించేది. భయం ఆమెను వీడిపోయింది. అని పించేది. నాకు చెప్పడానికి భయపడి యేదో తాస్తున్నట్లు, అది నాకు తెలిస్తే ఎటువంటి విషమ పరిణామాలు సాధిస్తాయో నని హాడిలి పోతున్నట్లు తోచేది. నాకు ఎంతగా ప్రయత్నించినా, ఆమె గత బీబి తంతో తప్పుబడుగు వేసిఉంటుంటే అనుమానం చచ్చినా నాకు కలిగింది కాదు నా అంతరాత్మ ప్రబోధించేది నాకు ఎంతో శిశ్వానం కూడాను.

‘అయితే యిటువంటి విచిత్ర దాడులకు జీవితం ఎంతకాలం సాగులి ? పరిష్కార మార్గం ఏ విధంగా అభ్యమవుతుంది ? భగవంతుడా ! ఏమిటి ఈ పరస్పర అని ధిన్లో రాతులు దాదాపుద వదుకున్నప్పుడు బాలో నేను ప్రబ్బించుకునేవాణ్ణి. ఆ సమయాల్లో యేమీ తోచక ఆకాశవైపు చూసేవాణ్ణి. మబ్బులకమీసైన చంద్రుణ్ణి చూసినప్పుడల్లా నా రాజీ జ్ఞాపకంవచ్చేది. మానసికావేదన అనే మబ్బుకమ్మిన నా రాజీ సంతోషం అనే చంద్రుడు ఇలాగే మనక మనకగా కనిపిస్తున్నాడు. ఆ మబ్బు తొలగిన తరువాత ప్రకాశించే చంద్రునిలాగే నా రాజీ ముఖం సంతోషం తో ప్రకాశిస్తుందా ? ఎంతకాలం యిలా ఈ నిరీ

పగంపరానీయం

క్షణతో గడవాలి ? తొందరపడి నేను ఏ చర్య తీసుకున్నా ఫలితాలు ఎలా వరిణ మిస్తాయో ? అనంత శక్తిమంతుడైన చాలామే దీనికి పరిష్కారం చేయాలి అనే ఓదార్పుతో కాలం గడుపుతున్నా.

చివరకి ఒక నాడు ఆ పరిస్థితి రానే వచ్చింది. ఆనాడు హాస్పిటల్ నుంచి కొంచెం ఆరస్యంగా యింటికి వెళ్లాను. దగ్గరగా ఉన్న పోలీసులను త్రోసుకుని తోనికి వెళ్లాను. అంతా చీకటిగా ఉంటే, నేనే స్వీప్ వెళ్లాను. ఆ వెలుగుతో, ఆ హాల్లోనే క్లగ్గిరో కూర్చున్న రాజీనిమాసి అత్యధిక పోయాను ఆ తల్లు వడగానే అమెకూడా ఉరిక్కిపడి నావైపు చూసింది. సరిగ్గా అదే క్షణంలో ఆమెముఖం చూసిన నాకు ఆమె కళ్ళల్లో నిండుగురు నీళ్ళు, చెంపలపై తెల్లటిగారలు కనిపించాయి. నా హృదయం ద్రవింపిపోయింది. దగ్గరగా వెళ్లి తలమీద చేయివేసి, మెల్లగా ఏమి యింది రాజీ ! ఎందుకు ఈ—

అన్న నా వాక్యం పూరికొకుండానే ఆమె ఒక్క ఉరుగునలేచి నా కాళ్ళమీదవడి, ‘ఏమండి నన్ను క్షమించరా ? క్షమించరా ?’ అంటూ అలాగే ఉండిపోయింది.

ఒక్కక్షణంపాటు ఆ ప్రతిభుణ్ణి అయ్యాను. అంతలోనే మళ్ళీ తేరుకుని ఆమెను లేవనెత్తి, సోపామీద కూర్చోబెట్టి, ఆమె చేతిని నా చేతుల్లోకి తీసుకుంటూ అనునయంగా అడిగాను.

‘ఏం ఒరిగిందని రాజీ క్షమించడం ? నువ్వీమి పొంపాటు చేసారెందుకా !’ ‘ఉహూ ! చేనింకా ఈ బాధని మన స్వల్లో దాచుకుని యాతనవడలేను. ఉన్నది ఉన్నట్లుగా మీకు చెప్పిస్తాను. ఆ తరువాత మీరు విశిష్ట నిధించినా టిప్పిగా అనుబదిస్తాను.’

వెక్కిళ్ళతో కొంత విరామం ఒలిగింది. నేను గ్రుడ్లన్నగించి మాస్టర్ న్నాను. ‘మన పెళ్లికి పూర్వం నేను నయా దోషం కారణంగాననండి నురి కారణమువల్ల ననండి, ప్రేమతోపడ—’

‘సటరాజ్ అనే అరసని నమ్మావ్.’ ఈసారి అప్రతిభులు కొనడం ఆమె వంతు లయింది. నేను నా ధోరణిలో చెప్పానుపోయాను.

‘ఆమె నిన్ను మోసంచేశాడు అంటేనా ?’ ‘ఇదంతా మీకు—’

‘ఎలా తెలిసిందంట ?’ ఎంతకాలం నుంచో జరుగుతున్న పోకడే మీ విషయం తోమా జరిగింది. కొంతమంది పురుష పుంగవులకి మల్లేనే అనుమానా ప్రసరించి తన నైజగుణం యిప్పుడు కూడా బయటపెట్టుకున్నాడు. ఆ రోజుల్లో నువ్వు అలానికి రాసిన ఉత్తరాల్ని నాకు కట్ట కట్టి వంపాడు. ఈ ప్రొగ్న ప్ప అందింది.’ ‘అయితే ఆ ఉత్తరాల్ని మీరు—’

‘శ్రద్ధగా చదివాను’ అన్నాను నవ్వుతూ. ‘అందులోని పొడయమార్దవానికి ముగ్గుల్ల య్యాను. నిజం రాజీ ! ఒకప్రేరమ మనసారా నమ్మిన పురుషునివల్ల ఎంత గాఢంగా నమ్మకం కలిగిఉంటుందో నాకు అని చదివిన తరువాత అర్థం అయింది. అంతటి నమ్మదగుత సావరం కొనడం నా అదృష్టం అనుకున్నాను.’

‘అయితే మీకేం కోపం— అదేదాద— కలగలేదా ?’ ఇంకా ఆమె గింతు అనుమానాన్నే ధ్వనిస్తోంది.

‘ఏచ్చి రాజీ ! కోపం ఎందుకు’ అతని డి నెవబుడి తెలిసినప్పిందికాని ఇంట్లో కోపం రావడానికి ఏముంది ? పెళ్లికొక పూర్వం ఎన్నో అనుభవాలు అనుభవించింట్లో పళ్ళి చూపుకని ఎండలనో చూస్తాం. కొందరు నిజంగా మనవారంతే బావుంటునని మనస్సు యేదో డిహాటు పెంచుకుంటుంది. అది తొప్పోతే, ఆ డిహాట్ ద్రోహం

‘అవుడందా ? ఇదీ ఆలోచిస్తే అనుకుంటే తీరిపోతుంద కదా ?’

‘ఈ విషయం మీకు తెలిస్తే ఏమవుతుందో నది యంతకాలం నాలోనేను కుమిలిపోయాను. అందుకే మీతో పరిగ్గా ఉండలేకపోయాను. ఈనేక ఆ దుర్మార్గుడు నాకు ఉత్తరం రాశాడు, ఆ నా ఉత్తరాలు మీకు పంపి యూగించేస్తానని. అందుకనే ఈనేక ఈ విషయం నా అంతటా వేసే చెప్పేసి, పుష్పసానం ఏదయినా అనుభవించడానికి వెళ్ళియించుకున్నాను. మీరంత ఉదార...’

‘అహం! అప్పుడే పొగడ్డలు మొదలు పెట్టాడు. ఇందులో నా ఉదారత్వం ఏమీ ఉండదు. విచక్షణా జ్ఞానం ఉన్న ఎవరైనా అలాగే చేయాలి. ఇందులో నీదోషం ఏమిట ? ఏముంది ? అతిథులైన మోసం తీసుకోవడం ఏమిట ? ఇంతవరకు విచ్చిత్తాపాగ్నిలో ముగ్ధి పునీతం అయింది. అంతవరకు నీకు వేరే శిక్ష ఏముంది ?’

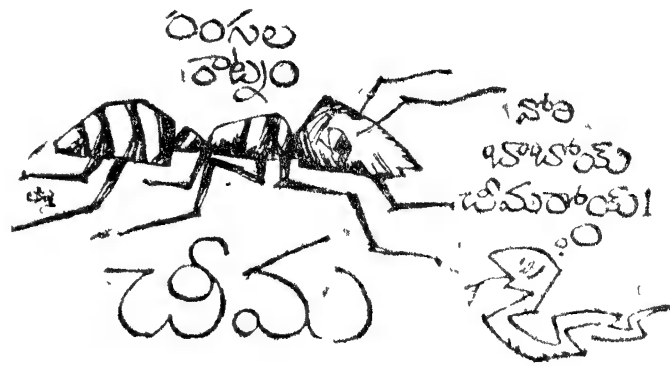
‘ఏమయినా అందరు మొగ్గు మీ అంత విశాలంగా ఉహించ రకుంటూ. ఇంతటి విశాల ప్రపంచం మీ దొరకడం నా అదృష్టం’

‘స్వారథుల వైశాల్యం కంటే సంస్కారం అంటే బావుంటుందేమో. మా మేష్టాకు ఈ కాయన చెబుతూ ఉండేవారు ప్రీతికూడా అత రంటిదేనని. ఒక ఆధారం అభించగానే అందుంటే ప్రీతి దానికి అల్లుడుమీయి పైకి వెళ్ళడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఏ కారణం వల్ల వైతా ఆ ఆధారంపోతే, ముప్పలా కూలి వెళ్ళింది. మరొక ఆధారం అభించగానే మళ్ళీ రానివి అక్కర్లే, రోధించడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. ఇది ప్రీతి జీవితానికి అవసరం. దానిని పరిగ్గా అర్థం చేసుకుంటే ఏ అవకాశాలూ ఉండవు. ఇక వైతా నిమిషమూలేని’

‘ఆవేదన అంటా తీరిందిబాబూ మీదయ వలన. ఇందుంచి ఈ వసంతా కయంతో కూడా రాజీర—’

‘అవున్న భుతమై శోభించుగాక ! రా, దానిమీద కాసేపు కూర్చుందాం’ అంటూ పుష్పంకో ప్రతి కలుపుతూ, ఒకరి కొకరు అందరమై సుఖ్య నడిచి పైకివెళ్ళేరు.

‘అప్పుడే ముప్పలా లగిన రాజా ముందాన సంధిదలు వదలుతున్నాడు.

చీమల సర్వసామ్యమైన జీవులు అవి తినని ఆహారం లేదు అవి అక్రమించని ప్రాంతాలు కూడా లేవని చెప్పుకోవచ్చు. అంతేకాదు. మనీ ఈ భూమి మీద అవతరించడానికి పూర్వం, అనేక కోట్ల సంవత్సరాల క్రితమే మానవుడి నాగరికతలోని ప్రాథమిక సూత్రాలను అవరణలో పెట్టాయి. చీమల వంట ఇంటికోసం, సామాను గదుల్లోనూ చేసే పనుల కంటే ఎక్కువగానే చేస్తాయి. అవి చేసే పెక్కు పనులు మరే జంతువుకూ సాధ్యం కావు మనీ కొన్ని చేసినా అన్నీ చేయలేదు.

చీమల సుమారు 6000 జాతులున్నాయి. కానీ వాటి జనాభా మాత్రం మనకు అస్సా వ్యం. అవి అసంఖ్యాకంగా ఉంటాయి. చీమలు కలిసికట్టుగా పనిచేస్తూ కుటుంబం కోసం - గా జీవిస్తాయి. కొన్ని మగవి, కొన్ని ఆడవి (రాణి చీమలు) మిగతావన్నీ, పని పనులు గానో, సైనిక చీమలుగానో కోరినీ ఉపయోగపడతాయి.

చెట్ల మీద కొన్ని ‘పిసిద్దు’ అనే తీటకాలి ఉంటాయి. అవి తిండ్లని తేనెను స్రవిస్తాయి. చీమలు పిసిద్దును ఎదుటకు పోయి తాగి కొంటాయి. వాటికి ఆహారం పెడతాయి. వాటి నుండి తేనెను గ్రహిస్తాయి. వాటి కోసం ప్రత్యేకం ‘సాలలను విర్మిస్తాయి. మనం అవుల విషయంలో చేసేది అదే కదా? మరొకన్ని జాతుల చీమలు పుట్టు చుట్టూ గింజలు పెడితే, ఆ మొక్కల నుండి గింజలు గ్రహిస్తాయి (వంటలు పెండించడమే కదా!) మరొక జాతి చీమ ఉంది. దాన్ని గొడుగు చీమ అంటారు. చెట్టు అకుర్తి అంటి, గొడుగు పట్టుకొట్టుకుంటూ పుట్టుకు తెచ్చు కొంటుంది. దానిని గుండ్రని ముక్కలుగా కత్తిరించి, దాని మీద ఎదిగే ‘మూడు’ తింటుంది. కొన్నిజాతుల చీమలున్నాయి (మన వంట చీమల్లాటివి) అవి అంటే సింహాని కైనా వెరుపే. పెద్ద పెద్ద సైన్యాల లాగా

ఆ చీమలు పోతాయి. ఒక ప్రత్యేక గృహం అంటూ వాటికి ఉండదు. నిత్యం చారులు, కదలకుండా తాడో, గాలిని పేసి కట్టిన సింహాన్ని గాని గుర్రాన్నిగాని ఎత్తుకుంటూనే వీటి తినేస్తాయి. యుద్ధాలకు, వానిలోని నేర్పుకు మోళకుమకు కీర్తిజాలాల చీమలు ప్రసిద్ధి. ఆ యుద్ధాలలోనే కొన్ని మిగతా జాతుల చీమ పుట్టల మీద దాడి చేసి, వాటి పిల్లల్ని, గుడ్డ, దట్ట తీసినా వచ్చి పెంచు తాయి’ పెద్దయ్యాక అవి జానీసం వ్రతాయి. వీటికి. అన్నిసూతలు వీటితోనే చూపించు కొంటాయి. ఆహారం కూడా వీటికి జానీసత అందించాలి.

చీమల్లో దొంగజాతులు కూడా లేకపోలేదు. పెద్దజాతుల చీమల పుట్టల్లో, చిన్న చిన్న చీమలు పుట్టలు ఏర్పడుచుంటాయి. గమయం కనిపెట్టి, ఆహారాన్ని, ఆ పనులెల్ల దొంగతనం చేసి తాక్కుంటాయి. అవి ఎరుగుకొని ఎక్కినా చిక్కిరింపుకో, దూరి పోగొడవల్లో, నాటి చిప్పన్న.

తేనెచీమల జాతి ఒకటి ఉంది వాటికి సుగంధిని తేనె అంటి ఎంతో ప్రీతి. కానీ తేనె సుగంధం దొడకదు కదా! వాటికి దాడుకో దానికి అవకాశం అంటు కదా! ఈ సమస్యను అవి చిక్కుగా పరిష్కరించాయి. తేనె నోటి అంటిగా పుట్టలోని కొన్నిటికి అందిస్తాయి. ఇలా, ఇలా స్వకరించడంతో వాటి పొట్ట దట్టి గుండ్రంగా ద్రాక్షవండాలా అయి పోతుంది. ఇక అది కదంరే నుట్టుకు ఒకచోట అంటి పెట్టుకొని (వ్యాధి అవుతుంది. అనే నిరస సమయం.

కప్పినికి గల శరీరం, శ్రమదోని అలం దం, మాంపులకు వేగ్గిన చీమలే. తాము తింటూ ఒకరికి పెడతాయి కూడా. చీమల పుట్టల్లో అనేక గుం జాతులు- చీమల కాని కూడా- అధిభులుగా ఉంటాయి.

—జమ్మి కోనేటిరావు.

అన్ని కరువుల్లాగే పెళ్లిళ్ళ కరువు!

బియ్యం కరువు, కిరసనాయిలకరువు, ఇండ్లకరువు, గుడ్డల కరువు, పంచదార కరువు—ఇలా కరువులతో ప్రజలు ఏకరువు లెత్తిపోయారు—చీరన్నారు. నిజమే! ఈ కరువులన్నీ అనుభవిస్తున్నాం — బాగానే వుంది! 'పెళ్లికి కరువేమిట!' అని ఆశ్చర్యంతో ముక్కుమీద వేలేషకోవచ్చు కాని కలియుగం కావడంతో కాలంమారి పెళ్లికరువు పెనుభూతంలా వచ్చిపడింది. అది అందరికీ తెలిసి, అనుభవంలోకి వచ్చినా, 'జె' ననుకోవడానికి, ఆత్మ గౌరవం ఒప్పుకోవడం లేదు స్వేచ్ఛగా ముఖంగా బ్రతకడమని, నాగరికతా పరి భావతో దానికి పెద్ద పేరుపెట్టి, ఆత్మ వంచన చేసికొని, అలసాగుగా వుంటున్నారు.

దేశంలో ప్రతివస్తువు ధర విపరీతంగా పెరిగిపోవడానికి యుద్ధాలు కారణమైనట్లు, ఈ పెళ్లి కరువు కు కారణం 'శారదా యాక్టు'. బాల్య వివాహాలవల్ల, బాల వితంతువులు ఎక్కువై పోయారు. ముక్కువచ్చారని పిల్లలను మూడుకొళ్ల ముసలివాళ్లకు కట్టడంతో యీ సమస్య వచ్చిపడింది. అదిగాక, తాతయ్య యింకో తత్వం బోధపరిచాడు. మనిషికి పాతికేళ్లు పైబడితే మారేళ్లు బ్రతికే అవకాశం ఎక్కువట. అందుచేత యీ చట్టంవల్ల, ప్రతి ఆడపిల్లా, పెద్ద దై, పాతికేళ్లు పైబడ్డ యువకుణ్ణి పెళ్లాడి, నిండు మారేళ్లు సుఖంగా బ్రతుకుతుందని ఆశట! ఏమైరేసం! అతి బాల్యవివాహాలవల్ల వచ్చే యింకా అనేకమైన అవస్థలను అవరోధించి, 'అష్టవర్షా భవేత్ కన్యా' అనే మాటను నీటిమూటను చేసేసింది.

న్యాయంగా ఆలోచిస్తే, బ్రాహ్మణులకు, కోమట్లకు తప్ప తక్కిన కులాలలో, చట్టరూపంగా యీ ఆచారం లేకపోయినా యుక్త వయస్కులైన పిల్లలకే వివాహం చేయడమే ఆచారంగావుంది. ఈ నాటి పెళ్లికరువు, ఆ నాడే అక్కడక్కడా వారిలో కనిపిస్తుండేది. అందుకే ఒక్కొక్కరిలోని అమ్మాయిలకు సగం తల వెరిస్తే కాని పెళ్లికాదనే పామెత పుట్టింది.

తక్కినవారు హిందూ వివాహంకన్నా గుంటుండగా, బాలవితంతువులై కుక్కిన పేనుల్లాగ మనం పడివుండడం బాగుండ లేదని, చక్కటి చట్టాన్నిపెట్టి సుఖ పడదామనుకున్నారు. శారదా చట్టం వచ్చింది. అందరూ ఆనందంగా వుందామను కున్నారు. స్వాతంత్ర్యంవస్తే, అందరూ సుఖపడతామనుకున్న ఆశలాగే, యిది చాలా చోట్ల అడియాసే అయింది.

టెన్నిసన్ మహానుభావుడన్నట్లు, పాత ఆచారం యెంతమంచిదైనప్పటికీ, రోజులు మారడంతో సంఘాన్ని కలుషితమే చేస్తుంది. అందుచేత కొత్త ఆచారానికి దోహదమనక తప్పదు మళ్లా ఈ ఆచారం కాలప్రవాహంలో పాతదికాగానే కొత్తది రాక తప్పదు అలాగే 'శారదాయాక్టు' పాతిబడిపోయింది. బాల్యవివాహాలను, చాలా వల్ల వచ్చే రుష్కలితాలను దూరంచేసి సుఖ శాంతిలను ప్రసాదించగలిగానా, వేడి చట్టం చాలా సమస్యలను సృష్టించింది. ఈ చట్టం చిత్రంగా వివాహాన్నే నిషేధించింది. చట్టంలో నిర్ణయించిన వయస్సులోపరి వివాహంచేస్తే శిక్షగాని, యుక్త వయస్సులో వివాహం విధిగా చెయ్యాలనే నియమంగాని, వివాహమే చెయ్యనివారికి శిక్షగాని ఏమీలేదు. మానవజ్ఞానికి, చెడ్డ పనులు చెయ్యడమన్నా, బాధ్యతలను తప్పించుకోవడమన్నా సరదా. పరిధిద్దేవారు, సాంఘికంగా, ఒక 'భయం' అంటూ లేకపోతే ఎంతటి సాహసానికైనా వెనుదిరిగరు. వరకట్న నిషేధపు బిల్లువచ్చినా, ఎక్కడో మహానుభావులుతప్ప, కట్నందగ్గర చేతులు చావకుండా వుండలేకపోతున్నారు. అలాగే ఈ చట్టం స్వర్ణవరులచేతుల్లో పై చెప్పిన యిక్కట్లకు దారితీసింది.

వ్యక్తి ఏకాకిగా జీవించడం కష్టం. కష్టసుఖాలకు, జబ్బుపడిన సమయాల్లో సేవచేసుకోవడానికి ఒకరికే కరు అవసరం. అదిగాక వ్యక్తికి భవిష్యత్తు పున్నదంటే, అది అతని పిల్లలద్యాలనే. మమతాను బందాలు, ప్రేమానురాగాలనే జీవితం దుర్భరం. అదిగాక, వయస్సులోని కోరికలు తీరేవి వివాహం ద్వారానే. ఈ వాంఛలను

మహామునులే అరికట్టలేరని పూర్వం అను కునేవారు. కాని ఈ రోజుల్లో సామాన్య స్త్రీలే, వివాహాలేక అట్టి వాంఛలను అరికట్టుకొని దుర్భరమైన జీవితాన్ని అనుభవిస్తున్నారు. ఎంతముద్దుగా పెండ్లి తల్లిదండ్రులైనా విధిగా వివాహంచేసి తీరాలనే నియమం లేకపోవడంవల్ల, పెళ్లి వాయిదాచేసి, వయస్సు మీరబెట్టి పిల్లలను భయంకర మానసిక రోగులుగా, పిచ్చి వాండ్లుగా తయారుచేస్తున్నారు.

ఒకవేపు 'పెళ్లి' విపరీతంగావుండే సినీ మాట, ఆ సంబంధమైన పుస్తకాలు అధికమైపోతున్నాయి. పెళ్లి మాత్రం ఏళ్లు మీరినవాళ్లకు తప్ప కావడంలేదు. కొంతమందికి ఆ భాగ్యం కూడా లేదు. బెండకాయ ముదిరినా... సామెతకి విలువ పోయింది. బ్రహ్మచారులు — బ్రహ్మచారి ఋషి వయస్సు విపరీతంగా ముదిరి పోతున్నది.

'పెళ్లి' కాలేదనే చీకా చింతా కూడా పెద్ద వాళ్లలో అంతంతమాత్రంగానే వుంటున్నాయి. మూలమన్న ముసలమ్మ కూడా 'పెళ్లి అయితే అయింది, లేకపోతే పోయింది. హాయిగా పుద్గోగం చేసుకు బ్రతుకుతారు' — అనే ధోరణితో పడి పోయారు. బాలవితంతువులపై జాలిపడి, వాళ్లకు మళ్లి పెళ్లిచేస్తున్నారు. కాని, పెళ్లికాని కన్యల విషయమై ఎవ్వరూ పట్టించుకోవడంలేదు. ఆ సమస్య ఈ సమస్య యించుమించు ఒకటిగావున్నా, దానికో అవతార పురుషుడు జన్మించి ఎలుగెత్తి చాటడాన్ని, ఆ సమస్యపై సామభూతి చూపి, పరిష్కారమార్గం కనిపెట్టారు. కాని పెళ్లికాని వాళ్లను పాశగా చూస్తున్నారు. పెళ్లికాకపోవడం వ్యక్తులనేరం కాదుగా! పెద్దవాళ్లనేరం కాని!

పాతరోజుల్లో 'పెళ్లి' చెయ్యకపోవడం ఎంత తప్పని అనుకునేవారో, ఈ రోజుల్లో అమాట తలపెట్టడం అంత తప్పుగా భావిస్తున్నారు కొంతమంది అతి చాదస్తలు. యీ విషయమై, పాతకాలంవాడు ఏరికెంత చందరో, యీనాడంత విదావం. 'యుక్త వయస్సు' అనేది ఒకటి వుంటుందని, ఆ

‘యన్యోరథా వత్సరాంత భావన రక్షా’
ఇప్పుడే ఏం తొందర అనుకుంటూ, ఏ ఇరవై ఏళ్లు చాలాకో సంబంధాలు చూడటం ప్రారంభిస్తారు. సాంఘికభయం లేక పోవడం వల్ల, ఏ సంబంధం చూసినా ఏదో వంక కనిపిస్తూనే వుంటుంది. అప్పటికి అమ్మాయికి పాతిక పైబడినా, ‘ఆ మంచి సంబంధం వచ్చినప్పుడే చేస్తాము. మా ప్రక్రింటివా రమ్మాయికి నలభై ఏళ్లకి పెళ్ళయింది. మాకాలం నాడంటే తొందర కాని యీ రోజుల్లో ఏం ఇర్మిం అంటూ సమాధాన వడతారు. ఈ తెగ మూర్ఖత్వంలో కాస్త మంచివాళ్ళయితే, అమ్మాయికి పెళ్ళికాక పోవడం అదేదో ఆ పిల్ల తప్పయినట్లు, సాధించి పోయారు. అదే కాస్త కఠినులైతే, ఒకవైపు పెళ్ళికి తగిన శ్రమ తీసుకోక, తీసుకున్నా పెట్టుకున్న పీఠాధ్యక్షవరాలు ఏనాటికీ సరిపోక, వివాహం కాకుండా వివరీతమైన వయస్సు వచ్చిన అమ్మాయిలను, వివాహం కాలేదని చెరిగి పోస్తూనే వుంటారు.

కొంతమంది ఇళ్ళల్లో మొదటి పిల్లకు పెళ్ళిచేస్తారు. ‘పెళ్ళిచేసి చూడు’ అనే సామెతలోని నిజం ఏం గ్రహిస్తారో మళ్ళీ పెళ్ళిమాట తలపెట్టారు. ఇంకా కొంత మంది అబ్బాయిలకైతే అన్నీ లంఘిస్తున్న కోవపు కొబ్బట్టి, అబ్బాయిలకు పెళ్ళిళ్ళు చేస్తారు. అమ్మాయిలను వారిలివేస్తారు. కొంతమంది పుణ్యక్షులు నాలు గొర్రు ముక్కలు చెప్పిస్తారు. కొంతమంది అదీ చెయ్యరు. దాంతో అమ్మాయి ఎందుకూ వనికిరానిదై కూర్చుంటుంది.

సమాన హక్కులు సాధించామని ఆత్మ వంచన చేసుకోవడమే తప్ప, శారదాయాక్కు వచ్చి, చదువులు ఏనాడువచ్చాయో, స్త్రీ వివాహపు హక్కును ఆ నాడే పోగొట్టుకొన్నది మళ్ళీ ఏ విభజింగం వంటి మహానుభావుడో ఉదయించి; చట్టంలోని లోటును దిద్ది విధిగా వివాహానికి ఒక వయస్సు నిర్ణయించడే వివాహ వ్యవస్థ చక్కబడదు నాడుకాని ‘పెళ్ళి-ఫామిన్’ పోదు. ఈ మధ్య ఏదో వైతికతో చదవి నెట్లు, తిరిగి పాఠశాలవారమే ప్రచారంలోనికి వస్తే మేలనిపిస్తున్నది.

—మందరపు పద్మ ●

వంటలు

మసాలా గుడ్డు

కావలసిన సామానులు:— తాజాగుడ్డు 3 పెద్ద పుల్లిపాయ 1, వచ్చిమిర్చి కాయలు 6, వెల్లల్లి పాయి 1, అల్లం, జీలకర్ర, దాసినచెక్క, లవంగాలు, యాలుక్కాయలు తగినన్ని.

పుల్లి, వచ్చిమిర్చి మెత్తగానూరి వుంచుకోవాలి. వెల్లల్లి, అల్లం, జీలకర్ర వేరేగాను, దాసినచెక్క, లవంగాలు, యాలుక్కాయలు విడిగాను మెత్తగా నూరుకొని, వుంచుకోవాలి. గుడ్డును మేకులో రంధ్రంచేసి, స్టీర్గిన్నెలోకి సానంతా నెమ్మదిగా వంచాలి. (వచ్చిసాన వడకుండాచూడాలి). ఈ సానలో నూరి వుంచుకొన్న ముద్దలు, సరివడ ఉప్పు, పసుపు వేసి, స్పూర్తో బాగా కలపాలి. గుడ్డుగుల్లలలో యీ కలిపివుంచుకొన్న సానను వేసి, రంధ్రానికి కొద్ది గోధుమపిండి, తడిపి ఆరంభాన్ని పూడ్చి, తెల్లటిగుడ్డలో మూటగట్టి, నీరుపోసిన గిన్నెలో వాటిని వుడక పెట్టాలి. పది నిమిషాల తర్వాత, గిన్నెదించి మూటలను విప్పి, చల్లార్చాలి. బాగా చల్లారాక గుడ్డుపైపెచ్చులు, జాగ్రత్తగా వలించి, వుంచుకోవాలి. కుంపటిమీద కళాయిపెట్టి, నూనె గాని, వెయ్యిగానివేసి, సన్ననిసెగతో గుడ్డును వేయించాలి. వేయించేటప్పుడు మాత్రం వుంచాలి. యీ వంట చాలా రుచిగా, వుంటుంది. ఎవరన్నా ఫ్రెండ్స్ కి డిన్నర్లో, సర్వీస్ చేస్తే, చాలా బాగుంటుంది. గుడ్డలో పెట్టగా మిగిలిన మసాలాసానను, గిన్నెకు వానెకట్టి, యీసానను ఆరచేయి మందంగా నర్తి అవిరిమీద వుడిచేవాలి. పదినిముషాలు ఆగి, గిన్నెదించి వాటిని ముక్కలుగా చేసుకొని వుంచాలి. పుల్లి, వచ్చిమిర్చి ముక్కలుగా తరుక్కుని

గుండా. పై చూరిగా మసాలా సానంతో కొద్ది గుండాలు చిన్న కొబ్బరిముక్కచేర్చి, ముద్దమూట కోవాలి. కుంపటిమీద గిన్నెపెట్టి, సరివడ నూనె వేసి, పుల్లి, వచ్చిమిర్చి వేసి దోరగా వేగక, మసాలా ముద్ద, సరివడపుప్పు, పసుపువేసి, బాగా కలిపి రెండు నిమిషాలాగి ఆరచుపు నీళ్ళుపోసి, మాత్రం పెట్టాలి. మసాలా నుడిచేటప్పుడు తయారు చేసు కున్న, ముక్కలూ కాంతులోకి వేసి, పుప్పు, కారం సరిపోయిందో లేదో చూసుకొని దగ్గర వడ్డక కొత్తి మీర సన్నగా తరిగివేసి దించాలి. యీ మసాలాకూర కూడా, ఘమఘమ లాడుతూ రుచిగా, బాగుంటుంది.

గుడ్డు పులుసు

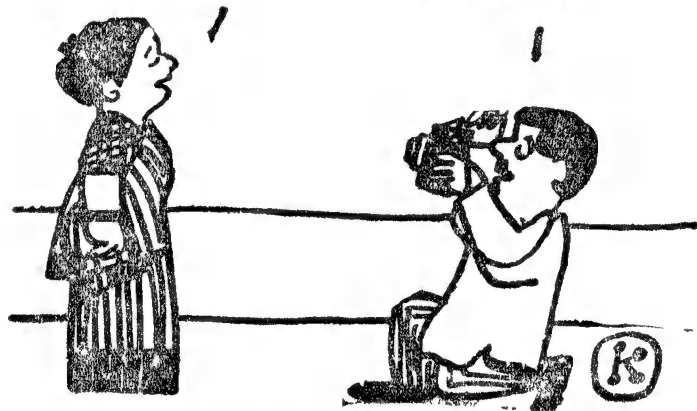
గుడ్డును వుడిచించి, నూనెలో వేయించి, పెట్టుకోవాలి. పుల్లి, వచ్చిమిర్చి నన్నుగా చీలికల్లా తరగాలి. కూరకు తగినంత, చింతపండుపులుసు పిసికి వుంచాలి. కుంపటిమీద గిన్నెపెట్టి రెండు పెబుల్స్ నూనె వేసి, కాక మెంతులు, అవాలా వేసి చిటపట లాడక, పుల్లి, వచ్చిమిర్చిముక్కలు, కరివేపాకు వేసి వేగక పులుసుకు సరివడ్డ పుప్పు, కారం. పసుపు, వేయించిన గుడ్డు, పులుసుతోవేసి మాత్రం పెట్టాలి. దించేముందు, కొత్తమీరవేసి దిండుకోవాలి. పై మాదిరిగానే పులుసుతాళింపు పెట్టి పులుసు మరిగేటప్పుడు గుడ్డును (వుడకడెలు కుండా) కొట్టివేసి యాలి. వో అయిదు నిమిషాలకు, మధ్య చందమామ చుట్టూ తెల్లసానవుండి, ఆరచేయి మందంలో ఆటు మాదిరి తయారవుతుంది. దీనికి తాజావేగాని, నిలువగుడ్డు వాడకూడదు. యీ పులుసుతో ముంక్కాడ, టామేటో కలుపువేసుకోవచ్చు.

తె. విజయలక్ష్మి ●

ఎందుకండీ... నన్ను

అన్నిసార్లు ఘోటా
తో న్ను న్నారు..?

ఒక్కదాంటల్లో అ
యినా అందంగా
పడ్డా వేమోనని...

నటి నర్తకి చంద్రకళ

వ్యాసం మోహన్ కుమార్
పొటోలు ప్రభాకర్

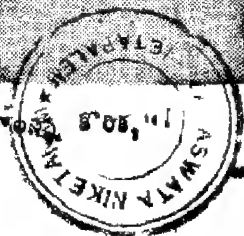
తీరికవేళ్లో...

ఇ కాలేజీకి వెళ్లి మూడు వలయించండి. (పై వేట్ గా అయినా వ్యతిరేకి చి. సిః
పెరిపు వెట్టాను. జనవరి నుంచి వెళ్తాను! పూర్తి చేస్తాను. డిప్ కంటిన్యూ చేయడం నా
కాలేజ్ కో చేర్చుకుంటే వరే. సరి! లేకపోతే కోలేయి.' అన్నది కుమారి చంద్రకళ—

శ్రీమతిగా సింహదాస్ కోరిక, 11

52

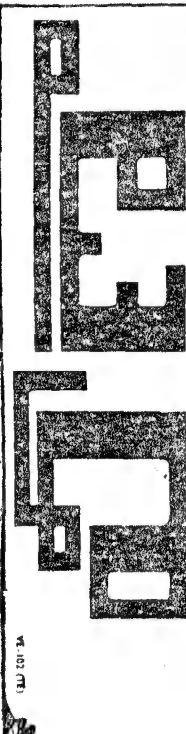
తదుపరి ద ప్రధాన పుస్తకం.

14-2-50

ఆడవడుచు చిత్రంద్వారా ఆంధ్రులందరికీ ఆడవడుచు అయింది చంద్రుని 'ఆ చిత్రం విడుదలయ్యాక అనంతాక్షకమైన లేఖలు వచ్చాయి. వాటిలో ఎన్నో ఉత్తరాలు నన్ను కలవరపెట్టాయి. 'చేల్లీ' అని కొందరు. 'అల్లా' అని మరికొందరు, 'లమ్మాయ్' అని ఇంకొందరు సంబోధిస్తూ - వారి కుటుంబపు మంచి చెడలు,

‘కొత్తపంపత్సరంలో మీ కోరికలేమిటి?’ అని నేను అడిగినపుడు ‘చక్కని నర్తకిగా రాణించి ఉత్తమనటిగా స్థిరపడాలనేది నా కొత్తపంపత్సరపు కోరిక!’ అన్నదా అమ్మాయి తక్కువ— ‘అ— మీరు వర కట్నం చూశారా?’ అడిగింది. ‘లేదు!’ అన్నాను. ‘చాలా మంచిపేషమండీ! నాకు నచ్చినవేమం. సామధూతి మారగానే పాత్ర... ఇప్పుడొక మరాఠీ చిత్రంలోనూ నటిస్తున్నాను. నవాబరావు జె. కవి ఆ చిత్రం నిర్మిస్తున్నారు. షూటింగ్ అయిపోయింది. ‘అన్నదమ్మలై’లో కూడా నా వర్క్ పూర్తయింది.’ అన్నది కుమారి చంద్రకళ.

‘సారదీ మ్మడియోన్ పిక్చర్ ఆవుట్ డోర్కి వెళ్తున్నాం. రేపు ఆ యూనిట్లో కలిసి ఊటీకి బయలుదేరుతున్నా. పాపిడ పాంగీ పిక్చర్లైజేషన్. తిరిగి వచ్చాక మళ్లా కలుద్దాం!’ అంటూ ముందుకు వెళ్ళ బోయేదల్లా వెనక్కితిరిగి ‘ఆంధ్ర నవిత్ర వారిపత్రికద్వారా నా అభిమానులకు మాజన నందనపుర శుభాకాంక్ష లందజేయ్యండి!’ అన్నది చిరునవ్వుతో. ●

VEENA • VEENA • VEENA • VEENA • VEENA • VEENA • VEENA

Veena • ఎంబాయిడరీస్

అరవణిమైన ముస్తాబున నరికొత్త, అందమైన
 ఉత్తెనలతో వీణా ఎంబాయిడరీస్ మీకు ప్రేమమూర్త్యులము,
 మనోహరమైన ఎంబాయిడరీస్ పనిగల ఎంబాయిడరీ
 పత్రములు, మరియు లేసులు మీరు
 పొందగల వానితోకల్ల మేలైనవి !

(తేద మార్కు
 ఉత్పత్తిదారులు :
 ఎస్. ఎన్. ఎం. బ్రదర్స్
 (ప్రై) లిమిటెడ్,
 సి. టి. వెంటురు : 8
 రోమర్ పాటయం పి. టి.
 (మాన్యం) కుర్రోడ, (రిజిస్టర్డ్)
 మాయవర ఉత్పత్తులు :
 వీణా సూచక సైన్ 2x8 రోవకులు
 టూత్ (వీణా) మార్కు స్టేషన్ లెటర్
 రోవకులు, పల్లెంసులు, నూలుతోవకులు
 అర్జిన్స్ పేసర్, శ్రేష్టమైన రవావి స్పెషల్
 కిబ్బో, రిక్టోమేటా.
 శ్రేష్ట మార్కు
 రిజిస్టర్డ్ : వెంటురు 178708
 ప్లాస్టులు & పేపర్లు :-
 గౌరీ శేషయ్య & లిటిల్స్,
 ఉప్పలవాడ పరి, రిజిస్టర్డ్-1, (ఎ.సి.)
 పద్మనాభ లెజిస్లేయర్ ఏజెన్సీస్,
 రిజిస్టర్డ్ వారి మార్కుల్, రిజిస్టర్డ్-1, (ఎ.సి.)

'జగత్ పితామహుడు'లో ఎన్. వి. ఆర్. విద్యక్రి విజయవాసు

ప్రముఖ హాస్యనటుడు పద్మనాభం; రమావ్రథను మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమించాడు. తనను ఆమెకు సచ్చిందో తేదో తెల్పుకోవా లనుకున్నాడు; ఆమెను సమీపించి మాటిగా అడిగాడు. ఆమె వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాన్ని మీకు తెల్పాలిగ.

రమావ్రథ: ప్రీత్యంతరితరిమీద మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?

పద్మనాభం: ప్రీతి సంపూర్ణస్వతంత్రం వుండాలని వాదించే వాళ్ళలోనే నేను ప్రథముణ్ణి.

రమ: ఠాంక్యు.

సి ని మా

పద్మ: ప్రీతులుమడికి యెప్పుడూ పాని వేగావుండే అవసరంలేదు.

రమ: నా ఆశయంకూడ అదే.

పద్మ: మన దాంపత్యంలో అది నిరూపిద్దాం; అంటూ ...రమను ముట్టుకుంటాడు.

రమ: అలా అలా ఇవేన్నీ మన పెళ్ళి య్యూతే.

పద్మ: అలాగే, గుడ్, గుడ్ అని నీవ్కూ.

మించబోతూ తనకు కాబోయే అత్తమ్మని అయిన రాధాకుమారి, రాసికొండలరావు తేసి 'అత్తయ్యా! మావయ్యా! మా అలి ప్రాయాలు కలిసాయి.'

రాధాకుమారి: కాస్త్రులుగారూ, మాస్తి తేమండి, వంజాంగంపిసి జుబుబారూ పెట్టేయండి.

ఈ పన్నివేళం గోపాలక్రిష్ణ పిళ్ళర్స్ 'కథానాయకుడు' చిత్రానికిగాను హేమాంబర ధరరావు ప్రసాద్ స్టూడియోలో చిత్రం చాడు. పద్మనాభం, రమావ్రథం దాంపత్య జీవితం యలా సాగించని తెల్పుకోవాలంటే

'సత్రైకాలపు సత్రైయ్య'లో రాజశ్రీ

గోపాలక్రిష్ణ విరిశ్మిస్తున్న 'కథానాయకుడు' చూడండి. జయలలిత, రామారావు నాయుకోనాయకులుగ నటిస్తున్న యో చిత్రం పూర్ణా పిళ్ళర్స్ ద్వారా మార్కెట్ విడుదల కాగలదని యిటీవల విమాత గోపాలక్రిష్ణ వెల్లడించాడు.

ప్రసాద్ నుండి విజయూగార్జెన్స్ కువచ్చామ అక్కడ అని వారాయజరెడ్డి, విమాత డి. వి. ఎన్. రాజా, సంగీత దర్శకుడు టి. వి. రాజా వుండడాన్ని చూచి డి. వి. ఎన్ కు సంబంధించిన రికార్డింగు వుంటుందని నిర్ణయించుకున్నామ. రికార్డింగు ధియే

'బొమ్మలుచెప్పిన కథ'లో రాజబాబు, సంద్యారాజ్

టర్లోకి వెళ్లండి అని డి. వి. ఎస్. రాజు దారి చూపించారు. పొండు ఇంజనీరు స్వీమి వాడన్ వాల్వామును పరిచూసుకుంటూ పుంటే, మైకు ముందు ముఖం వాయిన్ వెరిదిడ్డుకుంటూవుంది. విజయ కృష్ణ మూర్తి అక్కెప్టాకు సలహాల్నిస్తున్నాడు అందరూ. పెటెల్ కావడానికి పదినిమిషాలు పట్టింది. ముఖం పాడే ప్రారంభించింది. కవి నారాయణరెడ్డి వ్రాసిన పాటకు ముఖం తన మృదుమధురమయిన గానాన్ని జోడించింది. అమె పాడినప్పుడు వస్తు వేనే మరచి పోయానంటే నమ్మండి. నేను అంతగా

'విధానాయకుడు'లో
జయలలిత, యన్. డి. రామారావు

లినమై విన్న పాటను మీకూ తెల్పాలిగా.
పాకే అమరాగ గగనాలలోన
అగింది కన్నీటి వానా
మెరిసింది ఒక ఇంద్ర ధనువు
విరిసింది వాలోని అణువణువు !
తల్లవి...నవ్వెను వాలో జాజిమల్ని
పొంగెను వాలో పాలెల్ని
శతతలలాడెను నా ముంగిట
ముత్యాల రంగవల్లి ||

ఈ పాటను డి. వి. ఎస్. (పాడకర్న్) విర్మిస్తున్న జానపదచిత్రంలో దేవిక వోటి

'అన్నదమ్ములు'లో రామ్మోహన్, కృష్ణ, విజయనిర్మల

వంట తెరపై వింటారు. విలాసార్య దర్శు కత్వంతో శరవేగంతో తయారౌతున్న యా చిత్రంలో ఎన్. టి. ఆర్. ద్విపాత్రాని నయం పరికృతవంధాలో పాగుతున్నట్లు యిప్పటివరకు చూచిన రవన్మణిట్టె చెప్ప గల్గుతున్నాను. ఈ చిత్రానికి ఎన్. ఎస్. లాల్ కెమరాను, టి. వి. రాజు సంగీతాన్ని నిర్వహిస్తున్నారు.

విజయ గార్డెన్స్ నుండి బయటపడ్డ పయయానికి 'పత్తెకాలపు పత్తెయ్య' నిర్మాత ఫియట్ లో వెళ్లడాన్ని చూచి

కారు ఆవమని చప్పట్లు కొట్టాను. నడవో బ్రేకవేసి రిపబ్లిక్ గార్డెన్స్ నుంచి ఆపాడు. 'ఎక్కడికి వయాణం? అని ప్రశ్నించాను. 'ఏకంకు వెళ్తున్నాను' అన్నాడు. 'ఏమిటి విశేషం? కొత్త పేక్కురు మొదలెట్టారా' అని అడిగాను. 'అబ్బే, అదేం కాదండీ. చలం పేక్కురు తీస్తున్నాడు చూచినదామని బయల్దేరాను' అన్నాడు. ఎక్కట్నీచి వస్తున్నారు అని అడిగాను. 'వానూ స్టూడియోలో వాసిక్కురు ఎడిటింగు బరుగుతూ పుండిగా, అక్కడ్నించి' అన్నాడు. పరే, వేమా వస్తున్న అని కారెక్టి

'కుతలేఖ'లో శివాజీ గజేశన్, కె. ఆర్. విజయ

'మూగ నోము'లో వద్య నాథం, గీతాంజలి

విక్రంకు వెళ్లాను.

విక్రంకు నేను వెళ్లి న సమయానికి కారదకు సంబంధించిన దృశ్యాన్ని దర్శకుడు జి.వి.ఆర్. శేషగిరిరావు చిత్రీకరించి 'ప్రాక్ అప్' అన్నాడు. సన్నుమావిన జి.వి.ఆర్. 'కాస్త అగండి, ఒక్క నిమిషంలో వచ్చేస్తాను' అని కుర్చీ చూపించాడు. ఆ గ్యాప్ లో కాఫీ అరకప్పు ముగించుకున్నాను. వాట్ సోర్, ఎలావుంది మీ పాజిషివ్ అని శేషగిరిరావు అడిగాను. 'ఫర్వాలేదండీ. ఏదో త్వరితం కన్నులు తూపుంది.

సినిమా

ఇప్పుడు మూడు చిత్రాలకు దర్శకుడిగా పనిచేస్తున్నాను' అన్నాడు. 'వలం నిర్మిస్తున్న 'ఏదిర్ పిచ్చల్'ను, వద్యనాథం నిర్మించే 'కోటిశ్చయం' చిత్రాన్ని, రామా నాయుడు నిర్మించనున్న సాంఘికానికి దర్శకుడిగా నియమించ బడ్డాను.' అన్నాడు. యిక వస్తానండి అని విక్రంకుండి బయల్దేరి సురేష్ పిక్చర్స్ అఫీసుకి టాక్సీని చూట్టాడుకున్నాను.

'సప్త స్వరాలు'లో కాంతారావు, విజయలలిత

సినిమా డైరీ

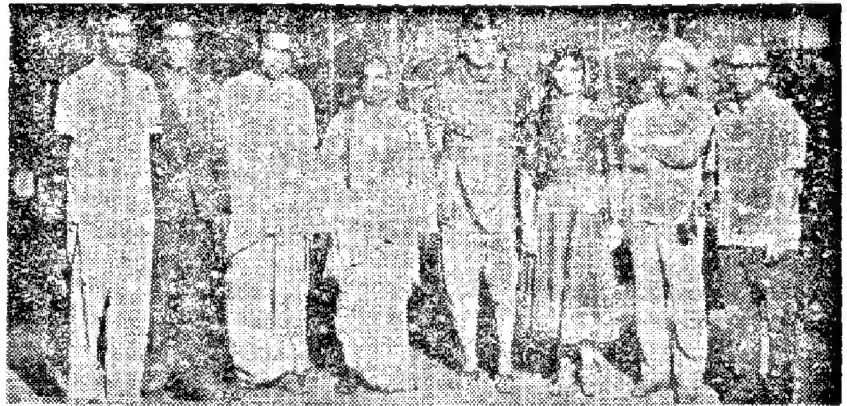
- శ్రీ చిత్రలక్ష్మి పిక్చర్స్ సంబంధించిన పాల్స్ పాటలను ఆరుద్ర వ్రాసుగా, కె.వి.మహదేవన్ సంగీత దర్శకత్వంలో విజయగార్డెన్స్ లో సుశీల, సులపాని పాడారు
- విజయభట్ సూపర్ కుగాను నారాయణరెడ్డి వ్రాసిన యుగళితాన్ని సుశీల, సులపాని పాడగా విజయగార్డెన్స్ లో కె.వి.మహదేవన్ ఫిబ్రవరి 1 న తేదీన రికార్డు చేశాడు ఈ పాటను వాణిశ్రీ, వాగిశ్వరరావు తరఫై పాడ్డారు ఈ చిత్రానికి తాతిదేవి రామారావు దర్శకుడు
- ప్రసాద్ ఆర్ట్స్ "సత్తెకాంపు సత్తెయ్య" ఫిబ్రవరి 14 న విడుదల అయింది వలం వాడు కుడిగ నటించిన యాచిత్రానికి కె.బాలచందర్ దర్శకుడు
- సురేష్ పిక్చర్స్ నిర్మిస్తున్న "బొమ్మలు చెప్పిన కథ" ఫిబ్రవరి 21 కి విడుదల కాగలదని వూహించబడ్డాయి. విజయనిర్మల, విజయలలిత, గీతాంజలి, కాంతారావు, కృష్ణ, రాజబాబు నటించిన యా చిత్రాన్ని వసుధుగా విడుదల చేస్తున్నారు.
- శ్రీ రాజా ఆర్ట్స్ పిక్చర్స్ నిర్మిస్తున్న సాంఘిక చిత్రంలో ప్రభాకరరెడ్డి ఒక ముఖ్యపాత్రను దరిస్తున్నాడు. కె.ఎస్. ప్రకాశరావు దర్శకత్వంలో యా చిత్రం సర్వజన రంజకంగా తయారవుతుంది.
- ప్రముఖ చిత్ర నిర్మాత, కెమిని స్టూడియో అధినేత అయిన ఎస్.ఎస్. చానన్ కు తన ప్రభుత్వం "పద్మవిభూషణ్" బిరువాన్ని ప్రసాదించింది.

క్రింది విధంగా చెప్పడం జరిగింది.
'బొమ్మలు చెప్పిన కథ' సూటింగు పూర్తయింది. పాటలన్నీ బాగా వచ్చాయి. ఫిబ్రవరి 21 కి విడుదల చెయ్యాలనుకుంటున్నాను.' అని ముగించబోతూ 'మీ పాత్రలకు సరికొత్త వార్తను అందించండి' అని తను నిర్మించబోతున్న సాంఘికచిత్రం వివరాలను తెల్పాడు. 'విజయ-సురేష్ కంబైన్స్ బ్యానర్ లో తురయూర్ మూర్తి వ్రాసిన కథను జి.వి.ఆర్. శేషగిరిరావు దర్శకత్వంలో నిర్మిస్తున్నాను.

ఆ చిత్రంతో పద్యశ్రీ నాగేశ్వరరావు నటించడానికి అంగీకరించడమే గాక నాకు మ్యాక్స్ మువీస్ కాలేజీట్లనుకూడ యిచ్చాడు ఇందులో నాగేశ్వరరావు ఫిషర్ మ్యాన్ గాను. క్యాపైటుగాను ద్వీప్రాతాభినయం చేస్తున్నాడు. ఫిషర్ మ్యాన్ భార్యగా కె. ఆర్. విజయ, క్యాపైట్ ను ప్రేమించే అందాల యువతిగా కొంచెన నటిస్తుంది. ఇతర ముఖ్య పాత్రలను గుమ్మడి, నాగభూషణ, వల్లభారావులు, రాజబాబు ధరిస్తారు. సంగీతాన్ని విశ్వనాథం నమకూరుస్తాడు' అని రామానాయుడు ఫుల్ స్టాప్ పెట్టబోయాడు. 'మరి మోటింగు యెప్పట్టింది?' అని ప్రశ్నించాను. 'మార్చి 1 నుండి 10 వరకు ఏప్రిల్ 1 నుండి 18 వరకు, మే 1 నుండి 10 వరకు షెడ్యూలుచేసి వుంచాను. రికార్డింగు ఫిబ్రవరి 12 న ప్రారంభిస్తాను. రికార్డింగుకు నాగేశ్వరరావు వస్తాడు' అన్నాడు. చాలా థ్యాంక్స్. అని చెప్పి వేసు నా టాక్సీని పొండి బజారుకు మళ్లించాను.

* * *

నేనుకూడ భోంచేసి, అరగంట చిత్రమించి ఆపైన అన్నపూర్ణా పిక్చర్స్ కు వెళ్లాను. నేను వెళ్లిన సమయానికి దర్శకుడు తాతినేని రామా రావు మీదెన్నె నుండి దిగి యెడురొచ్చాడు. ఎలావున్నాడు? అని అడిగాను. 'బిజీగా వున్నానండీ' అన్నాడు. ప్రస్తుతం విజయభట్ చిత్రాన్ని డైరెక్టు చెయ్యడంతో వినుగ్గొమ్మెప్పట్టు చెప్పి వెళ్లిపోయాడు. వరండాదాటి ఆఫీసు గదిలోకి వెళ్ళేసరికి సారధి స్టూడియో చిత్ర సహకార నిర్మాత టి. వి. ఎస్. శాస్త్రి పోనుమీద పోనుచేస్తూ నన్నుచూచి కూర్చుమని సంజ్ఞ చేసాడు. ఏమిటి యిలా వచ్చారు అని అడిగాడు. మీ పిక్చరు ప్లీల్సు యిస్తారేమోనని వచ్చాను అన్నాను. పై వారం యిస్తానండీ. నిన్నటి రోజైన ఆల్బంలో ప్లీల్సు పెలెక్టు చేసి నత్యంవద్దకు పంపించాను అన్నాడు. మీ చిత్రం యొక్క మోటింగు పూర్తయిందా అని ప్రశ్నించాను. ఇక ఒక పాటమాత్రం మిగిలివుంది. ఆ పాట ఫిబ్రవరి 11 నుండి సారధి స్టూడియోలో చిత్రీకరించబడుతుంది అన్నాడు. మేము మాట్లాడే సమయానికి ప్రముఖ కథకుడు ముళ్లపూడి వెంకటరమణ అక్కడికి వచ్చాడు 'వారో బాగున్నారా' అని,

చంద్రా మాహిల్ చిత్రం ప్రారంభోత్సవ సందర్భములో నిర్మాతలు శ్రీయుతులు కొల్లూరి వెంకటేశ్వరరావు, గారిజాల శేషగిరిరావు, రామమజ్జారెడ్డి, టి. ధర్మరాజు, వారనాథ్, కృష్ణమూర్తి, దర్శకుడు శ్రీ తోట రామమోహన్ రావు, ఛాయాగ్రాహకుడు టి. ఎస్. జాగీర్దార్.

'మద్రాసు టు - హైదరాబాద్'లో కల్పన

అడిగారు. ఓ ఎన్. అన్నాడు: మీ పిక్చరు యొక్క ప్రారంభస్థానం అని ప్రశ్నించాడు 'ఫిబ్రవరి 1 నుండి జరుగుతుంది. వా పిక్చరుకు సంబంధించిన వివరాలను మీ పాత్రకు తెల్పండి'...అని యాక్రింది వమాచారాన్ని వెలుబుచ్చారు.

'చిత్రకల్పనా ద్వానలో' నేను, బాపు కలిసి నిర్మించే చిత్రంయొక్క మూటంగు ఫిబ్రవరి 1 నుండి ప్రారంభమౌతుంది. వద్దశ్రీ నాగేశ్వరరావు ద్వితీతాభినయం చేస్తున్నాడు. అయినకు జంటగా విజయ నిర్మల ప్రవధమంగా నటించింది. ఇతర ముఖ్యపాత్రలను వాగభాషణం, కృష్ణం రాజా, మూర్యకాంతం, కాంతకుమారి, రుక్మిణి ధరిస్తున్నారు సంగీతాన్ని మహా దేవన్, ఆర్పును జి. వి. సుబ్బారావు, కెమరాను వెంకటరత్నం, ఎడిటింగును వండవి నిర్వహిస్తారు. మొదటి షెడ్యూలు హైదరాబాదు పరిసరాల్లో (అవుట్ డోర్) జరుగుతుంది' అని ముగించాడు. మా సంభాషణ ముగిసేసరికి దుక్కపాటి మధుసూదనరావు కూడ వచ్చేసారు. రావడం అంటే హైదరాబాదుకు ప్రయాణమై రావడం అన్న మాట అప్పటికే అయిదుగంటలు కొవడం వల్ల యోగ్డోముకు వెళ్లవలసినందు వల్ల, మళ్ళీ కల్పుకుందామని మధుసూదనరావు ఫియట్ యొక్క మీననాకంకువెళ్ళి

సినిమా

బొయారు నమకూడా శాస్త్రీ, ముళ్ళపూడి రమణరావు గుడ్ నైట్ చెప్పి గిరి రోడ్డులోగల తారకరామా పిక్చరుకు వెళ్ళాను.

తారకరామా పిక్చర్స్ నిర్మాత వుండగి కాక్షయ్య, షెడ్యూలును తిరగవేస్తున్నట్లు గుర్తించిన నేను వదిలి నిమిషాలు ఆరు బయట వెయిట్ చేసి, ఆ పైన అఫీసు గదిలోకి వెళ్ళాను. చిరునవ్వుతో నన్ను అహ్వానించారు మరి నేను వచ్చిన పని చెప్పి తిగ 'మీ పిక్చరుకు పేరు ఖాయం చేసారా' పిట్టలు యిస్తారా? అని అడిగారు. 'ఇంకా లేదండి. మంచి టైటిల్ కోసం అగివున్నాను ఆ పైన వదిలిసిటి చేస్తానుమకుంటున్నాను' అని సమాధానమిచ్చాడు. 'నెడోర్ వర్క్ చాలావరకు పూర్తయింది' హైదరాబాదులో అవుట్ డోర్ పెట్టుకోవా అనుకుంటున్నాను' అని ముగించారు. ఎన్.టి. రామారావు ద్వితీతాభినయం ప్రత్యేక ఆకర్షణగా వుండగల యా చిత్రంలో శశిరేఖ అనేది కొత్తనటి రామారావుకు నాయకిగా నటించింది. బి.ఎ. సుబ్బారావు డైరెక్టు చేస్తున్న యా చిత్రంలో మహ్మద్ రఫీ గాన సుధారసాన్నివే అదృష్టాన్ని నిర్మాత కల్పించడం ఒక విశేషం.

మీకు తెలుసా?

మద్రాసు రాష్ట్రంలోగల సినిమా థియేటర్లు 1,112

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోగల సినిమా థియేటర్లు 713

ప్రముఖ నటి సరోజాదేవికి 1969 జనవరి 26 న భారత ప్రభుత్వం వద్దశ్రీ బిరుదాన్ని యిచ్చింది.

అక్కినేని నాగేశ్వరరావు 1944లో సినిమా రంగాన్ని ప్రవేశించాడు ఎన్.టి. రామారావు 1949 లో చిత్రరంగములో అడుగుపెట్టాడు.

ఎం.జి.రామచంద్రన్ నటించిన మొదటి చిత్రం 'పతి శీలావతి' 1936లో విడుదలయింది.

అక్కినేని నాగేశ్వరరావు, ఎన్.టి. రామారావు కలిసి నటించిన మొదటి చిత్రం 'పల్లెటూరి పిల్ల' భానుమతీ రామకృష్ణ, వ్యర్థియ ఎన్.ఎన్. కృష్ణన్ కలిసి నటించిన చిత్రం 'నర్మలత'.

గిరి రోడ్డులో వని ముగియగానే బజార్ లో రోడ్డులోని గోపాలకృష్ణ పిక్చర్స్ కు నడక పొగించాను. అఫీసులో గోపాలకృష్ణ హేమాంబధరరావు దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నట్లు వనిగట్టాను. ఈ సమయంలో అంతరాయం కల్గించడం వణుగుగాదని వెళ్ళబోతుంటే రండి శ్రీనివాస్ అని గోపాలకృష్ణ పిలవడంతో, రోవికి వెళ్ళక తప్పిందికాదు. 'పిఎటివోర్, మూటంగు పూర్తయినట్టేవా? ఫిబ్రవరిలో రిలీజ్ చేస్తున్నారా' అని అడిగారు. 'ఇంకా రెండు రోజులు వని మిగిలి వుంది. బయలలిత, రామారావులు ఫిబ్రవరి 16, 17 కల్ పీట్లు యిచ్చారు. అది పూర్తయితే సిత్రాన్ని మార్పిలో విడుదల చేయ్యాలనుకుంటున్నారంటూ వాళ్ళ పిక్చరుకు సంబంధించిన పాటలు ఆంధ్రాలో బహుళ ప్రజాదరణ పొందుతున్నట్లు, పిక్చరు ట్రేయింగ్ బనాన్ని వివరీతంగా ఆకర్షిస్తున్నట్లు వెల్లడించాడు. సరే, సహానండి అని చెప్పి వాగిడికి వెళ్ళిపోయాను.

శ్రీధర్ వల్లభాచారి విజయలలిత, నర్మలారాయణ.

నా మరునటిదిదం కార్యక్రమం వాపిని
 ట్యూడియోలో ప్రారంభమైంది. అరవల్లర్
 లోకి వెళ్లితే వన్ను దర్శకుడు బి. వి.
 శ్రీనివాస్ పాదరంగా ఆహ్వానించి తన పనిలో
 నిమగ్నుడయ్యాడు. కళ్లు మిరుమిట్లు
 గొలిపే దుస్తుల్లో విజయలలిత వయ్యో
 రంగా నిలబడివుంది అర్థంత దూరంలో
 రామకృష్ణ కూర్చునివున్నాడు వృత్తదర్శ
 కుడు చివ్వి; సంపత్ విజయలలితకు రిపో
 ర్టులు యిస్తున్నారు వాళ్లను చూడడంతో
 వాపని పూర్తవుతుందా? ఆ సన్నివేశపాథా
 వ్యతను తెల్పుకోవాలిగ. అందుకని నాకు
 పదిగజారదూరంలో ఆసీనుడైవున్న ఏకలా
 దార్యవద్దకు వెళ్లి నేను వచ్చిన పనిని
 వివరించాను అయిన యిలా చెప్పాగాడు.

'విజయలలిత ఒక భాగిని. ఆమెకు
 అందమయిన యువకుల్ని కన్పించి, తన
 చైపు మరల్చుకోవడం పరిపాటి ఆమెతో
 పరిచయం చేసుకునే ప్రతివాడు ఆనాడే
 హత్యుడుగావడం అలవాటు. ఇలా ప్రతిరోజు
 ఒక నవయువకుడు బలిఅవుతూవుంటాడు.
 ఒకరోజు యువరాజు రామకృష్ణ అరణ్య

విజయలలిత దర్శకుడి

'టొమ్మలుచెప్పిన కథ'లో విజయనిర్మల

ఆరోగ్యము
 బాగుగా ఉండేలా చూచుకొనుటకు
 మీకు ముఖ్యమైన
విటమినులు
 మరియు
ఖనిజ లవణములు
 ప్రతిరోజు కావాలి...

వాటిని పొందుటకు ఒక
విమ్గ్రాన్
 బిళ్ల మాత్రమే చాలును

దీనిలో 11 ముఖ్యమైన విటమినులు మరియు 11 ముఖ్యమైన ఖనిజ లవణములు కలిపి
 ఒక విమ్గ్రాన్ మిమ్మల్ని రోజంతా శక్తివంతముగా
 ఉంచుతుంది. విమ్గ్రాన్ ను నేడే కొనండి!
SQUIBB SARABHAI CHEMICALS అంబెడ్కర్ రోడ్ హైదరాబాద్

'అన్నదమ్మలు'లో చంద్రకళ. కృష్ణ

'అంది పోతు దొంగలు'లో ఒక దృశ్యం

'అగల్ తిలాడిలు'లో విజయలలిత, కృష్ణ, వాణిశ్రీ, బాలకృష్ణ, జనార్దనరావు

సినిమా

మార్గంలో పేటకై వచ్చి ఒకచోట సేద తీర్చుకుంటూవుంటాడు. విజయలలిత ఆ సుకుమారుణ్ణి చూస్తుంది. అతన్ని పొందాలనుకుంటుంది. కానీ రామకృష్ణకు యీమే గుట్టు తెలుసు; అందుకే ఆమెకు తొంగడు; రామకృష్ణను యెలాగయినా వరించాలని విజయలలిత తన ఆవయవ పొందర్యాన్ని, వాలుమావులతో, వాడికైపులతో బహిష్కరించేస్తుంది. విజయ ఒక పాటనుకూడ పాడింది.

ఏమింది అందాం బాబో,

ఏయ్ వలచింది మందారమాలా,

ఈ పాటను నారాయణరెడ్డి వ్రాసారు: విజయా కృష్ణమూర్తి సంగీత సారధ్యంతో సుశీలకమ్మగా పాడింది. విజయలలిత ఆట, పాటలకు రామకృష్ణ ముగుండయ్యాడా? ఆమెకోరిక ఫలించిందా? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం ఏదో కంబైన్స్ నిర్మిస్తున్న జానపదచిత్రం జయలలిత, రామారావు నాయకీ, నాయకులుగ నటించే యాచిత్రం విజయా కంబైన్స్ ద్వారా ఆంధ్రాలో విడుదల కాబోతుంది.

* * *

'అరీబాబా నలభైదొంగలు' చిత్రాన్ని మీరు డైరెక్టు చేస్తున్నారా అని అడిగాము. 'అవును. ఆ చిత్రానికిగాను జనవరి 29 వ రామప్రహ్లాంగారి ఆఫీసులో పూజ జరిగింది' అని విజయలలిత చెప్పారు. రికార్డింగు ప్రారంభించారా? అని ప్రశ్నించాము. 'లేదండీ. విశ్వేశ్వర ప్రోత్సాహంతో ప్రారంభమైంది. పూజకు నేను, నారాయణరెడ్డి, డి. వి. నరసరాజు, ఎస్. టి. రామారావు వెల్లె నిర్మాతను ఆశీర్వాదించి వచ్చాము' అని ఆచార్య వివరించాడు. శ్రీ గౌతమీ పిక్చర్స్ నిర్మించే 'అరీబాబా నలభైదొంగలు' షూటింగు ముగిసేసరికి ప్రారంభమౌతుంది. ఈ చిత్రానికి డి. వి. నరసరాజు రచయితగాను, సుంటసాల సంగీత దర్శకుడిగాను వ్యవహరిస్తున్నారు. జయలలిత, రామారావు నాయకీ నాయకులుగా నటిస్తున్న యీ చిత్రం 1969 లోనే విడుదల కాగలదట.

—ప్రిన్సిపాల్ ●

పుస్తకాలు

శబ్దదేవుల పరణం

(నవల, రచయిత: శ్రీ హిమీధర రామమోహన కాపు, ఎమ్.స్కీ. పీజేబి.ఎస్. ప్రచురణ: అంధ్ర ప్రదేశ్ బుక్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్, రాష్ట్రవారి కోడ్, సికింద్రాబాద్, మెయిల్ 2-00 పేజీలు 208.)

మన దేశంలో ఏ విషయం అధికారికంగా చెప్పబడనప్పుడు, రాజకీయ నాయకుల చెప్పేటట్లుగా కంఠం పోస్తేగాని, తీర్థం కాదుగదా! అందువల్ల రాజకీయ జ్ఞానం ఏమన్నారూ అంటే, వర్తమాన వ్యవస్థకు తరస్కర మహాంతర వివాహం టెన్ అన్నారూ. అందువల్ల దేశంలో ఎవరూ పాపక సామాజిక వివక్షం వచ్చి తీరుతుంది అని అన్నారూగదా, వారంతరం అది మంచిదే!

కాగా పోగా, పూర్వం ఏ విషయం దేశంలో ఉన్నది, వివాహ వ్యవస్థ నూరిపోలే, మహాదేవుల మహామూల్యాన్ని, మరీ బేలిగ్గా సమస్యలు సమసిపోతాయి, పరిష్కారం అవుతాయి, అంటూ నమ్ముతున్నారూగదా! శుభమన్న.

అనిషయం చెప్పింది ఈ నవల వ్రాయబడింది. ఈ విషయం గూర్చి చాలామంది సాహిత్యం స్వీకరించారు. వల్లంపూడిలోని మెరికకావటానికి ఎవరు వెళ్ళిన దోరణిలో వాళ్ళు తలా ఒక రాయి వేస్తే ఏనాటికయినా వల్లం సమరలానికి తరలి రావచ్చుగదా! ఈ నవల ఆ వల్లం పూడ్చే ఉద్దేశంతో ఈ రచయిత వేసిన ఒక రాయి!

నవల ప్రారంభం నుంచి, దాదాపు సగం దాకా పొగిన సిద్ధాంత వాదనలు, తార్కికదృష్టి ఉన్నవాళ్ళకు నచ్చుతాయి. సామాన్య సాధకులకు నచ్చక పోవచ్చు. మిగతాసగం అందరికీ నచ్చుతుంది ఎందుకంటే నవల ద్వితీయార్థంలోగా ఉండాలి కాబట్టి!

ఇవి సరదా నవల. కథలో పలుతరంగాల కంటే రచయిత భావనాశక్తి ఎక్కువ. సామాన్యమైన ఇతివృత్తంమీద రచయిత సామర్థ్యం అల్పం కనిపిస్తుంది. ప్రతిభ వంతమయిన కథాదా. పుస్తకం నూతన రచన.

బొడ్డాదని పసి గుడ్డు వంటి కథకు నైలాస్ చీరే, సోగల తీర్చిన కళ్ళకాటుక, నమం చుట్టూ వయ్యారం వంటి రచన, అస్థానవతి అనిపించక పోదు.

వర్తమాన వివాహాలు రచయిత చేయటమే కాని, జరిగింది చిత్రించినట్లు లేదు నవల. పెద్ద వయస్సు వాళ్ళ మాటల తీరు బాగా చిత్రపటమేనటా, స్వరూపక భావాలు ఆకలింపు చేసుకొని వర్ణించినట్లు, పాఠకులు గమనిస్తారు.

వోవీక ఉప్పవాల్స సంతకారం కోరే ఈ రచన సరదాగా చదువుకోవచ్చు.

—మనోరాజి

కౌవ్యలక్షణము

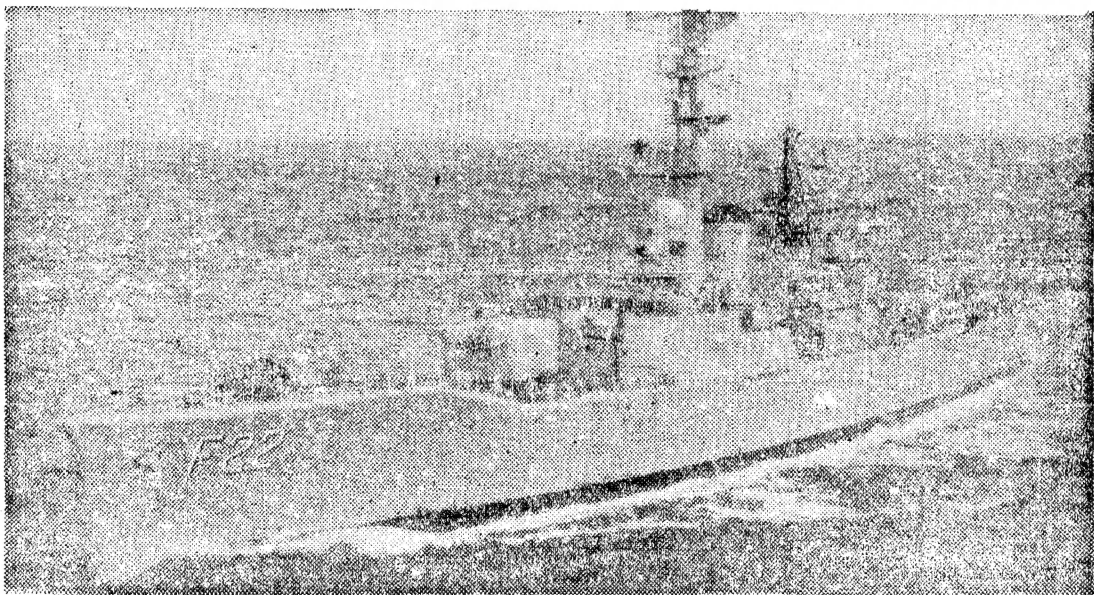
గ్రంథకర్త: శ్రీ కిరాంబి—వేంకట వేదాంతాచార్యులు, డిప్యూ 130 పుటలు. చిన్న అచ్చు, వెల 3 రూ. ప్రతులకు కావలసినవారు “కిరాంబి—వీర రాఘవాచార్యులు, పోస్టల్ డిపార్టుమెంటు, విడుదల నోలు” అను చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

సాహిత్యతత్వాన్ని తెలుసుకొనుటకు, వదికాలం పాటుండే కావ్యస్థితి రచించడానికి కావ్య లక్షణ జ్ఞానం అవసరం. అది ఛందోవ్యాకరణాలంకారాలకు సరిబంధించినది. తెలుగులో ఒక్కొక్క విషయానికి సంబంధించిన గ్రంథాలు మేరుమేరుగా ఉన్నవి. కావ్య స్వరూప

పరిజ్ఞానానికి ముఖ్యంగా కావలసిన ఛందస్సును గూర్చి అలంకార శాస్త్ర విషయాలను గురించి సులభంగానూ, సంగ్రహంగానూ తెలుసుకొనుటకు ఒక ప్రత్యేక గ్రంథం అవసరమనే దృష్టితో రచయిత దీన్ని వ్రాశారు. ఇందులో అంశాధ్యాయాలు ఏమి మొదటి, రెండో, క్షాత్ర ప్రశంసనూ, రచననూ గూర్చినవి. మూడవ అధ్యాయంలో రచనను గూర్చి దానికి అంగములైన భావాలను గూర్చి విపులంగా ఉన్నది. చతుర్థాధ్యాయంలో యుక్తాదులైన శబ్దాలంకారాలూ, ఓసమాదులైన అర్థాలంకారాలూ సోదాహరణంగా వివరింపబడినవి. అందువలన ఆధ్యాత్మ ఛందస్సును గూర్చి విపులంగా తెలుసుకొనడమి.

శ్రీ వేంకటవేదాంతాచార్యులుగారు సంస్కృతాధారాలను అభ్యసించి అర్హతార్హి క్రిందటనే విద్యుద్విరుద్ధాన్ని సంపాదించిన వందే ౧. అందువల్లనే తమ గ్రంథంలో లక్షణోదాహరణాలను సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథాల రండింటి నుంచి యిచ్చారు. ముఖ్యంగా కాలిదాసు మహాకవి లక్ష్యప్రయం, శాకుంతలం, వామనని కావ్యాలంకార సూత్రవృత్తి, భానుదత్తుని రస మూర్తి, దోతస భాగవతం, కవిత్వరూ భారతం, అప్పకవియం, ‘వర్ణభూషానియం’ గ్రహించబడ్డాయి. సంస్కృతంలో యిచ్చిన లక్షణాల తెలుగు వివరణ ఉన్నది కాని ఉదాహరణ తగ్గకాలం లేదు. సంస్కృత విద్యార్థులకు దీని అవసరంలేదు. తెలుగు వేర్వేరు వారికి సంస్కృత లక్షణోదాహరణాలు అవసరం. అందువల్ల వాటికి బదులు తెలుగు కావ్యాలలోని ఉదాహరణాలనే యిచ్చి యిచ్చి వెలుగు పుండేది.

అచ్చు కన్నా చాలా అధికంగా ఉన్నది. అందువలన సంస్కృత లక్షణాల తప్పులకు కుప్పల జిజ్ఞాసువులు ఆధారంగా గ్రహించే యిచ్చి లక్షణ గ్రంథాలలో తప్పులు వున్నందు, దాని ప్రయోజనం చాలా తగ్గి పోతుంది. ముద్రణ బాగులేదు. అచ్చు వేయించి

మొట్టమొదటి సారిగా మద్రాసు వచ్చిన రాయల్ ఆస్ట్రేలియా వానికడకం ఓడలు డిస్ట్రీయర్ హెచ్. ఎం. ఎ. ఎస్. డబ్ల్యు. జలాంతర్ముఖి విశ్వ భావక హెచ్. ఎం. ఎ. ఎస్. డబ్ల్యు. ఈ రెండు ఓడలలో కలిసి అధికారులు, తదితరులు 5/0 మంది ఉన్నారు.

బాబుడు ప్రకాశము లోగడ శ్రద్ధ తీసికొన్నట్లు కావడము.

15 ఏళ్ళ క్రిందట రచయిత "విజ్ఞానము" తో కూడా సిద్ధపరచిఉంచిన యీ పుస్తకాన్ని ఆయన కుమార్తె ప్రకటించారు. ద్వితీయ ముద్రణలో నయినా పయిలోపాలు లేకుండా ఉండేటట్లు చూస్తే రని అశిస్తున్నాను.

శ్రీశ్రీ కవితా ప్రస్థానం

రచన: శ్రీ అద్వైతర్షి రామమోహనరావు (క్రాసు 12 + 136 పుటలు. వెల రూ. 3. ప్రకాశకులు: ప్రభాకర్ పబ్లికేషన్సు, వందిగామ—కృష్ణా జిల్లా.

ఆధునిక కవితా ప్రపంచంలో పెద్ద తిరుగు తాటును తీసుకొని పబ్లి యున రచయితల కందరికీ ఆదర్శప్రాయుడైన శ్రీశ్రీని గురించి బాగా అర్థం చేసికొన్నవళ్ళూ, ఆయన కవిత్వంలోని రోహిణులు (హించినవల్ల వేళ్ళ మీద తెక్కుపెట్టు తగి ఉచ్చారు. ప్రపంచంలోని ప్రతి వస్తువునూ కవితా సామగ్రి కాగలదంటూ, అతి సామాన్య విషయాలను తీసుకుని పృథురయం పుండించే రీతిని ఛందః శృంఖలలతోనూ, వ్యకరణాన్ని పడికట్టు రాళ్ళతోనూ బంధించుకుండా కవిత్వం అల్లే శక్తి శ్రీశ్రీది. ఆయనను అనుకరించి రచనలు సాగించేవ వరు ఎంతో మంది బయలుదేరి ఆయన స్థాయిని అందుకో లేకపోవడమే ఆయన రచనలోని వైశిష్ట్యాన్ని తెలుపుతుంది.

తెల్లమచ్చలు

"స్వేత్ర మో చ న్" ఆయుర్వేద బోధాన్ని వాడిన, మధురంగు మూడు దినములలో మారగలదు. వేలకొద్ది ప్రజలు దీనిని గొప్పగా కొనియాడి యున్నారు. ప్రచారం కొరకు ఒక పీసీ ముందు ఉచితంగా పంపుతాము. వెంటనే వ్రాయండి.

Indra Ayurved Bhavan(13)
P. O. Kauri Sarai (Gaya)

తెల్లవెంట్రుకలుండవు

పొగడడం మాకు ఇష్టంలేదు. "Palitari" ఆయుర్వేదిక్ పెంటె- ఆయిల్ తెల్ల వెంట్రుకలను నల్లగా మార్చును. మొదట తెల్లవానిని నల్లవిగామార్చి, ఆటుపైన నల్లని వెంట్రుకలే వచ్చును. ఈ ఆయిల్ జ్వరకశీ, కంటినాపుప్పుదీనరమను. లాభంపొందినవారు 1000 పై. గా మాకు వ్రాసియున్నారు. లాభం లేకున్న దమ్ము వాచును. ధర రూ. 10/-

Sri Krishna Chandra Vaidya
(APH) P.O. Katrisarai (Gaya)

పుస్తకాలు

అభ్యుదయ కవిత్వం మీదా, భంధోబద్ధం కాని రచన పై నీ ఎంతో మోహ పున్న వారిలోనూ ఆయననూ—ఆయన కవితానూ అర్థం చేసుకొని వాళ్ళు చాలా తక్కువ. ఇక తక్కినవాళ్ళ సంగతి చెప్పక్కర్లేదు.

ఇట్టి స్థితిలో శ్రీశ్రీ కవితా ప్రస్థానం గురించి విమర్శ పూర్వకంగా చక్కని వ్యాసాల రచించి కవి పృథుర్యాన్ని శ్రీ అద్వైతర్షి రామమోహనరావు గారు వేదిక "అంధ్రప్రభ"లో ప్రకటించి యిప్పుడు గ్రంథ రూపంగా వెలువరించారు.

ఈ చిన్నపుస్తకంలో శ్రీశ్రీ ఛందస్సు, కవిత, కథనశక్తి, ఆవేశం, కవితాస్పృహ, అలంకారికత, మానవత, ఎలాంటి దేశపరిత్రుతి, స్వతంత్ర మార్గ నిర్మాత— అనే విషయాల నమగ్ర పరిశీలన జరిగింది. శ్రీశ్రీ రచనలను గురించిన విధివ్యాఖి ప్రాయాసనూ, అపోహనూ తొలగించడానికీ, ఆయనకాన్న అత్యున్నత స్థితిని ప్రపంచదానికి యిందలి వ్యాసాల ఎంతో ఉపకరిస్తాయి. కేవలం శ్రీశ్రీ రచనలను గురించే కాకుండా అభ్యుదయ కవితా ఒక్కటాలూ, రీతులూ మున్నగువ టిని కూడా మీ మూలంగా తెలుసుకోవచ్చు. ఆధునిక కవితారీతులను విమర్శించే గ్రంథాలలో ఇది పేర్కొన దగిన రచన. ఎంతో పరిశ్రమించి అభ్యుదయ కవితా నిర్మాత శ్రీశ్రీ పృథుర్యాన్ని అవిష్కరించిన రచయితకు ధన్యవాదాలు.

—అంగీరస

అదృష్టవంతులను చెరిపేవారు లేరు,
(పిల్లల కథల సంపుటి)

రచన:— శ్రీమతి ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి. చందమామ పైజా 60 పేజీలు. వెల రూ 1—50.

ప్రతులకు: సరస్వతీ ప్రచురణలు, పైదరాజుడు 13. పిల్లలకి ఏ విషయం చెప్పాలన్నా గొప్ప అనుభవం ఉండాలి, అగినంత వేరేమి కావాలి. జీవితం సందబారితోగాని ఈ రెండూ గడిచలేము. ఇవి అమ్మమ్మలు, తాతయ్యల సొత్తు. కనుకనే పిల్లలు వాళ్ళ దగ్గర చేరతారు. వాళ్ళు చెప్పేది చెవి కోసుకు వింటారు. ఆ ప్రకారం నడుచుకుంటారు. ఈ సూక్ష్మాన్ని గ్రహించినవారు శ్రీ సరస్వతీదేవిగారు. ఇంతవరకు బహు ముఖాలుగా ప్రాధ రచనలు సాగించిన నీరపుడు — అమ్మమ్మ అయిన శరవాళ బాలరచనలకు పూనుకోవడం వెంటోష విషయం.

ఈ సంపుటిలో కథలు ఎనిమిది. ప్రతికథ ఒక్కొక్క నీటిని బోధిస్తూ, పిల్లల మనసుకి ఇట్టే హత్తుకునే వాతావరణంతో పండి వుంది. ఈ కథలు పిల్లల మనస్సుపై బాగా పని చేస్తాయి. జీవితంలో తప్పులు దిద్దుకుని బాగుపడదామనే కాంక్ష వారికి కలిగి తీరుతుంది.

మొదటి కథలో పిల్లకూనలు— పుట్టుకతో పుట్టిన అలవాట్లు మార్చుటానికి సాధ్యం కాదంటాయి. పిల్లలకు శుష్కచితులు బోధిస్తూ, తప్పుడు

కనులు చేసే పెద్దల కిది చక్కటి గుణపాఠం. 'రవి గన్న కల'— 'మురళి అడివ అబద్ధం'— 'దామోదరం చేసిన తప్పు' ఒక్కలాంటివే. వర్ణన సానం చెడ్డలోంచి మంచి పుట్టుక రావటం. ఒక మంచి పని కోసం మురళి అబద్ధం అడాడు, ఒక ఉపకారం చేయటానికిని దామోదరం దొంగలనం చేశాడు. మనస్సులో ఉద్వేగం మంచిది కనుక ఈ చెడ్డ వసులను పెద్దలు హెచ్చిస్తారు. అయినా— ఈ పరిణామాలను ఎలా నమర్చించాలో వ్రాసాకు అందటం లేదు. ఆరవ కథలోలాగా విషక్షణాజ్ఞానం గల అధికారులన్నాడు, వారు 'ముక్కు నూటిగా వర్తింపగల శక్తి కలవారై నూడు, 'అధ్యక్షులంతులను చెరిపేవారు లేరు' అన్నవాటూ నిజమే.

'నమ్మిన మిత్రుడు', 'ఉప్పులిప్పు విశ్వాసం'— కృతజ్ఞతను నేర్పుతాయి. చిట్టచివరి 'గురుదక్షిణ' కథ చిన్నదయినా విషయం గొప్పది. మన పిల్లలందరూ శ్రీనివాసువంటి ఆదర్శ విద్యార్థులు కావాలని వాంఛిద్దాం. ఇంకా శ్రీ సరస్వతీదేవిగారి రచనలను మన పిల్లలకోసం ఎదురు చూద్దాం.

—శివకుమారి

శ్రీ అన్నాదురై...

(4వ పేజీ తరువాయి)

పోయినా ఆఫులం' (మీరు లోపలకు వెళ్ళి తీరాలి) అని దారి వదలారట. దారిలో ఆయన చెప్పలులేగి, కొళ్ళకు గాయాలయ్యాయట. గోడల మీంచి వడ్డవారు తెక్కుకు మీరారు. గోడమీంచి వడిన ఒక పిరుణ్ణి పుట్పాల్ మీదకు లాగి పోతీసులు వెళ్ళిపోతే ఓ నలుగురు పోగై దారినపోయే ఒకాయనను బలిమూలి ఆయన కారులో ఎక్కించి ఆసుప్రతికి తీసుకువెళ్ళారట.

నాలుగో తారీఖు పుడయం ఎనిమిది గంటల ప్రాంతంలో ఆయన భౌతిక దేహాన్ని పూగేగించారు. 'అయ్యో! అణ్ణా! అయ్యయ్యో అణ్ణా' అని స్త్రీలు, పురుషులు గుండెలు, తల బాదుకుని ఏడ్చారు. కొందరు స్పృహను కోల్పోయారు. ఆయన శరీరం రాజగోరవాలతో ప్రభుత్వ లాంఛనాలతో మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయం ఎదుట మెరీనా బీచి ఒడ్డున పాతిపెట్టారు.

—పాటాజీడు

“అమూల్లోని అమూల్యమైన
విటమినులు
ఎందుకో చెప్పగలరా?”
అన్నాది బుల్లిపాప.

“ఓ, చెప్పగలం”
అన్నాయి బుల్లి
స్నేహితులు

అమూల్ దుग्ధాహారము

మీ పాపకు కావలసిన 7 విటమినులు గలవు.

ఎంత అద్భుతమైన ఫ్యాషన్!
ఎంత ఆధునికమైనవి...ఇవన్నీ

Wintex®

వింటెక్స్ బట్టలు

క్రొత్త రకపు బట్టలు! అమెరికన్ మైన కృత్రిమముగు వెబర్న్ సుండే నేయబడినవి. సరిక్రొత్త ట్రైక్స్! క్రొత్త ఫ్యాషన్లు అటు సరిపోయేలా నేయబడినవి. ఎంతో మనోహరమైన డిజైనులు! ప్రతి నెయ మార్పుబడుతూ ఉంటాయి... అన్నీ కమ్ములకు పండుగగొలిపే రంగులవి.

వింటెక్స్ బట్టలలో కయాలైన పీరలు, సర్వాదు, కుర్తాలు, ప్రాకులు, బొజ్జలు, మొదలైనవి భరించి మీరు అందరి మెప్పునూ పొందుటలో ఆసక్తికరమేమీ లేదు.

● మీ జీవిత భాగస్వామికి అడుగునైన వింటెక్స్ షర్టింగ్ మరియు సూటింగ్

వింటెక్స్—మారుతున్న ఫ్యాషన్ ప్రపంచములో నేడు మరియు భావికి అనువైన బట్టలు

ఇంకా, ఆకర్షణీయమైన జాకెట్లు, బ్రోకేడ్, క్రోసో సాదారి చీరలు (పింట్ల పీరలు), ప్రాక్, బొజ్జలకు తగిన బట్టలు లభిస్తున్నాయి. ఇవన్నీ నాణ్యమైన లైట్లమైన ట్రైబర్న్ సుండే నేయబడుతున్నాయి.

వింటెక్స్ మిల్స్ వింటెక్స్ రోడ్, మదర.